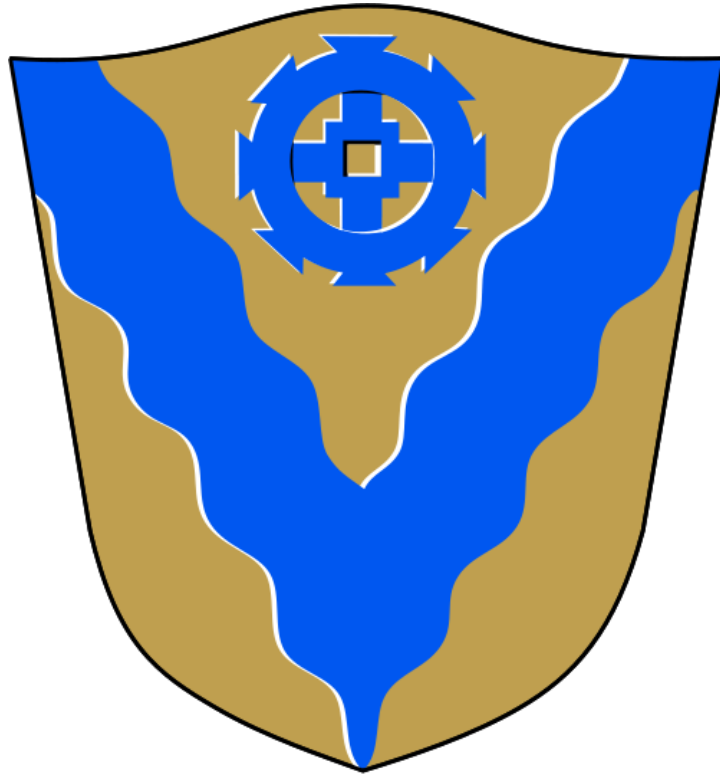

Vihhti

TILINPÄÄTÖS 2016

VIHDIN KUNTA

VIHDIN KUNTA

I	TOIMINTAKERTOMUS	4
1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
2	VIHDIN KUNNAN HALLINTO	6
2.1	Luottamushenkilöorganisaatio	6
2.2	Viranhaltijaorganisaatio	7
2.3	Kunnan henkilöstö	8
3	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	9
3.1	Yleinen taloudellinen kehitys.....	9
3.2	Kuntatalouden yleiset näkymät	10
3.3	Vihdin kunnan yleinen kehitys.....	12
3.4	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	16
3.5	Ympäristötekijät.....	18
4	SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN.....	20
4.1	Sisäisen valvonnan järjestäminen Vihdin kunnassa.....	20
4.2	Kunnanhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	21
5	TULOKSEN MUODOSTUMINEN	22
5.1	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	22
5.2	Tuloslaskelman tuotot	23
5.3	Tuloslaskelman kulut	26
5.4	Toimintakate ja vuosikate	28
5.5	Tilikauden tulos ja ylijäämä.....	28
6	TOIMINNAN RAHOITUS	29
6.1	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	29
6.2	Tase ja sen tunnusluvut	31
6.3	Kokonaistulot - ja menot.....	34
7	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	35
7.1	Kuntakonsernin rakenne.....	35
7.2	Olennot koskevat tapahtumat.....	35
7.3	Kuntakonsernin ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	38
7.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	39
7.5	Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut.....	40
7.6	Konsernirahoituslaskelma ja tunnusluvut	41
7.7	Konsernitase ja tunnusluvut	42
8	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	45

II	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	46
1	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	46
1.1	Käyttötalousosan toteutuminen	46
1.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	91
1.3	Investointiosan toteutuminen	92
1.4	Rahoitusosan toteutuminen	99
1.5	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	100
III	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	102
1	TULOSLASKELMA.....	102
2	RAHOITUSLASKELMA.....	103
3	TASE	104
4	KONSERNITULOSLASKELMA.....	106
5	KONSERNIRAHOITUSLASKELMA.....	107
6	KONSERNITASE	108
IV	LIITETIEDOT.....	111
1	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	111
2	TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	113
3	TASEEN LIITETIEDOT	118
4	VAKUUTUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	126
5	HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	130
V	LASKENNALLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	132
1	TILAPALVELU.....	132
VI	KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET	136
VII	TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	137
VIII	TILIKIRJALUETTELO	137
IX	VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS – LIKELAITOKSEN TASEKIRJA.....	139

I TOIMINTAKERTOMUS

1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuonna 2016 Suomen talous palasi kasvu-uralle. Kasvun taustalla oli yksityisen kulutuksen ja investointien koheneminen, jota tukivat työllisyystilanteen vähittäinen paraneminen, ostovoiman kasvu ja velkaantuminen. Hallitus jatkoi vuonna 2016 maakuntauudistuksen ja sosiaali- ja terveyshuollon järjestämisuudistuksen valmistelua. Uudistukset ovat kunnallisen itsehallinnon mittavimpia kautta aikojen ja niillä tulee olemaan suuri vaikutus kuntien tehtäviin ja kuntien talouteen. Palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, laadun ja kustannustehokkuuden lisäämiseksi uudistukset ovat kuitenkin välttämättömiä. Vihti on uudistustyössä aktiivinen ja valmistautuu kunnan uuteen rooliin. Sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamiseksi kunta on yhteistyössä Perusturvakuntayhtymä Karviaisen kanssa kehittämässä sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkkoa.

Vihdin kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2016 talousarvion yhteydessä erilliset strategian painopisteet suunnittelukaudelle 2016–2018. Nämä painopisteet ovat kunnan elinvoiman vahvistaminen, työllisyys, sähköinen asiointi, maapolitiikka ja viestinnän kehittäminen. Elinvoiman vahvistamiseksi otettiin käyttöön tontti- ja toimitilahakemisto ja toteutettiin yrityskysely sekä käynnistettiin toimenpiteet matkailun kehittämiseksi. Lisäksi saatiin työpaikka-alue selvitys valmiiksi. Työllisyyttä edistävänä toimenpiteenä Vihdissä aloitettiin uutena toimintana kierrätyskeskus, joka työllisti kaiken kaikkiaan 58 pitkäaikaistyötöntä vuonna 2016. Sähköisessä asiointissa otettiin kehitysaskelita, kun tonttitarjonta, tonttihakemus, rakennus- ja toimenpidelupakäsittely sekä internet-karttapalvelu saatiin osaksi sähköisiä palveluita. Maapoliittisen ohjelman päivityksen valmistelu käynnistettiin. Viestinnän kehittämiseksi kunta uudisti Internet-sivunsa ja otti osaksi toimintaansa uusia sosiaalisen median välineitä.

Kunnan asukasmäärä kasvoi 37 asukkaalla. Kasvu selittyi luonnollisella väestönlisäyksellä ja maahanmuutolla. Strategian mukaan väestömäärän kasvutavoite on keskimäärin 1,5 % vuodessa. Kasvun lisäämiseksi kunnan on jatkettava toimenpiteitä, joilla saadaan vahvistettua Vihdin asemaa. Vuonna 2016 kunta otti vastaan 21 kiintiöpakolaista ja 7 myönteisen oleskeluluvan saanutta turvapaikanhakijaa. Samaan aikaan itsenäisesti muutti kuntaan 33 myönteisen oleskeluluvan saanutta. Maahanmuuttoon liittyvät kysymykset ovat herättäneet laajasti keskustelua kunnassa muun muassa sosiaalisessa mediassa. Kotouttaminen on sujunut Vihdissä kuitenkin hyvin.

Vuoden 2016 tilikauden ylijäämä oli 6,987 miljoonaa euroa. Tilikauden tulokseen vaikuttivat monet kertaluonteiset erät, kuten erikoissairaanhoidon vuoden 2015 palautus 1,07 miljoonaa, vuoden 2015 verotilitysten oikaisut ja kilpailukykyratkaisuun liittyvä lomarahojen leikkaus, joka näkyy jo vuoden 2016 tilinpäätöksessä noin 0,5 miljoonan menoja pienentävänä eränä. Tulos on selvästi positiivinen, vaikka siitä poistaa nuo kertaluonteiset erät. Tulokseen ovat vaikuttaneet ulkoisten tekijöiden lisäksi Vihdin kunnan omat toimenpiteet toiminnan kehittämisessä ja henkilöstöratkaisussa.

Hyvästä tuloksesta huolimatta kunnan velkamäärä kasvoi noin kaksi miljoonaa euroa, vaikka nettoinvestoinnit jäivät 13,7 miljoonaan euroon. Huomattavasti ennakoitua paremmasta tuloksesta huolimatta Vihdin kunnan talous ei ole vielä tasapainossa. Vihti tarvitsee jatkossakin selvästi ylijäämäisiä tilinpäätöksiä, jotta pystymme rahoittamaan investointimme velkaantumatta aivan liikaa. Velkamäärä kasvaa lähivuosina kaikesta huolimatta. Lisäksi tulevat suuret uudistukset tuovat epävarmuustekijöitä, näihin parasta varautumista on edes kohtuullisessa kunnossa oleva talous. Vuosien mittaan tekemämme raskaatkin säästötoimet eivät siis ole menneet hukkaan. Niillä on saavutettu tällä hetkellä näkyvissä oleva parempi taloudelli-

nen tilanne, joka tulee pystyä säilyttämään tulevinakin vuosina. Toimintaa ja toimintatapoja kehittämällä ja samalla tiukalla taloudenpidolla Vihdillä on hyvät mahdollisuudet rakentaa tulevaisuutta sekä toimia asukkaidensa hyvinvoinnin edellytysten mahdollistajana.

Vihdin kunnan vahvaa tilikauden tulosta ei olisi ollut mahdollista saavuttaa ilman henkilökunnan ja luottamushenkilöiden mittavaa sitoutumista työhön. Kiitän Teitä kaikkia hyvästä vastuullisesta työstä Vihdin hyväksi.

Vihdissä 20.3.2017

Hannu Nummela
vs. kunnanjohtaja

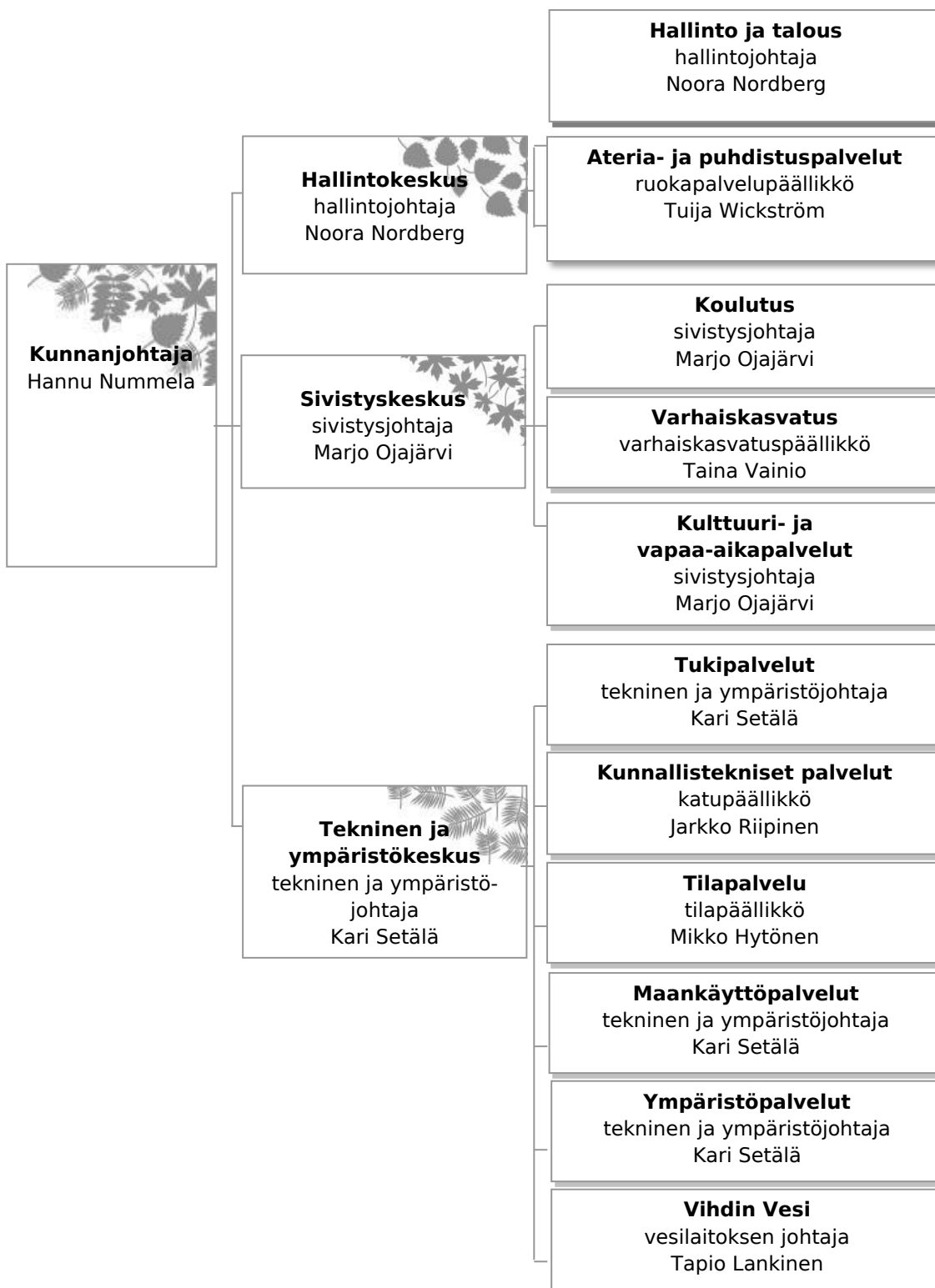
2 VIHDIRIN KUNNAN HALLINTO

2.1 Luottamushenkilöorganisaatio

Kunnanvaltuusto	pj Varpu-Leena Malmgren	I vpj Risto Salmi	II vpj Tiina Noro
Tarkastuslautakunta	pj Mike von Wehrt	vpj Markku Eurajoki	
Kunnanhallitus	pj Tuija Sundberg	I pj Anu Rajajärvi	II vpj Kari Viherkanto
Keskusvaalilautakunta	pj Ritva Sallmén	vpj Hanna Jokela	
Kasvatus- ja koulutuslautakunta	pj Eerikki Viljanen	vpj Kari Anttila	
Kulttuuri- ja kansalais- toiminnan lautakunta	pj Simo Takanen	vpj Karita Rodas- Peräkylä	
Liikuntalautakunta	pj Asko Autelo	vpj Olli Ikonen	
Nuorisolautakunta	pj Antti Hyytiäinen	vpj Teemu Mali	
Kaavoitus- ja tekninen lautakunta	pj Kim Lehtola	vpj Arvo Keskinen	
Ympäristölautakunta	pj Jarmo Hynnälä	vpj Erkki Jokela	

2.2 Viranhaltijaorganisaatio

KUNNAN PALVELU- JA VIRASTO-ORGANISAATIO

Tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat

Tilivelvollisiksi toimialoillaan on määritelty seuraavien toimielinten jäsenet: kunnanhallitus, keskusvaalilautakunta, kasvatus- ja koulutuslautakunta, nuorisolautakunta, liikuntalautakunta, kulttuuri- ja kansalaistoiminnan lautakunta, kaavoitus- ja tekninen lautakunta, ympäristölautakunta ja sen jaostot ja vesihuoltolaitoksen johtokunta sekä seuraavat viranhaltijat: kunnanjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, ruokapalvelupäällikkö, sivistysjohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö, kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja, liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja, tekninen ja ympäristöjohtaja, vesilaitoksen johtaja, tilapäällikkö, kaavoituspäällikkö, katupäällikkö, johtava rakennustarkastaja ja ympäristöpäällikkö.

2.3 Kunnan henkilöstö

Vihdin kunnan palveluksessa oli vuoden 2016 lopussa 1139 (v. 2015: 1168) työntekijää ja käyttötalouden henkilöstökustannusten kokonaismäärä oli 46,3 miljoonaa euroa. Strategiakaudelle 2014 - 2017 asetettu tavoite henkilöstökustannusten kasvun pysäyttämiseksi on onnistunut, sillä henkilöstökustannukset ovat olleet joka vuosi edellistä alhaisemmat koko tarkastelujakson aikana. Strategiakauden ensimmäisenä vuotena 2014 henkilöstökustannusten säästö oli 1,6 %, vuonna 2015 2,1 % ja vuonna 2016 1,35 %. Tulos oli erinomainen ottaen huomioon, että samaan aikaan tehtiin merkittävä panostus työllistämiseen ja ohjattiin resursseja pakolaisten vastaanottamis päätöksen jälkeen maahanmuuttajapalveluihin.

Vuonna 2016 raskaan YT-neuvotteluprosessin jälkimmäisenä vuonna henkilöstötyön painopisteenä oli osaamisen kehittäminen erityisesti digitaalisuuden lisääntymisen myötä. Sivistystoimessa erityisen haasteen toi uuden opetus suunnitelman käyttöönotto, teknisessä toimessa uusien sovellusten käyttöönotto ja hallintokeskuksessa uudet tehtävät työllistämiseen panostamisen ja pakolaisten vastaanoton myötä.

Työhyvinvoinnin alueella työterveyshuoltoyhteistyötä kehitettiin edelleen. Painopisteenä oli entistä enemmän työterveyshuollon ja esimiesten yhteistyön lisääminen ja sitä kautta yksittäisten työntekijöiden entistä varhaisempi auttaminen työkykyongelmissa. Tehdyn työtyytyväisyyskyselyn mukaan tulokset paranivat edellisestä kyselystä. Mielenterveyden perusteella myönnettyt sairaspöissaolot vähenivät. Työterveysneuvottelut lisääntyivät. Suunnattuja työhyvinvoinnin toimenpiteitä kohdennettiin varhaiskasvatukseen lastenhoitajille, toimistohenkilökunnalle, koulu- ja iltapäiväkerho-ohjaajille ja ateria- ja puhdistuspalvelujen henkilöstölle. Silti sairaspöissaolot lisääntyivät merkittävästi vuoden aikana. Kaikkiaan jokainen työntekijä oli sairauden vuoksi poissa töistä 16,9 kalenteripäivää/henkilö eli 1,6 päivää enemmän kuin edellisellä vuonna. Sairaspöissaolosten hallinta onkin yksi suuri haaste vuodelle 2017.

Toinen haaste henkilöstötyössä tulee olemaan uuden henkilöstöpalvelujen tietojärjestelmän käyttöönottoon valmistautuminen. Näyttäisi siltä, että uusi järjestelmä tuo mukanaan toimintaprosessien yksinkertaistamista, välineitä mm. työkykyjohtamiseen ja merkittävää lisäarvoa raportointiin. Vuosi 2017 näyttää varmasti myös suunnan sille, miten sote- ja maakuntauudistus tulee vaikuttamaan kuntaan ja kunnan toimintoihin. Henkilöstön osalta muutos koskee suoranaisesti noin 15 tukipalvelutehtävissä olevaa työntekijää. Vaikka muutoksella tulee olemaan suuri merkitys kuntalaisten, samoin kuin siirtyvien työntekijöiden kannalta, pitäisi meillä Vihdissä olla nyt viisautta panostaa kehittämiseen, sillä operatiivisen johtamisen kannalta muutos on kuitenkin meillä selvästi pienempi kuin melkein kaikissa muissa Suomen kunnissa.

3 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

3.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Viime vuosien trendi maailmantalouden epävarmuudesta jatkuu. Maailmantalouden epävarmuus on nousut poikkeuksellisen suureksi poliittisen epävarmuuden sekä protektionismin kasvaessa. Näitä kuvastavat hyvin Iso-Britannian tekemä brexit-päätös ja Yhdysvaltojen presidentinvaalien tulos. Edellisvuonna ollut riski Kiinan talouden kasvun hidastumisesta ja markkinoilla olevat negatiiviset korot vallitsevat edelleen. Öljynhinnan nouseminen tammikuun 2016 pohjalukemista piristää Venäjän taloutta.

Suomessa kokonaistuotanto kasvoi noin 1,3 prosenttia vuoden takaisesta. Koko euroalueen kokonaistuotanto sen sijaan kasvoi noin 1,7 prosenttia. Euroalueen talous kasvoi vuonna 2016 Eurostatin tietojen mukaan jokaisena vuosineljänneksenä. Esimerkiksi vastaava kasvu oli Saksalla 1,8 ja Ranskalla 1,2 prosenttia vuoden takaisesta. Suomea heikompi kokonaistuotannon kehitys oli Belgiassa, Kreikalla, Italiassa ja Ranskalla. Euroalueen talouden nähdään kasvavan, mutta poliittisten riskien arvellaan hidastavan kasvua. EUROFRAME arvioi euroalueen kasvuksi vuodelle 2017 noin 1,6 prosenttia.

Vuonna 2016 Suomen talous palasi kasvu-uralle. Vuoden 2016 kasvu pohjautuu yksityisen kulutuksen ja investointien kohenemiseen. Yksityistä kulutusta tukevat työllisyystilanteen vähittäinen paraneminen, ostovoiman kasvu ja velkaantuminen. Poikkeuksellisen kevyt rahapolitiikka pitää kotitalouksien ja yritysten lainakorot matalina, mikä myös ylläpitää kulutusta ja piristää investointeja. Yksityinen kulutus kasvoi vuoden takaisesta noin kaksi prosenttia.

Investoinnit ovat lisääntyneet vuodesta 2015 alkaen selvästi aiemmin arvioitua nopeammin. Rakennusinvestointien erittäin ripeän kehityksen ohella myös tuotannollisissa investoinneissa on nähty käänne kasvuun, mikä on myönteistä myös tulevaisuuden tuotantopotentiaalin kannalta. Käänteestä huolimatta tuotannolliset investoinnit ovat tasoltaan vaatimattomat. Suomen tehdasteollisuuden hyvin pitkään heikkona jatkunut tilanne on kääntymässä parempaan suuntaan. Teollisuustuotanto on vuoden 2016 aikana kasvanut edellisvuotisesta ensimmäisen kerran neljään vuoteen. Kasvu vuonna 2016 oli suuruudeltaan noin prosentti.

Suomen kokonaisvienti ei ole viime vuosina kasvanut odotetusti, vaan on jäänyt jälkeen vientimarkkinoiden imusta. Teollisen kapasiteetin vähentyminen yhdistettynä kustannuskilpailukyvyyn heikentymisen aiheuttamiin ongelmiin on pitänyt viennin kasvun vaatimattomana. Samaan aikaan investointien vähäisyys maailmalla ja kansainvälisen talouden epävarmuudet ovat heikentäneet viennin edellytyksiä. Ulkomaankauppa on edelleen erittäin merkittävä osa kokonaistuotantoa, vaikka vienti on huippuvuosiin nähden pienentynyt selvästi. Viennin osuus bruttokansantuotteesta kasvoi koko 2000-luvun ajan aina vuoteen 2008 asti, jolloin se oli suurimmillaan 45 prosentin tuntumassa. Teollisuuden rakennemuutos, investointitavaroiden kysynnän heikkous maailmalla ja kilpailukykyongelmat pienensivät osuuden alle 40 prosenttiin, minkä jälkeen osuus on vuodesta 2013 lähtien vakiintunut 40 prosentin tuntumaan. Vienti kasvoi vuonna 2016 yhteensä 0,7 prosenttia. Sen sijaan tuonnin osuus bruttokansantuotteesta on kasvanut tasaisesti myös vuoden 2013 jälkeen, kun kotimainen kysyntä on kasvattanut tuontia ja kotimaista tuotantoa on yhä enemmän korvattu tuonnilla. Tuonti kasvoi vuonna 2016 noin kaksi prosenttia.

Lisäksi Suomen talouteen on vaikuttanut Ukrainan kriisi ja euroalueen asettamat pakotteet Venäjälle. Kaupan heikentymistä Venäjälle ei tule kuitenkaan pitää yksinomaan selittävänä tekijänä, koska esimerkiksi Virossa, Latviassa ja Liettussa kokonaistalouden kasvu on ollut selvästi Suomea vauhdikkaampaa. Vertai-

lussa tulee kuitenkin huomioida, että kokonaistuotanto on silti Suomessa selvästi näitä maita suurempi.

Viime vuosien pitkään jatkunut suhdannetilanne on heijastunut myös työmarkkinoille. Tilanne työmarkkinoiden osalta on näyttänyt paranemisen merkkejä, mutta pitkäaikaistyöttömien osuus on edelleen korkea. Työmarkkinoiden elpymistä hidastavat rakenteelliset ongelmat. Vuoden 2016 joulukuussa työttömyysaste oli ELY-keskuksen tietojen mukaan 13,6 prosenttia, mikä oli 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi vuoden takaiseen verrattuna. Talouskasvun nopeutuminen lisäsi edellytyksiä työmarkkinoiden tilan paranemiseen. Maahanmuuton kasvu näkyy myös työllisyystilastoissa. Maahanmuuton kasvun vaikutus julkisen talouden pitkän aikavälin kehitykseen riippuu pitkälti Suomeen jäävien ja heidän jälkeläistensä työllistymisestä. Työllisyysaste on heti maahanmuuton jälkeen koko väestön keskiarvoa matalampi, mutta ajan kuluessa yhä useamman voi odottaa työllistyvän, kun kielitaito ja muut valmiudet kohenevat. Maahanmuuttajien työllistymiseen vaikuttaa merkittävästi kotoutuksien onnistuminen.

Vuoden 2016 keskimääräiseksi inflaatioksi (yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi) muodostuu noin 0,37 prosenttia. Suomen Pankin ennusteiden mukaan inflaatio pysyy poikkeuksellisen hitaana vuosina 2017–2019 maltillisen kustannuskehityksen johdosta. Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukainen inflaatio kiihtyy 0,8 prosenttiin vuonna 2017, kun raakaöljyn hinnanlaskun vaikutus väistyy. Työvoimakustannusten aleneminen hillitsee inflaatiota. Inflaation arvellaan kiihtyvän 1,0 prosenttiin vuonna 2019. Koko Euroalueen inflaatio on sen sijaan ollut Suomea korkeampi.

Julkisen sektorin velkasuhde on noussut yli EU:n vakaus- ja kasvusopimuksessa määritellyn 60 prosentin rajan vuonna 2015 ja julkinen velka tulee lisääntymään edelleen sekä nimellisesti, että kokonaistuotantoon suhteutettuna. Suomen julkinen velka on kasvanut vuodesta 2009 lähtien vuoteen 2015 noin 90 mrd. euroa. Julkisen velan kasvu jatkuu Suomen Pankin ennusteen perusteella koko vaalikauden. Velan ohella myös muut julkisen talouden vastuut ovat kasvaneet. Suomessa valtioneuvostoa on käytetty verrattain runsaasti. Suurin osa valtioneuvostokausista on Finnveralle myönnettyjä takauksia sekä asuntolainatakauksia. Vuoden 2011 lopusta takauskanta on kaksinkertaistunut; se on nyt noin 45 miljardia euroa. On tärkeää, että Suomen valtio jatkaa rakenteellisten muutosten toteuttamista, jotta velan kasvu saadaan pysäytettyä.

3.2 Kuntatalouden yleiset näkymät

3.2.1 Kuntatalouden yleinen kehitys

Vuoden 2016 tilinpäätösarviot osoittavat kuntatalouden vahvistumista. Lähivuosien tulopohjamuutokset edellyttävät kuitenkin kunnilta menojen maltillista kehitystä ja tulopohjan lisäämistä. Etenkin kuntien vuosikatteen vahvistamista tulisi jatkaa, jotta lainakannan kasvua pystyttäisiin hidastamaan. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti Suomen kunnissa vuonna 2016 oli 19,87 prosenttia kun vastaava prosentti oli aiemmin 19,84 prosenttia. Vuonna 2017 keskimääräinen painotettu tulovero on 19,91 prosenttia.

Tilastokeskuksen keräämien ennakkotietojen mukaan vuonna 2016 Manner-Suomen kunnissa toimintakatteet heikkenivät edellisvuodesta 0,4 miljardia euroa eli noin 1,4 prosenttia. Toimintakatteiden heikkenemisen taustalla oli erityisesti toimintatuottojen väheneminen. Kuntien valtionosuudet kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 0,6 miljardia euroa ja kuntien verorahoitus kasvoi 0,3 miljardia euroa. Yhteenlaskettu kasvu valtionosuuksien ja verotilitysten osalta oli noin kolme prosenttia edellisvuoteen nähden. Kokonaisuudessaan kuntien vuosikatteen vahvistuivat noin 26,8 prosenttia edellisvuodesta ollen yhteensä noin 2,4 miljardia euroa. Vuonna 2016 vuosikate oli Manner-Suomessa asukasta kohden 440 euroa. Vuosikatteen vahvistumiseen vaikuttivat erityisesti valtionosuuksien ja verotulojen kasvaminen sekä kuntasektorin maltillinen menojen kasvu. Kunnista yhteensä 18 arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi, kun vuoden 2015 tilinpäätöstietojen mukaan negatiivinen vuosikate oli 13 kunnalla.

Vuosikate kattoi kuntien poistoista ja arvonalentumisista 117,3 prosenttia ja investointimenoista yhteensä 71,6 prosenttia. Yhteenlasketut Manner-Suomen kuntien tilinpäätösennusteet olivat noin 620 miljoonaa ylijäämäisiä. Manner-Suomen kuntien poistot ja arvonalentumiset vähenivät yhteensä 1,7 prosenttia ja investointimenot vähenivät yhteensä 7,1 prosenttia.

Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2016 lopussa 16,039 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edellisvuoteen verrattuna noin 3,4 prosenttia. Lainakannan kasvu hidastui edellisvuodesta, jolloin kasvu oli noin 5,6 prosenttia. Asukasta kohden laskettu kuntien lainakanta oli 2 938 euroa, kun vastaava luku oli edellisvuonna 2 841 euroa. Vuonna 2016 kuntien ja kuntayhtymien velkataakan ennustetaan jatkavan kasvuaan.

3.2.2 Kuntatalouden verotulokehitys

Kuntaryhmän jako-osuus verovuoden 2016 ansio- ja pääomatuloveroista suoritettavista tilityksistä on 61,04 prosenttia. Jako-osuus pysyi vastaavana koko vuoden, joka tarkoitti sitä että joulukuussa 2016 ei tehty tavanomaista ryhmäosuuksien tarkistusta. Kuntaryhmän lopullinen osuus viime verovuodelta suoritettavista ansio- ja pääomatuloverojen tilityksistä selviää lokakuussa 2017, kun verovuoden 2016 lopullisen verotuksen mukaiset osuudet ovat selvillä.

Suomen kuntien verotilitykset vuonna 2016 ovat yhteensä noin 21,969 miljardia euroa. Vuoteen 2015 verrattuna verotilitykset kasvoivat yhteensä 1,4 prosenttia. Verotulojen kasvua heikensivät yhteisöverosuuden määräaikaisen korotuksen poistuminen sekä kunnallisverotukseen tehdyt veroperustemuutokset, joista suurin oli työtulovähennyksen korotus. Verotuloista pääosa eli 85,5 prosenttia oli kunnallisveroa, 7,56 prosenttia kiinteistöveroa ja 6,94 prosenttia yhteisöveroa. Ahvenanmaan lähdeveron osuus verotilityksistä oli noin 0,0036 prosenttia (0,78 miljoonaa).

Veronsaajien tietojen mukaan kunnallisverotuloja tilitettiin kalenterivuonna 2016 kunnille 18,89 miljardia euroa. Kunnallisverotulot kasvoivat vuoteen 2015 verrattuna kaksi prosenttia. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti Suomen kunnissa vuodelle 2016 nousi 0,03 prosenttiyksikköä ollen 19,87 prosenttia. Vuonna 2016 yhteensä 45 kuntaa nosti kunnallisveroprosenttiaan ja yhteensä kolme kuntaa laski.

Vuonna 2016 yhteisöverokanta säilyi 20 prosentissa, johon se laskettiin 24,5 prosentista vuonna 2014. Yhteisöverotulot kuitenkin laskivat, koska kuntaryhmän määräaikaisesti nostettu jako-osuus laski. Kuntaryhmän yhteisöveron osuus laski 36,87 prosentista 30,92 prosenttiin. Yhteisöverotuloja tilitettiin vuonna 2016 noin 1,54 miljardia. Tilitykset laskivat 6,3 prosenttia vuoteen 2015 verrattuna.

Kiinteistöverojen tilitykset olivat vuonna 2016 noin 1,67 miljardia euroa. Kasvua edellisvuoteen oli noin 4,2 prosenttia. Yleistä kiinteistöveroprosenttia korotettiin 42 kunnassa vuonna 2016 ja laskettiin kahdessa kunnassa. Se oli keskimäärin 1 prosenttia, kun vuonna 2015 se oli keskimäärin 0,99 prosenttia. Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosenttia korotettiin yhteensä 33 kunnassa sekä laskettiin yhdessä kunnassa. Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti nousi vuoden 2015 keskimääräisestä 0,46 prosentista 0,47 prosenttiin. Muiden asuinrakennusten keskimääräistä kiinteistöveroprosenttia korotettiin 56 kunnassa sekä laskettiin kahdessa vuonna 2016. Muiden asuinrakennusten keskimääräinen kiinteistöveroprosentti nousi edellisvuoden 1,08 prosentista 1,11 prosenttiin.

Lisäksi 40 kunnassa oli määritetty kiinteistöveroprosentti yleishyödyllisille yhteisöille (muu kuin 0 %), mikä oli keskimäärin vuonna 2016 0,51 prosenttia. Myös erillinen rakentamattoman rakennuspaikan prosentti (muu kuin 0 %) oli määrätty 159 kunnassa. Prosentti oli keskimäärin näissä kunnissa 2,78 prosenttia.

3.2.3 Kuntatalouden valtionosuuksien kehitys

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjajeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

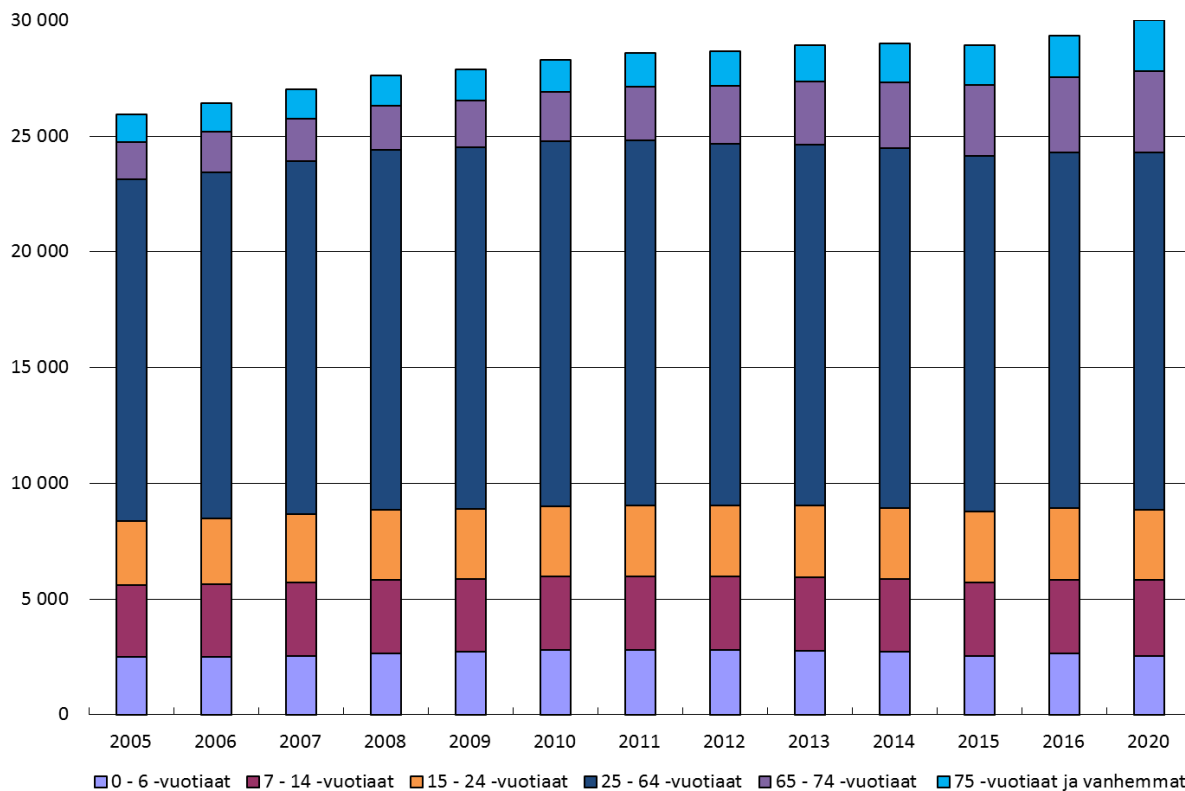
Manner-Suomen kuntien valtionosuudet olivat vuonna 2016 noin 8,775 miljardia euroa ja edellisvuoteen verrattuna valtionosuudet kasvoivat 7,1 %. Valtionosuuksien kasvuun vaikuttivat veroperustemuutosten tasaus kunnille sekä kesken vuotta tehdyt muutokset peruspalveluiden valtionosuuteen. Valtionvarainministeriössä syyskuun lopussa tehdyllä päätöksellä vähennettiin valtionosuutta -0,03 euroa/asukas aloittavan perusopetuksen rahoituksen osalta, lisättiin peruspalvelujen valtionosuuden rahoitusta 0,54 euroa asukasta kohden valtion ja kuntien yhteisten tietojärjestelmähankkeiden määrärahojen palautuksella sekä kasvatettiin peruspalvelujen valtionosuusprosenttia 0,14 prosenttiyksikköä omaishoidon tuesta annetun lain ja sosiaalihuoltolain ja perhehuoltolain muuttamisen takia. Samassa päätöksessä vähennettiin myös 11,4 miljoonaa euroa valtionosuuksia omais- ja perhehoidon kehittämisen takia.

Vuonna 2016 peruspalvelujen valtionosuusprosentti oli 25,61 prosenttia ja kunnan omarahoitusosuus oli 3 636,07 euroa/asukas.

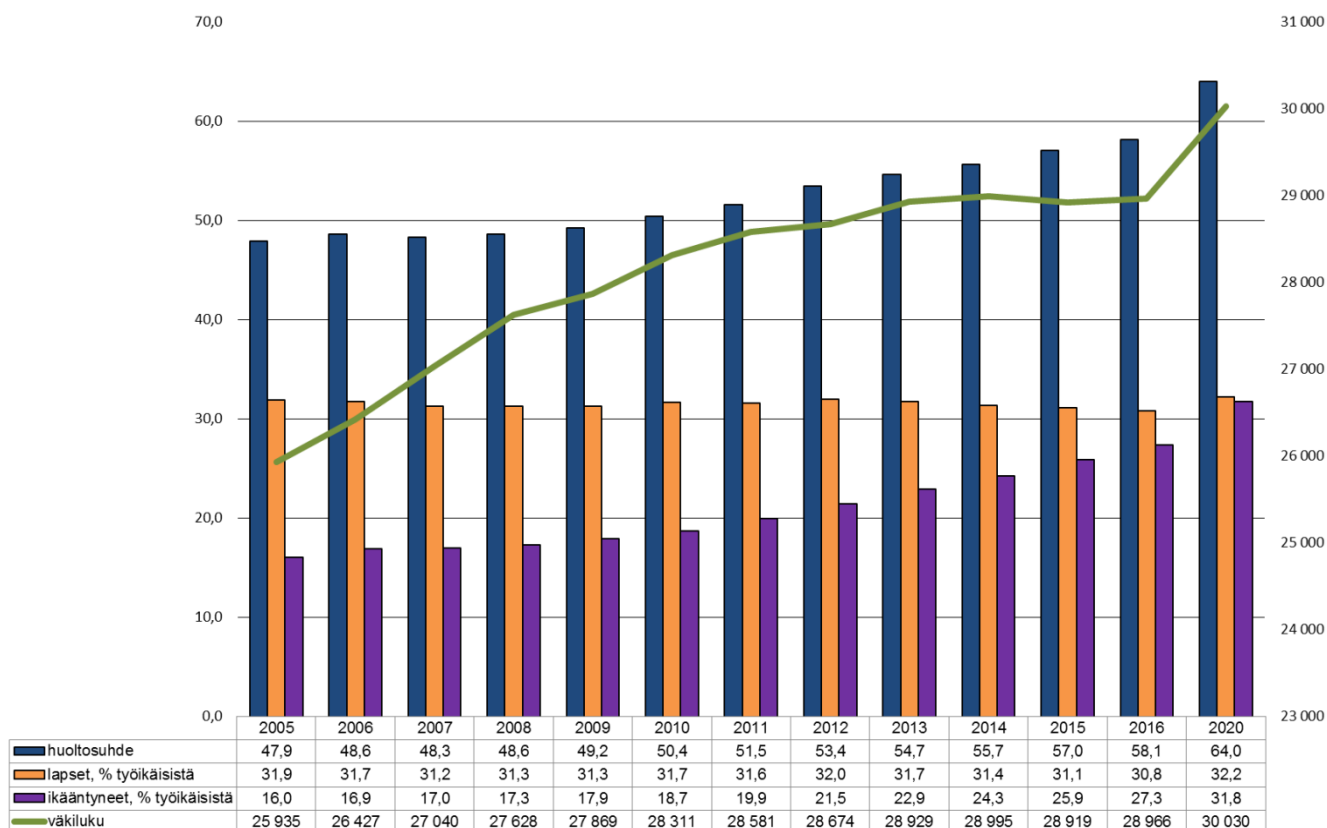
3.3 Vihdin kunnan yleinen kehitys

3.3.1 Väestö

Vihdin kunnan asukasluku 31.12.2015 oli 28 922. Asukasluku joulukuussa 2016 oli 28 959 henkilöä. Kasvua vuodessa on ollut 37 henkilöä. Kasvun taustalla on ollut luonnollinen väestön kasvu 44 henkilöllä, kuten myös maahanmuutto. Kasvua on kuitenkin hidastanut kuntien välinen nettomuutto, joka on ollut Vihdissä negatiivinen (-82 henkilöä). Tilastokeskus vahvistaa huhtikuussa 2017 tarkistetun asukasluvun 31.12.2016.

Väestön kehitys ikäryhmittäin 2005–2016 ja ennuste 2020. Lähde: Tilastokeskus

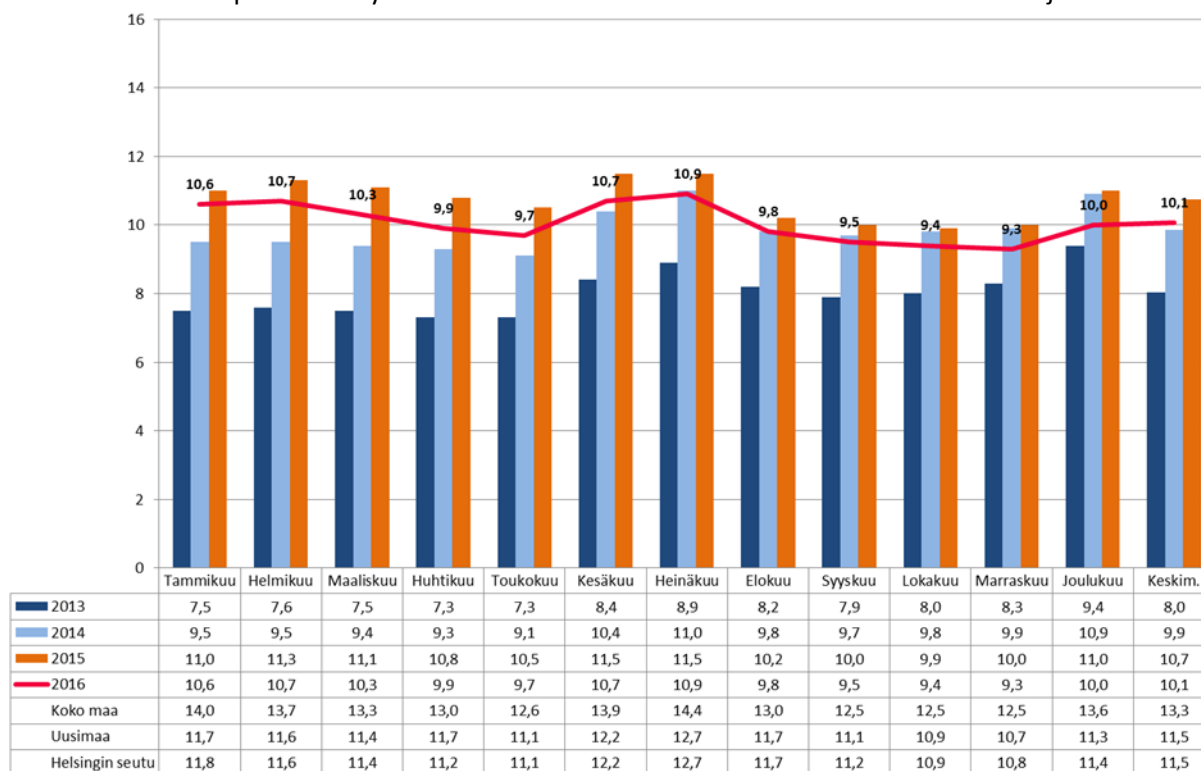
Väestöllinen huoltosuhte (0 - 14 vuotiaiden ja yli 65 vuotiaiden lukumäärä sataa 15 - 64 vuotiasta kohti) 2005–2016 ja ennuste 2020 Lähde: Tilastokeskus

3.3.2 Työpaikat ja työllisyys

Vihdissä työpaikkoja on syntynyt 2000-luvulla lähinnä palvelualoille (72,1 %), kun taas alkutuotannossa (2,7 %) ja jalostuksessa työpaikat (23,5 %) ovat vähentyneet. Vihdissä sijaitsevien työpaikkojen määrä (8030) ei ole kasvanut kunnan väestönkasvun tahdissa, joskin työpaikkojen väheneminen on hidastunut. Työpaikkaomavaraisuus (kunnassa sijaitsevien työpaikkojen suhde kunnassa asuvien työllisten määrään) on koko 2000-luvulla pysynyt 60 prosentin tietämillä. Vuosina 2011–2014 kunnan työpaikkaomavaraisuus on nousut 60,8 prosentista 61 prosenttiin

Vihdin kunnan työttömyysaste oli 31.12.2015 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen mukaan 11,0 prosenttia. Työllisiä oli vuoden 2015 joulukuussa 13 162 henkilöä ja työttömiä 1 622 henkilöä. Vihdin vuoden 2015 keskimääräinen työttömyysaste oli 10,7 %. Vastaava luku Uudellamaalla oli 11,3 % ja koko Suomessa 13,4 %.

Joulukuun 2016 tilaston mukaan kunnan työttömyysaste on laskenut vuodenvaihteesta 10 prosenttiin. Uudenmaan työttömyysaste on ollut vastaavaan aikaan 11,3 prosenttia ja koko Suomen työttömyysprosentti 13,6 %. Joulukuussa Vihdissä oli työllisiä 13 230 ja työttömiä 1 470 henkilöä. Työttömyysasteen pienentymisestä huolimatta on pitkäaikaistyöttömien osuus edelleen kasvanut. Lähteet: ELY-keskus ja TEM

Koko maan, Vihdin kunnan ja Uudenmaan sekä Helsingin seudun keskimääräinen työttömyysaste vuosina 2013–2016. Lähde: ELY-keskus

3.3.3 Olennaiset muutokset Vihdin kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vihdin kunnan toiminta ja talous on kehittynyt viime vuosina kaksijakoisesti. Kunnan toimintaan vaikutti merkittävästi 2000-luvun kasvuvuodet, jolloin kunnan asukasluku kasvoi vauhdilla vuoteen 2013 asti. Kehyskuntiin tulevan muuttoliikkeen ja luonnollisen väestönlisäyksen hidastuttua, on Vihdin kunnan väestönkasvu hidastunut merkittävästi vuotta 2013 edeltäneestä ajasta – ollen jopa negatiivista vuonna 2015. Talouden osalta on viimeiset kymmenen vuotta olleet keskimäärin joka toinen vuosi alijäämäisiä. Vuosikatteen kehitys on ollut riittämätöntä nettoinvestointeihin nähden ja kunta on velkaantunut vauhdilla. Vuosina 2006 – 2014 kunnan lainakanta on lähes kaksinkertaistunut kasvaessaan 45,2 miljoonasta eurosta 84,8 miljoonaan euroon.

Vuodelle 2014 Vihdin kunta teki 5,2 miljoonaa euroa alijäämäisen talousarvion. Talouden vahvistamiseksi Vihdin kunta käynnisti vuoden 2014 aikana mittavia säästötoimenpiteitä mukaan lukien yt-neuvottelut, jotka johtivat 21 henkilötyövuoden irtisanomiseen. Vuonna 2014 Vihdin kunta teki Vihdin Veden tuloksen avulla 50 734 euroa ylijäämäisen tuloksen. Vuodelle 2015 Vihti teki 3,2 miljoonaa alijäämäisen talousarvion. Kesken vuotta näkymät synkkenivät edelleen ja talousarvio muutettiin 5 miljoonaa alijäämäiseksi. Vuoden 2015 lopullinen tilinpäätös oli kuitenkin selkeästi muutettua talousarviota vahvempi tulokseltaan – ollen -1,25 miljoonaa alijäämäinen. Tulos olisi ollut todellisuudessa nollan tuntumassa, mikäli HUS olisi palauttanut vuoden 2016 sijaan jo vuonna 2015 Vihdille kuuluneen palautuksen (1,066 miljoonaa euroa). Investoinnit olivat vuonna 2015 yhteensä 13,1 miljoonaa euroa, kun talousarviossa oli varauduttu 15,6 miljoonaan euroon. Investointien lykkääntyminen näkyi myös kunnan lainakannassa, joka väheni vuoden 2015 aikana 3,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2015 lopussa lainakanta oli 81,6 miljoonaa euroa (TP2014: 84,8 miljoonaa euroa). Lainaa asukasta kohden oli vuoden 2015 lopussa 2 822 euroa kun se vuonna 2014 oli 2 925 euroa.

Vuodelle 2016 Vihti teki 2,2 miljoonaa euroa alijäämäisen talousarvion. Kesäkuussa oli kuitenkin nähtävissä toteuman olevan selkeästi talousarviota pienempää etenkin toimintakulujen osalta ja muutetusta talousarviosta vähennettiin palvelukeskuksilta määrärahoja 1,8 miljoonan euron edestä. Samanaikaisesti oli kuitenkin nähtävissä Kuntaliiton veroennusteiden ja verotilitysten osalta, että verotulot olisivat jäämässä talousarviossa arvioitua pienemmäksi. Verotuloarvioiden alentamisen lisäksi muutettiin valtionosuusennusteita sekä rahoitustuotto ja – kuluennustetta positiivisemmaksi sekä varauduttiin investointiarvioiden pohjalta suurempiin poistoihin. Muutetun talousarvion tilikauden alijäämäksi muodostui -817 848 euroa.

Vuoden 2016 edetessä myös kunnan tilikauden tulosenustearviot muuttuivat koko ajan positiivisemmaksi ja tilikauden toteuma muodostui lopulta 6,987 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi, kun Vihdin Veden tulos huomioidaan myös. Tilikauden tulos on paras tulos Vihdissä yhdeksään vuoteen ja kolmanneksi paras tulos 2000-luvulla. Tilikauden tulosenustetta vahvistivat toimintatuottojen arvioitua suurempi määrä myynti-, maksu- ja muissa toimintatuotoissa. Poikkeama muutettuun talousarvioon oli 137 368 euroa, mutta ennusteisiin lähes 1,2 miljoonaa euroa. Poikkeamaa ennusteisiin ei pystytty yksilöimään yksittäiseen keskuksen tai erään, vaan toimintatuottojen ennustaminen on selkeä kehityskohde jokaisessa yksikössä.

Toimintakulujen osalta ennustetta parempaa toteumaa vahvistivat henkilöstökulujen odotuksia pienempi toteutuminen sekä etenkin palveluiden ostojen jääminen alle ennusteen. Henkilöstökulujen vähenemiseen vaikutti merkittävästi kilpailukyky sopimuksen lomarahojen leikkaus, joka tuli huomioida jo vuoden 2016 lomapalkkavelassa (0,5 miljoonaa euroa) sekä henkilöstösivukulujen vähentyminen. Palvelujen ostojen vähentymisen taustalla oli Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä tullut vuoden 2015 palautus (1,066 miljoonan euroa) sekä vuodelta 2016 tullut palautus (0,845 miljoonan euroa). Toimintakatteen alapuolisten erien osalta tilikauden tulosta vahvistivat odotuksia suuremmat verotilitykset ja valtionosuudet sekä rahoitustuottojen – ja kulujen poikkeuksellinen määrä. Verotulojen osalta tilikauden tulosta vahvistivat muutettuun talousarvioon ja ennusteeseen nähden vuoden 2015 verotuksen valmistumisen jälkeiset oikaisu- ja palautusosuudet, kuntaryhmän jako-osuuskertoimen säilyttäminen ennallaan sekä yhteisöverokertymän kasvaminen odotuksia suuremmaksi. Vastaavasti kunnan valtionosuudet vahvistuivat odotettua enemmän

peruspalvelujen valtionosuuksiin syyskuussa tehdyn tarkistuksen sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin 2017 tehtyjen tarkistusten takia. Rahoitustuottojen ja –kulujen osalta poikkeuksellinen markkina-tilanne yhdistettynä Vihdin kunnan vaihtuvakorkoiseen lainasalkkuun toi kunnalle säästöjä rahoituskuluista aiempiin vuosiin verrattuna. Vihdin kunnan korko- ja rahoituskustannukset laskivat noin 350 tuhatta euroa edellisvuodesta. Vuoden 2016 lopulliset poistot jäivät 394 582 euroa alle talousarvion. Peruskunnan tilikauden ylijäämä oli lopulta 6 316 670 euroa. Vihdin Veden tilikauden ylijäämä oli 671 062,05 euroa ja tulos oli 240 452,05 euroa talousarviota parempi. Vihdin Veden odotettua parempi tulos johtui henkilöstökulujen ja materiaalien sekä tavaroiden ostojen jäämisestä alle talousarvion.

Vihdin kunnan investointituotot olivat vuonna 2016 yhteensä 2 383 889 euroa ja kulut -16 137 730 euroa eli nettona -13 754 040 euroa. Kunnan investoinnit jäivät noin 1,2 miljoonaa euroa alle muutetun talousarvion. Kunnan investoinneista Vihdin Veden investointien osuus oli 2 413 440,47 euroa. Vihdin lainakanta oli 31.12.2016 yhteensä 83 637 752,03 euroa ja kasvua oli noin kaksi miljoonaa euroa vuoden 2015 tilinpäätöksestä. Asukaskohtainen lainakanta Vihdissä oli 2 888 euroa/asukas.

Tilinpäätös ei sisällä merkittäviä poikkeamia, joita ei olisi käsitelty erikseen talousarvioyhtymisenä kunnanvaltuustossa. Yksittäisissä erissä toteuma on kuitenkin ollut valtuuston muutettua talousarviota parempi. Ns. positiivisia ylityksiä ei tule kuitenkaan talousarvion sitovuustason mukaisesti käsitellä valtuustossa.

3.3.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2017 talousarvio on 0,95 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuoden 2016 tilinpäätöksen ennusteita vahvempi tulos vaatii vuoden 2017 talousarvion ja vuosien 2018–2019 taloussuunnitelman uudelleen tarkastelun. Tämän hetkisten ennusteiden mukaan verotilitykset, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja kulut olisivat toteutumassa talousarviossa arvioitua positiivisemmin. Toimintakulujen osalta vuoden 2016 toteumatietojen perusteella henkilöstökuluissa sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa olisi mahdollisuus tehdä talousarvioon arvioitua parempi tulos. Palvelujen ostojen osalta ei ole tiedossa merkittäviä poikkeamia talousarvioon nähden – tosin erikoissairaanhoidon kustannuksia on erittäin vaikea arvioida.

Taloussuunnittelukautta pidemmälle arvioitaessa tulee pääpaino kunnan talouden hoidossa olla vuosikatteen kasvattamisessa, jotta kunta pystyy vastaamaan tulevien vuosien poistojen kasvuun sekä lisäämään investointien rahoitusosuutta ja näin hidastamaan kunnan velkamäärän kasvua. Jos investointien rahoitusta tarkastellaan kansantalouden tilinpidon termein ja edellytetään investointien rahoittamista tulorahoituksella, tulee kuntien, kuten myös Vihdin, parantaa tulostaan merkittävästi. Vuosikatteen vahvistaminen ei voi perustua odotuksiin verotilitysten ja valtionosuuksien kasvusta, vaan kustannustehokkuutta lisääviä toimenpiteitä tulee tehdä kunnan palvelutuotannossa. Esimerkiksi vuonna 2017 voimaanastunut kilpailukyky-sopimus sisältää menosäästöjen lisäksi myös kunnan tulopohjaa vähentäviä toimenpiteitä, joiden osalta kunnan täytyy huolehtia että menot vähenevät vähintäänkin tuloleikkausten verran.

Pidemmillä aikavälillä sosiaali- ja terveystoimen rakenneuudistus ja maakuntahallinto muuttavat kuntien tehtäviä, roolia ja rahoitusta merkittävästi. Muutosten arviointi kuntatalouden osalta tarkentuu eduskunnan päätöksenteon edetessä. Muutos sisältää uhkia, mutta tulee toteutuessaan helpottamaan kuntatalouden ennakoitavuutta.

Vihdin kunnan taseessa on 31.12.2016 yhteensä 16 402 219,98 euroa kumulatiivista ylijäämää.

3.4 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kunnan toimintaan vaikuttavat muun muassa toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Kunnan toiminta on perustunut voimassa oleviin säännöksiin ja määräyksiin ja tehtyjä päätöksiä on noudatettu.

Kunta ei ole osallisena sellaisissa oikeudenkäynneissä tai riita-asioissa, joista kunnalle voisi aiheutua merkittävä korvausvelvollisuus.

3.4.1 Toiminnalliset riskit

Toiminnallisia riskejä ovat muun muassa henkilöstön osaaminen ja saatavuus, tietojärjestelmien toimivuus, suhdannevaihtelut ja lainsäädännön muutokset.

Henkilöstön osalta suurin toiminnallinen riski on pätevien työntekijöiden saatavuuden varmistaminen ja lähtövaihtuvuuden hallinta. Vaikka pätevien työntekijöiden osuus on lisääntynyt viimeisten vuosien aikana, riski on edelleen todellinen erityisesti koulutuksen tulosalueella, jossa epäpäteviä opettajia oli vuoden 2016 lopussa 16 %. Kunnan henkilöstörakenne on terve, sillä kunnassa on tasaisesti eri-ikäisiä työntekijöitä ja eri pituisia palvelussuhteita. Koko organisaatio kannalta eläköityminen ja sen myötä tapahtuva osaamisen menetys ja hiljaisen tiedon karkaaminen voidaan suunnitella ajoissa eikä se tuota suurta ongelmaa. Suurempi riski sen sijaan on lisääntyvä henkilöstön muu vaihtuvuus (v. 2016: 4 %). Vuonna 2016 henkilöstön muu vaihtuvuus oli eläköitymistä (v. 2016: 3,3%) suurempi syy henkilöstön vaihtuvuuteen. Vaikka kokonaislähtövaihtuvuus 7,3 % ei vielä ole hälyttävä, on se selkeä signaali sille, että henkilöstön hyvinvoinnista tulee pitää huolta, jotta henkilöstön vaihtuvuus ei muodostu riskiksi palvelutuotannolle. Työhyvinvointikysely nosti pinnalle huolen esimiesten jaksamisesta. Yllättäen esimiehet olivat yksi kaikkein huonovointisimmista ja tyytymättömistä vastaajaryhmistä. Vain hyvinvoivat esimiehet voivat johtaa työyksiköiden hyvinvointia, siksi esimiesten työtyytyväisyyden aleneminen on erittäin huolestuttavaa ja sen parantaminen erittäin suuri haaste kunnan johdolle.

Tietojärjestelmien toimivuus korostuu toiminnallisten riskien hallinnassa, sillä kunnan palvelutuotanto sekä muu ydintoiminta on yhä enemmän riippuvaisia tietojärjestelmien toimivuudesta. Painopisteenä tietohallinnon riskien minimoimisessa on normaalitilan sujuva toiminta kohtuukustannuksin, vaikutuksiltaan vakavimpien riskien todennäköisyyden minimointi sekä säännölliset riskikartoitukset. Henkilöstön tietoturvatiedoista huolehditaan ja tietoturva-ajattelun tärkeyttä kaikessa tietojen käsittelyssä korostetaan huomioiden myös perinteisessä muodossa oleva tietoaineisto. Henkilöstön asianmukaiseen toimintaan luotetaan. Tietoverkkojen käytöstä aiheutuvat riskit ovat joko yleisiä kyberuhkia tai erityisesti kuntaa vastaan suunnattuja rikkomuksia. Edellisiä vastaan suojaudutaan huolellisella suunnittelulla järjestelmiä suunniteltaessa, hankittaessa ja ylläpidettäessä sekä hyvillä käytännöillä palvelin-, työasema- ja tietoliikenneympäristöjen käyttöpalvelussa. Jälkimmäiset ovat varsin epätodennäköisiä, mutta ne on silti otettu huomioon toimintamalleissa eri palveluntuottajien kanssa. Kunnanhallitus on hyväksynyt Vihdin tietoturvapoliittikan vuonna 2015. Tietoturvapoliittikkaa ja sen pohjalta laadittuja tietoturvaohjeita päivitetään tarpeen mukaan. Tietoturvallisuudesta vastaa tietoturvapäällikkö, ja tietoturvan suunnitteluun osallistuvat myös tietohallintojohtaja sekä tietohallinnon ohjausryhmä. Keskeisistä tietoturva-asioista tiedotetaan tarvittaessa kunnan johtoryhmälle ja kunnanhallitukselle.

Suhdannevaihtelut vaikuttavat kunnassa toimiviin yrityksiin ja kunnan asukkaisiin. Suhdannevaihteluilla on siten vaikutusta muun muassa kunnan verotulojen kehittymiseen ja kunnan maksamiin työmarkkinakorvauksiin. Kunta pyrkii työllisyydenhoitoon panostamisella minimoimaan suhdannevaihteluiden aiheuttamia vaikutuksia kuntaan ja kuntalaisiin.

Kunnalla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa lainsäädännön muutoksiin ellei muutoksesta toimiteta erillistä lausuntopyyntöä. Kunta vastaa esitettyihin lausuntopyyntöihin ja palvelukeskukset seuraavat vallitsevia lakimuutosehdotuksia, jotta pystyvät reagoimaan parhaalla mahdollisella tavalla muutoksiin niiden astuessa voimaan.

3.4.2 Rahoitusriskit

Rahoitusriskeillä viitataan ensisijaisesti rahoituksen riittävyyteen liittyvään riskiin. Se voidaan jakaa tarkemmin korko-, valuutta-, maksuvalmius- ja takausriskeiksi. Korkoriski on uhka, joka liittyy kaikkiin sijoitus- ja lainanottopäätöksiin, joissa on hyödynnetty korkoinstrumentteja. Korkoriskin taustalla on korkojen muuttuminen ja kehittyminen eri ajanjaksoilla. Kunta on varautunut korkoriskeihin hajauttamalla lainasalkkuaan sitomalla lainoista osan kiinteisiin korkoihin ja osan vaihtuviin korkoihin. Kunnan tulisi kuitenkin kasvattaa lainasalkun suojausastetta entisestään, vuodenvaihteessa olleesta 39,24 prosentista, suojautuakseen paremmin korkojen nousulta. Suojausasteen tulisi olla noin 50–70 prosenttia. Vihdin kunnassa ei ole käytetty korkosuojaus koronvaihtosopimuksia.

Kunnan korkonäkemyks on se, että korkotaso on tällä hetkellä alhainen ja on todennäköistä, että korkotaso nousee lähivuosina. Markkinoilla vallitseva epävarmuus tekee kuitenkin korkotason arvioinnin vaikeaksi. Vuoden 2016 aikana Vihdin kunta otti käyttöön rahoitusinstrumenttien hallintajärjestelmän, joka helpottaa kunnan lainasalkun hallintaa. Sijoitusten osalta kunnalla on myös joukkolainarahasto-osuuksia, jossa varat on mahdollista sijoittaa joukkovelkakirjojen lisäksi korkotuotteisiin. Sijoituksen riski on keskimääräinen.

Valuuttakurssiriski on uhkatilanne siitä, että ulkomailta nostetut luotot muuttuvat kalliimmaksi maksaa takaisin tai ulkomaiden ostojen arvo kasvaa valuuttakurssien muutosten takia. Kunta on varautunut valuuttariskiin keskittämällä luotonoton rahoitusmarkkinoille, jossa valuuttana käytetään euroja.

Maksuvalmiusriski muodostuu kunnan kyvystä kattaa kuntien jokapäiväisessä toiminnassa syntyvät menot. Vihdin kunta hallitsee maksuvalmiusriskiä päivittäisellä kassavarojen seurannalla, jossa apuna käytetään Taitoan laatimaa kassaennustetta. Näin kunta pystyy varautumaan ennalta menoihin eikä kunnan maksuvalmius vaarannu. Suomen hyvän maksuluokituksen ja kehittyneiden rahoitusmarkkinoiden myötä suomalaisilla kunnilla ei ole myöskään ongelmia saada luottoja.

Takausriski liitetään usein kunnissa tilanteisiin, joissa kunta on elinkeinoelämän edistämiseksi ollut takaa-
massa esimerkiksi kuntaan tulevan uuden yrityksen lainoja tai tilanteita, joissa kunta toimii eräänlaisena vakuutena omistamassaan osakeyhtiössä. Vihdin kunta on hyväksynyt 5.5.2003 kunnan takausten ja antolainojen myöntämisohteet, joiden perusteella pohjalta hallitaan takauksiin liittyvää riskiä. Pääsääntönä on, että takauksissa saadaan riittävät vastavakuudet. Vihdin kunta on 31.12.2016 taannut 5 623 793,92 euron takauksilla tytäryhteisöjen ja muiden toimijoiden lainoja. Lisäksi kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.2016 on 139 446 768 euroa ja osuus takauskeskuksen rahastosta on 104 087,76 euroa.

3.4.3 Vahinkoriskit

Riskeistä aiheutuvien taloudellisten vahinkojen ja mahdollisten korvausvelvollisuuksien kattamiseen Vihdin kunta on varautunut vakuutuksilla. Kunta kilpailutti vakuutukset vuonna 2014 ja vuoden 2015 alusta Lähi-Tapiola on vastannut kunnan henkilövakuutuksista sekä vakuutusyhtiö IF kunnan omaisuuden vakuuttamisesta. Kunnan vakuutusturva kattaa lakisääteisten tai sen luonteisten vakuutusten lisäksi omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvakuutukset sekä kunnan toiminnassa mukana oleville ryhmätapaturma- ja matkavakuutuksen. Vakuutusten kilpailuttamisessa ja vakuutusten ylläpidossa käytetään vakuutusmeklaria.

3.5 Ympäristötekijät

Laadukas ja luonnonläheinen elinympäristö on Vihdin keskeinen vetovoimatekijä. Tämä on nostettu keskeisesti esille myös kunnan strategiassa. Luonnonläheisen ympäristön ja asumisviihtyisyyden säilyttäminen on tärkeää kunnan asukaskehityksen ja kunnan maineen kannalta.

Vihdissä pohjavesialueet sijaitsevat pääosin lähellä asutusta. Pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi

pohjavesien suojele tulee ottaa huomioon teollisuuden, kaupallisten palvelujen ja asutuksen sijoittumisessa. Liikenne on merkittävä pohjaveden pilaantumisen riskitekijä etenkin Nummelanharjun pohjavesialueella. Pohjaveden suojaukset valtatie 25:n alueella ovat vielä puutteelliset. Kertomusvuoden aikana on valmistunut Uudenmaan ELY-keskuksen ja Vihdin kunnan tilaama aluevarassuunnitelma "Valtatien 25 kehittäminen välillä Muijala-Ojakkala", jossa on myös selvitetty pohjavesien suojaustarvetta. Vihdin vedenottoaikoilla on havaittu epäpuhtauksia, jotka ovat johtaneet vedenottoaivojen ajoittaiseen sulkemiseen kertomusvuoden aikana. Nykyinen vedenhankinnan tilanne aiheuttaa merkittäviä kustannusriskejä kunnalle. Vuonna 2017 aloitetaan WSP riskienarviointi, jossa arvioidaan talousvettä koskevat riskit.

Kertomusvuoden aikana Nummelan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan tarkistamishakemus jätettiin vireille Etelä-Suomen Aluehallintovirastoon. Aiemmin Vihdin Veden johtokunta on linjannut, että jäteveden käsittelyn tulisi jatkossakin tapahtua kunnan alueella omilla puhdistamoilla. Kertomusvuonna Nummelan jätevedenpuhdistamolla investointiin jäteveden esikäsittelyn kahdentamiseen, jolla parannetaan laitoksen toimintavarmuutta. Lisäksi aloitettiin SSP riskienarviointi, joka valmistuu keväällä 2017. Riskienarvioinnin perusteella aletaan investoimaan korkean riskin kohteisiin.

Vihdin kunta on hyväksynyt ilmastostrategian vuosille 2010 - 2020. Vihdin ilmastostrategian tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ainakin 20 % v. 1990 tasosta (212 000 tn CO₂-ekv)v. 2020 mennessä. Tämän saavuttamiseksi on asetettu 7 toiminnallista tavoitetta:

1. Liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään
2. Yhdyskuntarakennetta eheytetään
3. Sähkö- ja lämmitysenergian kulutuksen aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään
4. Hankinnat ja kuluttaminen ovat kestäväällä tasolla
5. Kouluissa ja päiväkodeissa lisätään ilmastonsuojelutietoisuutta
6. Kunnan ilmastostrategia jalkautetaan kunnan päättäjille, työntekijöille, kuntalaisille, yrityksille ja vapaa-ajan asukkaille
7. Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin

Kertomusvuoden aikana on hyväksytty ilmastostrategian toimenpideohjelma, johon on koottu kullekin palvelukeskukselle omat toimenpiteet. Ohjelman laatimista on ohjannut sisäinen ilmastotyöryhmä sekä kunnanhallituksen nimeämä ilmastostrategiatyöryhmä. Toimenpideohjelman toteutumista tullaan seuraamaan jatkossa myös kunnan toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä.

4 SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

4.1 Sisäisen valvonnan järjestäminen Vihdin kunnassa

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päästösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Vihdin kunnanvaltuuston 27.1.2014 ja kunnanhallituksen 24.3.2014 hyväksymän sisäisen valvonnan ohjeen mukaan sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lautakunnalla ja johtokunnalla on velvollisuus valvoa, että sen alainen toiminta tapahtuu kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti sekä seurata tavoitteiden toteutumista. Kunnanvaltuuston 7.9.2015 § 42 hyväksymän hallintosäännön 6 §:n mukaan palvelukeskuksen johtaja vastaa keskuksensa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja toimivuuden varmistamisesta.

Sisäisen valvonnan yleisohje koskee kaikkia kunnan toimielimiä, kunnan johtoa eri organisaatiotasolla ja kaikkia esimiesasemassa olevia. Sisäisen valvonnan ohjeen tarkoituksena on varmistaa että yhteisesti sovitut ja hyväksytyt toimintatapoja ja ohjeita noudatetaan kuntamme kaikissa hallintokunnissa.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Kunnanhallituksen selonteko perustuu lautakuntien ja johtokunnan käsittelemiin kyselylomakkeisiin, joissa tilivelvolliset ovat antaneet arviot sisäisen valvonnan nykytilasta. Kyselylomakkeella pyydettiin arvioimaan seuraavia sisäisen valvonnan osa-alueita asteikolla 1 -5 (heikko- kiitettävä).

- Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen
- Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus
- Riskienhallinnan järjestäminen
- Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta
- Sopimustoiminta
- Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Arvioiden mukaan Vihdin kunta sisäinen valvonta on hyvällä tasolla (4,19). Toimielinkohtainen vaihteluväli on 3,83 - 4,83. Tilivelvollisten arvioiden perusteella voidaan todeta seuraavaa sisäisen valvonnan eri osa-alueista:

- Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen on arviointien perusteella kiitettävällä tasolla (4,9). Vihdin Vesi on saanut yhden korvausvaatimuksen ja syksyn 2016 aikana on käsitelty kaksi ympäristötarkastajaan kohdistunutta hallintokantelua. Kantelut kohdistuivat eri viranhaltijoihin ja eri asioihin. Yksi myönnetty rakennuslupapäätös on muutoksenhaun myötä kumottu. Vaatimukset eivät ole kuitenkaan aiheuttaneet oikeudellisia toimia.
- Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus on arvioiden perusteella hyvällä tasolla (3,4) Arvioissa kyseinen kohta on saanut muita lomakkeen kohtia heikomman arvion. Käyttötalouden osalta palvelukeskukset ovat pysyneet kunnanvaltuuston hyväksymissä rajoissa, eikä merkittäviä poikkeamia ole ollut. Investointitoimintojen osalta on kuitenkin tapahtunut ylityksiä kunnallistekniikassa ja Vihdin Vedessä, eikä annettu arviointi vastaa investointien osalta toiminnan tasoa. Etenkin edellä mainittujen tulee kehittää alaisuus-

nessaan tapahtuvaa investointien hallintaa ja seuranta, jotta vastaavia ylityksiä ei tapahdu jatkossa. Kunnanvaltuusto on asian mukaisesti käsitellyt investointien ylitykset. Talouden seurannan osalta tulee myös kehittää koko kunnan osalta ennustettavuutta. Tavoitteiden toteutumisen osalta tulee kiinnittää jatkossa erityistä huomiota toiminnallisten tavoitteiden asetantaan ja niiden toteutumisen seurantaan. Kaikkia toiminnallisia tavoitteita ei saatu toteutettua vuonna 2016.

- Riskienhallinnan järjestäminen on ollut vuonna 2016 tyydyttävän ja hyvän rajamailla (3,9). Arvioinneissa kunnan riskienkartoitus, -hallinta sekä – seuranta on koettu puutteelliseksi. Erityisenä kohteena on mainittu muun muassa maankäyttöpalveluiden saatavien valvonta, jota on kehitetty vuoden 2016 aikana. Riskienhallinnan osalta vastuutusta on kuitenkin pidetty selkeänä. Vihdin Vesi on käynnistänyt syksyllä Sanitary Safety Plan riskienhallinnan, tietohallinnossa on kehitetty tietoturvaan liittyviä ohjeistuksia ja sivistyskeskus on päivittänyt valmiussuunnitelmaansa.
- Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta on arviointien perusteella Vihdissä hyvällä tasolla (3,8). Vihdin kunnassa on viranhaltijoille ohjeet hankinnoista ja hankintojen tekemiseen on mahdollista saada tukea. Hankintarajat on hyväksytty toimintasäännöissä. Kehityskohteena on toivottu selkeämpää ohjeistusta irtaimen omaisuuden poistoon ja luovutukseen. Vihdin Veden hankintapäätös lietteenkäsittelystä on kumottu markkinaoikeudessa ja se tulee kilpailuttaa uudelleen.
- Sopimustoiminta on arviointien perusteella hyvällä, lähes kiitettävällä, tasolla (4,4). Sopimushallinnan taso on koettu hyvänä Vihdin kunnassa, mutta sopimusten sisällöllistä osaamista tulee kehittää myös jatkossa. Sopimukseen ei ole kohdistunut vuonna 2016 taloudellisia negatiivisia vahinkoja tai vaikutuksia. Vihdin ja Karkkilan välinen ympäristönsuojeluyhteistyösopimus on koettu vaikeasti tulkittavaksi. Yhteistyösopimus päättyy 31.5.2017.
- Sisäisen tarkastuksen tasoa pidetään Vihdin kunnassa erinomaisena (4,9). Vihdin kunnan sisäistä tarkastusta ohjaa vuonna 2014 hyväksytty sisäisen valvonnan ohje. Arviot ovat korkeita huomioden, että Vihdin kunnassa ei ole erillistä sisäistä tarkastajaa, vaan sisäinen tarkastus on vastuutettu tilivelvollisille ja esimiehille. On kuitenkin positiivista, että sisäinen tarkastus nähdään toimivana kunnassa.

4.2 Kunnanhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanhallitus toteaa, että arvioinnit on käsitelty asianomaisissa päättävissä toimielimissä, jolloin tieto puutteista ja korjaustarpeista on otettu käsittelyyn. Sisäinen valvonta tuottaa riittävän varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan noudattamisesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Sisäisen valvonnan toimivuutta tulee kuitenkin kehittää etenkin tavoitteiden toteutumisen ja systemaattisen riskienhallinnan osalta. Tarve laajempaan ja kokonaisvaltaiseen riskien arviointiin ja riskien hallintaan on tiedostettu jo aiemmin. Työ on ollut tarkoitus alkaa jo vuonna 2015, mutta työ on siirtynyt.

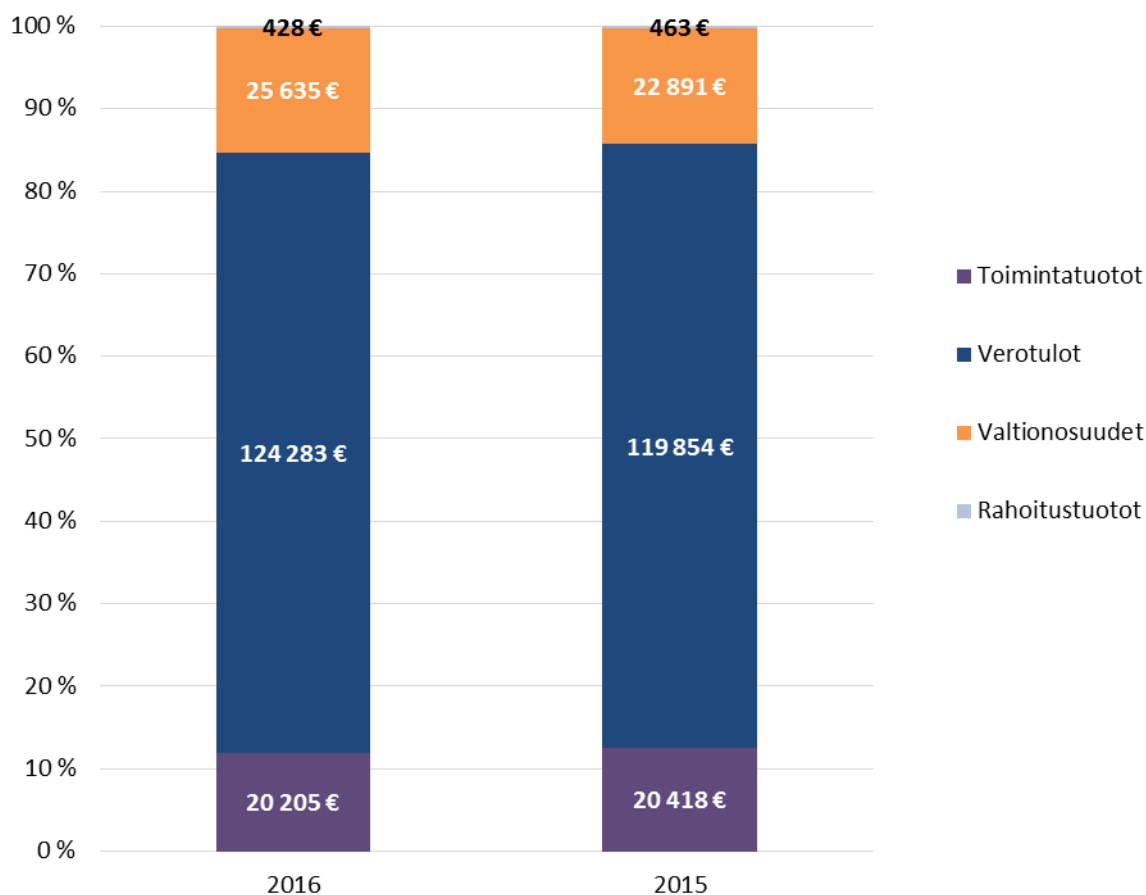
5 TULOKSEN MUODOSTUMINEN

5.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA 1000 €	2016	2015	2014
Ulkoiset toimintatuotot ja -kulut (sis. Vihdin Vesi)			
Toimintatuotot	20 205	20 418	19 118
Valmistus omaan käyttöön	209	205	281
Toimintakulut	-154 249	-154 969	-152 750
Toimintakate	-133 835	-134 345	-133 351
Verotulot	124 283	119 854	118 451
Valtionosuudet	25 635	22 891	23 768
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	21	28	20
Muut rahoitustuotot	428	463	385
Korkokulut	-608	-826	-1 145
Muut rahoituskulut	-35	-159	-156
Vuosikate	15 889	7 906	7 972
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 428	-9 348	-8 300
Arvonalentumiset	-48		
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Satunnaiset tuotot	400		189
Satunnaiset kulut	-15		
	6 798	-1 442	-139
Poistoeron lisäys-/vähennys+	190	190	190
Varausten lisäys-/vähennys+			
Rahastojen lisäys-/vähennys+			
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	6 987	-1 252	51
TUNNUSLUVUT	2016	2015	2014
Toimintatuotot/toimintakulut, %	13,1	13,2	12,5
Toimintakate % verorahoituksesta	89,3	94,1	93,8
Vuosikate % poistoista	167,7	84,6	96,0
Vuosikate, €/asukas	549	273	275
Asukasluku	28 959	28 922	28 995

5.2 Tuloslaskelman tuotot

Tuloslaskelman ulkoiset tuotot olivat yhteensä 170,5 miljoonaa euroa (163,7 miljoonaa euroa vuonna 2015). Verotulojen osuus tuotoista oli 72,9 prosenttia ja valtionosuuksien 15 prosenttia. Näin ollen valtion kautta tilittävä rahoitus muodostaa 87,9 prosenttia tuotoista. Tulolajien osuudet tuotoista pysyivät likimain edellisvuoden tasolla, lukuun ottamatta valtionosuuksien pientä prosentuaalista kasvua.

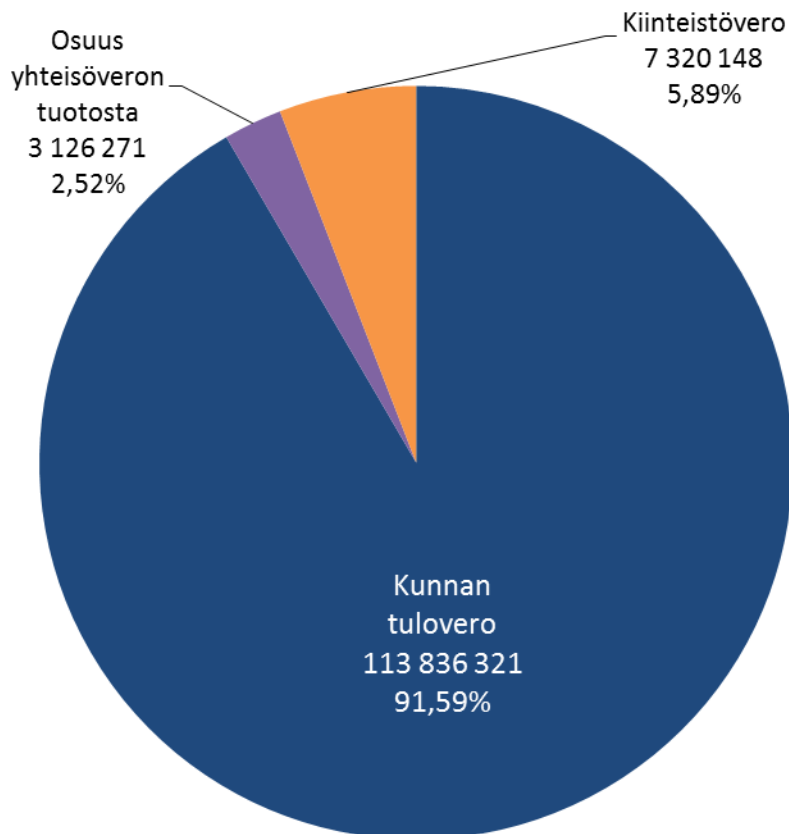
Tuloslaskelman ulkoiset tuotot vuosina 2016 ja 2015

5.2.1 Toimintatuotot

Ulkoiset toimintatuotot olivat 20,2 miljoonaa euroa ja ne laskivat 213 tuhatta euroa vuoden 2015 tasosta. Suurimmat erät toimintatuotoista muodostivat myyntituotot 8,21 miljoonaa ja maksutuotot 4,6 miljoonaa euroa. Myyntituloista selvästi suurimman osuuden muodostivat Vihdin Veden myyntituotot 3,8 miljoonaa. Maksutuotoista taas suurimman erän muodostivat päivähoitomaksut 2,3 miljoonaa euroa ja maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset 1,5 miljoonaa euroa.

5.2.2 Verotulot

Kunnallisveron osuus verotuloista oli 91,59 prosenttia, kiinteistöveron 5,89 prosenttia ja yhteisöveron 2,52 prosenttia. Prosentuaalisesti kunnallisverotilitysten osuus kasvoi edellisvuoteen nähden 0,63 prosenttiyksikköä, kun yhteisöveron osuus (-0,42 prosenttiyksikköä) ja kiinteistöveron osuus (-0,21 prosenttiyksikköä) laski.

Verolajien osuudet vuonna 2016

VEROTULOT	TP2016	TP2015	Ero €	Ero %
Kunnan tulovero	113 836 321	109 019 182	4 817 139	4,42 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 126 271	3 523 105	-396 834	-11,26 %
Kiinteistövero	7 320 148	7 311 558	8 590	0,12 %
Verotulot yhteensä	124 282 740	119 853 845	4 428 895	3,70 %

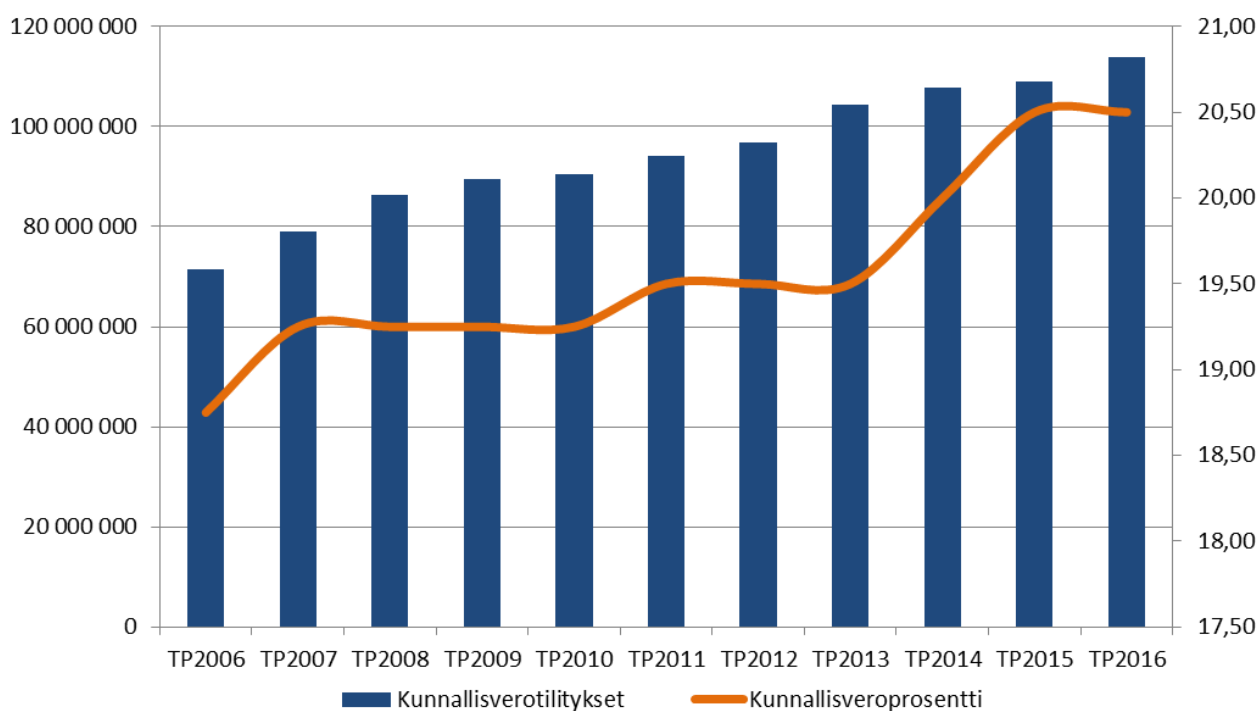
Verotulot vuonna 2016 olivat yhteensä 124,28 miljoonaa euroa ja ne kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 4,4 miljoonaa euroa eli noin 3,7 prosenttia. Verotuloja kertyi kokonaisuudessaan noin kaksi miljoonaa euroa muutetussa talousarviossa arvioitua enemmän.

Kunnallisverotulot olivat vuonna 2016 noin 4,8 miljoonaa euroa edellisvuotta suuremmat ja niitä kertyi 1,7 miljoonaa euroa arvioitua enemmän. Kunnallisverotilitysten kasvu johtui vuoden 2015 verotuksen oikaisu- ja palautusosuuksista sekä kuntaryhmän jako-osuuskertoimen säilyttämisestä ennallaan. Oikaisu- ja palau-

tusosuuksista saatu tieto tarkentui vuoden 2016 edetessä ja tarkentui lopullisesti vuoden 2015 verotuksen valmistuessa lokakuussa 2016. Esimerkiksi Kuntaliiton veroennusteet kasvoivat heinäkuusta lokakuuhun noin miljoonalla eurolla. Ennusteiden kehitys huomioitiin kunnan talousraporteissa. Tieto kuntaryhmän jako-osuuden säilymisestä tehtiin vasta joulukuussa 2016.

Kiinteistöveron tilitykset olivat noin 7,3 miljoonaa euroa. Kiinteistöverotulot olivat noin 9 tuhatta euroa edellisvuotta suuremmat. Kiinteistöveroprosentteihin ei tehty vuodelle 2016 korotuksia. Kiinteistöveroprosentit olivat seuraavanlaiset: yleinen 0,95 %, vakituinen asunto 0,5 %, muu asuinrakennus 1,00 % ja rakentamaton rakennuspaikka 3,00 % sekä yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %. Kiinteistöveron tuotto nousi 0,12 prosenttia. Kiinteistöverotilitykset jäivät alle muutetusta talousarviosta noin 30 tuhatta euroa.

Yhteisöveroja kertyi yhteensä noin 3,1 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa 11,3 prosentin laskua edellisvuodesta. Yhteisöveroa tilitettiin noin 400 tuhatta euroa edellisvuotta vähemmän. Yhteisöverotilityksiä toteutui kuitenkin noin 316 tuhatta euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa oli arvioitu. Yhteisöverotilitysten lasku johtui koko kuntaryhmän jako-osuuden laskemisesta 36,87 prosentista 30,92 prosenttiin. Ero muutettuun talousarvioon johtui yhteisöverokertymän kasvusta ja se huomioitiin kunnan ennusteissa.

Kunnallisverotulot 2006–2016

5.2.3 Valtionosuudet

Valtionosuuksien toteuma oli 25,6 miljoonaa euroa, kasvua edelliseen vuoteen oli noin 2,7 miljoonaa euroa eli lähes 12 prosenttia. Valtionosuuksia kertyi noin 1,2 miljoonaa euroa muutettuun talousarvioon arvioitua enemmän. Odotuksia suurempi valtionosuuksien kertymä johtui peruspalvelujen valtionosuuksiin syyskuussa tehdyn tarkistuksen sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin 2017 tehtyjen korjausten takia. Vuoden 2016 opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia korjattiin vielä 2.1.2017 ja 26.1.2017. Tehdyt korjaukset kasvattivat Vihdin kunnan valtionosuuksia lähes 0,5 miljoonaa euroa.

VALTIONOSUJUEDET	TP2016	TP2015	Ero €	Ero %
Peruspalvelujen valtionosuus	30 784 535	27 946 631	2 837 904	10,15 %
Verotuloihin perustuva tasaus	-1 248 552	-1 706 520	457 968	-26,84 %
Järjestelmämuutoksen tasaus	-2 040	1 280 724	-1 282 764	-100,16 %
Opetus- ja kulttuurit. muut vos	-3 898 757	-4 629 841	731 084	-15,79 %
Valtionosuudet yhteensä	25 635 186	22 890 994	2 744 192	11,99 %

5.2.4 Rahoitustuotot

Rahoitustuottoja kertyi noin 428 tuhatta euroa ja ne laskivat 35 tuhatta euroa viime vuoden tasosta. Rahoitustuotoista merkittävin oli peruspääoman korko Vihdin Vedeltä 393 tuhatta euroa ja peruspääomankorot kuntayhtymiltä 232 tuhatta euroa.

5.3 Tuloslaskelman kulut

Tuloslaskelman ulkoiset kulut olivat yhteensä 164,4 miljoonaa euroa toimintakulujen muodostaessa 93,8 prosenttia, rahoituskulujen sekä satunnaisten kulujen 0,4 prosenttia ja poistojen 5,8 prosenttia kuluista.

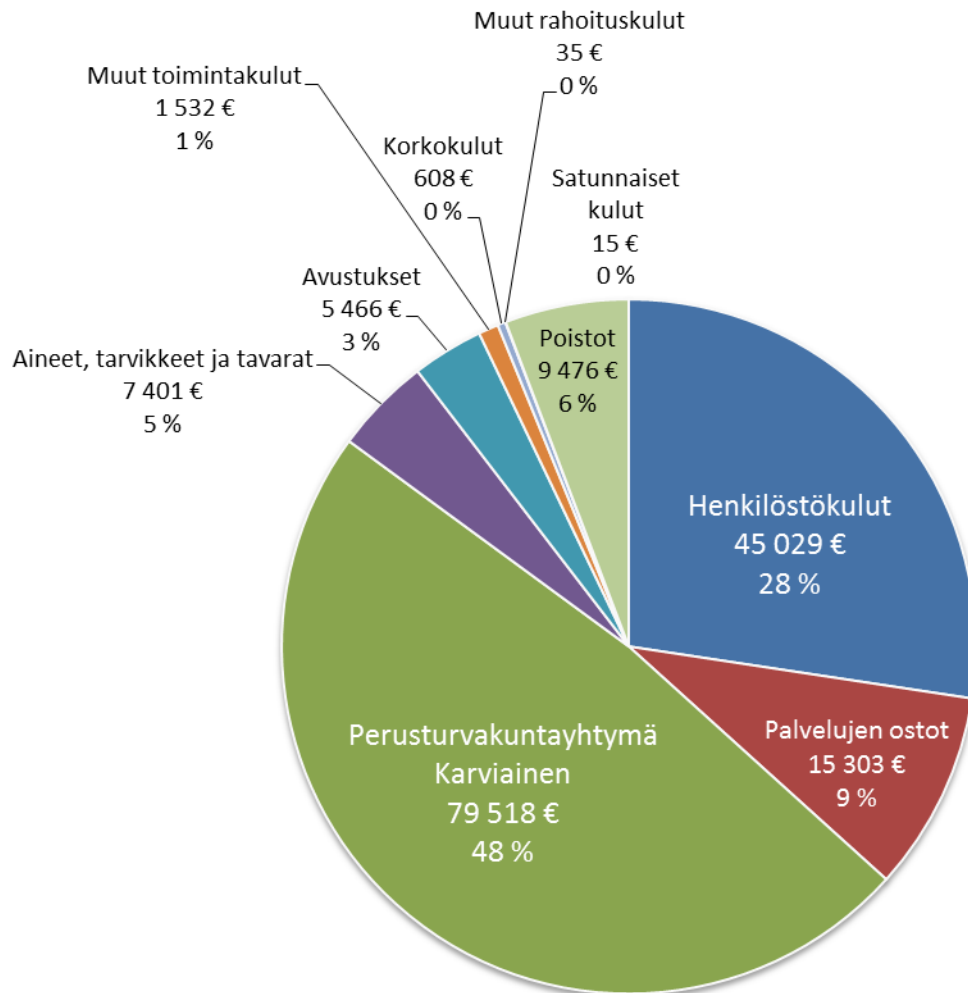
Kulujen jakauma (1000 €)	TP2016	Osuus %	TP2015	Muutos €	Muutos %
Henkilöstökulut	46 319 €	28,18 %	46 973 €	-654 €	-1,39 %
Palvelujen ostot	93 528 €	56,90 %	93 729 €	-201 €	-0,21 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7 401 €	4,50 %	7 377 €	24 €	0,32 %
Avustukset	5 466 €	3,33 %	5 307 €	159 €	2,99 %
Muut toimintakulut	1 535 €	0,93 %	1 582 €	-47 €	-2,99 %
Korkokulut	608 €	0,37 %	826 €	-218 €	-26,40 %
Muut rahoituskulut	35 €	0,02 %	159 €	-124 €	-78,00 %
Poistot	9 476 €	5,76 %	9 348 €	128 €	1,37 %
Satunnaiset kulut	15 €	0,01 %	0 €	15 €	0,00 %
Yhteensä	164 384 €	100,00 %	165 302 €	-919 €	-0,56 %

5.3.1 Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut olivat 154,25 miljoonaa euroa. Laskua edelliseen vuoteen oli -0,46 prosenttia. Vihdin kunnan toimintakuluista merkittävin on palvelujen ostot 93,5 miljoonaa euroa, mikä on 0,21 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Henkilöstökulut olivat noin 46,3 miljoonaa euroa ja laskivat noin -1,39 prosenttia.

5.3.2 Rahoituskulut

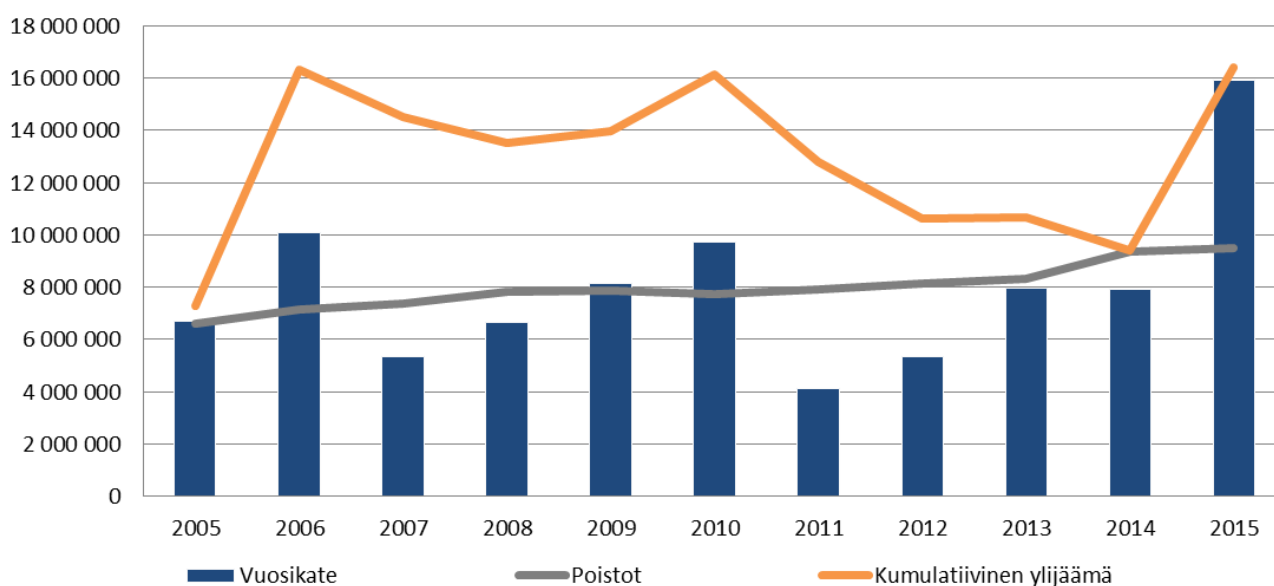
Tilikauden rahoituskulut olivat 0,64 miljoonaa euroa. Huolimatta kunnan lainamäärän kasvamisesta laskivat kunnan korkokustannukset noin 26,4 prosenttia. Tilanteeseen vaikutti poikkeuksellinen markkinatilanne sekä Vihdin kunnan pääosin vaihtuviin korkoihin sidottu lainasalkku.

Ulkoisten kulujen jakauma 2016. Perusturvakuntayhtymä Karviainen palveluiden ostojen osuus eritelty

5.4 Toimintakate ja vuosikate

Toimintakate oli noin -133,8 miljoonaa euroa ja se vahvistui edellisestä vuodesta 0,5 miljoonaa euroa. Muiden Manner-Suomen kuntien toimintakatteet sitä vastoin heikentyivät 1,4 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Valtion kautta tilitettävä veroluonteinen rahoitus oli Vihdissä yhteensä 149,9 miljoonaa euroa. Kokonaisuudessaan rahoitus riitti toimintakatteen ja rahoituskulujen rahoittamiseen ja vuosikatteen muodostui 15,9 miljoonaa euroa. Talouden tasapainon vähimmäisvaatimus, jonka mukaan vuosikatteen tulee olla vähintään poistojen suuruinen, toteutui. Poistot ja arvон alentumiset olivat 9,47 miljoonaa euroa ja tilikauden tuloksesta muodostui positiivinen. Tuloslaskelman välituloksena esitettävä vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka on käytettävissä investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletuksena on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate, poistot ja kumulatiivinen ylijäämä

Talouden pitkän aikavälin rahoitustasapaino edellyttää, että suunnitelmapoistot ja poistonalaisten investointien omahankintameno ovat samaa tasoa. Vuonna 2016 investointien omahankintameno oli noin 13,75 miljoonaa euroa. Vuoden 2017 talousarvion ja vuosille 2018 - 2019 tehdyn taloussuunnitelman mukaan investointien keskimääräiset omahankintamenot kasvavat selkeästi vuosina 2018 ja 2019, kun Vihdin Kirkonkylän Campusta rakennetaan. Investointien omahankintameno kasvamisen heikentää kunnan rahoituskellista tasapainoa ja kunnan tulee pystyä kasvattamaan investointien omarahoitusosuutta.

5.5 Tilikauden tulos ja ylijäämä

Tilikauden tulos kuvaa kaikkien tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotusta sekä poistoja. Tilikauden tulokseksi muodostui ylijäämää 6 798 144,61 euroa. Kun poistoeron vähennys huomioidaan, tilikauden ylijäämäksi muodostuu 6 987 731,77 euroa.

6 TOIMINNAN RAHOITUS

6.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

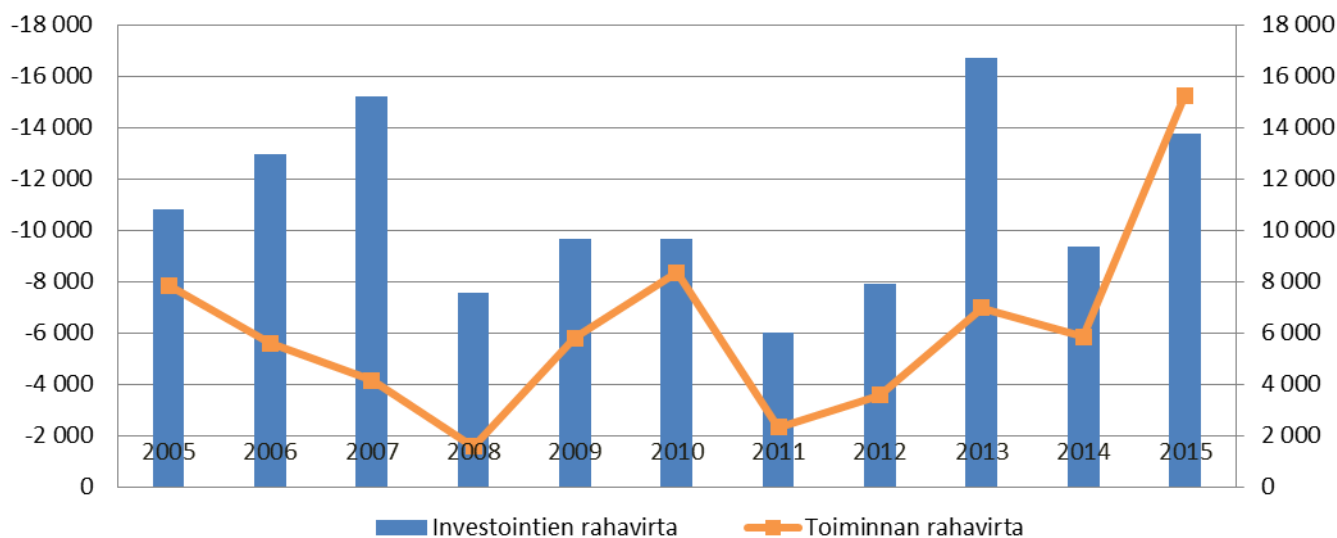
Rahoituslaskelmaan kootaan kunnan rahan lähteet ja rahan käytöt tilikauden ajalta. Rahoituslaskelma päättyy kuvaamaan muutosta kassavaroissa eli sitä, lisääntyvätkö vai vähenivätkö kunnan kassavarat tilikauden aikana.

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	2016	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	15 889	7 905	7 973
Satunnaiset erät	385		189
Tulorahoituksen korjauserät	-1 030	-2 032	-1 166
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-16 138	-13 083	-19 389
Rahoitusosuudet investointimenoihin	862	1 037	1 063
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	1 521	2 675	1 592
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 491	-3 498	-9 738
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-5	-46	0
Antolainasaamisten vähennykset	1	1	1
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	30 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 475	-11 175	-10 175
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 500	-22 000	18 000
Oman pääoman muutokset			0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 411	2 602	931
Rahoituksen rahavirta	-2 390	-618	8 757
Rahavarojen muutos	-899	-4 116	-981
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	1 866	2 766	6 882
Rahavarat 1.1.	2 766	6 882	7 863

TUNNUSLUVUT	2016	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-19 738	-22 544	-22 900
Investointien tulorahoitus, %	104,0	65,6	43,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	59,4	34,0	28,0
Lainanhoitokate	1,37	0,73	0,81
Kassasta maksut/vuosi milj.€	182,3	180,1	183,3
Kassan riittävyys, pv	3,7	5,6	13,7
Asukasmäärä	28 959	28 922	28 995

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta muodostuu vuosikatteesta ja sen jälkeen mahdollisesti esiintyvistä satunnaisista eristä. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen kirjanpidolliset korjaukset. Vihdin kunnan toiminnan rahavirta vuonna 2016 oli 15,2 miljoonaa euroa. Vuosikate kasvoi noin 7,98 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Investointien rahavirta muodostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Vihdin investointimenojen määrä oli tilikaudella noin 16,1 miljoonaa euroa. Vastaavien hyödykkeiden luovutustulot olivat 1,5 miljoonaa euroa ja rahoitusosuudet investointimenoihin 0,86 miljoonaa euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 13,75 miljoonaa euroa alijäämäinen.

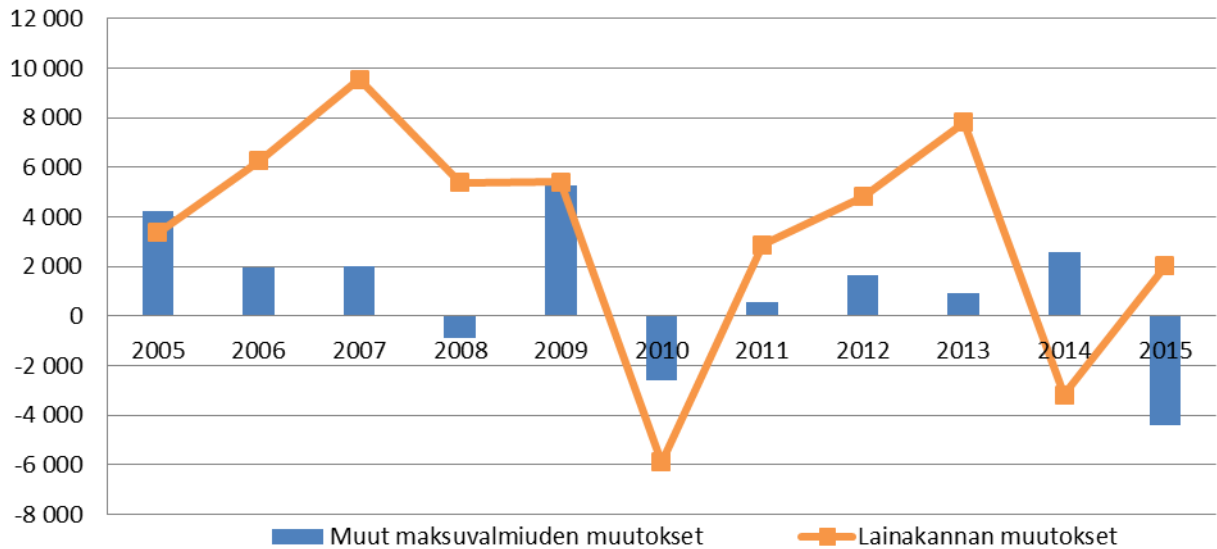

Toiminnan ja investointien rahavirta (1000 €)

Rahoituksen rahavirta

Pitkäaikaista lainaa nostettiin tällä tilikaudella 20 miljoonaa euroa ja pitkäaikaisia lainoja maksettiin pois noin 11,5 miljoonaa euroa. Lainanhoitokate oli tilikaudella 1,37. Lainahoitokatteen tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Muut maksuvalmiuden muutokset koostuvat pääasiassa saamisten muutoksista, mutta niihin vaikuttivat myös korottomien velkojen pääomien muutokset sekä vaihto-omaisuuden muutokset. Rahoituksen rahavirta muodostui 2,39 miljoonaa alijäämäiseksi.

Rahoituksen rahavirta (1000 €)

6.2 Tase ja sen tunnusluvut

Tase ja siitä laskettavat tunnusluvut kuvaavat tilinpäätöspäivän mukaista rahoituksen rakennetta. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASE 1000 €

VASTAAVAA	2016	2015	2014
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	319	648	1 661
Aineettomat oikeudet	170	35	24
Muut pitkävaikutteiset menot	149	613	1 637
Aineelliset hyödykkeet	147 226	141 578	138 468
Maa- ja vesialueet	32 321	32 009	31 124
Rakennukset	65 954	71 161	67 749
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 505	22 738	24 509
Koneet ja kalusto	2 237	1 730	1 845
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	22 209	13 940	13 241
Sijoitukset	20 653	20 663	20 660
Osakkeet ja osuudet	20 446	20 461	20 504
Lainasaamiset	7	3	3
Muut saamiset	199	199	153
ARVOSTUSERÄT			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Valtion toimeksiannot	49	57	78
	20	28	9

Muut toimeksiantojen varat	29	29	69
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	185	174	202
Saamiset	5 044	3 446	4 448
Pitkäaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	405	405	270
Lainasaamiset			
Muut saamiset	51	255	460
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	1 610	1 425	1 520
Lainasaamiset	17	1	1
Muut saamiset	1 662	1 220	1 812
Siirtosaamiset	1 299	139	385
Rahoitusomaisuusarvopaperit	851	851	850
Osakkeet ja osuudet	10	10	9
Joukkovelkakirjalainasaamiset	841	841	841
Rahat ja pankkisaamiset	1 016	1 915	6 031
VASTAAVAA YHTEENSÄ	175 343	169 332	172 398
VASTATTAVAA	2016	2015	2014
OMA PÄÄOMA	67 425	60 440	61 693
Peruspääoma	50 993	50 993	50 992
Arvonkorotusraho	30	33	33
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	9 414	10 667	10 617
Tilikauden yli- / alijäämä	6 988	-1 253	51
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	3 049	3 239	3 428
Poistoero	3 049	3 239	3 428
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0	0
Muut pakolliset varaukset			
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	29	31	73
Valtion toimeksiantojen pääomat		2	4
Muut toimeksiantojen pääomat	29	29	69

VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	75 766	69 175	51 169
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	65 935	58 138	40 607
Lainat julkisyhteisöiltä	5	10	16
Saadut ennakot	911	2 613	2 462
Muut velat	8 915	8 414	8 084
Lyhytaikainen	29 074	36 447	56 035
Joukkovelkakirjalainat	5 500	12 000	34 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 203	11 470	10 169
Lainat julkisyhteisöiltä	5	5	5
Lainat muilta luotonantajilta			
Saadut ennakot	1 134	674	793
Ostovelat	3 799	4 938	3 424
Muut velat	1 017	1 111	1 141
Siirtovelat	5 417	6 249	6 503
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	175 343	169 332	172 398

TUNNUSLUVUT	2016	2015	2014
Omavaraisuusaste, %	40,7	38,4	38,5
= 100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)			
Suhteellinen velkaantuneisuus %	60,4	62,7	64,4
= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot			
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	16 402	9 414	10 668
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	566	325	368
Lainakanta 31.12., 1 000 €	83 648	81 623	84 797
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)			
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 889	2 822	2 925
Lainasaamiset, 1 000 €	7	3	3
Asukasmäärä	28 959	28 922	28 995
Rahoitusvarallisuus			
((saamiset + rahoitusarvopaperit+ rahat ja pankkisaamiset)-			
(-vieras pääoma- saadut ennakot))/ Asukasmäärä			
	-3 311	-3 324	-3 194

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa 70 prosentin omavaraisuutta. Vihdin kunnan omavaraisuusaste 31.12.2016 oli 40,7 prosenttia. Vuonna 2015 kuntien keskimääräinen omavaraisuusaste oli noin 60,2 prosenttia. Kuntien keskimääräinen omavaraisuusaste on heikentynyt 2000-luvun alusta lähtien tasaisesti. Lasku on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana 7,3 prosenttiyksikköä.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vihdin kunnan suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2016 oli 60,4 prosenttia, mikä on noin 2,3 prosenttiyksikköä edellisvuotta pienempi. Koko maan keskiarvo vuonna 2015 oli noin 54,9 prosenttia. Kuntien suhteellinen velkaantuneisuus on noussut tasaisesti 2000-luvulla. Nousu on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana 12,8 prosenttiyksikköä.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Vihdin kunnan lainakanta kasvoi noin 2 miljoonalla eurolla. Lainaa asukasta kohden oli vuoden lopulla 2 889 euroa eli 67 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2016 Manner-Suomen kuntien keskimääräinen lainakanta oli 2 938 euroa/asukas ja se kasvoi keskimäärin 97 euroa asukasta kohden.

6.3 Kokonaistulot - ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KOKONAISTULOT JA -MENOT			
TULOT	1 000 €	MENOT 1 000 €	
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	20 205	Toimintakulut	-154 249
Verotulot	124 283	- Valmistus omaan käyttöön	209
Valtionosuudet	25 635		
Korkotuotot	21	Korkokulut	-608
Muut rahoitustuotot	428	Muut rahoituskulut	-35
Satunnaiset tuotot	400	Satunnaiset kulut	-15
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien myyntivoitot	-1 090	Pakollisten varausten muutos +/-	0
		Pysyvien vast. myyntitappiot	67
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointeihin	862	Käyttöomaisuusinvestoinnit	-16 138
Pysyvien vastaavien myyntituotot	1 515		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	1	Antolainasaamisten lisäykset	-5
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 475
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-6 500
Oman pääoman muutokset	0	Oman pääoman muutokset	0
Kokonaistulot yhteensä	192 260	Kokonaismenot yhteensä	-188 749
Täsmäytys			
Kokonaistulot - Kokonaismenot =	3 511,64		
Muut maksuvalmiuden muutokset + rahavarojen muutos =	-3 511,64		

Vihdin kunnan kokonaistulot kuluneella tilikaudella olivat 192,26 miljoonaa euroa. Suurin tuloerä muodostuu verotuloista, jonka osuus kokonaistuloista on 64,6 %. Kokonaismenot olivat tilikaudella 188,75 miljoonaa euroa. Olennaisin menoerä koostuu toimintakuluista, joiden osuus kokonaismenoista on 81,7 %. Kokonaistulot olivat 3,5 miljoonaa kokonaismenoja suuremmat.

7 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

7.1 Kuntakonsernin rakenne

Vihdin kuntakonserniin kuuluivat 31.12.2016 seuraavat yhteisöt:

Konsernitaseeseen yhdisteltävät yhteisöt

Omistusosuus

Kuntayhtymät:

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	1,96	%
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä	23,63	%
Uudenmaan erityispalvelut kuntayhtymä (Eteva)	3,51	%
Uudenmaan liitto	2,13	%
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	4,31	%
Perusturvakuntayhtymä Karviainen	76,00	%

Tytäryhteisöt:

Nummelan Teollisuustalo Oy	100,00	%
Veikkokorpi I Oy	100,00	%
Palman Tieto-Taito-Keskus Oy	55,3	%
Nummelan Aluelämpö Oy	60,00	%
Kiinteistö Oy:t Härköiläntie 1,2 ja 3	100,00	%

7.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vihdin kuntakonserniin kuuluvat tytäryhtiöt ovat melko pieniä ja niillä on konsernin tilinpäätöslaskelmissa merkittävästi kuntayhtymiä pienempi vaikutus. Konserniin kuuluvista tytäryhtiöistä Veikkokorpi I Oy:lla, Palman tieto-taito-keskus Oy:lla sekä Nummelan Teollisuustalolla oli tappiollinen tulos vuonna 2016. Kiinteistö Oy:t Härköiläntie 1,2 ja 3 sekä Nummelan Aluelämpö Oy tekivät selvästi positiivisen tuloksen vuonna 2016.

Veikkokorpi I Oy:n tilanne tulee ratkaista vuonna 2017. Yhtiö ei omista enää toimitiloja, joten hallinnollisten kustannusten jatkuessa tulos kääntyi tappiolliseksi. Palman tieto-taito-keskus Oy:lla oli edellisvuoden tapaan tappiollinen tulos, mutta tappion suuruus pieneni. Nummelan Teollisuustalo Oy taas teki vuonna 2016 edellisvuotta enemmän kiinteistöön liittyviä korjaustoimenpiteitä sekä joutui tekemään luottatappiokirjauksia Art Betoni Oy:n konkurssin johdosta, joiden takia tulos kääntyi tappiolliseksi. Tytäryhtiöistä Palman tieto-taito-keskus Oy:lla on kumulatiivista alijäämää.

Kuntayhtymien osalta Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin sekä Uudenmaan liiton tulos oli tappiollinen. Molemmat kuntayhtymät tekivät vuodelle 2016 alijäämäisen talousarvion, joten alijäämäinen tulos ei ollut yllätys. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alijäämän määrää lisäsi vuoden 2015 palautusten tekeminen vuonna 2016. Kuntayhtymissä oli ainoastaan Etevassa sekä Perusturvakuntayhtymä Karviaisen työterveyshuollossa kumulatiivista alijäämää. Kumulatiivisen alijäämän suuruus oli Etevassa noin 817 tuhatta euroa ja Perusturvakuntayhtymä Karviaisen työterveyshuollossa noin 161 tuhatta euroa.

Konserniyhtiöiden osalta kunnalla oli 31.12.2016 takauksia ainoastaan Nummelan Aluelämmön lainoille 433 000 euron arvosta.

Talousarviossa on kunnan tytäryhteisöille asetettu yksittäisiä tavoitteita. Tässä osiossa selvitetään lyhyesti tavoitteiden saavuttaminen. Kuntayhtymille asetetut tavoitteet ja niiden toiminta on tarvittaessa selostettu kunkin palvelukeskuksen kohdalla.

KIINTEISTÖ OY HÄRKÖILÄNTIE 1,2 JA 3

Kiinteistö Oy Härköiläntie 1, 2 ja 3 jäivät vuokra-asuntokauppojen yhteydessä kunnalle. Alueella on käynnistetty kaavoitustyö, minkä yhteydessä selvitetään vuokratilojen jatkokäyttö. Härköiläntie 1 on perustettu ja merkitty kaupparekisteriin 4.6.1971. Yhtiöön kuuluu rivitalo, jonka rakennustilavuus on 1 800 m³, sekä lämpökeskusrakennus ja saunaosasto, jonka tilavuus on 36 m³. Asuinhuoneistojen huoneistoala on 476 m². Yhtiön hallinnassa on 5 huoneistoa. Yhtiöllä ei ole lainaa. Tilikaudella 2016 ei tehty merkittäviä korjauksia tai hankintoja. Tilikauden tulos oli 25 154 euroa. Yhtiön hallitus esittää, että vuodelta 2016 jaetaan osinkoa 25 000 euroa, ja että tilikauden tulos kirjataan taseen oman pääoman eriin. Toiminnan arvioidaan jatkuvan entisen kaltaisena. Taseen loppusumma oli 94 702,64 euroa. Kiinteistön korjaus- ja kunnostustöitä tehdään pakollisen tarpeen mukaan.

Härköiläntie 2 kiinteistöosakeyhtiöön kuuluu rivitalo, jonka rakennustilavuus on 1 800 m³. Asuinhuoneistojen huoneistoala on 504 m². Yhtiön hallinnassa on 6 huoneistoa. Yhtiöllä ei ole lainaa. Kertomusvuoden aikana merkittävimmät toiminnot liittyivät C2-asunnon tiivistykseen. Tilikauden tulos oli 45 762 euroa. Yhtiön hallitus esittää, että vuodelta 2016 jaetaan osinkoa 45 000 euroa, ja että tilikauden tulos kirjataan taseen oman pääoman eriin. Taseen loppusumma oli 172 347,13 euroa. Kiinteistön korjaus- ja kunnostustöitä tehdään pakollisen tarpeen mukaan.

Härköiläntie 3 kiinteistöosakeyhtiöön kuuluu rivitalo, jonka rakennustilavuus on 1 800 m³. Asuinhuoneistojen huoneistoala on 504 m². Yhtiön hallinnassa on 6 huoneistoa. Yhtiöllä ei ole lainaa. Merkittävimmät korjaukset liittyivät asunnon B4 maalaukseen. Tilikauden tulos oli 12 898 euroa. Taseen loppusumma oli 82 517,18 euroa. Yhtiön hallitus esittää, että vuodelta 2016 jaetaan osinkoa 12 000 euroa, ja että tilikauden tulos kirjataan taseen oman pääoman eriin. Kiinteistön korjaus- ja kunnostustöitä tehdään pakollisen tarpeen mukaan.

NUMMELAN TEOLLISUUSTALO OY

Yhtiön omistaa kokonaisuudessaan Vihdin kunta. Yhtiö omistaa teollisuushallit osoitteissa Harjutie 14 ja Tehtaantie 4 – 6. Harjutie 14 on vuokrattu kokonaisuudessaan yrityksille, Tehtaantien hallissa on vuokralaisena myös kunnan kierrätyskeskus sekä vuodesta 2017 alkaen nuorten työpaja. Yhtiöllä on 20 000 euron laina samassa konsernissa olevalle Veikkoinkorpi I Oy:lle. Merkittävimmät korjaukset olivat teollisuustie 4-6 ilmanvaihdon uusiminen sekä lämmöntalteenotto. Lisäksi tehtiin tilojen jakamisen muutostöitä. Harjutie 14:sta tehtiin vihertöitä. Tilikauden tulos oli -17 038 euroa. Yhtiön hallitus ehdottaa, että tilikauden tappio kirjataan yli-/alijäämätilille, eikä osinkoa jaeta. Tulosta rasitti Art Betoni Oy:n saatavien kirjaaminen luotto-tappioihin konkurssin takia. Taseen loppusumma oli 652 676,99 euroa. Yhtiön tavoitteena on pitää yhtiön rakennukset vähintäänkin olemassa olevassa kunnossa ja yhtiön korjauksia toteutetaan hallituksen päätösten mukaan.

VEIKKOINKORPI I OY

Yhtiön omistama teollisuushalli myytiin vuoden 2015 aikana. Yhtiön osakekannan omistaa kokonaisuudessaan Vihdin kunta. Hallintokuluja maksettiin 7 075 euroa. Tilikauden tulos oli -6 509 euroa. Taseen loppusumma oli 392 359,29 euroa. Yhtiöllä ei ole lainoja, lyhytaikainen vieras pääoma oli 8377,24 euroa. Yhtiön tulevaisuudesta tulee päättää vuoden 2017 aikana.

PALMAN TIETO-TAITO-KESKUS OY

Kiinteistöyhtiön toimialana on omistaa ja hallita Vihdin kunnan Nummelan rakennuskaava-alueella korttelissa 4 sijaitsevia kiinteistöjä. Yhtiö voi rakentaa tähän kortteliin tai muualle Vihdin kunnan alueella tarvitsemiaan toimitiloja. Yhtiön omistaa Vihdin kunta (55,3 %) ja Luksia. Vihdin kunta on ostamassa yhtiön Luk-sian osuuden vuonna 2017. Yhtiön tuotot ovat koostuneet osakkeenomistajien maksamista hoito- ja korjausvastikkeista sekä vuokratuotoista, jotka on kirjattu tulosaikutteisesti yhtiön kirjanpitoon. Yhtiön toiminta tullaan todennäköisesti lopettamaan. Yhtiön maksuvalmius oli tilikauden aikana hyvä. Tilikauden tulos oli -20 713 euroa ja taseen loppusumma 1 158 612,26 euroa. Yhtiöllä ei ole lainoja, lyhytaikainen vieras pääoma oli 10 011,83 euroa. Yhtiön hallitus ehdottaa, että tilikauden tappio kirjataan yli-/alijäämätilille, eikä osinkoa jaeta. Tiloja yhtiön rakennuksissa on tyhjänä ja niitä vapautunee edelleen, joten omistajien tulee järjestää tiloihin uutta käyttöä tai tehdä toimenpiteitä, joilla vähennetään kiinteistöjen ylläpitokuluja. Kiinteistöjen käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen meneillään oleva kaavoitustyö.

NUMMELAN ALUELÄMPÖ OY

Vuosi 2016 oli yhtiön 31. toimintavuosi, joka oli tuloksellisesti yhtiön historian paras. Yhtiön liikevaihto kasvoi uuteen ennätykseen ja tulos kasvoi energian hinnan alennuksestakin huolimatta yli kaksinkertaiseksi edellisvuoteen verrattuna.

Yhtiön talous on kehittynyt vakaalle pohjalle ja talouden tunnusluvut ovat kehittyneet viime vuosina voimakkaasti. Vuodelle 2016 energian hintaa ei nostettu, vaan sitä alennettiin 1.5.2016 alkaen 7 %:lla. Vuodelle 2017 tariffeja tullaan tarkastelemaan keväällä uudelleen. Energiasta pystyttiin tuottamaan valtaosa hakeella ja näin saatiin parempi tuloksellisuus sekä päästöt minimoitua.

Yhtiön omistavat Vihdin kunta 60 % ja Adven Oy 40 %, joten yhtiö on Vihdin kunnan tytäryhteisö. Hallitus on toiminut omistajien tahtotilaa noudattaen ja kannattavan kasvustrategian mukaisesti. Tässä voidaan katsoa yhtiön onnistuneen hyvin vallitseva markkina- ja kilpailutilanne huomioiden. Yhtiöllä on sivutoiminen toimitusjohtajana ja yhtiö ostaa tekniset palvelut ostopalvelusopimuksena Adven Oy:lta.

Yhtiön verkostoon liitettyjen asiakkaiden lukumäärä oli vuoden 2016 lopussa Nummelassa 105 asiakasta. Asiakkaiden määrä kasvoi vuoden aikana neljällä asiakkaalla, yksi luopui sopimuksesta ja sopimuksia on kaikkiaan 115 kpl vuoden lopussa. Kaukolämpöputkiston pituus oli 19,2km ja se kasvoi vuoden aikana 0,2 km.

Energiaa ostettiin vuoden aikana 38 593 MWh (35 327 MWh vuonna 2015) ja myytiin vuoden aikana 33 776 MWh (30 112 MWh vuonna 2015). Energiahävikki oli 4 817 MWh (12,5 %) ostetun energian määrästä. Neljän vuoden keskiarvona energiahävikki on 10,5 %. Energiamäärän osto kasvoi 9,5 % ja myynnin kasvu oli 12,2 %.

Liikevaihto kasvoi 8,3 % ja tilikauden tulos ennen veroja oli 17,3 % liikevaihdosta. Yhtiön kasvustrategiaa tullaan jatkamaan kannattavan kasvun periaatteella. Voitto ennen tilinpäätössiirtoja oli 115,5 % parempi kuin edellisvuonna. Tulosta paransi hieman myös aiempien vuosien myynnin kertaluontoinen korjauserä (noin 29 tuhatta) vuodelle 2016.

Energiasta, tehomaksusta ja lämpökäytöstä maksettiin Adven Oy:lle 2 301 tuhatta euroa (2 351 tuhatta euroa vuonna 2015), joten maksut laskivat 2,1 %. Asiakkailta laskutettiin yhteensä 3 113 tuhatta euroa (2 894 tuhatta euroa vuonna 2015) ja liittymismaksurahasto oli tilikauden lopussa 1 881 345,27 euroa, jossa kasvua on 3,8 %.

Käytössä ovat metsähakkeella toimiva päälämpölaitos Nummelassa ja Lankilan sekä Ojakkalantien laitokset, jotka toimivat huippu- ja varalämpölaitoksina.

Tariffit olivat energiamaksun osalta Nummelassa 69,40 €/Mwh alv 0 % 1.1.–30.4. välisenä aikana ja 1.5. alkaen 64,50 €/MWh alv 0 %. Tämä hinta oli voimassa myös vuoden 2017 alusta alkaen.

Tilikauden lopussa yhtiön oma pääoma on 1 736 747,29 euroa ja taseen loppusumma 4 653 751,87 euroa. Yhtiön taloudellinen tilanne on vakaa ja tarpeelliset investoinnit on pystytty suorittamaan kassavaroin. Yhtiön kasvu vaatiikin rahoitusaseman pitämistä vakaana. Kasvun osalta on siis pyritty hallittuun kasvuun, jotta yhtiön rahoitusasema ei vaarannu.

Hallitus esittää, että tilikauden voitto 434 596,54 euroa (vuonna 2015: 200 768,57 euroa) siirretään tilikauden yli-/alijäämättilille. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 100,00 €/osake (600 osaketta) eli 60 000 euroa. Yhtiökokous päättää osingonjaosta huhtikuussa 2017.

Yhtiön taloudellista asemaa kuvataan viidellä eri tunnusluvulla.

	2016	2015	2014
Myyntikate	26,6 %	18,8 %	19,3 %
Liikevoitto	17,9 %	6,9 %	10,7 %
Sijoitetun pääoman tuotto	25,9 %	6,9 %	12,5 %
Omavaraisuusaste	37,3 %	33,4 %	29,5 %
Quick ratio (maksuvalmius)	1,7	1,1	1,0
Osinko €/osake	100,00	50,00	66,67

7.3 Kuntakonsernin ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntakonsernia ohjataan talousarvioon asetetuilla tavoitteilla, kunnanvaltuuston 12.11.2012 § 60 hyväksymällä konserniohjeella. Kunnanhallitus on konserniohjeen mukaan nimennyt konserniohjauksen valvontavastuulliset 2.3.2015 § 53. Uuden kuntalain myötä tulee konserniohjetta tarkistaa. Samalla tulee arvioida kunnan omistajapolitiikka.

Vihdin kunnan tytäryhteisöjen määrä on supistunut huomattavasti viime vuosina omaisuuden myyntien vuoksi. Suurimpana tytäryhteisönä taseen perusteella on Nummelan Aluelämpö Oy, muut tytäryhteisöt ovat kiinteistöjen omistusyhteisöjä.

Konserniyhteisöjen valvontavastuut ohjeineen on päivitetty syksyllä 2012. Valvontavastuut on päivitetty myös henkilövaihdosten yhteydessä. Ohjeissa on listattu toimenpiteet tavoitteiden asettamisesta, kokousedustajien ohjeistamisesta sekä raportoinnista ja valvonnasta. Ohjeiden noudattamista valvoo valvontavastuullinen viranhaltija. Perusturvakuntayhtymä Karviaisen johtaja osallistuu kunnan johtoryhmän kokouksiin oman alueensa osalta ja asioissa.

Tilinpäätöksen yhteydessä käydään läpi tytäryhteisöjen taloudellinen tilanne ja toiminta edelliseltä vuodelta. Konserniin kuuluvat yhtiöt raportoivat vuoden aikana säännöllisesti valvontavastuullisille ja lähettävät talousraporttinsa myös kunnan taloushallintoon. Kokonaisuutena voidaan todeta, että konsernivalvonnan ohjeet on varsin hyvin jalkautettu tytäryhteisöihin.

7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vihdin kuntakonserniin kuuluvat tytäryhtiöt ovat melko pieniä ja niillä on konsernin tilinpäätöslaskelmissä merkittävästi kuntayhtymiä pienempi vaikutus. On todennäköistä, että tulevina vuosina Vihdin kunnan tytäryhteisöjen määrä tulee supistumaan entisestään. Kunnan tulee kaavoitustyön yhteydessä ratkaista mikä tulee olemaan Härköiläntie 1,2,3 vuokratalojen sekä Palman tieto-taito-keskus Oy:n jatko. Lisäksi tulee ratkaista pian jatkaako Veikkoinkorpi I enää toimintaansa, koska yhtiö ei omistaa enää lainkaan tiloja.

Vuodelle 2019 kaavailtu maakunta sekä sosiaali- ja terveydenhuoltouudistus tulee myös vaikuttamaan merkittävästi konserniin yhdisteltäviin kuntayhtymiin. Nykyisen tiedon mukaan Vihdin konsernista poistuisivat kaikki muut kuntayhtymät paitsi Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä.

7.5 Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA 1000 €	2016	2015
Toimintatuotot	89 550	93 053
Toimintakulut	-225 866	-228 504
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-1	-8
Toimintakate	-136 318	-135 460
Verotulot	124 278	119 854
Valtionosuudet	31 983	29 468
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0
Korkotuotot	44	65
Muut rahoitustuotot	177	419
Korkokulut	-666	-927
Muut rahoituskulut	-275	-352
Vuosikate	19 223	13 068
Poistot ja arvonalentumiset	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 616	-12 574
Arvonalentumiset	-88	0
Satunnaiset tuotot	400	0
Satunnaiset kulut	-15	0
Tilikauden tulos	6 904	494
Tilinpäätössiirrot	-3	-1
Tilikauden verot	-137	-57
Laskennalliset verot	21	2
Vähemmistöosuudet	-168	-70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	6 617	369
TUNNUSLUVUT	2016	2015
Konsernin tuloslaskelman tunnusluvut:		
Toimintatuotot/toimintakulut, %	39,7	40,8
Vuosikate % poistoista	151,3	103,9
Vuosikate, €/asukas	664	452
Asukasluku	28 959	28 922

7.6 Konsernirahoituslaskelma ja tunnusluvut

KONSERNIRAOITUSLASKELMA 1000 €	2016	2015
Toiminnan rahavirata		
Vuosikate	19 223	13 068
Satunnaiset erät	385	0
Tilikauden verot	-116	-57
Tulorahoituksen korjauuserät	-1 034	-2 092
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-19 850	-17 056
Rahoitusosuudet investointimenoihin	873	1 055
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 565	3 105
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 046	-1 977
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	6	21
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	6	21
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 238	31 026
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 864	-11 677
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 500	-22 000
Oman pääoman muutokset	-167	-470
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	14	-37
Vaihto-omaisuuden muutos	-100	-55
Saamisten muutos	738	771
Korottomien velkojen muutos	-2 068	1 544
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-1 416	2 222
Rahoituksen rahavirta	286	-878
Rahavarojen muutos	1 332	-2 855
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	17 106	15 774
Rahavarat 1.1.	15 774	18 629

TUNNUSLUVUT	2016	2015
Investointien tulorahoitus, %	101,3	81,7
Pääomamenojen tulorahoitus, %	62,3	47,2
Lainanhoitokate	1,6	1,1
Kassan riittävyys (pv)	24	22
Kassastamaksut M €	259	259
Asukasluku	28 959	28 922

7.7 Konsernitase ja tunnusluvut

KONSERNITASE 1000 €	2016	2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	183 012	177 476
Aineettomat hyödykkeet	1 108	1 577
Aineettomat oikeudet	815	126
Muut pitkävaikutteiset menot	290	1 447
Ennakkomaksut	3	3
Aineelliset hyödykkeet	175 594	169 791
Maa- ja vesialueet	33 060	32 744
Rakennukset	87 277	93 472
Kiinteät rakenteet ja laitteet	25 340	23 601
Koneet ja kalusto	5 069	4 685
Muut aineelliset hyödykkeet	68	66
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	24 779	15 223
Sijoitukset	6 311	6 108
Osakkuusyhteisöosuudet	381	331
Muut osakkeet ja osuudet	5 700	5 768
Muut lainasaamiset	8	4
Muut saamiset	222	5
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	360	240
Valtion toimeksiannot	78	62
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	141	148
Muut toimeksiantojen varat	142	29
	0	
VAIHTUVAT VASTAAVAT	26 177	25 483
Vaihto-omaisuus	1 087	987
Aineet ja tarvikkeet	1 086	631
Keskeneräiset tuotteet	0	355
Muu vaihto-omaisuus	1	1

Saamiset	7 984	8 721
Pitkäaikaiset saamiset	465	774
Myyntisaamiset	405	405
Lainasaamiset	0	20
Muut saamiset	60	349
Siirtosaamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	7 519	7 947
Myyntisaamiset	2 738	4 943
Lainasaamiset	17	4
Muut saamiset	2 662	2 167
Siirtosaamiset	2 101	834
Rahoitusarvopaperit	3 522	3 327
Osakkeet ja osuudet	2 441	12
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	240	2 474
Joukkovelkakirjalainasaamiset	841	841
Rahat ja pankkisaamiset	13 584	12 447

VASTAAVAA YHTEENSÄ **209 549** **203 199**

KONSERNITASE 1000 €

VASTATTAVAA **2016** **2015**

OMA PÄÄOMA **78 070** **71 430**

Peruspääoma	50 993	50 993
Arvonkorotusrahasto	180	183
Muut omat rahastot	900	844
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	19 380	19 043
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	6 617	369

VÄHEMMISTÖOSUUDET **1 104** **1 005**

POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR. **0** **0**

Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0

PAKOLLISET VARAUKSET **1 084** **1 089**

Eläkevaraukset	22	31
Muut pakolliset varaukset	1 062	1 057

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT **409** **275**

Valtion toimeksiannot	58	36
Lahjoitusrahastojen pääomat	160	146
Muut toimeksiantojen pääomat	191	92

VIERAS PÄÄOMA	128 882	129 400
Pitkäaikainen	84 070	77 950
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	72 623	65 255
Lainat julkisyhteisöiltä	13	11
Saadut ennakot	0	8
Ostovelat	911	2 621
Muut velat	10 495	9 976
Siirtovelat	0	29
Laskennalliset verovelat	28	50
Lyhytaikainen	44 812	51 450
Joukkovelkakirjalainat	5 500	12 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 637	11 900
Lainat julkisyhteisöiltä	5	5
Saadut ennakot	1 391	1 045
Ostovelat	9 415	9 408
Muut velat	2 287	2 359
Siirtovelat	13 557	14 733
Laskennalliset verovelat	20	0
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	209 549	203 199

TUNNUSLUVUT	2016	2015
Konsernin omavaraisuusaste, %	38,0	35,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	51,9	53,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	25 998	19 412
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	898	671
Konsernin lainat, €/asukas	3 135	3 083
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	90 799 109	89 171 132
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	17	4
Kunnan asukasmäärä	28 959	28 922

8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Tilikauden tuloksen käsittely

Vihdin kunnanhallitus ehdottaa, että tilikauden tulos 6 798 144,61 euroa sekä aikaisemmin tehdystä poistoerosta poistoerohankkeiden tilikauden suunnitelmapoistoja vastaava määrä 189 587,16 euroa siirretään kokonaisuudessaan ylijäämänä (6 987 731,77 euroa) taseen omaan pääomaan edellisiltä tilikausilta kertyneisiin yli-/alijäämiin.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 115 §:n mukaan, jos kunnan taseessa on kattamattomia alijäämiä, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainottamisen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen kunnan taseessa on 16 402 219,98 euroa kumulatiivista ylijäämää.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvion toteutuminen -kohdassa selvitetään valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.

1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1.1 Käyttötalouden toteutuminen

Kunnanvaltuusto hyväksyy toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Talousarvio on käyttötalouden osalta sitova valtuustoon nähden keskuksittain, kunnanhallitukseen nähden tulosalueittain tai lautakunnan käyttötalouden loppusumma, lautakuntiin nähden lautakunnan käyttötalouden loppusumma, viranhaltijoihin sekä tulosalueen johtoon nähden tuoteryhmittäin. Sitova määräraha on toimintakate ja sitovina tavoitteina tuloskortin tavoitteet. Tarkastuslautakunnan osalta sitovuustaso on konsernihallinnon, demokratiatulosalueen, demokratiapalvelu tuoteryhmän tarkastustuotteen määräraha. Toimintakatetta laskettaessa ei oteta huomioon käyttöomaisuuden myynnistä kertyviä myyntivoittoja tai myyntitappioita, myyntivoittoja ei siten voi käyttää tulosalueen tai lautakunnan menojen katteeksi ja myyntitappioita ei tarvitse kattaa muilla tuloilla tai menojen vähennyksillä. Nämä määrärahat ja toiminnalliset tavoitteet ovat talousarvion sekä toteuman osalta esitetty palvelukeskusten toimintakertomuksissa sivuilla 47 – 90 kokonaisuudessaan ja tulosalueittain. Toimintakertomuksissa on myös esitetty perustelut suurimmille poikkeamille.

Käyttötalouden taulukoiden lukuohje

TP 2015	= edellisvuoden tilinpäätös
TA 2016	= vuoden 2016 alkuperäinen talousarvio
Talousarviomuutokset	= vuoden 2016 aikana tapahtuneet talousarviomuutokset
MTA 2016	= vuoden 2016 muutettu talousarvio
Toteuma	= toteuma 31.12.2016
Poikkeama	= muutetun talousarvion 2016 ja toteuman välinen poikkeama
TP2015/ TP2016 (%)	= Vuoden 2015 ja 2016 tilinpäätöksien prosentuaalinen muutos

Kunnalla oli vuodelle 2016 asetettu yhteensä 32 (vuonna 2015 tavoitteita oli 41) toiminnallista tavoitetta. Tavoitteista toteutui 16 kpl eli 50 %, toteutumatta jäi 16 kpl.

1.1.1 Konsernihallinnon keskus

Talouden toteutuminen

Konsernihallinnon keskus (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	1 565 823	1 720 000	0	1 720 000	1 375 665	-344 335	-12,1
Myyntituotot	10 210	20 000	0	20 000	10 090	-9 910	0,0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Tuet ja avustukset	1 555 613	1 700 000	0	1 700 000	1 365 535	-334 465	-12,2
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	40	40	0,0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	40	40	0,0
Käyttöom. myyntivoitot	0	0	0	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTAKULUT	81 748 681	81 197 463	90 000	81 287 463	80 238 357	-1 049 106	-1,8
Henkilöstökulut	1 784 837	1 728 514	0	1 728 514	1 680 042	-48 472	-5,9
Palkat ja palkkiot	335 906	369 404	0	369 404	313 573	-55 831	-6,6
Henkilösivukulut	1 448 931	1 359 110	0	1 359 110	1 366 469	7 359	-5,7
Palvelujen ostot	79 928 154	79 386 941	0	79 386 941	78 465 074	-921 867	-1,8
Asiakaspalvelujen ostot	79 707 038	79 089 000	0	79 089 000	78 212 242	-876 758	-1,9
Muut palvelujen ostot	221 115	297 941	0	297 941	252 832	-45 109	14,3
Aineet ja tarvikkeet	5 863	3 410	0	3 410	4 914	1 504	-16,2
Avustukset	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintakulut	29 828	78 598	90 000	168 598	88 326	-80 272	
Vuokrat	24 571	18 398	0	18 398	25 080	6 682	2,1
Muut toimintakulut	5 257	60 200	90 000	150 200	63 246	-86 954	1103,0
TOIMINTAKATE	-80 182 858	-79 477 463	-90 000	-79 567 463	-78 862 692	704 771	-1,6
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	
Arvon alentumiset							
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-80 182 858	-79 477 463	-90 000	-79 567 463	-78 862 692	704 771	-1,6
Laskennalliset erät							
Vyörytystulot	0				0		
Vyörytysmenot	12 108				12 376		2,2

Konsernihallintoon kuuluu kaksi hyvin erikokoista tulosaluetta. Vuonna 2016 konsernihallinnon toimintakate oli 78,9 miljoonaa. Konsernijohdon toimintakate oli 0,7 miljoonaa ja sosiaali- ja terveystalouden oston 78,2 miljoonaa. Kokonaisuutena toimintakate alittui noin 0,7 miljoonaa. Alitus johtui erikoissairaanhoidon vuoden 2015 palautuksista vuonna 2016. Talous on selostettu tarkemmin tulosalueiden kohdalla.

Henkilöstö

Konsernihallintoon kuuluu neljä työntekijää. Kertomusvuoden aikana yrityskehittäjä vaihtui.

KONSERNIJOHDON TULOSALUE

Konsernijohto (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	10 210	20 000	0	20 000	10 130	-9 870	-0,8
Myyntituotot	10 210	20 000	0	20 000	10 090	-9 910	0,0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	40	40	0,0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	40	40	0,0
Käyttöom. myyntivoitot	0	0	0	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTAKULUT	659 742	815 463	0	815 463	720 707	-94 756	9,2
Henkilöstökulut	418 741	455 514	0	455 514	390 368	-65 146	-6,8
Palkat ja palkkiot	335 906	369 404	0	369 404	313 573	-55 831	-6,6
Henkilösivukulut	82 835	86 110	0	86 110	76 795	-9 315	-7,3
Palvelujen ostot	208 353	277 941	0	277 941	240 083	-37 858	15,2
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut palvelujen ostot	208 353	277 941	0	277 941	240 083	-37 858	15,2
Aineet ja tarvikkeet	5 863	3 410	0	3 410	4 914	1 504	-16,2
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintakulut	26 786	78 598	0	78 598	85 341	6 743	218,6
Vuokrat	24 571	18 398	0	18 398	25 080	6 682	2,1
Muut toimintakulut	2 215	60 200	0	60 200	60 261	61	2620,9
TOIMINTAKATE	-649 532	-795 463	0	-795 463	-710 577	84 886	9,4
Suunnitelman mukaiset poistot						0	
Arvon alentumiset						0	
Satunnaiset tuotot						0	
Satunnaiset kulut						0	
TILIKAUDEN TULOS	-649 532	-795 463	0	-795 463	-710 577	84 886	9,4
Laskennalliset erät							
Vyörytystulot							
Vyörytysmenot	12 108				12 376		2,2
<i>Tarkastuslautakunnan talousarvion toteutuma seuraavassa:</i>							
Toimintamenot	25 935	24 755		24 755	24 529	-226	-5,4

Kunnan näkyvyyden parantamiseksi ja viestinnän kehittämiseksi kunnan nettisivut uudistettiin ja kunta on mukana sosiaalisessa mediassa, kunnan Facebook-sivut ja LinkedIn-sivut otettiin käyttöön. Kunta uudisti yleisesitteensä ja kunnan esittelyjä erilaisiin julkaisuihin/nettisivuille on uudistettu. Vihdin kunta osallistui omakotimessuille ja järjesti Stenkullassa oman tonttipäivän, tontteja markkinoitiin myös erilaisissa verkko- viestinnän välineissä ja sosiaalisessa mediassa. Vihdistä tehtiin pitkän tauon jälkeen kaksi esittelyvideota.

Syksyllä 2016 toteutettiin haastattelututkimus kunnasta ja kuntaan muuttaneille. Tutkimuksesta saatiin varsin hyvää tietoa kunnan toiminnan ja vetovoiman kehittämiseen. Konsernihallinto koordinoi kunnan keskeisiä investointi- ja kehittämishankkeita.

Syksyn 2016 aikana toteutettiin yritys kysely, josta saatiin hyvää tietoa kunnan elinkeinopolitiikan ja yritys- palvelujen kehittämiseen. Yhteydenpitoa yrittäjiin on lisätty uutiskirjein ja henkilökohtaisin yhteydenotoin. Matkailu- ja palveluyrittäjien kanssa käynnistettiin matkailun kehittämissuunnitelman laadinta. Syksyllä otettiin käyttöön tontti- ja toimitilahakemisto, jossa kunnan alueella olevat vapaat yksityisten ja kunnan omistamat yritystontit ja toimitilat ovat esillä. Yritysrekisterin hankinta ja koonta käynnistettiin vuoden lopulla. Tontinmyynti on vilkastunut viime vuosiin verrattuna. Vuoden aikana myytiin 5 työpaikkatonttia. Koivissil- lan alueen kunnallistekniikka valmistui syksyllä 2016. Kunnanvaltuusto hyväksyi yhden uuden työ-

paikka-aluekaavan. Työpaikka-alue selvitys saatiin lähes valmiiksi vuoden 2016 aikana.

Vihdin kunta on osallistunut aktiivisesti Sosiaali- ja terveystoimen uudistamista ja maakuntahallintoa koskeviin maakunnan ja kuntien yhteisiin valmisteluryhmiin. Uudistus on ollut keskeisenä teeman sekä KUUMA -yhteistyössä että EKKV -yhteistyössä.

KUUMA -yhteistyössä maakunta- ja soteuudistuksen lisäksi keskeisiä asioita olivat KUUMA -yhteistyön sisällön määrittely tulevaisuudessa, maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) asiat ja yhteinen edunvalvonta.

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti -selvityksen jatkeena käynnistetyn yhteistyön osa-alueita olivat maankäyttö, kaavoitus ja liikenne, elinkeinopolitiikka, sosiaali- ja terveystoimi, sivistystoimi, hankinnat ja maahanmuuttoasiat. Lukio-opetukseen liittyen järjestettiin lukion rehtoreille tapahtuma opetussuunnitelman käyttöönotosta ja sähköisestä ylioppilastutkinnosta. Yhteisenä haasteena EKKV -kunnilla oli turvapainehakijoiden vastaanottaminen ja oleskeluluvan saaneiden kunnassa asuvien kotoutumisen tukeminen. Näissä asioissa vaihdettiin kokemuksia ja tehtiin yhteistyötä.

Konsernijohdon kulut jäivät alle arvion noin 95 000 euroa ja toimintakate noin 85 000 euroa. Poikkeaman aiheutti mm, se, että yrityskehittäjän tehtävä oli osan vuotta ilman hoitajaa. Konsernihallintoon on tehty varauksia kehittämis- tms. hankkeita varten, näitä varauksia ei juurikaan käytetty. Toimintakulut kasvoivat edellisvuodesta 9,2 %. Kulujen kasvu johtuu lähes kokonaan siitä, että Ykkösakselin maksuosuus siirrettiin kulttuuri- ja kansalaistoiminnasta konsernijohdon talousarvioon.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	KUNNAN PÄÄTÖKSENTEKO ON JOHDONMUKAISTA JA ENNUSTETTAVAA
Toimenpide	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyötä tiivistetään
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Äänestysten ja pöydälle jääneiden asioiden määrä kunnanvaltuustossa ja kunnanhallituksessa
Vastuuhenkilö	Kunnanjohtaja
Edelliset Toteutumat	Vuosi 2015: Kunnanvaltuusto äänestyksiä 6, ei pöydälle jätettyjä asioita. Kunnanhallitus äänestyksiä 1, pöydälle jätettyjä asioita 4
Toteutuma	Kunnanvaltuusto ei pöydälle jätettyjä asioita, kunnanhallitus pöydälle 3 asiaa. Kunnanvaltuusto äänestyksiä 6. Kunnanhallitus äänestyksiä 4.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	YRITTÄJYYTTÄ EDISTÄVÄ KUNTA
TAVOITE 2016	YRITTÄJIEN TYYTYVÄISYYS KUNNAN ELINKEINOPOLIITIIKKAAN JA YRITYSPALVELUIHIN PARANEE
Tavoite 2018	Yrittäjät tyytyväisiä kunnan elinkeinopolitiikkaan ja yrityspalveluihin
Toimenpide	Yrityspalvelujen sisältö määritellään ja yrityspalvelut organisoidaan koko kunnan organisaation läpimeneviksi palveluiksi
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Yrittäjille vuosittain tehtävä kysely
Vastuhenkilö	Kunnanjohtaja
Toteutuma	Syksyllä 2016 toteutetussa kyselyssä ei kysytty tyytyväisyyttä elinkeinopolitiikkaan ja yrityspalveluihin. Noin puolet vastanneista suosittelisi Vihtiä yrittämisen paikkakuntana ja muut pääosin eivät osanneet sanoa. Kevään ja kesän aikana palvelussa oli työntekijän puuttumisen johdosta vajetta, mutta syksyn aikana palaute on ollut pääosin myönteistä. Valtakunnallisessa elinkeinopoliittinen mittaristo kyselyssä Vihdin keskiarvo arvosana oli 6,6, Uusimaa 6,5 ja koko maa 6,7. Vihdin arvosana kohosi yhden kymmenyksen vuodesta 2014 ja sijoitus Uudellamaalla 10.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	KUNNAN NÄKYVYYS PARANEE JA VIESTINTÄ TAVOITTAASUUKKAAT JA KOHDERYHMÄT
Toimenpide	Viestintästrategian päivitys käynnistetään, kunnan verkkosivut uusitaan
Vastuhenkilö	Kunnanjohtaja
Toteutuma	Verkkosivut on uudistettu ja viestintästrategian työstö aloitettu. Kunnan Facebook- ja LinkedIn-sivut otettiin käyttöön. Kunta uudisti yleisesitteensä ja kunnan esittelyjä eri julkaisuihin/nettisivuille uudistettiin. Kunta osallistui omakotimessuille ja järjesti Stenkullassa oman tonttipäivän, tontteja markkinoitiin myös erilaisissa verkkoviestinnän välineissä ja sosiaalisessa mediassa. Vihdistä tehtiin kaksi esittelyvideota.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN TULOSALUE

Sosiaali- ja terveyspalveluiden ostot (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	1 555 613	1 700 000	0	1 700 000	1 365 535	-334 465	-12,2
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Tuet ja avustukset	1 555 613	1 700 000	0	1 700 000	1 365 535	-334 465	-12,2
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Käyttöom. myyntivoitot	0	0	0	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTAKULUT	81 088 939	80 382 000	90 000	80 472 000	79 517 650	-954 350	-1,9
Henkilöstökulut	1 366 096	1 273 000	0	1 273 000	1 289 674	16 674	-5,6
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0	0	0	0,0
Henkilösivukulut	1 366 096	1 273 000	0	1 273 000	1 289 674	16 674	-5,6
Palvelujen ostot	79 719 801	79 109 000	0	79 109 000	78 224 991	-884 009	-1,9
Asiakaspalvelujen ostot	79 707 038	79 089 000	0	79 089 000	78 212 242	-876 758	-1,9
Muut palvelujen ostot	12 763	20 000	0	20 000	12 749	-7 251	-0,1
Aineet ja tarvikkeet	0	0	0	0	0	0	
Avustukset	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintakulut	3 042	0	90 000	90 000	2 985	-87 015	0,0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintakulut	3 042	0	90 000	90 000	2 985	-87 015	-1,9
TOIMINTAKATE	-79 533 326	-78 682 000	-90 000	-78 772 000	-78 152 116	619 884	-1,7
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0	0,0
Arvon alentumiset							
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-79 533 326	-78 682 000	-90 000	-78 772 000	-78 152 116	619 884	-1,7
Laskennalliset erät							
Vyörytystulot							
Vyörytysmenot							

Yhteistyötä Karviaisen johdon ja kunnan johdon välillä on tiivistetty johdon työkokousten käyttönotolla. Karviaisen tila-asiat ovat olleet keskustelujen tärkein asia, niihin on haettu ratkaisua, joka turvaa sosiaali- ja terveyspalveluja asiakaslähtöisesti Vihdissä myös pitkällä aikavälillä. Karviaisen toiminnallinen toteutuma on pääsääntöisesti tavoitteiden mukainen, esim. lääkärin vastaanottoaikojen ja suun terveydenhuollon saatavuus, toimeentulotuen ja lastensuojelun määrääjat. Sosiaali- ja terveyspalvelujen tulosalue koostuu kahdesta suuresta kokonaisuudesta perusterveydenhuolto ja sosiaalipalvelut sekä erikoissairaanhoido. Näiden taloudellista toteutumaa on selostettu alempana.

Perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen nettomenot Vihdin osalta olivat noin 47 miljoonaa euroa. Talousarvio toteutui hyvin tarkasti, sillä toimintakate alittui noin 90 000 euroa. Vihdin osalta Karviaisen perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen nettomenot olivat 0,2 % alemmat kuin edellisvuonna. Erikoissairaanhoidon menot alittuivat noin 1,06 miljoonaa, joka on sama summa, joka palautettiin vuodelta 2015. Kun palautus jätetään laskelmasta pois, menot toteutuivat lähes tarkalleen talousarvion mukaisina. Kun palautusjärjestelyn poistaa menoista, oli erikoissairaanhoidon menojen kasvu noin 1,4 %. Vuoden 2016 tilinpäätöksen yhteydessä hoidettiin pois Karviaisen edellisten tilikausien alijäämät (noin 268 000 euroa), joten kunnan talousarvion toteumat eivät täydellisesti täsmää edellä esitettyihin lukuihin. Lisäksi perustoimeentulotuen valtionosuus maksetaan suoraan kunnalle. Koska menot jäivät alle arvion, myös tulot jäivät alle arvion noin 0,33 miljoonaa.

1.1.2 Hallintokeskus

Talouden toteutuminen

Hallintokeskus (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	9 257 600	9 338 755	0	9 338 755	9 749 468	410 713	5,3
Myyntituotot	8 224 818	8 184 508	-200 000	7 984 508	8 402 698	418 190	2,2
Maksutuotot	238 035	235 000	0	235 000	223 509	-11 491	-6,1
Tuet ja avustukset	542 130	759 247	0	759 247	873 200	113 953	61,1
Muut toimintatuotot	252 617	160 000	200 000	360 000	250 060	-109 940	0,0
Vuokrat	450	0	0	0	700	700	55,6
Muut toimintatuotot	3 367	0	200 000	200 000	36 440	-163 560	982,4
Käyttöom. myyntivoitot	248 800	160 000	0	160 000	212 920	52 920	-14,4
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTAKULUT	14 970 515	15 846 972	90 000	15 936 972	15 560 710	-376 262	3,9
Henkilöstökulut	5 585 650	6 396 735	0	6 396 735	6 044 276	-352 459	8,2
Palkat ja palkkiot	4 233 423	4 872 214	0	4 872 214	4 642 364	-229 850	9,7
Henkilösivukulut	1 352 227	1 524 521	0	1 524 521	1 401 912	-122 609	3,7
Palvelujen ostot	4 571 931	4 963 686	0	4 963 686	4 711 066	-252 620	3,0
Asiakaspalvelujen ostot	78 246	85 300	0	85 300	74 460	-10 840	-4,8
Muut palvelujen ostot	4 493 685	4 878 386	0	4 878 386	4 636 606	-241 780	3,2
Aineet ja tarvikkeet	2 006 312	2 045 190	0	2 045 190	1 973 464	-71 726	-1,6
Avustukset	1 610 507	1 343 300	0	1 343 300	1 683 781	340 481	4,5
Muut toimintakulut	1 196 115	1 098 061	90 000	1 188 061	1 148 123	-39 938	0,0
Vuokrat	1 182 272	1 097 191	0	1 097 191	1 138 597	41 406	-3,7
Muut toimintakulut	13 843	870	90 000	90 870	9 526	-81 345	-31,2
TOIMINTAKATE	-5 712 916	-6 508 217	-90 000	-6 598 217	-5 811 242	786 975	1,7
Suunnitelman mukaiset poistot	269 384	440 054	0	440 054	296 783	-143 271	10,2
Arvon alentumiset							
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-5 982 299	-6 948 271	-90 000	-7 038 271	-6 108 025	930 246	2,1
Laskennalliset erät							
Vyörytystulot	3 047 980				3 020 106		-0,9
Vyörytysmenot	350 396				356 922		1,9

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate – pysyvien vastaavien myyntivoitot = - 6 958 217 euroa

Hallintokeskuksen talous toteutui talousarvioon ja edellisvuoteen nähden odotuksia paremmin. Vertailtaessa tilinpäätöstä edellisvuoteen tulee huomioida luvuissa uutena toimintana vuonna 2016 aloittanut kierrätyskeskus ja pakolaisten vastaanotto.

Hallintokeskuksen sitova toimintakate oli – 6 958 217 euroa ja toteuma -5 803 177 euroa. Positiivista toteumaa selittävät toimintatuotoissa odotuksia suurempana toteutuneet ateria- ja puhdistuspalveluiden myyntituotot, pakolaisista saadut keskitetyt korvaukset sekä odotuksia suurempi joukkoliikennetuki Elyltä. Toimintakulujen osalta ateria- ja puhdistuspalveluiden henkilöstökulut toteutuivat merkittävästi vuoden 2016 talousarviota tai edellisvuotta pienempänä. Hallinnon ja talouden osalta työmarkkinatuet kasvoivat suurista toimenpiteistä huolimatta, kasvaneita kustannuksia onnistuttiin kuitenkin kompensoimaan vähentämällä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankintaa talousarvioon budjetoidusta määrärahasta. Myös odotuksia pienempänä toteutuneet palvelujen ostot kompensoivat odotuksia suurempana toteutuneita avustuksia.

Henkilöstö

Hallintokeskuksen tehtäväkentässä korostuneet vastualueet, kuten tietohallinto, maahanmuutto ja työllistäminen edellyttävät myös henkilöstöltä uudenlaista osaamista. Hallinnon ja talouden henkilöstössä onkin tapahtunut useita muutoksia vuoden 2016 aikana. Tietohallinnon resursointia lisättiin merkittävästi vuoden 2016 talousarviossa, ja kunnassa aloitti elokuun alussa täysiaikainen virkasuhteinen tietohallintojohtaja. Kesäkuun alussa aloittanut uusi talousjohtaja helpotti vs. kunnanjohtajan tehtäviä, joka oli siihen saakka hoitanut talousjohtajan tehtävää oman virkansa ohella. Maahanmuuttoon liittyvää tehtäväkokonaisuutta on ottanut vastuulle heinäkuun lopulla aloittanut määräaikainen maahanmuuttokoordinaattori, sekä hänen apunaan käytännön maahanmuuttotyössä pakolaisohjaaja. Kierrätyskeskuksessa aloitti syksyllä työvalmentaja, jonka tehtävänä on käytännön työnjohtotyön lisäksi tukea työllistettyjen jatkosijoittumista tukityöjakson jälkeen. Hallinto- ja talouspalvelut on työllistänyt myös useita velvoitetyöllistettyjä, joiden avulla vakinaisen henkilöstön työpainetta ja pystytty vähentämään sekä osaltaan pienentämään kunnan maksettavaksi tulevia työmarkkinatukimaksuja.

Aterian ja puhdistuksen henkilöstömenot jäivät jälleen kerran merkittävästi alle talousarvion. Ateria ja puhdistus sopeuttaa henkilöstöressurssiaan systemaattisesti muuttuvien asiakastarpeiden mukaisesti, ja jokaisen vakinaisen ja määräaikaisen tehtävän täyttötarve harkitaan tarkasti. Henkilöstömenoja on hillinnyt myös ammattitaitoisten sijaisten saamisen haasteellisuus, jonka johdosta on jouduttu turvautumaan enenevässä määrin ostopalveluja kasvattavaan vuokratyövoimaan.

Henkilöstöpalvelut kohdensi monimuotoisen ”Urhot ja Unelmat” -työhyvinvointiohjelman vuonna 2016 kunnan hallinto- ja toimistohenkilöstölle. Pääsääntöisesti istumatyötä tekevän henkilöstön työhyvinvointiin panostettiin myös hankkimalla sähköisiä työpöytiä, jotka mahdollistavat ergonomiset työasennot. Aterian ja puhdistuksen henkilöstön työhyvinvointia kehitetään loppuvuodesta käynnistetyllä kolmevuotisella työ-
kenkäprojektilla, jossa henkilöstölle hankitaan turvallisuutta lisäävät työjalkineet sekä tarvittaessa ergonomiset pohjalliset.

Toiminnan toteutuminen

Hallintokeskuksen vuoden 2016 keskeisiksi kehittämishankkeiksi oli talousarviossa määritelty sähköisen asioinnin kehittäminen kuntalaisten palveluissa, työllisyyden hoito ja työttömyyden kustannusten hallinta, tietohallinnon johtamisen vahvistaminen sekä henkilöstöhallinnon järjestelmän vaihto ja toimintaprosessien kehittäminen. Maahanmuutto ja erityisesti turvapaikanhakijoiden tilanne, perheryhmäkodin perustaminen yksin maahan tulleille alaikäisille sekä kiintiöpakolaisten vastaanottaminen ovat myös työllistäneet hallintoa muiden tehtävien ohessa.

Hallintokeskuksen toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen on kirjattu hallintokeskuksen tulosalueiden, hallinnon ja talouden sekä ateria- ja puhdistuspalveluiden tuloskortteihin. Talousarvion ja taloussuunnitelman henkilöstö- ja talous -osioihin on kuvattu koko kuntaa koskevat talouden ja henkilöstön keskeiset, koko strategiakauden tavoitteet ja seurattavat mittarit.

HALLINNON JA TALOUDEN TULOSALUE

Hallinnon ja talouden tulosalue (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	966 132	1 379 023	0	1 379 023	1 633 192	254 169	69,0
Myyntituotot	155 491	445 376	-200 000	245 376	510 039	264 663	228,0
Maksutuotot	47 274	48 000	0	48 000	29 283	-18 717	-38,1
Tuet ja avustukset	512 111	725 647	0	725 647	843 910	118 263	64,8
Muut toimintatuotot	251 257	160 000	200 000	360 000	249 960	-110 040	-0,5
Vuokrat	450	0	0	0	700	700	55,6
Muut toimintatuotot	2 007	0	200 000	200 000	36 340	-163 660	1711,0
Käyttöom. myyntivoitot	248 800	160 000	0	160 000	212 920	52 920	-14,4
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	
TOIMINTAKULUT	7 208 764	7 909 523	90 000	7 999 523	7 982 149	-17 374	10,7
Henkilöstökulut	1 445 816	2 061 382	0	2 061 382	2 023 704	-37 678	40,0
Palkat ja palkkiot	1 094 162	1 591 475	0	1 591 475	1 562 433	-29 042	42,8
Henkilösivukulut	351 654	469 907	0	469 907	461 272	-8 635	31,2
Palvelujen ostot	3 822 571	4 223 921	0	4 223 921	3 924 555	-299 366	2,7
Asiakaspalvelujen ostot	78 246	85 300	0	85 300	74 460	-10 840	-4,8
Muut palvelujen ostot	3 744 325	4 138 621	0	4 138 621	3 850 094	-288 527	2,8
Aineet ja tarvikkeet	75 514	64 800	0	64 800	116 675	51 875	54,5
Avustukset	1 610 507	1 343 300	0	1 343 300	1 683 781	340 481	4,5
Muut toimintakulut	254 355	216 120	90 000	306 120	233 434	-72 686	-8,2
Vuokrat	240 564	215 320	0	215 320	223 975	8 655	-6,9
Muut toimintakulut	13 791	800	90 000	90 800	9 458	-81 342	-31,4
TOIMINTAKATE	-6 242 631	-6 530 500	-90 000	-6 620 500	-6 348 957	271 543	1,7
Suunnitelman mukaiset poistot	153 364	251 705		251 705	125 166	-126 539	-18,4
Arvon alentumiset							
Satunnaiset tuotot				0		0	
Satunnaiset kulut				0		0	
TILIKAUDEN TULOS	-6 395 995	-6 782 205	-90 000	-6 872 205	-6 474 124	398 081	1,2
Laskennalliset erät							
Vyörytystulot	3 047 980				3 020 106		-0,9
Vyörytysmenot	66 991				70 885		5,8

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate – myyntivoitot = - 6 780 500 euroa

Hallinnon ja talouden taloudelliseen toteumaan vaikuttivat merkittävästi vuonna 2016 pakolaisten vastaanottoon sekä työllisyydenhoitoon liittyvät tuotot ja kulut. Pakolaisten vastaanotto ei tuottanut koko kunnan tasolla voittoa tai tappiota. Valtaosa tulovirroista kohdistuu kuitenkin keskitetysti hallinnon ja talouden tulosalueelle, minkä johdosta toimintatuotot olivat noin 100 tuhatta euroa arvioitua suuremmat. Tukien ja avustusten osalta tulojen kasvua edellisvuoteen ja talousarvioon nähden selittävät odotuksia suuremmat valtionavustukset joukkoliikenteeseen sekä työllistämistukien kasvaminen yli nelinkertaiseksi edellisvuoteen verrattuna työllistämistoimenpiteistä johtuen.

Aiemmin uutena aloittaneet toiminnot työllistämisessä sekä maahanmuutossa selittävät myös henkilöstökulujen merkittävää kasvua vuodesta 2015. Palvelujen oston osalta osa joukkoliikenteen kehittämistoimenpiteistä siirtyi vuoteen 2017, jonka takia määrärahoja käytettiin arvioitua vähemmän. It-määrärahojen osalta alueellisten kehittämishankkeiden toteutumatta jääminen näkyi arvioitua pienempinä palvelujen ostoina.

Hallinnon ja talouden tulosaluetta työllisti edelleen sosiaali- ja terveystalouden sekä maakuntaudistuksen eteneminen ja siihen liittyvä valmistelu ja kuntayhteistyö. Kesällä 2016 kunnat saivat lausua laajasta sote-uudistukseen ja maakuntien perustamiseen liittyvästä lakiluonnospaketista, ja lausuntoja valmisteltiin

tiivisti kuntien välisessä yhteistyössä Kuuma-seudun, EKKV:n ja Läntisen Uudenmaan kuntien kanssa. Toukokuun alusta voimaan astunut uusi kuntalaki mahdollisti useita muutoksia kunnan toimielinorganisaatioon ja hallintosääntöön. Kunnanvaltuusto työsti uutta toimielinorganisaatiota ja johtamista syksyn aikana ja linjasi 7.11.2016 keskeiset periaatteet, joiden mukaisesti hallintosääntöuudistusta valmistellaan. Linjauksen mukaisesti mm. sivistyskeskuksen lautakuntien vastuualueita yhdistetään siten, että lautakuntia on 1.6.2017 alkaen neljän sijasta kaksi, ja Vihdin Vesi –liikelaitos muutetaan 1.1.2018 lukien kirjanpidollisesti eriytetyksi taseyksiköksi. Valtuuston linjauksista, muuttuneesta kuntalaista ja muista hallintosäännön muutostarpeista johtuen hallintosääntö tulee muuttumaan merkittävästi ja sen valmistelua on tehty syksyn 2016 aikana.

Työllistämisen saralla huolta aiheuttavat edelleen nousussa olevat työmarkkinatuen kuntaosuudet. Vaikka työttömyys kokonaisuudessaan on vähentynyt, jatkaa pitkäaikaistyöttömyys edelleen kasvuaan. Kunta onkin panostanut aiempaa voimakkaammin juuri pitkäaikaistyöttömien aktivoimiseen. Kierrätyskeskus käynnisti toimintansa vuoden 2016 aikana täysimääräisesti, ja avajaisia vietettiin maaliskuussa. Toiminta on vakiintunut vuoden aikana, ja alun perin epärealistista myyntitavoitetta lukuun ottamatta se täyttää toiminnassaan sille asetetut tavoitteet. Vuoden 2016 aikana kierrätyskeskus on työllistänyt kaikkiaan 58 pitkäaikaistyötöntä. Kierrätyskeskuksen työvalmentaja lisää osaltaan toiminnan laatua mahdollistaen työntekijöiden sijoittumisen avoimille työmarkkinoille palkkatukityöjakson jälkeen. Kierrätyskeskuksen toiminnan laajenemista ja yhdistämistä nuorten työpaja Vihtorin kanssa on valmisteltu vuoden 2016 aikana, ja toiminta uudessa konseptissa käynnistyy kevään 2017 aikana. Karviaisen kuntouttavaa työtoimintaa tuottava Werstas laajeni myös vuoden 2016 aikana, ja tuotti kaikkiaan lähes 400 kuukautta kuntouttavaa työtoimintaa. Myös vuoden alusta käynnistynyt Länsi-Uudenmaan työllistämistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP-toiminta) on vakiinnuttanut toimintansa ja saavuttamassa sille asetetut asiakastavoitteet.

Teknisen ja ympäristökeskuksen järjestelmäuudistus oli merkittävin kuntalaisten sähköistä asiointia edistävä toimenpide vuoden 2016 aikana. Pitkään KUUMA-kuntien yhteistyössä valmisteltu sähköisen asiointialustan yhteishankinta päättyi tuloksettomana, koska saadut tarjoukset olivat liian kalliit ja koska yhteistä tahtotilaa hankkeeseen sitoutumiseen ei syntynyt. Vihti kuitenkin jatkoi yhteishankinta- ja yhteistyömahdollisuuksien kartoittamista osana pienempää kuntien ryhmää, jonka tavoitteet ja näkemykset mm. aika- ja talusta ovat yhtenäisemmät. Lisäksi tehtiin sisäinen kartoitus kustannus-hyötysuhteeltaan edullisimmista sähköisen asioinnin käyttökohteista.

Uusi tietohallintojohtaja aloitti työnsä elokuussa. Aiemmin ostopalveluna hankitun tietohallinnon johtamisen resurssit lisääntyivät näin huomattavasti, mikä parantaa edellytyksiä tiedonhallintaan liittyvien hankkeiden läpiviemiseksi ja selkeyttää palveluntuottajien valvontaa.

Talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä ei uudistettu vuoden 2016 aikana. Syynä tähän olivat järjestelmien valintaa mahdollisesti rajoittavien, palveluntuotantoon liittyvien sitoumuksien jatkuminen vuoden 2017 loppuun saakka.

Vihdin kunnanvaltuusto päätti kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden vastaanottamisesta sekä maahanmuuttajien palvelujen kehittämisestä loppuvuonna 2015. Päätöksen mukaan Vihdin kunta ottaa vastaan vähintään 25-30 kiintiöpakolaista tai oleskeluluvan saanutta turvapaikanhakijaa joka kolmas vuosi ja ensimmäinen vastaanottovuosi oli 2016. Uudenmaan ELY-keskuksen kunnille osoittaman pyynnön mukaisesti vastaanottomäärää lisättiin kertaluonteisesti siten, että vuonna 2016-2017 kunta vastaanottaa noin 60 kansainvälistä suojelua saavaa mukaan lukien ne vähintään 25-30 henkilöä, joista kunta on jo solminut sopimuksen ELY-keskuksen kanssa. Tavoitteena on, että suurin osa vastaanotettavista muodostuu perheistä. Vastaanottomäärän lisäyksen perusteena oli syksyllä 2015 alkanut turvapaikanhakijoiden määrän voimakas kasvu. Myöhemmin syksyllä kunnanvaltuusto päätti 14-paikkaisen perheryhmäkodin perustamisesta Vihtiin alaikäisille ilman huoltajaa maahan saapuneille turvapaikan saaneille lapsille ja nuorille.

Vuonna 2016 kunta otti vastaan 21 kiintiöpakolaista ja 7 myönteisen oleskeluluvan saanutta turvapaikanhakijaa. Samaan aikaan itsenäisesti muutti kuntaan 33 myönteisen oleskeluluvan saanutta. Maahanmuuttoon liittyvät kysymykset ovat herättäneet laajasti keskustelua kunnassa, mm. sosiaalisessa mediassa. Kunta on järjestänyt toimintavuoden aikana kaksi avointa keskustelu- ja tiedotustilaisuutta kuntalaisille pakolaisten vastaanottoon liittyen. Yhteistyö kunnan ja kolmannen sektorin kesken on yksi maahanmuuttotyön voimavaroista; Vihdin seurakunta on toiminnallaan ollut aktiivisesti tukemassa kunnassa olevia pakolaisten kotouttamista ja lisäksi maahanmuuttotyössä on mukana aktiivisesti 10-15 vapaaehtoista. Vuonna 2016 toiminnassa saavutettiin kunnanvaltuuston asettamat tavoitteet. Pakolaisten vastaanotto oli taloudellisesti vuonna 2016 ylijäämäinen. Osa vuodelle 2016 kohdistuneista toimeentulotuista tullaan laskuttamaan vasta vuonna 2017. Tämä tulee heikentämään vuoden 2017 pakolaisten vastaanoton kustannuksia ja selittää myös vuoden 2016 ylijäämää.

Vuoden 2016 aikana uudistettiin talousarvion seurantaraporttia ja hajautettiin talouden ennustamista tu-losalueille. Vuoden 2016 aikana käyttöön otettiin myös uusi lainasalkun hallintaohjelmisto.

Vihtilippuja myytiin vuonna 2016 1,8 % enemmän kuin vuonna 2015 (5 678 kappaletta). Myös Vihtilipun lippukohtainen käyttö kasvoi hieman. Länsi-Uudenmaan seutulippuja myytiin noin prosentin enemmän kuin vuonna 2015 (644 kappaletta). Seutulipun lippukohtaisissa käyttömäärissä oli sen sijaan hienoista laskua. Kunnan tukemien HSL –alueen kausilippujen myyntimäärä on ollut vuosina 2010-2015 huomattavassa nousussa, mutta vuonna 2016 myyntimäärä laski kaksi prosenttia. HSL-lippuja myytiin 2480 kappaletta.

Sekä Vihtilipun että Länsi-Uudenmaan seutulipun kokonaissubventio laski kuitenkin vuonna 2016. Lasku johtuu suurimmalta osin joukkoliikenteen lainsäädännön muutoksista, jotka kieltävät lipputuen maksamisen reittiliikenneluvilla ajettavalle markkinaehtoiselle liikenteelle. Vuonna 2016 vaikutukset ovat näkyneet Länsi-Uudenmaan sisäisessä liikenteessä (seutulipussa) suhteellisen merkittävästi, mutta pääkaupunkiseudulle suuntautuvassa liikenteessä (Vihtilipussa) vasta varsin vähän. HSL-alueen kausilippujen subventiota on kasvattanut HSL:n vuosien 2013–2016 hinnoittelupolitiikka. HSL on nostanut alennushintaisten lippujen asiakashintoja verrattain vähän suhteessa yleiskausilippujen hintoihin, mikä on kasvattanut kehyskuntien maksaman lippusubvention osuutta.

Joukkoliikenteen osalta Elyn myöntämä valtionavustus oli vuonna 2016 merkittävästi odotuksia suurempi ollen 42 prosenttia tuettujen lippujen kokonaissubventiosta, kun talousarviossa oli varauduttu 25 %:n valtionapuun. Liityntälippujen määrä kasvoi hieman edellisvuodesta. Vuonna 2016 aloitettiin myös joukkoliikenteen kilpailutuksen ja reittisuunnittelun valmistelutyöt, joita tullaan jatkamaan vuonna 2017.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	KUNTALAISTEN JA MUIDEN ASIAKKAIDEN SÄHKÖISTEN ASIOINTITAPOJEN KEHITTÄMINEN
Tavoite 2018	Kuntalaisilla ja muilla asiakkailta on mahdollisuus sujuviin, tehokkaisiin ja oikea-aikaisiin sähköisiin asiointitapoihin palveluissa, joiden käyttäjä- ja käyttömäärä on suuri.
Toimenpide	Kehitetään valittuja kuntalaisten ja muiden asiakkaiden sähköisiä asiointitapoja.
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Vuonna 2016 uudistetaan tai otetaan käyttöön ainakin seuraavat sähköiset asiointi- ja arkistointitavat: 1) Sähköinen tila- ja aluevarausjärjestelmä (mm. urheilutilat ja liikunta-alueet); 2) Teknisen ja ympäristökeskuksen sähköisen asioinnin kokonaisuus (vuonna 2016 ainakin tonttitarjonta ja tonttihakemus, rakennus- ja toimenpidelupakäsittely sekä internet-karttapalvelu); 3) Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen avustusten haku ja jako; 4) Oma-toimikirjaston toteuttaminen; 5) Kunnan kotisivut; 6) Sähköinen arkistointi (vuoden 2016 loppuun mennessä tiedonohjaussuunnitelmaan liittyvistä prosesseista on kuvattu vähintään 80 %).
Vastuuhenkilö	Nimetty tulosalueiden tavoitekorteissa.
Toteutuma	<p>1. Sähköinen tila- ja aluevarausjärjestelmä (mm. urheilutilat ja liikunta-alueet): Sähköisen tila- ja aluevarausjärjestelmän uudistamiseksi sekä avustusten sähköiseksi hakemiseksi perustettiin projektiryhmä, joka aloitti työnsä loppuvuodesta 2016. Projektiryhmää tarvitaan itse järjestelmähankinnan lisäksi selvittämään ja dokumentoimaan tilavarauksiin liittyviä käsitteitä ja prosesseja, koska kuntalaisille tarjottavien sähköisten asiointimahdollisuuksien ohella voidaan saada huomattavaa hyötyä kunnan sisäisen työn tehostumisesta. Projektiryhmän on määrä saada työnsä päätökseen kevään 2017 aikana, minkä jälkeen on tarkoitus edetä järjestelmähankintaan.</p> <p>2. Teknisen ja ympäristökeskuksen sähköisen asioinnin kokonaisuus (vuonna 2016 ainakin tonttitarjonta ja tonttihakemus, rakennus- ja toimenpidelupakäsittely sekä internet-karttapalvelu): Teknisen ja ympäristökeskuksen sähköisen asioinnin kokonaisuus otettiin käyttöön pääosiltaan suunnitelmien mukaisesti, vaikka jotkin osat avataankin vasta vuoden 2017 puolella.</p> <p>3. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen avustusten haku ja jako: Sopivaa järjestelmää selvitetään, tavoite ei toteutunut vuonna 2016.</p> <p>4. Oma-toimikirjaston toteuttaminen: Oma-toimikirjaston toteuttamisessa edettiin keskeisten asennusten osalta mutta varsinainen käyttöönotto siirtyi vuodelle 2017</p> <p>5. Kunnan kotisivut: Kunnan kotisivut uudistettiin keväällä 2016 ja ne saivat raikkaan visuaalisen ilmeen.</p> <p>6. Sähköinen arkistointi (vuoden 2016 loppuun mennessä tiedonohjaussuunnitelmaan liittyvistä prosesseista on kuvattu vähintään 80 %): Prosesseista on kuvattu 31.12.2016 noin 60 %. Viivästyminen johtuu henkilöstöhallinnon tietojärjestelmähankinnan viivästyisestä sekä henkilöstöresurssien tilapäisestä vajauksesta (mm. ympäristövalvonta ja sivistyskeskus). Sähköisesti käsiteltävien rakennusvalvonnan asiakirjatietojen arkistointi selvitetään teknisen ja ympäristökeskuksen sähköisen asioinnin kokonaisuuden yhteydessä.</p>
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET, TERVE KUNTATALOUS
TAVOITE 2016	TYÖMARKKINATUKIMAKSUJEN KUNTAOSUUDEN KOKONAISKUSTANNUS ON ENINTÄÄN SAMALLA TASOLLA KUIN VUONNA 2015. VIHDIN KUNNAN JA KARVIAISEN YHTEISILLÄ TYÖLLISTÄMIS- JA KUNTOUTUSTOIMENPITEILLÄ ON VÄLTETTY TYÖMARKKINATUEN KUNTAOSUUS VÄHINTÄÄN 1500 KUUKAUDELTA (KESKIMÄÄRIN N. 400 E/KK).
Tavoite 2018	Työmarkkinatukimaksujen kuntaosuuden kokonaiskustannus on enintään samalla tasolla kuin vuonna 2015.
Toimenpide	Kierrätyskeskuksen toiminnan vakiinnuttaminen, kuntouttavan työtoiminnan paikkamäärän lisääminen, työvalmentajapalvelu
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Työmarkkinatuen kuntaosuuden kokonaiskustannus on enintään samansuuruinen kuin vuonna 2015. Vihdin kunnan ja Karviaisen yhteisillä työllistämis- ja kuntoutustoimenpiteillä säästettyjen työmarkkinatuen kuntaosuuden kuukausien lukumäärä.
Vastuhenkilö	Hallintojohtaja
Edelliset toteutumat	Työmarkkinatuen kuntaosuus v. 2015 toteuma 1,605 M€
Toteutuma	Työmarkkinatuen kuntaosuuden toteuma oli 1,679 M€ Työllistämis- ja kuntoutustoimenpiteillä on säästetty työmarkkinatuen kuntaosuutta 1466 kk, (kustannusvaikutus n. 0,586 M€).
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HUOLEHTIVA JA HOUKUTTELEVA TYÖNANTAJA
TAVOITE 2016	KUSTANNUSTEHOKAS TOIMINTA, LAADUKAS JOHTAMINEN, HYVINVOIVA HENKILÖSTÖ
Tavoite 2018	Kustannustehokas toiminta, laadukas johtaminen, hyvinvoiva henkilöstö
Toimenpide	Henkilöstöresurssien johtaminen niin, että kustannusten kasvua vain strategisilla painopiste-alueilla Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän vaihdon avulla sujuvoitetaan sisäisiä toimintaprosesseja ja kehitetään johdon raportointia
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Henkilöstökustannukset Sairaspoissaolot enintään vuoden 2015 tasolla Työhyvinvointikyselyn tulokset vähintään vuoden 2014 tasolla Johdon raportit on määritelty ja käytössä
Vastuhenkilö	Henkilöstöjohtaja
Toteutuma	Henkilöstömenot olivat yhteensä -46 319 321 €, säästö edellisestä vuodesta -1,39 % (654 050 €). Kaksivuotisella yt-ratkaisulla tavoiteltu 1,5 miljoonan euron säästö saavutettiin, kaikki yt-neuvottelutuloksessa olleet toimenpiteet toteutettu. Sairaspoissaolot merkittävästi korkeammat kuin edellisenä vuonna (v. 2015: 15.3 kalenteripäivää/hlö, v. 2016: 16.9 kalenteripäivää/hlö). Työhyvinvointikyselyn kokonaiskeskiarvo parempi kuin vuonna 2014 (vuonna 2016 kokonaiskeskiarvo oli 3,24, vuonna 2014 3,15). Johdon raporttien määrittely siirtyy uuden henkilöstöhallintojärjestelmän hankinnan yhteyteen, hankinta siirtyy todennäköisesti vuodelle.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

ATERIA JA PUHDISTUKSEN TULOSALUE

Ateria ja puhdistuspalvelut (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	8 291 468	7 959 732	0	7 959 732	8 116 276	156 544	-2,1
Myyntituotot	8 069 328	7 739 132	0	7 739 132	7 892 659	153 527	-2,2
Maksutuotot	190 761	187 000	0	187 000	194 227	7 227	1,8
Tuet ja avustukset	30 019	33 600	0	33 600	29 291	-4 309	-2,4
Muut toimintatuotot	1 360	0	0	0	100	100	-92,6
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	1 360	0	0	0	100	100	-92,6
Käyttöom. myyntivoitot	0	0	0	0	0	0	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	
TOIMINTAKULUT	7 761 752	7 937 449	0	7 937 449	7 578 560	-358 889	-2,4
Henkilöstökulut	4 139 834	4 335 353	0	4 335 353	4 020 572	-314 781	-2,9
Palkat ja palkkiot	3 139 261	3 280 739	0	3 280 739	3 079 932	-200 807	-1,9
Henkilösivukulut	1 000 573	1 054 614	0	1 054 614	940 640	-113 974	-6,0
Palvelujen ostot	749 360	739 765	0	739 765	786 511	46 746	5,0
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut palvelujen ostot	749 360	739 765	0	739 765	786 511	46 746	5,0
Aineet ja tarvikkeet	1 930 798	1 980 390	0	1 980 390	1 856 788	-123 602	-3,8
Avustukset	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintakulut	941 759	881 941	0	881 941	914 689	32 748	0,0
Vuokrat	941 708	881 871	0	881 871	914 622	32 751	-2,9
Muut toimintakulut	52	70	0	70	67	-3	30,6
TOIMINTAKATE	529 716	22 283	0	22 283	537 715	515 432	1,5
Suunnitelman mukaiset poistot	116 020	188 349	0	188 349	171 617	-16 732	47,9
Arvon alentumiset							
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0	0,0
TILIKAUDEN TULOS	413 696	-166 066	0	-166 066	366 098	532 164	-11,5
Laskennalliset erät							
Vyörytystulot							
Vyörytysmenot	283 406				286 037		0,9

Toimintakate toteutuu huomattavasti parempana kuin talousarvio. Ateria ja Puhdistuksen ulkoiset toimintatuotot toteutuivat hieman talousarviota parempana +12 674 €. Sisäinen tulo ylittyi +143 869€, koska aterialaskutus korjattiin vastaamaan ateriatuotoja ja puhdistuslaskutuksessa huomioitiin vähentävästi mm. lukion vanhan puolen remontti.

Toimintakulut toteutuvat huomattavasti alle talousarvio. Muuttuneissa tilanteissa sopeutettiin tehokkaasti henkilöstöresursseja. Henkilöstömenot alittuivat, johon syynä ovat henkilöstöresurssien sopeuttaminen eläkkeelle siirtymiseen liittyen (mitoittaminen), muuttuvat tilanteet palvelussa tai osin sijaisten saannin vaikeus. Äkillisten sijaisten saanti vaikeus nosti työvoimavuokrauksen kustannuksia +9 395€ yli arvioidun. Vuoden aikana yhteensä 29 kk jäi työsuhteisista tehtävistä täyttämättä ja palkattomia pidettiin 440 päivää (talkoovapaat 251pv ja palkaton virkavapaa 189 pv). Varhe-maksut ja eläkemenoperusteiset olivat arvioitua pienemmät -71 534€.

Elintarvikeostot alittuivat -114 602€, johon osin vaikuttivat uusi elintarvikkeiden puitehankintasopimus (KL-Kuntahankinnat) 1.2.2016–31.1.2020 ja osin hankinnoissa keskittäminen sopimuksen volyymituotteisiin. Laitekorjaukset ylittivät +33 599€, joka johtuu suurkeittiössä vanhentuvasta laitekannasta. Vuonna 2004 valmistuneet suurkeittiö Kuoppa-Nummen laitteita uusittiin n. 75 000€.

Vuoden 2016 toiminnassa keskeistä oli Nuhako II vaiheeseen liittyvien ateria- ja puhdistuspalveluiden

käynnistäminen ja resurssien sopeuttaminen palvelukenttään. Henkilöstöä koulutettiin ja perehdytettiin vuoden aikana eri tapahtumissa ja Tyhy-päivät vietettiin Fiskarsin maisemissa. Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitettiin huomioita mm. työkenkien hankinnalla loppuvuonna, joka liittyy vuosille 2017–2019 toteutettavaan työjalkineprojektiin. Ergonomia parantui ja työntehokkuus lisääntyi, kun hankittiin kaksi päältä ajettavaa lattianhoitokonetta.

Ateriapalveluissa toteutettiin erityisruokavalio(Ervi)projekti, jossa tavoitteena olivat laatu ja turvallisuus Ervi-annoksissa. Ervi-annoksia tehdään n. 150 koulupäivinä. Ensimmäinen ”Makuaakkoset-diplomi” saatiin päiväkotiin Otalammen ja suurkeittiön Otalammen välisellä hyvällä yhteistyöllä. Makuaakkoset-diplomi® on päiväkodeille myönnettävä tunnustus ravitsemuksellisesti, kasvatuksellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä päiväkotiruokailun edistämisestä. Diplomin myöntämisestä vastaa Ammattikeittiöosaajat ry.

Ateria- ja posti/tavara/lääkekuljetuspalvelut toteutuivat lähes suunnitelmallisesti +7 227€. Peruskuntayhtymä Karviainen osti kuljetuspalveluita(20h/pv) sopimuksen mukaisesti, jonka osuus on 48 % kuljetusajasta.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	ATERIA- JA PUHDISTUSPALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN ASIAKASLÄHTÖISESTI TUKIEN OPPILAIDEN OPPIMISTA JA VARHAISKASVATUSPALVELUITA
Tavoite 2018	Kouluruokailua arvostetaan ja päiväkotiruokailu tukee varhaiskasvatuspalveluita. Puhdistuspalvelun merkitys huomioidaan kiinteistöjen elinkaareissa.
Toimenpide	Yhteistyömahdollisuuksia lisätään käyttäjäasiakkaiden kanssa. <ul style="list-style-type: none"> - palautteen anto helpoksi - palvelusopimus käyttäjien tietoisuuteen - lisätään yhteistyötä ja tiedottamista - huomioidaan ajan trendit - henkilöstön osaamista ylläpidetään
Mittari/arviointi-kriteeri Tavoitetaso	Puhdistuspalveluiden tyytyväisyys asteikko (1-4) keskiarvo 3,06 Ateriapalveluiden asiakastyytyväisyys asteikko (1-4) keskiarvo 3,00
Vastuuhenkilö	Ruokapalvelupäällikkö
Edelliset toteutumat	Ateriapalveluiden tyytyväisyys oppilas- ja päiväkotiruokailussa Vuosina 2012 2,62 (1-4), 2013 2,82 (1-4), 2014 2,92 (1-4), 2015 2,9 (1-4) Puhdistuspalveluiden asiakastyytyväisyys Vuonna 2012 3,03 (1-4), 2013 3,12 (1-4), 2014 3,05 (1-4)
Toteutuma	Ateriapalveluiden asiakastyytyväisyys 3,02 Puhdistuspalveluiden asiakastyytyväisyys 3,18
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TURVALLINEN JA VETOVOIMAINEN ELINYMPÄRISTÖ
TAVOITE 2016	VASTUULLINEN, TEHOKAS JA TUOTTAVUUDELTAAN JÄRKEVÄ ATERIA- JA PUHDISTUSPALVELU HUOMIOIDEN ELINYMPÄRISTÖN VAIKUTUKSET
Tavoite 2018	Tulosalue on omalta osaltaan käynnistänyt toimenpiteet tavoitteena hiilineutraali kunta.
Toimenpide	<p>Biojätteen ja aterian ylikapasiteettia vähennetään mm informoimalla asiakasta ja henkilöstöä.</p> <p>Ylläpitosiivouksen toteuttaminen parantuu, informoimalla asiakkaita käyttäen apuna esim. opastusvideoita, asiakaskäyntejä.</p> <p>Kehitetään tuottavuutta tuotantoprosessien työtapojen, laitteiden ja välineiden avulla. Kehitetään yksinkertainen seurantamalli mittareineen toiminnan tuottavuudelle, joita on helppo käyttää kuukausitasolla</p>
Mittari/arviointi-kriteeri	Asiakastiloissa ylläpitosiivouksen toteuttaminen parantuu, kyllä / ei
Tavoitetaso	Ylikapasiteetti ruoka laskee ed. vuoteen verrattaessa, kyllä /ei Tuottavuuden mittarit on luotu tulosalueelle, kyllä / ei
Vastuuhenkilö	Ruokapalvelupäällikkö
Toteutuma	<p>Ylläpitosiivouksen parempi toteuttaminen on hieman parantunut, koska uusien kalusteiden hankinta on toteuttanut kunnan kalusteryhmän ohjeita noudattaen esim. virastotalon toimistohuoneissa.</p> <p>Tuottavuuden mittareita voitaisiin käyttää ateriapalveluissa: liikevaihto €/ tehdyt työtunnit ja tuotetut kilot / työtunnit ja puhdistuspalveluissa m2/tehdyt työtunti tai € / m2/ vuosi. Tulevista talous- ja henkilöstöjärjestelmästä odotetaan apuja ed. m mittareiden käyttöön mm. kuukausitasolla.</p> <p>Ylikapasiteetti ateriatuotannon seuraamiseksi on luotu systeemi (jäänyt ruoka /ruokailupäivä=raporttipäivä). Vuoden 2016 tuloksen vertaaminen vuoteen 2015 ei anna oikeaa tulosta, koska vuonna 2016 raportointi ylikapasiteetti ruuan suhteen on ollut tarkempaa.</p> <p>2014: 83kg/220 toimintapäivä</p> <p>2015: 92kg /220 toimintapäivä</p> <p>2016: 98kg/ 220 toimintapäivä</p> <p>Tulos on verrattavissa vasta vuonna 2017.</p>
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

1.1.3 Sivistyskeskus

Talouden toteutuminen

Sivistyskeskus (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	4 674 973	4 332 850	100 000	4 432 850	4 418 263	-14 587	-5,5
Myyntituotot	878 193	694 650	100 000	794 650	1 035 276	240 626	17,9
Maksutuotot	2 663 943	2 898 000	0	2 898 000	2 530 446	-367 554	-5,0
Tuet ja avustukset	955 725	577 500	0	577 500	674 226	96 726	-29,5
Muut toimintatuotot	177 113	162 700	0	162 700	178 315	15 615	0,7
Vuokrat	110 260	112 700	0	112 700	106 816	-5 884	-3,1
Muut toimintatuotot	66 853	50 000	0	50 000	71 500	21 500	7,0
Käyttöom. myyntivoitot	0	0	0	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTAKULUT	64 002 028	65 077 564	-1 080 000	63 997 564	62 960 463	-1 037 101	-1,6
Henkilöstökulut	35 099 791	35 728 667	-465 000	35 263 667	34 282 885	-980 782	-2,3
Palkat ja palkkiot	27 698 285	27 931 825	-225 000	27 706 825	27 040 373	-666 452	-2,4
Henkilösivukulut	7 401 506	7 796 842	-240 000	7 556 842	7 242 512	-314 330	-2,1
Palvelujen ostot	10 870 838	11 203 308	-52 000	11 151 308	10 972 214	-179 094	0,9
Asiakaspalvelujen ostot	1 286 998	1 210 000	0	1 210 000	1 327 995	117 995	3,2
Muut palvelujen ostot	9 583 839	9 993 308	-52 000	9 941 308	9 644 219	-297 089	0,6
Aineet ja tarvikkeet	1 142 079	1 305 956	0	1 305 956	1 195 151	-110 805	4,6
Avustukset	3 535 098	4 344 000	-568 000	3 776 000	3 581 343	-194 657	1,3
Muut toimintakulut	13 354 222	12 495 633	5 000	12 500 633	12 928 870	428 237	-3,2
Vuokrat	13 230 676	12 415 853	0	12 415 853	12 810 369	394 516	-3,2
Muut toimintakulut	123 546	79 780	5 000	84 780	118 500	33 720	-4,1
TOIMINTAKATE	-59 327 055	-60 744 714	1 180 000	-59 564 714	-58 542 200	1 022 514	-1,3
Suunnitelman mukaiset poistot	451 028	498 027	0	498 027	568 967	70 940	26,1
Arvon alentumiset							
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0	
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-59 778 083	-61 242 741	1 180 000	-60 062 741	-59 111 167	951 574	-1,1
Laskennalliset erät							
Vyörytystulot	0				0	0	
Vyörytysmenot	2 163 184				2 145 349	0	-0,8

Vuoden 2016 aikana varhaiskasvatuksen tulosalueen talousarviosta vähennettiin 800 000 euroa ja koulutuksen tulosalueen talousarviosta vähennettiin 350 000 euroa. Koulutuksen tulosalueelle lisättiin 70 000 euroa, mikä summa kohdistettiin maahanmuuttajien opetukseen.

Tilinpäätöksen mukaan varhaiskasvatuksen tulosalueen henkilöstökulut alittuivat noin 705 000€. Lisäksi avustukset alittuivat noin 186 000€. Koulutuksen tulosalueen henkilöstökulut alittuivat 261 000€, josta vuoden 2015 YT-ratkaisun mukainen 5 opettajaresurssin vähennys on noin 100 000€. Liikuntalautakunnan alaisessa toiminnassa henkilöstökulut ylittivät 24 000€ ja nuorisolautakunnan alaisessa toiminnassa on 30 000 euron alitus henkilöstökuluissa. Kulttuuri- ja kansalaistoiminnan alaisessa toiminnassa henkilöstökulut alittuivat 7 500€ ja palvelujen ostot alittuivat 24 000€.

Sivistyskeskuksen muutetun talousarvion toimintakate on ollut 59 564 714 euroa ja toteuma vuoden lopussa on ollut 58 542 200 euroa eli tilinpäätös jää 1 022 514 euroa ylijäämäiseksi.

Vuoden 2016 valtakunnalliset trendit heijastuivat suoraan varhaiskasvatuksen toimintaan ja talouteen:

Koko Suomessa lasten syntyvyys on kääntynyt laskuun. Kauppojen aukioloaikojen pidennys vaikuttaa ympärivuorokautisen hoidon tarpeen lisääntymiseen. Ns. Nurmijärvi-ilmiö on kääntynyt vastaiseen suuntaan – tilavien asuntojen ja tonttien sijasta arvostetaan lyhyitä työmatkoja.

Turvapaikanhakijoiden liikkuvuus ja sijoittautuminen niin Suomeen kuin myös Vihtiin on näkynyt erityisesti koulutuksen tulosalueella, jossa käyttötalouteen on vuoden 2016 aikana tullut menoja, joita ei ole talousarvion laadinnan yhteydessä voitu ennakoita. Vuoden 2016 alussa kunnassa toimi 3 turvapaikanhakijoille suunnattua opetusryhmään. Turvapaikanhakijoiden opetuksen järjestämisestä aiheutuvista kuluista valtio maksaa korvaukset takautuvasti tulevien vuosien valtionosuuksien yhteydessä. Osa opetukseen liittyvistä kuluista jää silti kunnan maksettavaksi.

Koulutuksen tulosalueella on toteutettu vuoden 2015 YT-ratkaisun mukainen viiden opettajaresurssin vähentäminen tuntikehyksestä lukuvuoden 2016-2017 alusta alkaen. Tämä on merkinnyt noin 120 tunnin vähennystä perusopetuksen tuntikehykseen lukuvuonna 2016-2017. Vastaavasti lukion kurssisuunnittelussa on myös otettu huomioon opettajaresurssin vähentäminen, mikä näkyy suoraan kurssimäärävähennyksenä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta on asettanut perus- ja lukio-opetukselle tavoitekertoimet, joita ei ole saavutettu vuoden 2016 aikana.

Jo osavuosisikatsauksessa ennustettiin, että varhaiskasvatuksen tulosalueen toimintakate tulee ennusteen mukaan alittumaan noin 400 000 euroa, lopullisessa tilinpäätöksessä alitus oli tätä suurempi. Varhaiskasvatuksen tulosalueen henkilöstökulut alittuivat noin 705 000€. Lisäksi avustukset alittuivat noin 186 000€. Varhaiskasvatuksen tulosalueen henkilöstömenojen vähennys johtuu siitä, että lasten määrä on Vihdin kunnassa vähentynyt, koska syntyvyys on aikaisempaa alhaisempi ja koska kuntaan ei ole muuttanut uutta väestöä kuten aikaisempina vuosina. Näistä asioista johtuen uusia ryhmiä ei ole ollut tarve perustaa eikä lisätä henkilöstömäärää. Kasvavana kustannuksena on ollut nähtävissä vuorohoidon tarpeen lisääntyminen.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	TILA- JA ALUEVARAUSJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN
Toimenpide	Varausjärjestelmän luominen
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Varausjärjestelmä on käytettävissä vuoden 2017 alusta.
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja
Toteutuma	Tila- ja aluevarausjärjestelmän kehittäminen on siirtynyt tilapalvelun valmisteltavaksi keväällä 2016.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	SÄHKÖINEN AVUSTUSJÄRJESTELMÄ
Toimenpide	Valmistautuminen uuden hakuohjelman käyttöön
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Järjestöt koulutetaan järjestelmän käyttöön vuonna 2016
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja
Toteutuma	Sähköinen avustusjärjestelmän kehittäminen liittyy tila- ja aluevarausjärjestelmän kehittämiseen, joka on siirtynyt tilapalvelun valmisteltavaksi keväällä 2016.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	OMATOIMIKIRJASTON SUUNNITTELU JA TOTEUTTAMINEN
Tavoite 2018	Kirjaston käyttöaste kasvaa
Toimenpide	Omatoimikirjaston tarvitsemat välineet jne ovat käytössä
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Laina- ja kävijätilastot
Vastuhenkilö	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
Toteutuma	Omatoimikirjaston asennustyöt on pääosin toteutettu 2016, käyttöönotto tapahtuu keväällä 2017.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

Sivistyskeskus ei ole saavuttanut vuodelle 2016 asetettuja valtuustoon nähden sitovat toiminnallisia tavoitteita. Koko keskuksessa oli tavoitteita yhteensä 15, joista toteutui 3. Tavoitteiden toteutumatta jäämisen syinä varhaiskasvatuksen tulosalueella oli lasten määrän väheneminen. Sivistyskeskuksen tavoitteet ovat pääsääntöisesti numeerisia, joilla on kuvattu keskeisiä toimintoja: ovatko päiväkotiryhmät vajaita vai onko lapsia ylipaikoilla (täyttöaste); opetustunteihin liittyvät kertoimet osoittavat, että opetustunnin hinta korreloi koulun oppilasmäärän mukaisesti. Merkittäviä valtuustoon nähden sitovia tavoitteita on tuloskorteissa, joista ilmenee peruskoulun päättäneiden sijoittuminen toiselle asteelle sekä etsivään nuorisotyöhön hakeutuneiden määrä sekä heidän sijoittumisensa joko opintoihin tai työelämään. Koska Vihdin kunnassa sosiaali- ja terveystyöpalvelut ovat kuntayhtymän alaisuudessa, ovat nämä luvut kiinnostaneet kuntapäätäjiä. On todennäköistä, että näitä sivistyskeskuksen lukuja tullaan seuraamaan entistä tarkemmin kuntatasolla, jossa merkittävä osa päätöksenteko koskee sivistyspalveluita.

Vuoden 2016 kuntatasoisena tavoitteena on sähköisen asioinnin edistäminen. Sivistyskeskuksessa tämä tarkoittaa tila- ja aluevarausjärjestelmän kehittämistä sekä siirtymistä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden avustusten sähköiseen hakuprosessiin sekä omatoimikirjaston suunnittelua ja toteuttamista. Tila- ja alueva-

rausjärjestelmän kehittäminen on alkanut keväällä 2016 ja kehittämistyö henkilöstöresursseineen on siirretty kunnanjohtajan tekemän päätöksen mukaisesti tilapalveluun. Sähköinen avustusjärjestelmä sekä avustusten jakoprosessi on sidoksissa tila- ja aluevarausjärjestelmään, jonka sähköistä toiminta-alustaa ei ole vielä hankittu.

Kirkonkylän kirjaston muutostyöt omatoimikirjastoksi ovat edenneet, mutta henkilöstössä tapahtuneiden muutosten vuoksi omatoimikirjaston käyttöön otto siirtyy vuodelle 2017.

Henkilöstö

Varhaiskasvatuksen toimintaa sopeutettiin elokuusta 2016 ja määräaikaista työsuhteita jätettiin toistaiseksi täyttämättä. Pappilanpellon ja Metsäpolun päiväkodeista vähennettiin yksi lapsiryhmä molemmista. Myrskylänmäen päiväkodissa ei tarvinnut ottaa käyttöön kahta tyhjänä olevaa lapsiryhmää, mikä merkitsee noin 5 henkilöresurssin vähennystä. Vanjärveltä väheni yksi kahden kasvattajan ryhmä. Nummelan alueelta vähennettiin kasvattajia siirtymällä kolmen kasvattajan ryhmistä kahden kasvattajan ryhmiin. Perhepäivähoidosta poislähteneiden työntekijöiden tilalle ei ole tullut uusia hoitajia. Lisäksi määräaikaisen henkilöstön työsopimukset eivät jatkuneet kesän yli, vaan ne päättyivät työsuhteen määräajan eli toukokuun loppuun mennessä. Vihdin varhaiskasvatuksen vuorohoito on keskitetty Pajuniityn päiväkotiin. Vuorohoidon tarvitsijoiden määrä on kasvanut ja tämän vuoksi henkilöstöä on lisätty vuorohoidon puolelle.

Koulutuksen tulosalueella vuoden 2015 YT-ratkaisun mukainen henkilöstövähennys toteutettiin syksystä 2016 alkaen. YT- ratkaisun vaikutus sekä valtakunnallisten hankerahojen vähennys on selostettu tarkastuslautakunnalle annetussa vastineessa, mikä on ollut kasvatus- ja koulutuslautakunnan käsittelyssä 16.8.2016. Koulutuksen tulosalueelle on rekrytoitu opettajia ja ohjaajia turvapaikanhakijoille suunnattuihin opetusryhmiin. Kunnanvaltuuston lisätalousarviossa on tähän toimintaan osoitettu lisämääräraha. Koulutuksen tulosalueella opettajien virkasuunnittelu tehdään kuntatasoisena ja rekrytoinnit keskitetään tammihelmikuulle. Lisäksi tuntikehyksen suunnittelu ja annetuissa tuntimäärissä pysyminen vaikuttavat siihen, että henkilöstömäärärahat pysyvät talousarvion asettamissa rajoissa.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan tulosalue koostuu kolmen lautakunnan alaisesta toiminnasta. Liikuntalautakunnan alainen toiminta on sopeutettu toimikaudella 2015 -2016 YT-ratkaisun mukaiseen henkilöstömäärään. Vuoden 2016 alussa on vakinaistettu kahden erityisnuorisotyöntekijän ja yhden nuoriso-ohjaajan tehtävät. Kulttuuri- ja kansalaistoiminnan lautakunnan alaisessa toiminnassa YT-ratkaisun mukainen henkilöstövähennys toteutettiin kevästä 2016 alkaen.

KOULUTUKSEN TULOSALUE

Koulutus (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	1 520 331	999 500	100 000	1 099 500	1 396 935	297 435	-8,1
Myyntituotot	602 070	351 000	100 000	451 000	704 834	253 834	17,1
Maksutuotot	133 675	190 000	0	190 000	138 230	-51 770	3,4
Tuet ja avustukset	672 150	351 000	0	351 000	435 684	84 684	-35,2
Muut toimintatuotot	112 437	107 500	0	107 500	118 188	10 688	5,1
Vuokrat	103 463	97 500	0	97 500	102 553	5 053	-0,9
Muut toimintatuotot	8 973	10 000	0	10 000	15 635	5 635	74,2
Käyttöom. myyntivoitot	0	0	0	0	0	0	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	
TOIMINTAKULUT	36 031 239	36 189 550	-280 000	35 909 550	35 785 044	-124 506	-0,7
Henkilöstökulut	19 411 665	19 641 499	-215 000	19 426 499	19 165 130	-261 369	-1,3
Palkat ja palkkiot	15 448 180	15 410 616	0	15 410 616	15 306 702	-103 914	-0,9
Henkilösivukulut	3 963 485	4 230 883	-215 000	4 015 883	3 858 428	-157 455	-2,7
Palvelujen ostot	7 285 137	7 703 301	-52 000	7 651 301	7 513 479	-137 822	3,1
Asiakaspalvelujen ostot	1 240 379	1 132 000	0	1 132 000	1 273 079	141 079	2,6
Muut palvelujen ostot	6 044 759	6 571 301	-52 000	6 519 301	6 240 400	-278 901	3,2
Aineet ja tarvikkeet	710 112	797 940	0	797 940	765 793	-32 147	7,8
Avustukset	32 300	37 500	-18 000	19 500	18 750	-750	-42,0
Muut toimintakulut	8 592 025	8 009 310	5 000	8 014 310	8 321 892	307 582	-3,1
Vuokrat	8 547 636	7 969 280	0	7 969 280	8 282 344	313 064	-3,1
Muut toimintakulut	44 389	40 030	5 000	45 030	39 547	-5 483	-10,9
TOIMINTAKATE	-34 510 908	-35 190 050	380 000	-34 810 050	-34 388 109	421 941	-0,4
Suunnitelman mukaiset poistot	236 881	320 133		320 133	362 799	42 666	53,2
Arvon alentumiset							
Satunnaiset tuotot				0		0	
Satunnaiset kulut				0		0	
TILIKAUDEN TULOS	-34 747 789	-35 510 183	380 000	-35 130 183	-34 750 908	379 275	0,0
Laskennalliset erät							
Vyörytystulot							
Vyörytysmenot	1 189 125				1 180 628		-0,7

Vuonna 2016 valmisteltiin uutta opetussuunnitelmaa valtakunnallisten perusteiden mukaisesti. Uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön lukuvuoden 2016-2017 alusta alkaen. Paikallinen opetussuunnitelma on julkaistu vain sähköisenä versiona ja se on luettavissa kunnan nettisivuilta. Opetuksen järjestämiseen vaikutti vuonna 2016 turvapaikanhakijoiden tulo edellisestä syksystä sekä pienryhmäkodin perustaminen runsas vuosi sitten. Turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien opetusryhmiä on runsaimmillaan ollut 5, syksyllä 2016 määrä ollut 3. Kunta saa opetuksen järjestämisestä takautuvasti valtionkorvaukset, koska kunnan velvollisuus on järjestää kunnassa asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta.

Perus- ja lukio-opetuksessa digitiimi on vakiinnuttanut asemansa. Digitiimi opastaa ja ohjastaa digitaalisten taitojen ja laitteiden pedagogista ja tarkoituksen mukaista käyttöä opetustilanteissa. Digitiimiin kuuluu 3 opettajaa, joiden työajasta osa on varattu siihen, että he toimivat vertaistukena sekä ohjaavina opettajina toisille opettajille.

Luokkien laitekantaa on uusittu vuoden 2016 aikana ja sen ylläpitoon on hankittu ulkoistettua lähitukipalvelua. Langattoman opetusverkon kapasiteettia on lisätty, jotta mobiililaitteita on mahdollista käyttää oppimisympäristöissä ja – tilanteissa. Kuumakunnat ovat jatkaneet yhteistyötä TVT-hankkeessa ja yhteistyötä syvennetään hankkeen päättymisen jälkeenkin.

Koulukerhoja on järjestetty kunnan eri kouluissa yhteensä noin 40. Kerhojen vetäjinä on opettajien ja ohjaajien lisäksi toiminut paikallisia urheiluseuroja sekä muita kolmannen sektorin edustajia. Kerhotoimintaan saadaan hankerahoitusta valtiolta.

Iltapäivätoiminnan paikat on pääosin voitu osoittaa paikkaa hakeneille, jos koulussa järjestetään iltapäivätoimintaa. Lukuvuonna 2016-2017 toiminta on siirtynyt kokonaan kunnan järjestämäksi.

Koulutuksen tulosalueella on saatettu loppuun YT-ratkaisun sisältä 5 opettajaresurssin vähennys lukuvuoden 2016-2017 alusta alkaen. Lukuvuonna 2016-2017 ei ole enää ollut POP-rahaa käytettävissä.

Tilinpäätöstietoihin on lisätty vuosittaisen tilastointipäivän tunnusluvut.

Tunnusluvut	TP 2016/ 20.9.2016	Suomenkielinen perusopetus	Ruotsinkielinen perusopetus
Perusopetuksen oppilasmäärä yht.	3 525		
Oppilasmäärä 1-6 lk	2 378	2346	32
Oppilasmäärä 7-9 lk	1 147	1147	0
Vieraskielisten oppilaiden määrä (äidinkieli muu kuin suomi, ruotsi, saame tai romani ja viittomakieli)	111	111	0
Oppilasmäärä katsomusaineen mukaan:			
Evangelis-luterilaiset	3 201	3170	31
Ortodoksinen uskonto	25	25	0
Islam	0	0	0
Elämäkatsomustieto	276	275	1
Muut uskonnot	13	13	0
Eivät osallistu katsomusaineen opiskeluun	10	10	0
Tehostetun tuen oppilasmäärä	442	434	8
Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden määrä, ei pidennetty oppivelvollisuus	388	387	1
Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden määrä, pidennetty oppivelvollisuus muut kuin vaikkein kehitysvammaiset	26	26	0
Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden määrä, pidennetty oppivelvollisuus, vaikeimmin kehitysvammaiset	5	5	0
Toiminta-alueittain opiskelevien oppilaiden määrä	43	43	0
Joustavan perusopetuksen oppilaiden määrä	10	10	0
Kotiopetuksessa olevien oppilaiden määrä	16	16	0
Oppilaat, joilla lupa aloittaa ko. lukuvuonna koulunkäynti vuotta säädettyä myöhemmin	8	8	0
Oppivelvollisuusiän ylittäneet muut perusopetuksen oppilaat	1	1	0
Vahvistettu tuntikehys	6 099		
Käytetty tuntikehys	6108		
Tukiopetustuntien lukumäärä	1 475		
Osa-aikaista erityisopetusta saaneet kevätlukukausi 2016 (%)	23 %		
Ruotsinkielisten osuus osa-aikaista erityisopetusta saaneista (%)	1,2 %		
Kuraattoripalvelut (oppilasta/kuraattori)	891		
Kouluohjaaja	94		
Oppilasta/avustaja	37,50		
Kuljetusoppilaiden määrä	1071	1056	15
Kuljetusoppilaiden määrä %	30 %		
Ruotsinkielisten osuus kuljetusoppilaista	1,4 %		
Lukion oppilasmäärä	544	(sis. 2 vaihto-oppilasta)	

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	RESURSSIT VASTAAVAT OPETUSSUUNNITELMAN TOTEUTTAMISEN EDELLYTYKSIÄ.
Tavoite 2018	Resurssit vastaavat opetussuunnitelman toteuttamisen edellytyksiä.
Toimenpide	Resurssi ei laske minimikertoimen alle.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Perusopetuksen tuntikehyksen minimikertoimet: - vuosiluokat 1-6 => 1,7 x oppilas (kyläkoulut) - vuosiluokat 1-6 => 1,35 x oppilas (isot alakoulut) - vuosiluokat 7-9 => 1,8 x oppilas Perusopetuksen tuntikehyksen tavoitekertoimet: - vuosiluokat 1-6 => 1,8 x oppilas (kyläkoulut) - vuosiluokat 1-6 => 1,4 x oppilas (isot alakoulut) - vuosiluokat 7-9 => 1,83 x oppilas
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja
Edelliset toteutumat	Lv. 2014-2015 Kyläkoulut 1,76 (ilman pop-tunteja 1,66) Isot alakoulut 1,38 (ilman pop-tunteja 1,34) Vuosiluokat 7-9 2,02 (ilman pop-tunteja 1,91) erityisopetus 1002 tuntia Lv. 2015-2016 Kyläkoulut 1,32 (ilman pop-tunteja 1,26) Isot alakoulut 1,25 (ilman pop-tunteja 1,21) Yhtenäiskoulut 1,44 (ilman pop-tunteja 1,41) Yläkoulut 1,9 (ilman pop-tunteja 1,88) Erityisopetus 1390 Tuntikehyksen laskemisperusteita on muutettu lukuvuoden 2015-2016 alusta ja tämä muutos näkyy vuosien 2015 ja 2016 tilinpäätöksissä niin, että erityisopetustuntien määrä on kasvanut edellisistä lukuvuosista ja että kertoimet ovat aikaisempaan verrattuna pienemmät lukuvuoteen 2014-2015 verrattuna. Muutoksen myötä koulut ovat voineet suunnitella erityisopetustuntien jaon koulukohtaisten tarpeiden mukaisesti, mikä vaikuttaa erityisopetustuntien lisääntymiseen.
Toteutuma	Lv. 2016-2017 Kyläkoulut 1,48 Isot alakoulut 1,21 Yhtenäiskoulut 1,26 Yläkoulut 1,65 Erityisopetus 1354 (sis. osa-aikaisen erityisopetuksen ja luokkamuotoisen erityisopetuksen) Lukuvuonna 2016-2017 perusopetuksessa ei ole ollut käytettävissä POP-rahaa kuten aikaisempina lukuvuonna. Vihdin kunta on saanut hankerahaa 280 000 euroa esi- ja perusopetukseen. Tämä hankerahoitus ei näy yllä olevissa kertoimiin. Lukuvuoden 2016-2017 tuntikehyksessä ja siten myös kertoimissa näkyy vuoden 2015 YT-ratkaisun vaikutus eli 5 opettajaresurssin vähentäminen, mikä merkitsee noin 100 tunnin vähennystä kokonaistuntikehykseen.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	KAIKKI 1. LUOKAN ALOITTAVAT HAKIJAT SAAVAT IP-PAIKAN
Tavoite 2018	Kaikki 1. luokan aloittavat hakijat saavat ip-paikan
Toimenpide	Ip-toimintaan ilmoitaudutaan samalla kun ilmoitaudutaan kouluun Ip-toiminta on koulun toimintaa tukeva toimenpide
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Hakeneiden määrä keväällä, joista ekaluokkalaisia Paikan saaneiden määrä 1.8., joista ekaluokkalaisia = paikkojen riittävyys suhteessa ekaluokkalaisiin hakijoihin 100 % Jonossa olevien määrä 1.9.
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja
Edelliset toteutumat	Hakeneita keväällä 2015 yhteensä 272, joista ekaluokkalaisia 196. Paikan saaneita 255 oppilasta, joista ekaluokkalaisia 192.
Toteutuma	Hakeneita keväällä 2016 oli yhteensä 213, joista ekaluokkalaisia 171. Paikan saaneita 201, joista ekaluokkalaisia 167 (98%). Kouluissa, joissa iltapäivätoimintaa järjestetään, on kaikille iltapäivätoimintaan hakeneille, pystytty osoittamaan paikka iltapäivätoiminnassa. Oinasjoen, Vihtijärven ja Nummela skolan vanhempainyhdistykset ja Nummelan palloseura eivät järjestä iltapäivätoimintaa lukuvuonna 2016-2017.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

Nuoriso- ja aikuiskoulutus

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	RESURSSIT VASTAAVAT OPETUSSUUNNITELMAN TOTEUTTAMISEN EDELLYTYKSIÄ.
Tavoite 2018	Resurssit vastaavat opetussuunnitelman toteuttamisen edellytyksiä.
Toimenpide	Resurssi ei laske minimikertoimen alle.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Lukion minimikurssikerroin 1,2 x opiskelijamäärä Lukion tavoitekurssikerroin 1,26 x opiskelijamäärä
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja
Edelliset toteutumat	Opiskelijat Kurssit Kerroin Lv. 2011 - 2012 525 673 1,28 Lv. 2012 - 2013 518 673 1,30 Lv. 2013 - 2014 503 645 1,28 Lv. 2014 - 2015 481 640 1,33 Lv. 2015-2016 506 630 1,25
Toteutuma	Lv. 2016-2017 544 630 1,16
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	PERUSOPETUKSEN PÄÄTTÄVÄT SIOITTUVAT TOISELLE ASTEELLE 100 %:sti.
Tavoite 2018	Perusopetuksen päättävät sijoittuvat toiselle asteelle 100 %:sti.
Toimenpide	Opinto-ohjauksen resurssi on riittävä ja tarkoituksenmukaisesti kohdistettu.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Toiselle asteelle sijoittuneet (100 %) ja näistä lukioon sijoittuneet (50 %)
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja
Edelliset toteutumat	Vuonna 2015 (2014) peruskoulun päättäneistä sijoittui toiselle asteelle 97,2 % (98,5 %), näistä lukioon 49,6 % (47 %). Lukioon sijoittuneista 80,4 % (77,7 %) aloitti Vihdin lukiossa.
Toteutuma	Valmentavassa opetuksessa olevat opiskelijat on tilastoitu ammatillisissa oppilaitoksissa opiskeleviin. Vuonna 2016 (2015) peruskoulun päättäneistä sijoittui toiselle asteelle 99,3% (97,2%), näistä lukioon 48,2% (49,6%). Lukioon sijoittuneista 80,1% (80,4%) aloitti Vihdin lukiossa.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

VARHAISKASVATUKSEN TULOSALUE

Varhaiskasvatus (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	2 527 774	2 680 000	0	2 680 000	2 442 804	-237 196	-3,4
Myyntituotot	68 888	77 000	0	77 000	111 177	34 177	61,4
Maksutuotot	2 407 052	2 603 000	0	2 603 000	2 303 632	-299 368	-4,3
Tuet ja avustukset	39 971	0	0	0	18 643	18 643	-53,4
Muut toimintatuotot	11 863	0	0	0	9 351	9 351	-21,2
Vuokrat	1 068	0	0	0	1 448	1 448	35,7
Muut toimintatuotot	10 796	0	0	0	7 903	7 903	-26,8
Käyttöom. myyntivoitot	0	0	0	0	0	0	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	
TOIMINTAKULUT	23 886 162	24 917 560	-800 000	24 117 560	23 245 731	-871 829	-2,7
Henkilöstökulut	13 981 373	14 444 613	-250 000	14 194 613	13 489 036	-705 577	-3,5
Palkat ja palkkiot	10 927 902	11 260 040	-225 000	11 035 040	10 485 491	-549 549	-4,0
Henkilösivukulut	3 053 471	3 184 573	-25 000	3 159 573	3 003 545	-156 028	-1,6
Palvelujen ostot	3 180 610	3 013 452	0	3 013 452	3 044 810	31 358	-4,3
Asiakaspalvelujen ostot	46 619	78 000	0	78 000	54 916	-23 084	17,8
Muut palvelujen ostot	3 133 991	2 935 452	0	2 935 452	2 989 895	54 443	-4,6
Aineet ja tarvikkeet	181 037	224 390	0	224 390	144 944	-79 446	-19,9
Avustukset	3 234 939	4 090 000	-550 000	3 540 000	3 353 717	-186 283	3,7
Muut toimintakulut	3 308 203	3 145 105	0	3 145 105	3 213 224	68 119	-2,9
Vuokrat	3 231 129	3 108 105	0	3 108 105	3 136 247	28 142	-2,9
Muut toimintakulut	77 074	37 000	0	37 000	76 977	39 977	-0,1
TOIMINTAKATE	-21 358 388	-22 237 560	800 000	-21 437 560	-20 802 927	634 633	-2,6
Suunnitelman mukaiset poistot	154 437	120 726		120 726	150 530	29 804	-2,5
Arvonalentumiset							
Satunnaiset tuotot				0		0	
Satunnaiset kulut				0		0	
TILIKAUDEN TULOS	-21 512 825	-22 358 286	800 000	-21 558 286	-20 953 457	604 829	-2,6
<i>Laskennalliset erät</i>							
Vyörytystulot							
Vyörytysmenot	768 890				753 434		-2,0

Uusittu asetus lasten päivähoidosta tuli voimaan 22.10.2015. Päiväkodissa tulee hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön ammatillinen kelpoisuus, enintään kahdeksaa kokopäivähoidossa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden. Vihdin kunnanvaltuusto teki päätöksen 21.3.2016, että Vihdin varhaiskasvatuksessa täytyy olla yksi aikuinen seitsemää yli kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden, joten varhaiskasvatustoiminta on järjestetty tämän päätöksen mukaisesti.

Varhaiskasvatustilain 11 §:ssä määritellään, että jokaisella lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Vihdin kunnanvaltuusto teki päätöksen 21.3.2016, että varhaiskasvatustilainia noudatetaan Vihdin varhaiskasvatuksessa 1.8.2016 alkaen niin kuin se on säädetty: jokaisella lapsella on oikeus 20 tunnin laajuiseen viikoittaiseen varhaiskasvatukseen. Vastaavat muutokset koskevat myös lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain yksityisen hoidon tukea koskevaan sääntelyyn sekä palvelusetelillä toimiviin yksityisiin päiväkoteihin. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli vuoden 2016 lopussa 68 lasta hoidossa 20 tunnin viikoittaisessa varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuksessa kärkitavoitteet taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen sekä lasten sosioemotionaalisen kehityksen ja tunnetaitojen tukeminen ovat näkyneet yksiköiden toiminnassa ja henkilöstölle suunnatussa koulutuksessa. Lisäksi on hyödynnetty tieto- ja viestintätekniikkaa esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Uudet valtakunnalliset esiopetussuunnitelman perusteet ja Vihdin esiopetuksen opetus-

suunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2016.

Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä väheni Vihdissä vuoden 2016 tilastojen mukaan. Vuonna 2015 kunnallisessa hoidossa lapsia oli noin 1424 kuukausittain ja vuonna 2016 vastaava luku oli 1360 lasta. Tämän seurauksena varhaiskasvatuksen toimintaa supistettiin elokuusta 2016 määräaikaisten työsuhteiden täyttämättä jättämisen kautta.

Lasten määrän väheneminen näkyy myös kotihoidontuen hakijoiden määrän vähentymisenä, hakijoita oli noin 30 ja lapsia noin 80 vähemmän kuin vuonna 2015. Yksityisen hoidon tukea sai noin 70 lasta kuukausittain. Palvelusetelin avulla hoidettiin kuukausittain noin 180 lasta, joka on 20 lasta vähemmän kuin talousarvioon oli varattu.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	PÄIVÄKOTIEN TÄYTTÖASTE 95 %
Tavoite 2018	Päiväkotien täyttöaste 97 %
Toimenpide	Päiväkotipaikkoja täytettäessä käytetään yhtenäisiä kertoimia. Lapsiryhmien suunnittelussa huomioidaan esimerkiksi lasten hoidon tarve ja tuen tarpeet.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Täyttöastetta seurataan jokaisessa yksikössä yhtenäisiä kertoimia käyttäen.
Vastuuhenkilö	Varhaiskasvatuspäällikkö
Edelliset toteutumukset	v. 2012 94,88 %, v. 2013 95,56 %, 2014 95,75 %
Toteutuma	v. 2016 täyttöaste oli 94,13 %. Tavoitteeseen ei päästy, koska henkilöstä ei pystytty vähentämään samassa suhteessa, mitä lapset vähenivät syksyllä 2016.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	YHTEISÖLLISTÄ VUOROVAIKUTUSTA VAHVISTETAAN KASVATUSYHTEISÖISSÄ JA TEHDÄÄN HENKILÖSTÖKYSELY.
Tavoite 2018	Yksiköissä ylläpidetään yhteisöllistä vuorovaikutusta tehtyjen suunnitelmien mukaisesti
Toimenpide	Tavoite kirjataan yksiköiden tuloskortteihin ja sen toteutumista seurataan tuloskorttien seurannan yhteydessä. Yhteisöllisen vuorovaikutuksen henkilöstökysely uusitaan.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Kaikkien yksiköiden tuloskorkeissa on kirjattu tavoite yhteisöllisen vuorovaikutuksen vahvistamisesta kasvatusyhteisöissä. Henkilöstökyselyn tulostavoite on 3,25 asteikolla 1-4.
Vastuhenkilö	Varhaiskasvatuspäällikkö
Edelliset toteutumat	Vuonna 2013 toteutetun yhteisöllisen vuorovaikutuksen henkilöstökyselyn tulos oli 3,08 asteikolla 1-4.
Toteutuma	Keväällä 2016 toteutetun kyselyn tulos oli 3,03. Kehittämiskohteet on käsitelty työyksiköittäin.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	ASIAKSLÄHTÖISYYS
TAVOITE 2016	HYÖDYNNETÄÄN VUONNA 2015 TEHDYN LAADUNARVIOINTIKYSELYN TULOKSIA.
Tavoite 2018	Laadunarviointikyselyn uusiminen.
Toimenpide	Tavoite kirjataan yksiköiden tuloskortteihin ja sen toteutumista seurataan tuloskorttien seurannan yhteydessä.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Kaikkien yksiköiden tuloskorkeissa on kirjattu laadunarvioinnissa esille noussut kehittämiskohde
Vastuhenkilö	Varhaiskasvatuspäällikkö
Edelliset toteutumat	Edellinen laadunarviointikysely toteutettiin vuonna 2012, jossa kehittämiskohteeksi nousi lasten ja perheiden osallisuuden lisääminen koko varhaiskasvatuksessa.
Toteutuma	Laadunarviointikyselyn kautta noussut kehittämiskohde on kirjattu yksiköiden omiin tuloskortteihin.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUJEN TULOSALUE

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	626 868	653 350	0	653 350	578 524	-74 826	-7,7
Myyntituotot	207 235	266 650	0	266 650	219 265	-47 385	5,8
Maksutuotot	123 216	105 000	0	105 000	88 584	-16 416	-28,1
Tuet ja avustukset	243 604	226 500	0	226 500	219 899	-6 601	-9,7
Muut toimintatuotot	52 813	55 200	0	55 200	50 776	-4 424	-3,9
Vuokrat	5 729	15 200	0	15 200	2 815	-12 385	-50,9
Muut toimintatuotot	47 084	40 000	0	40 000	47 962	7 962	1,9
Käyttöom. myyntivoitot	0	0	0	0	0	0	
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	
TOIMINTAKULUT	4 084 627	3 970 454	0	3 970 454	3 929 688	-40 766	-3,8
Henkilöstökulut	1 706 753	1 642 555	0	1 642 555	1 628 719	-13 836	-4,6
Palkat ja palkkiot	1 322 203	1 261 169	0	1 261 169	1 248 180	-12 989	-5,6
Henkilösivukulut	384 550	381 386	0	381 386	380 539	-847	-1,0
Palvelujen ostot	405 090	486 555	0	486 555	413 925	-72 630	2,2
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut palvelujen ostot	405 090	486 555	0	486 555	413 925	-72 630	2,2
Aineet ja tarvikkeet	250 930	283 626	0	283 626	284 414	788	13,3
Avustukset	267 859	216 500	0	216 500	208 876	-7 624	-22,0
Muut toimintakulut	1 453 995	1 341 218	0	1 341 218	1 393 754	52 536	-4,1
Vuokrat	1 451 912	1 338 468	0	1 338 468	1 391 777	53 309	-4,1
Muut toimintakulut	2 083	2 750	0	2 750	1 976	-774	-5,1
TOIMINTAKATE	-3 457 759	-3 317 104	0	-3 317 104	-3 351 164	-34 060	-3,1
Suunnitelman mukaiset poistot	59 711	57 168		57 168	55 638	-1 530	-6,8
Arvon alentumiset							
Satunnaiset tuotot				0		0	
Satunnaiset kulut				0		0	
TILIKAUDEN TULOS	-3 517 470	-3 374 272	0	-3 374 272	-3 406 802	-32 530	-3,1
Laskennalliset erät							
Vyörytystulot							
Vyörytysmenot	205 169				211 286		3,0

Liikuntapalvelut

Henkilöstökulujen ylitys johtuu työломista, joihin on palkattu sijaiset liikuntaryhmien toteuttamiseksi ja uimahallin auki pitämiseksi. Lisäksi leiritoimintaan on palkattu AVI:n avustuksella kesätyöntekijöitä.

Keskeisenä tavoitteena oli sähköisten palveluiden laajentaminen uimahallilla, henkilöstömäärän riittävyyden turvaamiseksi asiakaspalvelussa ja asiakaspalvelun joustavuuden lisäämiseksi. Osin toimintaa voitiin kehittää ilman sähköisten järjestelmien laajenemista, mm. aamu-uinti toteutettiin syksystä alkaen ilman kassaa. Varsinainen tila- ja aluevarausjärjestelmän uudistus on siirretty vuodelle 2017.

Liikunta- ja nuorisopalvelun osaamista on kehitetty yhteisellä koulutuksella ja tapaamisilla sekä tilojen yhteiskäyttöä ja yhteistyötä on tehostettu. Uimahallin välinevarasto puhdistustiloineen on edelleen toteuttamatta.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	KUNTALAISTEN OMATOIMISUUTEEN JA AKTIIVISUUTEEN KANNUSTAMINEN
Tavoite 2018	Kuntalaisten omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen kannustaminen
Toimenpide	Liikuntapalvelut tuottaa omalla henkilöstöllään ja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa ohjattua liikuntatoimintaa, tarjoaa uimahallipalveluja sekä tukee terveyttä edistävää liikuntaa toteuttavia liikuntajärjestöjä
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Ohjattuun toimintaan osallistuneet 30 000 Uimahallin kävijät 60 000 Avustettujen liikuntajärjestöjen liikuttama määrä 360 150 Uimahallin aukiolopäivät/v Terveysneuvontaan osallistuneet 240 Teavisari.fi Vihdin liikuntapalvelun terveydenedistämistoiminta valtakunnallisessa vertailussa 79 pistettä/68 koko maa
Vastuuhenkilö	Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja
Edelliset toteutumukset	TA2015 Ohjattuun toimintaan osallistuneet 30 000 Uimahallin kävijät 60 000 Avustettujen liikuntajärjestöjen liikuttama määrä 360 150 Uimahallin aukiolopäivät/v Terveysneuvontaan osallistuneet 200
Toteutuma	Ohjattuun toimintaan osallistuneet 27 511 Uimahallin kävijät 44 598 Avustettujen liikuntajärjestöjen liikuttama määrä 209 615 Uimahallin aukiolopäivät 261 Terveysneuvontaan osallistuneet 91 Teavisari.fi Vihdin liikuntapalvelun terveydenedistämistoiminta valtakunnallisessa vertailussa 65 pistettä/70 koko maa
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

Nuorisopalvelut

Henkilöstökulujen alitus johtuu siitä, että hankkeissa työskenteleville on varattu talousarvioon palkkarahat, mutta hankkeen kautta saatua avustusta on voitu käyttää palkkaukseen. Lisäksi hankkeissa ja henkilöstön vaihdoksissa on tarkoituksellisesti tehty henkilöstösäästö esim. viivyttämällä täyttää niin, että kesäloma-kaudeksi ei ole palkattu määräaikaista. Näin on voitu menetellä mm. perusnuorisotyön nuoriso-ohjaajan vakinaistamisprosessissa, työpajaohjaajan ja nuorisoneuvojan tehtävien määräaikaaisuudessa.

Keskeisenä tavoitteena oli erityisnuorisotyön vakinaistaminen, ohjaamon toiminnan käynnistäminen, nuorten uusien osallisuusmuotojen rakentaminen yhdessä nuorten kanssa, nuorten työpajatoiminnan prosessin kuvaaminen vakinaistamisen pohjaksi. Näissä on onnistuttu erittäin hyvin. Etsivällä nuorisotyöllä on selkeät puitteet, laaja-alainen ohjaamo on käynnistynyt, Nuorisofoorumi on käynnistynyt ja työpajatoiminnan prosessit on kuvattu yhteistyössä kierrätyskeskuksen kanssa.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	PERUSNUORISOTYÖ TUKEE NUORTEN KASVUA JA KANSALAISSIVALMIUTTA JA EDISTÄÄ OSALLISUUTTA
Toimenpide	Perusnuorisotyön toiminta ja sisältö on määritetty
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Nuorisotilojen käyttäjät/vuosi Nuorisotilat avoinna pv/vuosi Osallisuusryhmät Avustettujen nuorisjärjestöjen toimintaan osallistuneet Kesäseteleiden määrä
Vastuhenkilö	Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja
Toteutuma	Nuorisotilojen käyttäjät 12180 henkilöä. Nuorisotilat avoinna 396 päivää. Nummelan nuorisokeskuksessa sattuneen vesivahingon vuoksi tila oli pois ulkopuolisten käytöstä noin neljä kuukautta. Osallisuusryhmät 5 kpl. Avustettujen nuorisjärjestöjen toimintaan osallistuneet 12 721 henkilöä. Kesäseteleiden määrä 154 kpl, joista määräaikaan mennessä tilitettiin 128 kesäseteliä.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	ERITYISNUORISOTYÖ TUKEE SYRJÄYTYMISVAARASSA OLEVIA NUORIA JA ETSIVÄ NUORISOTYÖ ON VAKINAINEN OSA KUNNAN TUKIPALVELUPROSESSIA JA TYÖPAJAN SIOITTUMINEN OSAKSI KUNNAN TYÖLLISTÄMISPROSESSIA ON SELVITETTY.
Tavoite 2018	Erytisnuorisotyö tukee syrjäytymisvaarassa olevia nuoria ja on vakinainen osa kunnan tukipalveluprosessia.
Toimenpide	Etsivä nuorisotyö Vimma vakinaistetaan ja Nuorten työpaja Vihtorin toiminta ja sijoittuminen osana kunnan työllistämistä selvitetään.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Vimma: ilmoitettuja nuoria 198, joista tavoitetaan 87,2%. Tavoitetuista on jatkotoimenpiteissä 118 (69%) Näistä koulutuksessa 83 (70,3%). Vihtori: 20 työpajanuorta/vuosi. Pajajakson päättäneistä on jatkotoimenpiteissä 65 %.
Vastuhenkilö	Liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja
Edelliset toteutumat	2015 Vimma: Nuoria ilmoitettu 262, joista tavoitettu 207 (79%). Tavoitetuista koulutuksessa, työkokeilussa tai muussa työelämään sijoittumista edistävässä toimenpiteessä 75 (36%), muussa toimenpiteessä tai nuori ei tarvitse enää palvelua 52 (25%), asiakkuus yhä 34 (16%), muut 46 (22%) Vihtori: 17 työpajanuorta/v. Pajajakson päättäneistä 6 (29%) on sijoittunut koulutukseen, työkokeiluun tai muuhun työelämään siirtymistä edistävään toimenpiteeseen, 6 jatkaa pajajaksoa 2016 Järjestelmällinen asiakastilastointi Vimmassa aloitettu syksyllä 2015.

Toteutuma	Vimma: asiakkuuksia 246, joista eri henkilöitä 211, 14,2 % asiakkaista ohjautuu Vimmaan uudelleen saman vuoden aikana. 211 asiakkaasta tavoitettu 172 (82 %). Tavoitetuista asiakkaista katoaa/ei tavoiteta enää 25,8 (15 %). Tavoitetuista 41,3 (24 %) asiakkuus jatkuu seuraavalle vuodelle. Tavoitetuista on ohjattu eteenpäin 103 (60 %). Näistä opintoihin 57 (24 %), työhön/työllisyyttä edistäviin toimenpiteisiin 44 (43 %) ja muiden palveluiden piiriin 34 (33 %). Vihtori: 21 nuorta. Pajajakson päättäneitä nuoria yhteensä 12. Pajan päättäneistä jatkotoimenpiteissä on 8 nuorta eli 66,7 %
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalvelut

Yt-ratkaisun mukainen yhden henkilötyövuoden vähennys toteutui kirjastossa vuoden 2016 aikana. Kahden työntekijän jäädessä eläkkeelle kirjastovirkailijan vakanssi muutettiin kirjastonhoitajaksi ja täytettiin huhtikuussa. Toimistosihteerin vakanssia ei täytetty, vaan työt jaettiin.

Galleria Pictorissa oli 10 tasokasta näyttelyä vuoden 2016 aikana (Jukka Nopsanen, Mari Rantanen, Maiju Salmenkivi, Andreas Walden, Vihdin kuvataidekoulu, Petri Hytönen, Anna Retulainen, Anja Rahola, Michiko Erkola sekä Pictorin aukiolla kesä-elokuun ajan Minka Heinon Kasvava kaupunki –ympäristötaideteos).

Vuonna 2016 Vihdin museon toimintakulut olivat 249 644 euroa, toimintatuotot 12 087 euroa ja toimintakate 115 %. Toimintakatteen nousuun johtavia tekijöitä olivat kiinteistökulut sekä toimintatuotot olivat pienemmät kuin talousarvioon oli arvioitu. Museo sai kertomusvuonna lisäystä määrärahoihinsa Elli ja Artturi Hiidenheimon säätiöltä apurahana 4 000 euroa näyttelyiden valmistusta ja tapahtumajärjestelyjä sekä Salmelan opastuksia varten. Vihdin museo järjesti kolme näyttelyä, 11 tapahtumaa ja 7 muisteluiltaa.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	ASIAKKAIDEN AKTIIVISUUDEN JA OMATOIMISUUDEN LISÄÄMINEN
Tavoite 2018	Kirjaston palvelutoimintaa on kehitetty vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita.
Toimenpide	Palvelutoiminnan kehittäminen, automaation lisääminen
Mittari/arviointikriteeri	Laina- ja kävijätilastot, asiakaskyselyt
Tavoitetaso	TA2016: Kokonaislainaus 540 000 Fyysiset käynnit 290 000 Verkkokäynnit 73 000
Vastuhenkilö	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
Edelliset toteutumat	Vertailuvuosi 2015: Kokonaislainaus 497 269 Fyysiset käynnit 274 545 Verkkokäynnit 73 553
Toteutuma	2016: Kokonaislainaus 494 020 Fyysiset käynnit 271 792

	<p>Verkkokäynnit 853 434</p> <p>Verkkokäynneille ei ole edellisvuodelta vertailulukua, käynnit laskettu uudella tavalla 2016 alkaen: verkkokirjastokäyntien lisäksi tilastoidaan kirjaston kotisivut, Elias-tietokanta ja kirjaston somekanavat.</p> <p>Kokonaislainaus ja fyysiset käynnit ovat laskeneet, verkkoasiointi on lisääntynyt ja käynnit tilastoidaan kattavammin. Kävijälaskuri ei rekisteröi kaikkia kävijöitä, esim. ryhmien osalta.</p> <p>Pääkirjastossa on otettu käyttöön varausten itsepalvelunouto. Kirkonkylän lehtilukusaliin asennettu ePress-kone sähköisten lehtien lukua varten. AVI-hankerahoituksella on hankittu pääkirjastoon e-lukupiste tabletteineen sekä sähköinen infotaulu ala-aulaan. Vuodenvaihteessa 2015-16 tuli uusi asiakasliittymä E-kirjoille, jonka myötä hankinta ja käyttö lisääntyi v. 2016. E-äänikirjat tulivat loppuvuodesta 2016.</p>
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	EI

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	TUNNETTUUDEN LISÄÄMINEN JA OSALLISTAMINEN
Tavoite 2018	Museon palvelutoimintaa on kehitetty yhdessä kuntalaisten kanssa vastaamaan paremmin kuntalaisten tarpeisiin
Toimenpide	Parannettu näkyvyys, palvelutoiminnan kehittäminen, yhteistyön lisääminen
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Näyttely- ja tapahtumatilastot
Vastuhenkilö	Museonjohtaja
Edelliset toteutumat	2015: Näyttelyt: 6 Tapahtumat: 12
Toteutuma	Tienvarsikyltitys toteutunut, uusi viestintäkanava otettu käyttöön, laaja yhteistyöhanke osallistaa asukkaita. 2016: Näyttelyt: 3 Tapahtumat: 11 + 7 muisteluiltaa
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

1.1.4 Tekninen ja ympäristökeskus

Talouden toteutuminen

Tekninen ja ympäristökeskus (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	23 936 616	21 737 606	200 000	21 937 606	22 116 072	178 466	-7,6
Myyntituotot	1 583 179	1 408 710	100 000	1 508 710	1 809 176	300 466	14,3
Maksutuotot	2 220 988	1 889 000	0	1 889 000	1 884 877	-4 123	-15,1
Tuet ja avustukset	30 055	0	0	0	15 066	15 066	-49,9
Muut toimintatuotot	20 102 394	18 439 896	100 000	18 539 896	18 406 953	-132 943	-8,4
Vuokrat	18 058 720	16 825 396	100 000	16 925 396	17 463 458	538 062	-3,3
Muut toimintatuotot	56 159	14 500	0	14 500	66 454	51 954	18,3
Käyttöön. myyntivoitot	1 987 515	1 600 000	0	1 600 000	877 040	-722 960	-55,9
Valmistus omaan käyttöön	205 347	222 000	0	222 000	209 192	-12 808	1,9
TOIMINTAKULUT	15 083 857	15 858 915	-550 000	15 308 915	15 018 284	-290 631	-0,4
Henkilöstökulut	3 926 996	4 087 608	0	4 087 608	3 750 099	-337 509	-4,5
Palkat ja palkkiot	2 891 578	3 022 869	0	3 022 869	2 765 324	-257 545	-4,4
Henkilösivukulut	1 035 418	1 064 739	0	1 064 739	984 775	-79 964	-4,9
Palvelujen ostot	5 591 640	5 497 667	-50 000	5 447 667	5 670 327	222 660	1,4
Asiakaspalvelujen ostot	0	10 800	0	10 800	0	-10 800	0,0
Muut palvelujen ostot	5 591 640	5 486 867	-50 000	5 436 867	5 670 327	233 460	1,4
Aineet ja tarvikkeet	3 632 231	4 323 550	-500 000	3 823 550	3 700 567	-122 983	1,9
Avustukset	161 615	170 000	0	170 000	200 764	30 764	24,2
Muut toimintakulut	1 771 376	1 780 090	0	1 780 090	1 696 527	-83 563	-4,2
Vuokrat	1 691 698	1 754 190	0	1 754 190	1 546 831	-207 359	-8,6
Muut toimintakulut	79 678	25 900	0	25 900	149 696	123 796	87,9
TOIMINTAKATE	9 058 106	6 100 691	750 000	6 850 691	7 306 980	456 289	-19,3
Suunnitelman mukaiset poistot	7 622 851	7 725 174	180 000	7 905 174	7 539 889	-365 285	-1,1
Arvonalentumiset					43 034		
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	400 000	400 000	
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	14 834	14 834	
TILIKAUDEN TULOS	1 435 254	-1 624 483	570 000	-1 054 483	109 223	1 163 706	-92,4
<i>Laskennalliset erät</i>							
Vyörytystulot	0				0	0	
Vyörytysmenot	522 292				505 460	0	-3,2

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon toimintakate – pysyvien vastaavien myyntivoitot = 5 236 191 euroa

Teknisen ja ympäristökeskuksen tehtävänä on kunnan strategian ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti kehittää ja ylläpitää hyvää yhdyskuntarakennetta, sekä luoda edellytykset kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle toimia terveellisessä, turvallisessa, viihtyisässä ja toimivassa ympäristössä. Lisäksi keskuksen tehtävänä on järjestää kunnan peruspalveluille käyttökelpoiset ja tehokkaat tilapuitteet.

Teknisen ja ympäristökeskuksen toimintakate talousarviossa oli 6 850 691 euroa ja toteutuma 7 306 980 euroa eli 456 289 euroa arvioitua parempi. Myyntivoitot ja tappiot eivät kuulu sitoviin määrärahoihin, ilman niitä toimintakate oli muutetussa talousarviossa 5 236 191 euroa, kun toteutuma oli 6 153 760 euroa.

Keskuksen investoinnit (netto) olivat kokonaisuudessaan noin 10,08 miljoonaa euroa ja jäivät noin 1,06 miljoonaa euroa talousarviota pienemmiksi.

Henkilöstö

Henkilöstöresursseissa ei vuoden aikana tapahtunut pysyviä muutoksia.

Toiminnan toteutuminen

Keskuksen toiminta on ollut suunnitelmallista ja erityistä huomiota on kiinnitetty keskuksen toimintatapaan, joka onkin kehittynyt edelleen oikeaan suuntaan asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Asetettuja tavoitteita seurattiin säännöllisesti ja mahdollisiin poikkeamiin reagoitiin nopeasti.

Keskus teki vuoden aikana kiinteää ja aktiivista yhteistyötä Kuuma ja pääkaupunkiseudun kuntien sekä Ely-keskuksen kanssa.

Keskukselle asetetut valtuustotason toiminnalliset tavoitteet saavutettiin kaikkien tulosalueiden osalta.

TUKIPALVELUT

Tukipalvelut (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	936	1 000	0	1 000	2 152	1 152	130,0
Myyntituotot	936	1 000	0	1 000	2 152	1 152	130,0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Käyttöom. myyntivoitot	0	0	0	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTAKULUT	2 084 469	2 140 310	0	2 140 310	2 130 503	-9 807	2,2
Henkilöstökulut	191 982	191 844	0	191 844	177 032	-14 812	-7,8
Palkat ja palkkiot	111 870	106 127	0	106 127	104 989	-1 138	-6,2
Henkilösivukulut	80 112	85 717	0	85 717	72 042	-13 675	-10,1
Palvelujen ostot	1 865 552	1 923 942	0	1 923 942	1 904 577	-19 365	2,1
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut palvelujen ostot	1 865 552	1 923 942	0	1 923 942	1 904 577	-19 365	2,1
Aineet ja tarvikkeet	1 606	2 100	0	2 100	1 090	-1 010	-32,1
Avustukset	0	0	0	0	24 184	24 184	0,0
Muut toimintakulut	25 330	22 424	0	22 424	23 621	1 197	-6,7
Vuokrat	25 330	21 524	0	21 524	23 537	2 013	-7,1
Muut toimintakulut	0	900	0	900	84	-816	
TOIMINTAKATE	-2 083 534	-2 139 310	0	-2 139 310	-2 128 352	10 958	2,2
Suunnitelman mukaiset poistot				0	47 769	47 769	
Arvon alentumiset				0	0	0	
Satunnaiset tuotot				0	0	0	
Satunnaiset kulut				0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-2 083 534	-2 139 310	0	-2 139 310	-2 176 121	-36 811	4,4
Laskennalliset erät							
Vyörytystulot							
Vyörytysmenot	11 320				14 085		24,4

Tukipalvelut sisältävät kaavoitus- ja teknisen lautakunnan sekä ympäristölautakunnan kokousmenot ja lautakuntien alaisen toiminnan yhteiset jakamattomat henkilöstö- ja toimistokulut sekä vesihuoltoavustukset. Tukipalveluiden tulos oli 10 958 euroa arvioitua parempi. Vuoden 2016 aikana myönnettiin, talousarviosta poiketen, vesihuoltoavustuksia 24 184 euroa.

Pelastustoimi

Vuonna 2016 maksettiin Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselle maksuosuuksia 1 871 104 euroa, joka oli muutetun talousarvion mukainen summa.

KUNNALLISTEKNISET PALVELUT

Kunnallistekniset palvelut (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	1 609 645	1 310 549	100 000	1 410 549	1 841 877	431 328	14,4
Myyntituotot	1 514 359	1 279 599	100 000	1 379 599	1 702 454	322 855	12,4
Maksutuotot	320	0	0	0	0	0	0,0
Tuet ja avustukset	19 015	0	0	0	15 066	15 066	-20,8
Muut toimintatuotot	75 951	30 950	0	30 950	124 357	93 407	63,7
Vuokrat	21 779	16 450	0	16 450	28 545	12 095	31,1
Muut toimintatuotot	54 172	14 500	0	14 500	61 311	46 811	13,2
Käyttöom. myyntivoitot	0	0	0	0	34 500	34 500	
Valmistus omaan käyttöön	75 068	62 000	0	62 000	86 846	24 846	15,7
TOIMINTAKULUT	3 733 422	3 522 837	0	3 522 837	4 040 348	517 511	8,2
Henkilöstökulut	1 272 362	1 274 923	0	1 274 923	1 169 657	-105 266	-8,1
Palkat ja palkkiot	914 201	915 991	0	915 991	846 360	-69 631	-7,4
Henkilösivukulut	358 161	358 932	0	358 932	323 296	-35 636	-9,7
Palvelujen ostot	997 811	1 052 920	0	1 052 920	1 505 446	452 526	50,9
Asiakaspalvelujen ostot	0	10 800	0	10 800	0	-10 800	0,0
Muut palvelujen ostot	997 811	1 042 120	0	1 042 120	1 505 446	463 326	50,9
Aineet ja tarvikkeet	938 104	660 000	0	660 000	879 726	219 726	-6,2
Avustukset	131 615	140 000	0	140 000	138 579	-1 421	5,3
Muut toimintakulut	393 530	394 994	0	394 994	346 941	-48 053	0,0
Vuokrat	387 438	394 944	0	394 944	339 834	-55 110	-12,3
Muut toimintakulut	6 092	50	0	50	7 107	7 057	16,7
TOIMINTAKATE	-2 048 708	-2 150 288	100 000	-2 050 288	-2 111 625	-61 337	3,1
Suunnitelman mukaiset poistot	2 365 583	2 790 558		2 790 558	1 926 135	-864 423	-18,6
Arvon alentumiset					43 034		
Satunnaiset tuotot				0		0	
Satunnaiset kulut				0		0	
TILIKAUDEN TULOS	-4 414 292	-4 940 846	100 000	-4 840 846	-4 080 794	760 052	-7,6
<i>Laskennalliset erät</i>							
Vyörytystulot							
Vyörytysmenot	108 056				107 205		-0,8

Kunnan ylläpitämien liikuntapaikkojen hoidossa palvelut saatiin tuotettua hyvin vaikka lauha talvisää aiheutti haasteita mm. hiihtolatuojen ja luistelukenttien jäädytyksissä. Katujen kunnossapitoon ja viheralueiden ylläpidon määrärahat ylittyivät johtuen myös lauhasta talvesta joka lisäsi hiekoitustöitä ja viheralueilla kasvukauden pidentymisestä sekä myös puutteelliseksi jääneestä seurannasta. Myyntitulot jäivät alunperin arvioidusta mm. kunnan tarjoamia tiehöyläpalveluja ei käytetty paljoa ja tulot jäivät ennakoitusta.

Henkilöstön jaksaminen on edelleen iso haaste. Tähän pyritään kehittämällä osaamista ja johtamista sekä varmistamalla riittävä henkilöstön saatavuus. Lisäksi työssä jaksamiseen tulee panostaa. Osaamisen kehittämisen näkökulmasta vuosi 2016 oli erittäin haasteellinen. Vuoden 2015 toteutettu henkilöstövähennys heijastuu edelleen voimakkaasti tulosalueen toiminnassa. Työhyvinvointiin tulee panostaa enemmän. Osaamisen kartoittamista ja kehittämistä tulee myös jatkaa. Tiedonkulkua tulee myös edelleen kehittää, osallistavaa johtamista ja entistä vahvempaa me-henkeä täytyy saada lisättyä. Vuoden 2016 aikana tuli myös pitkiä työlomia joita ei voitu ennakoida. Nämä ovat aiheuttaneet ongelmia töiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Tehtävien hoitamisessa käytettiin paikoin sijaisjärjestelyjä. Talouden seuranta ja oikea-aikaista ennakoimista täytyy parantaa. Merkittävämpiä tulevaisuuden haasteita tuovat lainsäädännön muutokset ja eläköitymiset.

Valtuustoon nähteen sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteena oli sähköisten palveluiden selvittäminen koko kunnallistekniikan alueella joka saavutettiin. Selvityksen perusteella sähköistä asiointia otetaan käyttöön lupapiste.fi järjestelmän myötä kevään 2017 aikana. Sähköinen asiointi on toistaiseksi vielä suppeaa joka osin riippuu myös mitkä ohjelmat kunnassa valitaan sähköisten palvelujen toimittajiksi.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	HYVINVOIVAT KUNTALAISET
TAVOITE 2016	SÄHKÖISTEN PALVELUIDEN KARTOITUS KOKO KUNNALLISTEKNIIKAN TULOSALUEELLA
Tavoite 2018	Sähköinen asiointi on käytössä
Toimenpide	Tehdään kartoitus mitkä asiat voidaan siirtää sähköiseen palveluun ja miten se on toteutettavissa sekä kustannusselvitys.
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Sähköisten palvelujen kartoitus on tehty koko kunnallistekniikan tulosalueella 31.12.2016 mennessä. Sähköiset palvelut on otettu käyttöön 31.12.2018 mennessä
Vastuhenkilö	Katupäällikkö
Edelliset Toteutumukset	Sähköinen asiointia sijoittamis- ja kaivulupien osalta Lupapiste.fi kautta valmistelussa.
Toteutuma	Sähköisen asioinnin käyttöönottoa suunnitellaan palvelukeskuksessa laajempaan kokonaisuutena, jossa kunnallistekniikan osuus on yhtenä osana. Kartoitustyö on valmis.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

MAANKÄYTTÖPALVELUT

Maankäyttöpalvelut (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	4 145 597	3 409 000	0	3 409 000	2 778 923	-630 077	-33,0
Myyntituotot	25 065	28 000	0	28 000	25 063	-2 937	0,0
Maksutuotot	1 841 053	1 491 000	0	1 491 000	1 578 158	87 158	-14,3
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	2 279 479	1 890 000	0	1 890 000	1 175 702	-714 298	-48,4
Vuokrat	291 964	290 000	0	290 000	328 059	38 059	12,4
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	5 103	5 103	
Käyttöom. myyntivoitot	1 987 515	1 600 000	0	1 600 000	842 540	-757 460	-57,6
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	
TOIMINTAKULUT	1 219 199	1 337 261	0	1 337 261	1 262 647	-74 614	3,6
Henkilöstökulut	844 698	918 435	0	918 435	903 401	-15 034	6,9
Palkat ja palkkiot	658 076	718 172	0	718 172	700 512	-17 660	6,4
Henkilösivukulut	186 622	200 263	0	200 263	202 889	2 626	8,7
Palvelujen ostot	264 257	314 227	0	314 227	244 885	-69 342	-7,3
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut palvelujen ostot	264 257	314 227	0	314 227	244 885	-69 342	-7,3
Aineet ja tarvikkeet	10 902	25 700	0	25 700	16 921	-8 779	55,2
Avustukset	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintakulut	99 342	78 899	0	78 899	97 441	18 542	-1,9
Vuokrat	88 979	77 849	0	77 849	85 976	8 127	-3,4
Muut toimintakulut	10 363	1 050	0	1 050	11 465	10 415	10,6
TOIMINTAKATE	2 926 398	2 071 739	0	2 071 739	1 516 276	-555 463	-48,2
Suunnitelman mukaiset poistot	20 155	20 155		20 155	20 155	0	0,0
Arvonlento							
Satunnaiset tuotot				0		0	
Satunnaiset kulut				0		0	
TILIKAUDEN TULOS	2 906 243	2 051 584	0	2 051 584	1 496 121	-555 463	-48,5
Laskennalliset erät							
Vyörytystulot							
Vyörytysmenot	65 548				67 333		2,7

Sitovuustaso kunnanhallitukseen toimintakate – myyntivoitot = 471 739 euroa

Kiinteistöpalvelut

Henkilöstönäkökulmasta kiinteistöpalveluiden vuosi 2016 oli poikkeuksellinen, sillä maankäyttöinsinööri oli virkavapaalla koko vuoden ja tehtäviä hoiti sijainen. Maankäyttösihteeri oli koko vuoden osa-aikainen, ja teki 70%:sta työaika. Vuodelle 2016 ei ajoittunut suurempia projektikokonaisuuksia, mikä mahdollisti keskittymisen perustehtävien hoitamiseen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Vuonna 2016 onnistuttiinkin usealla osa-alueella täyttämään toiminnalliset tavoitteet. Raakamaata hankittiin vuoden aikana noin 60 hehtaaria, eli vuodelle asetettu tavoite 20-35 hehtaaria täyttyi reilusti. Kunnan tontinmyyntisivut uusittiin vuonna 2016, mutta sähköisen tontinmyyntipalvelun perustaminen ja käyttöönotto jäivät vuodelle 2017 kiinteistöpalveluista riippumattomista syistä.

Vuoden 2016 aikana solmittiin joitakin uusia maanvuokrasopimuksia, joiden vuoksi budjetoidut vuokratuotot ylitettiin reilusti elinkustannusindeksin ja maatalouden tuottajahintaindeksin negatiivisesta kehityksestä huolimatta.

Kaavoituspalvelut

Konsulttirahoista suurin osa kului jo toisena vuotena peräkkäin Kehätiehen (vt 25) liittyviin selvityksiin. Kehätien aluevaraussuunnitelma valmistui vuoden lopussa. Toinen suuri hanke oli asemakaavavarantotietokannan tekeminen. Työpaikkavarantoa analysoitiin tarkemmin omana työnä tehdyssä työpaikkaselvityksessä.

Varantotietokannan tekemiseen palkattiin määräaikainen paikkatietoinsinööri, vastaava kustannuserä säästettiin konsulttirahoista. Neljästä kaavasuunnittelijasta yksi oli vuoden 2016 virkavapaalla (maankäyttöinsinöörin sijaisena) ja kolme kaavasuunnittelijaa osan tai koko vuoden osa-aikaisena. Yksi suunnittelijoista jäi loppuvuodesta eläkkeelle.

Vuonna 2016 oli valtuuston hyväksyttävänä viisi asemakaavaa, yhteensä 30 475 k-m² lisää asumisen kaavavarantoa Nummelaan ja Ojakkalaan, 4 254 k-m² Otalammen koulun laajentamiseen ja 6 482 k-m² työpaikkarakentamiseen Nummelaan. Nummelan keskustakaavan hyväksymispäätöksestä valitettiin Helsingin hallinto-oikeuteen, käsittely on tätä kirjoitettaessa kesken. Vuonna 2015 hyväksytyistä asemakaavoista kahden muutoksenhakuprosessi on yhä kesken korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Lupamäärät olivat vielä 2015 voimakkaassa laskussa, mutta vuonna 2016 oli jo havaittavissa hienoista nousua. Vuoden 2016 kuluessa valmisteltiin 33 suunnittelutarveratkaisua, 23 poikkeamispäätöstä ja tehtiin 39 maisematyölupapäätöstä. Lupatuloja tuli arvioitua enemmän. Kaavoitustoimi oli mukana useissa seudullisissa hankkeissa. Aktiivisimpia olivat MAL-sopimukseen liittyvät seurannat, KUUMA-kuntien yhteistyö, Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma ja Uudenmaan liiton maakuntakaavatyo.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Työpaikkaselvitystä varten tehtiin ensin sähköinen asemakaavavarannon tietokanta. Lainvoimaisista asemakaavoista löytyi käyttämätöntä rakennusoikeutta erilaiseen työpaikkarakentamiseen lähes 568 000 k-m². Kokonaan rakentamattomia tontteja löytyi 65, joista kunta omistaa 34. Selvityksessä analysoitiin myös varannon käyttökelpoisuutta. Selvitys sisältää ehdotuksia toimenpiteiksi, joilla nykyisiä työpaikka-alueita voidaan tehostaa tai laajentaa kaavoituksen keinoin. Selvityksessä on myös esitetty perusteluineen tulevaisuuden uusia työpaikka-alueita kaavoitettavaksi.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	YRITTÄJYYTTÄ EDISTÄVÄ KUNTA
TAVOITE 2016	TYÖPAIKKA-ALUESELVITYS
Tavoite 2018	Erikokoisia yritystontteja vapaana varantona 60 000 k-m ²
Toimenpide	Uusien yritystonttien kaavoittaminen
Mittari/arviointikriteeri	Työpaikka-alue selvitys valmistuu vuonna 2016
Tavoitetaso	Uusia yritystontteja sisältäviä asemakaavoja valmistuu 2 kpl vuodessa
Vastuuhenkilö	Kaavoituspäällikkö
Edelliset toteutumat	Selvitystyön valmistelu käynnistetty
Toteutuma	Työpaikka-alue selvitys valmis. Laajentumisvara (+300 k-m ²) mukaan lukien varantoa 350 000 k-m ² , josta tyhjien tonttien varanto 120 000 k-m ² .
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

Paikkatieto- ja mittauspalvelut

Suurimpana hankkeena vuoden 2016 aikana toteutettiin paikkatietojärjestelmän uusiminen. Alkuvuoden aikana suoritettiin kilpailutus ja kesällä aloitettiin kilpailutuksen voittaneen toimittajan kanssa uusien sovellusten käyttöön ottaminen. Valmius tuotantokäyttöön saatiin pääosin joulukuussa, osittain käyttöönotto siirtyi kuitenkin vuodelle 2017. Projektin toteutukseen kului runsaasti resursseja, joka vaikutti palvelujen saatavuuteen. Varsinkin loppuvuodesta suurin vaikutus kohdistui kaavan pohjakarttojen laatimiseen.

Henkilöstön osalta vaikutuksia aiheuttivat mm. kiinteistötoimelta sekä kunnallistekniikalta tulleet uudet tehtävät, joita olivat mm. kunnan maanomistuskartan sekä johtokartan ylläpito, lainhuutojen hakeminen, tilusvaihtokirjojen laatiminen sekä etuosto-oikeuksiin liittyviä tehtäviä. Osaltaan vaikutuksia aiheutti myös kahden henkilön irtisanoutuminen. Toiseen vakanssiin saatiin palkattua uusi työntekijä. Tilanteesta huolimatta tilatut mittauspalvelut saatiin hoidettua sovitun aikataulun puitteissa.

Uudisrakentaminen oli edelleen melko hiljaista, jonka johdosta tulot jäivät ennakkoidusta. Irtisanoutumisten johdosta palkkoihin varatut määrärahat alittuivat. Lisäksi hankinnoissa noudatettiin tarkkaa harkintaa, joten kokonaisuutena käyttötalous ei ylittynyt.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteena oli internetkarttapalvelun käyttöön ottaminen. Palvelu julkaistiin aivan loppuvuodesta eli siltä osin tavoite toteutui. Palvelun sisältö jäi kuitenkin vielä melko suppeaksi.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TURVALLINEN JA VETOVOIMAINEN ELINYMPÄRISTÖ
TAVOITE 2016	INTERNETKARTTAPALVELUN KÄYTTÖÖN OTTAMINEN
Tavoite 2018	Oleelliset paikkatietoaineistot on julkaistu karttapalvelussa
Toimenpide	Internetkarttapalvelun kilpailutus ja käyttöön ottaminen Inspire direktiivin edellyttämällä aineistoilla
Mittari/arviointikriteeri	Karttapalvelun toteuttaja on valittu 30.4.2016 mennessä
Tavoitetaso	Karttapalvelu on otettu käyttöön 31.8.2016 mennessä Kaikki Inspire direktiivin edellyttämät kunnan saatavissa olevat aineistot on julkaistu WMS rajapinnan kautta 31.12.2016 mennessä
Vastuhenkilö	Johtava maanmittausteknikko
Toteutuma	Internetkarttapalvelu julkaistiin joulukuussa. Myös WMS rajapinta saatiin käyttövalmiiksi. Projektia jatketaan vuoden 2017 tavoitteiden mukaisesti.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

Kiinteistönmyynti ja kaavoitus sopimukset

Vihdin kunnan myytäviä tontteja markkinoitiin keväällä messukeskuksessa järjestetyillä kevätmessuilla, Vuosisatamarkkinoilla sekä Stenkullan alueella järjestetyssä tonttipäivässä. Satsaus markkinointiin näkyi omakotitonttien kaupassa, sillä omakotitonttien määrällinen 10 kappaleen myyntitavoite voidaan tulkita saavutetuksi. Omakotitaloille ja asuinpientaloille tarkoitettuja tontteja myytiin yhteensä 9, mutta yhdelle niistä rakentuu omakotitalot kahdelle perheelle. Rivitalotontteja myytiin vuoden aikana 1 ja yritystontteja 5. Vuodelle 2016 asetetusta euromääräisestä tontinmyyntitavoitteesta kuitenkin jäätin, koska kerrostalotonttikauppa oli hiljaista. Myyntitavoitteen saavuttamiseen olisi riittänyt käytännössä 1 vuoden aikana toteutunut kerrostalotontin kauppa.

Maankäyttö sopimus korvauksia tuloutui vuonna 2016 hieman yli budjetoidun.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Vuonna 2016 käynnistyi valtuustotason tavoitteeksi asetettu maapoliittisen ohjelman päivitystyö taustatietojen keräämisellä. Tavoite on asetettu ajanjaksolle 2016-2018 siten, että uudistetun maapoliittisen ohjelman mukaisten maapolitiikan keinojen käyttöönotto alkaisi vuonna 2018. Työ jatkuu vuonna 2017 sisällön tuottamisella ja poliittisella vuoropuhelulla, ja vuoden 2017 tavoitteena on maapoliittisen ohjelman hyväksyminen kunnanvaltuustossa vuoden lopulla.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TERVE KUNTATALOUS
TAVOITE 2016	TAUSTA-AINEISTON TUOTTAMINEN MAAPOLIITTISEN OHJELMAN PÄIVITTÄMISTÄ VARTEN
Tavoite 2018	Kuntatalouden kannalta kestävän, johdonmukaisen maapolitiikan harjoittaminen
Toimenpide	Maapoliittisen ohjelman päivittäminen vuosina 2016-2017 ja uudistetun ohjelman mukaisten maapoliittisten keinojen käyttöönotto vuonna 2018. Vuoden 2016 aikana kerätään tausta-aineistoa maapoliittisen ohjelman päivittämistä varten ja varsinainen päivitystyö tehdään vuonna 2017.
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Päivitetty maapoliittinen ohjelma hyväksytty valtuustossa vuoden 2017 loppuun mennessä.
Vastuuhenkilö	Maankäyttöinsinööri
Toteutuma	Toteutunut. Vuoden aikana tuotettiin tausta-aineisto maapoliittisen ohjelman päivittämistä varten.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

YMPÄRISTÖPALVELUT

Ympäristöpalvelut (Ulkoiset ja sisäiset erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
TOIMINTATUOTOT	382 850	471 611	0	471 611	367 184	-104 427	-4,1
Myyntituotot	3 235	73 611	0	73 611	60 495	-13 116	1770,2
Maksutuotot	379 616	398 000	0	398 000	306 689	-91 311	-19,2
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Käyttöom. myyntivoitot	0	0	0	0	0	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0,0
TOIMINTAKULUT	1 193 332	1 152 628	0	1 152 628	1 137 507	-15 121	-4,7
Henkilöstökulut	551 526	550 701	0	550 701	530 716	-19 985	-3,8
Palkat ja palkkiot	412 644	412 593	0	412 593	395 017	-17 576	-4,3
Henkilösivukulut	138 882	138 108	0	138 108	135 699	-2 409	-2,3
Palvelujen ostot	538 822	506 115	0	506 115	506 130	15	-6,1
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0,0
Muut palvelujen ostot	538 822	506 115	0	506 115	506 130	15	-6,1
Aineet ja tarvikkeet	8 654	8 200	0	8 200	8 254	54	-4,6
Avustukset	30 000	30 000	0	30 000	38 001	8 001	26,7
Muut toimintakulut	64 330	57 612	0	57 612	54 405	-3 207	-15,4
Vuokrat	56 547	50 212	0	50 212	51 817	1 605	-8,4
Muut toimintakulut	7 783	7 400	0	7 400	2 589	-4 811	-66,7
TOIMINTAKATE	-810 481	-681 017	0	-681 017	-770 323	-89 306	-5,0
Suunnitelman mukaiset poistot				0		0	
Arvon alentumiset							
Satunnaiset tuotot				0		0	
Satunnaiset kulut				0		0	
TILIKAUDEN TULOS	-810 481	-681 017	0	-681 017	-770 323	-89 306	-5,0
Laskennalliset erät							
Vyörytystulot							
Vyörytysmenot	37 671				41 228		9,4

Rakennusvalvontapalvelut

Uudisrakentamisen määrä Vihdissä kasvoi laajuustiedoilla ja uusien asuntojen lukumäärällä mitattuna noin 15 % vuoden 2015 tasosta. Lupamaksutuotot kasvoivat edellisen vuoden toteutumaan nähden, mutta alitivat talousarvion noin 20 %, koska rakentamisen määrä ei lievästä kasvusta huolimatta vastannut ennustettua tasoa. Toimintakuluja sopeuttamalla saavutettiin edellisvuotta parempi toimintakate, vaikka talousarvion mukaista katetta ei saavutettukaan.

Rakennusvalvonnassa pystyttiin tavanomaisissa lupa-asioissa ylläpitämään hyvää palvelutasoa ja erittäin kohtuullisia keskimääräisiä käsittelyaikoja. Asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin ja toiminnan kehittämisen järjestelmällisyyttä ja pitkäjänteisyyttä saatiin parannettua. Vuoden lopulla kunnassa tehty paikatieto- ja rekisterisovellusten vaihto vaikutti olennaisesti toimintaan. Sovellusten käyttöönoton viivästymien ja käyttöönottoon liittyvät ongelmat hidastivat sähköisen asiointin käyttöönottoa ja marras-joulukuun aikana viivästyttivät lupa-asioiden käsittelyä ja alensivat myös loppuvuoden maksutulokertymää.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TURVALLINEN JA VETOVOIMAINEN ELINYMPÄRISTÖ
TAVOITE 2016	SÄHKÖISEN ASIOINNIN KÄYTTÖÖNOTTO RAKENNUSVALVONNAN LUPA-ASIOISSA, RAKENTAMISEN OHJAUKSESSA JA NEUVONNASSA
Tavoite 2018	Sähköisen asioinnin käytön edistäminen siten, että pääosa lupahakemuksista saapuu sähköisesti
Toimenpide	Hankinnan kilpailuttaminen ja käyttöönotto
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Sähköisen asioinnin mahdollistavat palvelut ja järjestelmät asennettuina ja käyttövalmiina vuoden 2016 loppuun mennessä.
Vastuuhenkilö	Johtava rakennustarkastaja
Toteutuma	Sähköisen asioinnin mahdollistava Lupapiste.fi – palvelu asennettuna ja käyttövalmiina. Palvelun kehittämistä, laajentamista ja asiakastiedottamista jatketaan 2017 vuodelle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

Ympäristönsuojelu- ja valvontapalvelut

Talousarviossa asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on lähes saavutettu. Tuloja kertyi arviota hieman vähemmän. Toteutuneita toiminnallisia tavoitteita ulkopuolisten menojen osalta (Vihdin ympäristönsuojelun projektit) olivat kasvihuonekaasupäästöjen seuranta, ilmanlaadun seuranta, Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke LINKKI ja siihen liittyvät jätevesineuvonta, vesistöselvitykset, Vihdin pintavesien seurantaohjelman laatiminen ja Hiidenveden kunnostushanke. Lisäksi osallistuttiin Hiidenveden sekä Vihtijoen ja Siuntionjoen yhteistarkkailuseurantoihin ja Lohikalat Karjaanjoelle – vesistövisio 2021 –hankkeeseen. Avustuksia myönnettiin vesiensuojeluun.

Vuonna 2016 ympäristölautakunta ei ratkaissut yhtään maa-ainesten ottamista tai ympäristölupa-asiaa koskevaa lupahakemusta. Yksikön työtilanteen osalta olennaisia tapahtumia olivat ympäristöpäällikön virkaa hoitavan henkilön vaihtuminen ja ympäristötarkastajan pitkä virkavapaa. Syksyllä uudistettiin yksikön toimintaa; esimerkiksi päivitettiin kirjallinen sisäinen työnjako sekä laadittiin vireillä olevien asioiden hallintaa tukevat tiedostojärjestelmät. Järjestelmien avulla havaittiin, että yksikön työtilanne sellaisten lupa- ja valvonta-asioiden osalta, joissa viranomaisella on ratkaisupakko, on pahasti ruuhkautunut.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TURVALLINEN JA VETOVOIMAINEN ELINYMPÄRISTÖ
TAVOITE 2016	LAADITAAN KUNNAN ILMASTOTYÖTÄ KOSKEVA TOIMENPIDEOHJELMA
Tavoite 2018	Toteutetaan kunnan ilmastotyötä koskevaa toimenpideohjelmaa
Toimenpide	Koordinoidaan kunnan sisäisen ilmastoryhmän toimintaa
Mittari/arviointikriteeri Tavoitetaso	Ohjelma on laadittu ja hyväksytty
Vastuhenkilö	Ympäristöpäällikkö
Toteutuma	Toimenpideohjelma valmis, toteuttaminen käynnistetty.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Käyttötaloulosaon budjetoidut tulot ja menot summataan tuloslaskelmaosaan. Tuloslaskelmaosaan budje-toitavia ja siinä seurattavia eriä ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot sekä satunnaiset erät. Taulukossa on huomioitu vain ulkoiset erät.

TULOSLASKELMA SIS. VIHHDIN VESI	Alkuperäinen talousarvio	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Toimintatuotot	20 541 379	300 000	20 841 379	20 204 718	-636 661
Myyntituotot	7 718 382	0	7 718 382	8 214 437	496 055
Maksutuotot	5 009 000	0	5 009 000	4 614 900	-394 100
Tuet ja avustukset	3 036 747	0	3 036 747	2 928 027	-108 720
Muut toimintatuotot	4 777 250	300 000	5 077 250	4 447 354	-629 896
Valmistus omaan käyttöön	222 000	0	222 000	209 192	-12 808
Toimintakulut	-159 594 473	1 450 000	-158 144 473	-154 248 984	3 895 489
Henkilöstökulut	-48 627 015	465 000	-48 162 015	-46 319 321	1 842 694
Palkat ja palkkiot	-36 967 998	0	-36 967 998	-35 213 606	1 754 392
Henkilösivukulut	-11 659 017	0	-11 659 017	-11 105 715	553 302
Palvelujen ostot	-95 226 116	102 000	-95 124 116	-93 528 390	1 595 726
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 387 006	500 000	-7 887 006	-7 400 559	486 447
Avustukset	-5 857 300	568 000	-5 289 300	-5 465 887	-176 587
Muut toimintakulut	-1 497 036	-185 000	-1 682 036	-1 534 827	147 209
Toimintakate	-138 831 094	1 750 000	-137 081 094	-133 835 073	3 246 021
Verotulot	123 510 000	-1 250 000	122 260 000	124 282 740	2 022 740
Kunnan tulovero	113 250 000	-1 150 000	112 100 000	113 836 321	1 736 321
Kiinteistövero	2 810 000	0	2 810 000	3 126 271	316 271
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 450 000	-100 000	7 350 000	7 320 148	-29 852
Valtionosuudet	23 480 000	1 000 000	24 480 000	25 635 186	1 155 186
Rahoitustuotot ja -kulut	-883 000	260 000	-623 000	-193 446	429 554
Korkotuotot	42 000	0	42 000	21 325	-20 675
Muut rahoitustuotot	765 000	0	765 000	428 483	-336 517
Korkokulut	-1 160 000	260 000	-900 000	-608 264	291 736
Muut rahoituskulut	-530 000	0	-530 000	-34 991	495 009
Vuosikate	7 275 906	1 760 000	9 035 906	15 889 407	6 853 501
Poistot ja arvonalentumiset	-9 663 255	-180 000	-9 843 255	-9 476 428	366 827
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 663 255	-180 000	-9 843 255	-9 427 964	415 291
Arvonalentumiset	0	0	0	-48 464	-48 464
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	385 166	385 166
Satunnaiset tuotot	0	0	0	400 000	400 000
Satunnaiset kulut	0	0	0	-14 834	-14 834
Tilikauden tulos	-2 387 349	1 580 000	-807 349	6 798 145	7 605 494
Poistoeron lisäys(-) tai väh (+)	189 500	0	189 500	189 587	87
Tilikauden yli-/ alijäämä	-2 197 849	1 580 000	-617 849	6 987 732	7 605 581

VEROTULOT	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	Toteutuma 31.12.2016	Poikkeama ylitys +, alitus -	Toteutuma 31.12.2015
Kunnan tulovero	113 250 000	-1 150 000	112 100 000	113 836 321	1 736 321	109 019 182
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 810 000		2 810 000	3 126 271	316 271	3 523 105
Kiinteistövero	7 450 000	-100 000	7 350 000	7 320 148	-29 852	7 311 558
Verotulot yhteensä	123 510 000	-1 250 000	122 260 000	124 282 740	2 022 740	119 853 845

VALTIONOSUUDET	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	Toteutuma 31.12.2016	Poikkeama ylitys +, alitus -	Toteutuma 31.12.2015
Peruspalvelujen valtionosuus	29 420 000	1 000 000	30 420 000	30 784 535	364 535	27 946 631
Verotuloihin perustuva tasaus	-1 245 000		-1 245 000	-1 248 552	-3 552	-1 706 520
Järjestelmämuutoksen tasaus				-2 040	-2 040	1 280 724
Opetus- ja kulttuurit. muut vos	-4 695 000		-4 695 000	-3 898 757	796 243	-4 629 841
Valtionosuudet yhteensä	23 480 000	1 000 000	24 480 000	25 635 186	1 155 186	22 890 994

VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA 31.12.2016	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
Tulot	4 156 082	4 087 000		4 087 000	4 202 392	115 392	1,1
Käyttömenot	2 336 784	2 288 390		2 288 390	2 050 280	-238 110	-12,3
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset	1 004 921	1 000 000		1 000 000	1 027 755	27 755	2,3
Liikelyijäämä	814 377	798 610		798 610	1 046 326	247 716	28,5
Tilikauden ylijäämä	467 617	430 610		430 610	671 062	240 452	43,5

1.3 Investointiosan toteutuminen

Investointien määrärahojen sitovuustaso on talousarviossa määritelty toiminnoittain. Seuraavassa taulukossa investointien toteutuminen on esitetty valtuuston hyväksymien määrärahojen sitovuustasolla. Alkuperäisen talousarvion mukaan investointimäärärahat olivat 15,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 talousarviosta vähennettiin nettona investointimäärärahoja yhteensä 1,23 miljoonaa euroa, joten investointimäärärahojen loppusumma oli 14,7 miljoonaa euroa. Investointien loppusumma oli 13,75 miljoonaa euroa, joten noin 0,95 miljoonaa euroa jäi investointien määrärahoista käyttämättä. Merkittävin yksittäinen investointihanke oli Nummelanharjun koulun toisen vaiheen laajennustyöt ja liikuntasalin rakentaminen.

Investointien toteutuminen 2016

MENOT	-20 430 000	2 730 000	-17 700 000	-16 144 540	91,21	-1 555 460
TULOT	4 500 000	-1 500 000	3 000 000	2 390 499	79,68	609 501
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 800 000	0	1 800 000	1 068 651	59,37	-731 349
Käyttöomaisuuden myyntituotot	2 700 000	-1 500 000	1 200 000	1 321 848	110,15	121 848
NETTO	-15 930 000	1 230 000	-14 700 000	-13 754 041	93,56	-945 959

TA-

HANKE	Alkup. TA	muutokset	MTA 2016	TP 2016	TOT %	POIKKEAMA
-------	-----------	-----------	----------	---------	-------	-----------

HALLINTOKESKUS

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUIDEN TULOSALUE

Aineeton käyttöomaisuus	MENOT	0	0	0		0
Muiden osakkeiden osto	TULOT	200 000		200 000	227 700	113,85
Muiden osakkeiden myynti	NETTO	200 000		200 000	227 700	113,85
Irtain omaisuus	MENOT	-600 000	300 000	-300 000	-288 037	96,01
ATK-hankinnat	TULOT	0		0	0	0
Keskitetty ATK-hankinta	NETTO	-600 000		-300 000	-288 037	96,01
Muu irtain omaisuus	MENOT	-20 000		-20 000	-2 127	10,63
	TULOT	0		0	0	0
	NETTO	-20 000		-20 000	-2 127	10,63

ATERIA- JA PUHDISTUSPALVELUIDEN TULOSALUE

Ensikertainen kalustaminen	MENOT	-500 000	120 000	-380 000	-358 460	94,33
	TULOT	0		0	0	0
	NETTO	-500 000		-380 000	-358 460	94,33
Muu irtain omaisuus	MENOT	-80 000		-80 000	-83 191	103,99
	TULOT	0		0	0	0
	NETTO	-80 000		-80 000	-83 191	103,99

HALLINTOKESKUS

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUIDEN TULOSALUE

Aineeton käyttöomaisuus

- As Oy Päiväpuiston asunto-osakkeen myynti sekä kunnan VVO:n osakkeiden myyminen

Irtain omaisuus

ATK-hankinnat

- ATK-hankinnat koostuivat: teknisen keskuksen järjestelmähankinnasta (Trimble Locus) noin 191 t€, kunnan verkkosivuista ja uudesta intranetista noin 13 t€ sekä erillisistä laite- ja tarvikehankinnoista, kuten näytöistä kunnan kokoustiloihin, tietokonehankinnoista, tietoliikennelaitteista (noin 75 t€)

Muu irtain omaisuus

Hallintokeskuksen irtaimen omaisuuden hankinta

- Vuonna 2016 aloitettiin kokoushuoneiden kalustaminen, jota tullaan jatkamaan vuonna 2017. Osa kokoushuoneiden hankinnoista on kohdennettu ATK-hankintoihin ja osa muuhun irtaimeen omaisuuteen.

ATERIA- JA PUHDISTUSPALVELUIDEN TULOSALUE

Ensikertainen kalustaminen

Ateria ja siivouspalvelu

➤ Nummelanharjun koulun / lukion keittiön laitteet (linjastot, pata, uunit, jäädytyskaappi, painepaistinpannu mm.), kalusteet ja astiat kokonaisuudessaan 334 960,28€. Kohteen siivouksen laitteet olivat 13 500€ (mm. lattianhoitokone, pesukone ja kuivausrumpu)

Muu irtain omaisuus

Ateria ja Puhdistuksen irtaimen omaisuuden hankinta

➤ Kuoppanummen suurkeittiöön uusittiin laitteita patapesukone 12 400€, painekeitin 11 250€, päiväkodin linjasto 15 000€, raepesukone 24 709€. Kassakoneet (6kpl) 13 500€ uusittiin oppilas- ja henkilöstöravintoihin. Puhdistukselle hankittiin yhdistelmäkone lattian hoitoon 5726 €

SIVISTYSKESKUS

KOULUTUKSEN TULOSALUE	TA-		MTA 2016	TP 2016	TOT %	POIKKEAMA	
	Alkup.	muutokset					
Ensikertainen kalustaminen	MENOT	-800 000	100 000	-700 000	-614 163	87,74	-85 837
	TULOT	0		0	0		0
	NETTO	-800 000		-700 000	-614 163	87,74	-85 837
Muu irtain omaisuus	MENOT	-20 000		-20 000	-16 724	83,62	-3 276
	TULOT	0		0	0		0
	NETTO	-20 000		-20 000	-16 724	83,62	-3 276
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUJEN TULOSALUE							
Muu irtain omaisuus	MENOT	-55 000		-55 000	-44 771	81,40	-10 229
	Kulttuuri- ja kansalaistoiminnan irtain omaisuus	TULOT	0	0	0	0,00	0
	NETTO	-55 000		-55 000	-44 771	81,40	-10 229
Muu irtain omaisuus	MENOT	-40 000		-40 000	0	0,00	-40 000
	Liikuntalautakunnan irtain omaisuus	TULOT	0	0	0	#JAKO/O!	0
	NETTO	-40 000		-40 000	0	0,00	-40 000
Muu irtain omaisuus	MENOT	-10 000		-10 000	-9 740	97,40	-260
	Nuorisolautakunnan irtain omaisuus	TULOT	0	0	0	0,00	0
	NETTO	-10 000		-10 000	-9 740	97,40	-260

SIVISTYSKESKUS

KOULUTUKSEN TULOSALUE

Ensikertainen kalustaminen

Nummelanharjun koulun ensikertainen kalustaminen

➤ Nummelanharjun koulu ja liikuntasali kalusteet 135 000€, TVT 43 000€, sähköiset yo-kirjoitukset 16 000 €, musiikkiluokka 9 000€, fysiikan ja kemian luokka 63 000€, kotitalousluokka 11 000€, teknisen työn luokka 337 000€

Muu irtain omaisuus

Varhaiskasvatuksen irtaimen omaisuuden hankinnat

➤ Hankinnat liittyvät varhaiskasvatuksen ergonomian parantamiseen hallinnossa, Hiidenrannan päiväkodissa; Huhmarnummen päiväkodissa, Kuoppa-nummen päiväkodissa, Lankilan päiväkodissa, Metsäpolun päiväkodissa, Ojakkalan päiväkodissa, Pajuniityn päiväkodissa.

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUJEN TULOSALUE

Muu irtain omaisuus

Kulttuuri- ja kansalaistoiminnan irtaimistohankinnat

➤ ATK-laitteiden hankinta 800€, omatoimikirjaston kalusteita 24 000€, pääkirjaston verhot 10 000€, nuorten osaston pääkirjastoon ja kirkonkylän kirjastoon 10 000€

Nuorisopalvelujen irtaimen omaisuuden hankinta:

➤ Hankinta koostui ergonomian parantamisesta etsivässä nuorisotyössä, hallinnossa, sohvien ja työtuolien hankkimisesta Kirkonkylän nuorisotilalla sekä Nummelan nuorisokeskuksen projektorin ja kattoasennustelineen hankinnasta.

Liikuntapalvelut

➤ Hankkeen toteutus on viivästynyt järjestelmähankinnan takia ja se aloitetaan vasta vuonna 2017.

TEKNINEN JA YMPÄRISTÖKESKUS

KUNNALLISTEKNIIKAN TULOSALUE

		TA-		MTA 2016	TP 2016	TOT % POIKKEAMA	
		Alkup. TA	muutokset				
Valtion toiminnot	MENOT	-1 610 000		-1 610 000	-1 467 754	91,16	-142 246
Kunnan osuudet tielaitoksen hankkeisiin	TULOT	0		0	0		0
	NETTO	-1 610 000		-1 610 000	-1 467 754	91,16	-142 246
Kunnallistekniikan rakentaminen	MENOT	-4 600 000	1 950 000	-2 650 000	-3 512 234	132,54	862 234
	TULOT	550 000		550 000	19 214	3,49	530 786
	NETTO	-4 050 000		-2 100 000	-3 493 021	166,33	1 393 021
Liikunta-alueiden rakentaminen	MENOT	-740 000	640 000	-100 000	-93 150	93,15	-6 850
	TULOT	0		0	0		0
	NETTO	-740 000		-100 000	-93 150	93,15	-6 850
Muu irtain omaisuus	MENOT	-200 000		-200 000	-165 885	82,94	-34 115
Kunnallistekniikan irtaimen omaisuuden hankinta	TULOT			0	34 500		-34 500
	NETTO	-200 000		-200 000	-131 385	65,69	-68 615
Kiinteä omaisuus	MENOT	0		0	-12 244	0,00	12 244
Kiinteistöjen liittymismaksut	TULOT			0	0	0,00	0
	NETTO	0		0	-12 244	0,00	12 244

MAANKÄYTTÖPALVELUJEN TULOSALUE

Kiinteä omaisuus

Maa-alueet	MENOT	-1 000 000	800 000	-200 000	-550 943	275,47	350 943
Kiinteän omaisuuden osto	TULOT	2 500 000	-1 500 000	1 000 000	1 094 147	109,41	-94 147
Kiinteän omaisuuden myynti	NETTO	1 500 000		800 000	543 204	67,90	256 796

Muiden rakennusten hankinta ja myynti

Härkälä/Haimoo	MENOT	0,00		0,00	0	0,00	0,00
	TULOT	0,00		0,00	158 325	0,00	0,00
	NETTO	0,00		0,00	158 325	0,00	0,00

TEKNINEN JA YMPÄRISTÖKESKUS

KUNNALLISTEKNIIKAN TULOSALUE

Valtion toiminnot

Kunnan osuudet valtion hankkeisiin

➤ Isoimpana hankkeena oli merkittävästi turvallisuutta parantava Nummelan aseman alikulkukäytävä ja siihen liittyvät kevyenliikenteenjärjestelyt 1 457 753 euroa.

Kunnallistekniikan rakentaminen

➤ Katujen uudisrakentamista toteutettiin 2 476 117 euroa. Katujen perusparantamista toteutettiin 64 267 eurolla. Suurimpia uudisrakennuskohteita olivat Pajuniityn katujen rakentaminen 1 169 716 euroa. Koivissilän työpaikka-alueen rakentaminen 840 880 euroa ja Nummelantien kevyenliikenteenväylän rakentaminen 338 576 euroa.

Liikunta-alueiden rakentaminen

➤ Kuoppanummen kentän pinnoitus toteutettiin 88 099 eurolla.

Muu irtain omaisuus

Kunnallistekniikan irtaimen omaisuuden hankinta

➤ Isoin hankinta oli uusi taajamatraktori 156 020 eurolla.

MAANKÄYTTÖPALVELUJEN TULOSALUE

Maa-alueet

Kiinteän omaisuuden osto

➤ Vuonna 2016 kunnalle hankittiin maata yhteensä noin 67 hehtaaria. Kauppoja tehtiin 9 kpl, ja niihin käytettiin yhteensä 550 943 euroa. Suurin yksittäinen raakamaakauppa oli tilan Kauhunkallio (pinta-ala n. 59 ha, kauppahinta 400 000 euroa) ostaminen kunnalle. Vuonna 2016 maksettiin kauppahinta myös tilasta Rautatiealue (n. 6 ha), jonka hankkimisesta kunnanhallitus on tehnyt etuostopäätöksen jo vuonna 2016, mutta maksu on viivästynyt oikeuskäsittelyjen vuoksi. Muut hankinnat ovat katualueiden, virkistysalueiden sekä tonttien osia, ja liittyvät maanomistuksen selkeyttämiseen.

Kiinteän omaisuuden myynti

➤ Tontteja myytiin vuonna 2016 yhteensä 15 kpl, joista 9 oli omakotitontteja, 1 rivitalotontti ja 5 yritystontteja. Muut kaupat olivat Härkälän koulun myynti sekä 2 lisämaan myyntiä naapurikiinteistöjen omistajille kiinteistöjaotuksen selkeyttämiseksi. Kauppahintoina kunta sai vuoden 2016 myynneistä yhteensä 1 094 147 euroa.

TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ		TA-		MTA 2016	TP 2016	TOT % POIKKEAMA		
		Alkup. TA	muutokset					
Uudisrakentaminen								
Nummelanharjun koulun purku ja rakentaminen	13,8 milj. euro	MENOT	-6 000 000	-1 340 000	-7 340 000	-5 220 735	71,13	-2 119 265
		TULOT	1 250 000		1 250 000	850 000	68,00	400 000
		NETTO	-4 750 000		-6 090 000	-4 370 735	71,77	-1 719 265
Etelä-Nummelan koulukeskus	40-47 milj. euro	MENOT	0		0	0		0
		TULOT	0		0	0		0
		NETTO	0		0	0		0
Vihdin Kirkonkylän Campus	24 milj. euro	MENOT	-500 000		-500 000	-239 969	47,99	-260 031
		TULOT	0		0	0		0
		NETTO	-500 000		-500 000	-239 969	47,99	-260 031
Uudisrakentaminen yhteensä		MENOT	-6 500 000		-7 840 000	-5 460 704	69,65	-2 379 296
		TULOT	1 250 000		1 250 000	850 000	68,00	400 000
		NETTO	-5 250 000		-6 590 000	-4 610 704	69,97	-1 979 296
Talonrakennus								
Nummelanharjun hiihtomaja		MENOT	-150 000	60 000	-90 000	-88 696	98,55	-1 304
		TULOT	0		0	0		0
		NETTO	-150 000		-90 000	-88 696	98,55	-1 304
Vanha lukio peruskorjaus		MENOT	0		0	-467 100		467 100
		TULOT	0		0	0		0
		NETTO	0		0	-467 100		467 100
Karviainen (Nummelan ja kk:n terveysas.)		MENOT	-450 000		-450 000	0	0,00	-450 000
		TULOT	0		0	0		0
		NETTO	-450 000		-450 000	0	0,00	-450 000
Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorj.		MENOT	-730 000	100 000	-630 000	-426 245	67,66	-203 755
		TULOT	0		0	0		0
		NETTO	-730 000		-630 000	-426 245	67,66	-203 755
Perusparannus yhteensä		MENOT	-1 330 000		-1 170 000	-982 041	83,94	-187 959
		TULOT	0		0	0		0
		NETTO	-1 330 000		-1 170 000	-982 041	83,94	-187 959
Muu tilapalvelun irtain omaisuus		MENOT	-175 000		-175 000	-62 318	35,61	-112 682
		TULOT	0		0	0		0
		NETTO	-175 000		-175 000	-62 318	35,61	-112 682
TILAPALVELUJEN TASEYKSIKKÖ YHTEENSÄ								
		MENOT	-8 005 000	-1 180 000	-9 185 000	-6 505 063	70,82	-2 679 937
		TULOT	1 250 000	0	1 250 000	850 000	68,00	400 000
		NETTO	-6 755 000	-1 180 000	-7 935 000	-5 655 063	71,27	-2 279 937

TILAPALVELUJEN TASEYKSIKKÖ

Talonrakennus

Nummelan harjun koulun II-vaihe ja liikuntasali

➤ Vuodelle 2016 oli määrärahaa varattuna 7 340 000 euroa josta käytettiin rakentamiseen 5 687 835 euroa. Hankkeen rakentaminen jatkuu vuonna 2017 talousarvioon varatun määrärahan puitteissa.

Vihdin yhteiskoulu ja lähiliikuntapaikan suunnittelu ja rakentaminen

➤ Määrärahaa suunnitteluun oli varattuna 500 000 euroa. Suunnittelu sekä lähtötietojen selvitys työhön käytettiin määrärahaa 239 969 euroa. Hankkeen suunnittelu jatkuu vuonna 2017 sekä urakkakilpailutus alkaa vuoden 2017 aikana.

Talonrakennus

Perusparannus ja muutos

Nummelanharjun hiihtomaja

➤ Hiihtomajan rakentamiseen kustannukset vuonna 2016 on 88 696 euroa. Hanke jatkuu viimeistely ja sisätöiden osalta vuonna 2017 talousarvion varatulla määrärahalta.

Karviainen (Nummelan ja kk:n terveysasemat).

➤ Tilamuutoksiin oli varattu vuoden 2016 talousarvioon 450 000 euroa. Tilamuutoksiin ei määrärahaa käytetty tilamuutoksien ja toimipisteiden selvitystyön vuoksi.

Kiinteistöjen suunnitelmalliset pienkorjaukset.

➤ Muutetun talousarvion mukaisesti määrärahaa vuonna 2016 pienkorjauksille oli 630 000 euroa. Määrärahalta tehtiin suurimpina yksittäisinä työvaiheina Nummelan terveysaseman huopakaton uusiminen, Virastotalon huopakaton uusimisia, Annantien päiväkodin peltikaton maalaus, Pappilanpelon koulun akustiikka materiaalin vaihtoa, Galleria Pictorin katon uusiminen, piha ja leikkiväline uusimisia. Yhteensä määrärahaa käytettiin 412 630 Euroa.

Muu irtain omaisuus

➤ Tilapalvelun tulos alueelle hankittiin vuoden 2016 aikana kaksi huoltoautoa yhteensä 32 593,22 euroa, agrigaatti varmistamaan virastotalolta viestintää poikkeustilanteessa 19 475,00 euroa, sekä hajonneen harjakoneen tilalle uusi harjakone kiinteistöhoitotraktoriin 10 250,00 euroa.

VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS -LIKELAITOS

	TA-					
	Alkup. TA	muutokset	MTA 2016	TP 2016	TOT % POIKKEAMA	
MENOT	-2 150 000		-2 150 000	-2 420 053	112,56	270 053
TULOT	0		0	6 613	0,00	-6 613
NETTO	-2 150 000		-2 150 000	-2 413 440	112,25	263 440

VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS –LIKELAITOS

Vihdin Veden investoinnit olivat vuonna 2016 noin 2,4 miljoonaa euroa, investointeihin talousarviossa varattu määräraha oli 2,15 miljoonaa euroa. Vihdin Veden investoinnit on tarkemmin selostettu liikelaitoksen tilinpäätöksessä.

1.4 Rahoitusosan toteutuminen

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	5 516	1 760	7 276	15 245	7 969
Vuosikate	7 276	1 760	9 036	15 889	6 853
Satunnaiset erät	0	0	0	385	385
Tulorahoituksen korjauserät	-1 760	0	-1 760	-1 029	731
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-15 930	1 230	-14 700	-13 754	946
Investointimenot	-20 430	2 730	-17 700	-16 138	1 562
Rahoitusosuudet investointeihin	1 800	0	1 800	863	-937
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 700	-1 500	1 200	1 521	321
Toiminnan ja investointien rahavirta					
	-10 414	2 990	-7 424	1 491	8 915
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	0	0	-5	-5
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset muilta	0	0	0	1	1
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksilta	0	0	0		0
Lainakannan muutokset					
Lainakannan muutokset	9 330	0	9 330	2 025	-7 305
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 800	0	20 800	20 000	-800
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 470	0	-11 470	-11 475	-5
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-6 500	-6 500
Oman pääoman muutokset					
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	820	0	820	-4 411	-5 231
Rahavarojen muutos					
Rahavarojen muutos	-264	2 990	2 726	-899	-3 625

1.5

Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
Konsernihallinto							
Toimintatuotot	1 565 823	1 720 000	0	1 720 000	1 375 665	-344 335	-12,14
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	81 748 681	81 197 463	90 000	81 287 463	80 238 357	-1 049 106	-1,85
Toimintakate	-80 182 858	-79 477 463	-90 000	-79 567 463	-78 862 692	704 771	-1,65

	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
Hallintokeskus							
Toimintatuotot	9 257 600	9 338 755	0	9 338 755	9 749 468	410 713	5,31
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	14 970 515	15 846 972	90 000	15 936 972	15 560 710	-376 262	3,94
Toimintakate	-5 712 916	-6 508 217	-90 000	-6 598 217	-5 811 242	786 975	1,72

	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
Sivistyskeskus							
Toimintatuotot	4 674 973	4 332 850	100 000	4 432 850	4 418 263	-14 587	-5,49
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0,00
Toimintakulut	64 002 028	65 077 564	-1 080 000	63 997 564	62 960 463	-1 037 101	-1,63
Toimintakate	-59 327 055	-60 744 714	1 180 000	-59 564 714	-58 542 200	1 022 514	-1,32

	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
Tekninen ja ympäristökeskus							
Toimintatuotot	23 936 616	21 737 606	200 000	21 937 606	22 116 072	178 466	-7,61
Valmistus omaan käyttöön	205 347	222 000	0	222 000	209 192	-12 808	1,87
Toimintakulut	15 083 857	15 858 915	-600 000	15 308 915	15 018 284	-290 631	-0,43
Toimintakate	9 058 106	6 100 691	800 000	6 850 691	7 306 980	456 289	-19,82

	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	TP2015, % TP2016, %
Vihdin kunta yhteensä							
Toimintatuotot	39 435 012	37 129 211	300 000	37 429 211	37 659 467	230 256	-4,47
Valmistus omaan käyttöön	205 347	222 000	0	222 000	209 192	-12 808	1,87
Toimintakulut	175 805 081	177 980 914	-1 500 000	176 530 914	173 777 813	-2 753 101	-1,15
Toimintakate	-136 164 723	-140 629 703	1 800 000	-138 879 703	-135 909 154	2 970 549	-0,19

TULOSLASKELMAOSAN MUUT ERÄT	Alkuperäinen talousarvio	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
SIS. VIHDIR VESI					
Verotulot	123 510 000	-1 250 000	122 260 000	124 282 740	2 022 740
Kunnan tulovero	113 250 000	-1 150 000	112 100 000	113 836 321	1 736 321
Kiinteistövero	2 810 000		2 810 000	3 126 271	316 271
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 450 000	-100 000	7 350 000	7 320 148	-29 852
Valtionosuudet	23 480 000	1 000 000	24 480 000	25 635 186	1 155 186
Rahoitustuotot ja -kulut	-883 000	260 000	-623 000	-193 446	429 554
Korkotuotot	42 000	0	42 000	21 325	-20 675
Muut rahoitustuotot	765 000	0	765 000	428 483	-336 517
Korkokulut	-1 160 000	260 000	-900 000	-608 264	291 736
Muut rahoituskulut	-530 000	0	-530 000	-34 991	495 009
Poistot ja arvonalentumiset	-9 663 255	-180 000	-9 843 255	-9 476 428	366 827
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 663 255	-180 000	-9 843 255	-9 427 964	415 291
Arvonalentumiset	0	0	0	-48 464	-48 464
Poistoeron lisäys(-) tai väh (+)	189 500	0	189 500	189 587	87

INVESTOINNIT	TA-					
	ALKUP. TA	MUUTOKSET	MTA 2016	TP 2016	TOT %	POIKKEAMA
MENOT	-20 430 000	2 730 000	-17 700 000	-16 144 540	91,21	-1 567 705
TULOT	4 500 000	-1 500 000	3 000 000	2 390 499	79,68	767 826
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 800 000	0	1 800 000	1 068 651	59,37	889 674
Käyttöomaisuuden myyntituotot	2 700 000	-1 500 000	1 200 000	1 321 848	110,15	-121 848
NETTO	-15 930 000	1 230 000	-14 700 000	-13 754 041	93,56	-799 879

OTTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	Alkuperäinen	TA 2016	TA 2016	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
	talousarvio	muutokset	muutettu		
Lainakannan muutokset	9 330 000	0	9 330 000	2 025 277	-7 304 723
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 800 000	0	20 800 000	20 000 000	-800 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 470 000	0	-11 470 000	-11 474 723	-4 723
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-6 500 000	-6 500 000

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1 TULOSLASKELMA

Vihdin kunta ja vesihuoltolaitos	Vuosi 2016 Euro	Vuosi 2015 Euro	Vuosi 2014 Euro	Vuosi 2013 Euro
Toimintatuotot				
Myyntituotot	8 214 437,33	6 742 956,56	6 752 793,94	6 787 857,50
Maksutuotot	4 614 899,81	5 081 644,13	5 185 729,56	5 016 136,79
Tuet ja avustukset	2 928 027,05	3 083 522,31	2 948 873,39	2 708 848,34
Muut tuotot	4 447 354,25	5 509 733,35	4 230 189,24	4 873 538,34
	20 204 718,44	20 417 856,35	19 117 586,13	19 386 380,97
Valmistus omaan käyttöön	209 192,14	205 346,93	280 872,60	240 601,93
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-35 213 605,99	-35 622 357,82	-36 356 270,52	-37 084 801,91
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-8 865 335,21	-9 312 542,59	-9 519 844,25	-9 497 993,19
Muut henkilösivukulut	-2 240 379,42	-2 038 470,47	-2 092 645,96	-2 172 370,93
Palvelujen ostot	-93 528 389,81	-93 729 080,85	-91 827 619,34	-89 635 572,58
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 400 558,78	-7 376 748,43	-7 170 559,53	-7 849 385,65
Avustukset	-5 465 887,41	-5 307 219,99	-4 114 912,42	-4 321 150,04
Muut toimintakulut	-1 534 827,31	-1 582 208,82	-1 667 709,59	-1 515 727,74
	-154 248 983,93	-154 968 628,97	-152 749 561,61	-152 077 002,04
Toimintakate	-133 835 073,35	-134 345 425,69	-133 351 102,88	-132 450 019,14
Verotulot	124 282 740,30	119 853 844,92	118 451 397,78	114 135 352,15
Valtionosuudet	25 635 186,00	22 890 994,00	23 768 050,00	24 532 762,00
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Korkotuotot	21 325,23	28 552,24	19 865,43	27 670,10
Muut rahoitustuotot	428 482,72	462 940,14	385 195,14	545 680,22
Korkokulut	-608 263,68	-826 440,56	-1 145 378,71	-1 345 279,66
Muut rahoituskulut	-34 990,58	-159 058,99	-155 489,27	-94 742,75
	149 724 479,99	142 250 831,75	141 323 640,37	137 801 442,06
Vuosikate	15 889 406,64	7 905 406,06	7 972 537,49	5 351 422,92
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 427 963,98	-9 348 184,56	-8 300 049,03	-8 121 899,04
Arvonalentumiset	-48 464,37	0,00	0,00	0,00
	-9 476 428,35	-9 348 184,56	-8 300 049,03	-8 121 899,04
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	400 000,00	0,00	188 658,03	415 862,34
Satunnaiset kulut	-14 833,68			
	385 166,32	0,00	188 658,03	415 862,34
Tilikauden tulos	6 798 144,61	-1 442 778,50	-138 853,51	-2 354 613,78
Poistoeron lisäys(-) tai väh (+)	189 587,16	189 587,16	189 587,16	189 587,16
	189 587,16	189 587,16	189 587,16	189 587,16
Tilikauden ylijäämä+/alijäämä-	6 987 731,77	-1 253 191,34	50 733,65	-2 165 026,62

2 RAHOITUSLASKELMA

Vihdin kunta ja vesihuoltolaitos	Vuosi 2016		Vuosi 2015	
	Euro		Euro	
Toiminnan rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate	15 889 406,64		7 905 406,06	
Satunnaiset erät	385 166,32		0,00	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-1 029 585,76</u>	15 244 987,20	<u>-2 032 109,41</u>	5 873 296,65
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-16 137 729,52		-13 082 988,41	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	862 403,76		1 036 886,60	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>1 521 285,33</u>	-13 754 040,43	<u>2 674 336,01</u>	-9 371 765,80
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 490 946,77		-3 498 469,15
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-5 428,00		-45 932,00	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>840,94</u>	-4 587,06	<u>840,94</u>	-45 091,06
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000,00		30 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 474 722,67		-11 174 722,67	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-6 500 000,00</u>	2 025 277,33	<u>-22 000 000,00</u>	-3 174 722,67
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	6 688,25		-21 223,87	
Vaihto-omaisuuden muutos	-10 771,34		27 786,91	
Saamisten muutos (lis-, väh+)	-1 598 824,27		1 002 304,21	
Palautuskelpoisten liittymismaksujen lisäys	500 825,23		329 965,82	
Korottomien velkojen muutos (lis+, väh-)	<u>-3 308 663,62</u>	-4 410 745,75	<u>1 263 089,19</u>	2 601 922,26
Rahoituksen rahavirta		-2 390 055,48		-617 891,47
Rahavarojen muutos		-899 108,71		-4 116 360,62
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	1 866 423,11		2 765 531,82	
Rahavarat 1.1.	<u>2 765 531,82</u>	-899 108,71	<u>6 881 892,44</u>	-4 116 360,62

3 TASE

VIHDIN KUNTA JA LIIKELAITOS	Vuosi 2016 Euro	Vuosi 2015 Euro	Vuosi 2014 Euro	Vuosi 2013 Euro
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	169 805,68	34 893,37	23 979,40	30 943,16
Muut pitkävaikutteiset menot	149 460,89	613 454,55	1 636 805,33	949 726,96
	319 266,57	648 347,92	1 660 784,73	980 670,12
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	32 321 402,79	32 009 164,54	31 124 519,95	27 322 134,04
Rakennukset	65 954 364,94	71 160 871,43	67 749 087,28	65 799 425,05
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 505 096,29	22 738 030,21	24 509 071,32	23 270 235,12
Koneet ja kalusto	2 237 106,65	1 730 656,59	1 844 701,44	930 600,83
Ennakkomaks.ja keskener.hankinnat	22 208 511,11	13 939 721,46	13 240 526,52	12 032 796,63
	147 226 481,78	141 578 444,23	138 467 906,51	129 355 191,67
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	20 446 313,75	20 461 094,11	20 503 504,37	20 695 764,36
Lainasaamiset	7 109,88	2 522,82	3 363,76	4 204,70
Muut saamiset	199 113,97	199 113,97	153 181,97	153 181,97
	20 652 537,60	20 662 730,90	20 660 050,10	20 853 151,03
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Valtion toimeksiannot	19 631,71	28 085,97	8 628,08	645 680,08
Muut toimeksiantojen varat	29 059,34	28 868,06	69 178,34	110 292,94
	48 691,05	56 954,03	77 806,42	755 973,02
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet tarvikkeet ja tavarat	184 987,34	174 216,00	202 002,91	249 113,93
	184 987,34	174 216,00	202 002,91	249 113,93
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	405 000,00	405 000,00	270 000,00	270 000,00
Muut saamiset	50 914,00	255 142,00	460 283,00	665 424,00
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	1 610 231,84	1 425 185,54	1 520 344,81	1 849 380,76
Lainasaamiset	17 166,51	1 305,33	707,35	0,00
Muut saamiset	1 662 315,18	1 219 755,72	1 811 844,72	964 777,98
Siirtosaamiset	1 298 656,97	139 071,64	384 584,56	1 742 576,92
	5 044 284,50	3 445 460,23	4 447 764,44	5 492 159,66
Rahoitusomaisuusarvopaperit				
Osakkeet ja osuudet	9 649,20	9 649,20	9 649,20	9 649,20
Joukkovelkakirjalainasaamiset	840 939,64	840 939,64	840 939,64	840 939,64
	850 588,84	850 588,84	850 588,84	850 588,84
Rahat ja pankkisaamiset	1 015 834,27	1 914 942,98	6 031 303,60	7 012 709,22
VASTAAVAA YHTEENSÄ	175 342 671,95	169 331 685,13	172 398 207,55	165 549 557,49

	Vuosi 2016 Euro	Vuosi 2015 Euro	Vuosi 2014 Euro	Vuosi 2013 Euro
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	50 992 626,34	50 992 626,34	50 992 626,34	50 992 626,34
Arvonkorotusrahasto	29 723,77	32 745,77	32 745,77	31 575,86
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	9 414 488,21	10 667 679,55	10 616 945,90	12 781 972,52
Tilikauden yli- / alijäämä	6 987 731,77	-1 253 191,34	50 733,65	-2 165 026,62
	67 424 570,09	60 439 860,32	61 693 051,66	61 641 148,10
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET				
Poistoero	3 049 128,75	3 238 715,91	3 428 303,07	3 617 890,23
	3 049 128,75	3 238 715,91	3 428 303,07	3 617 890,23
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Valtion toimeksiantojen pääomat	0,00	1 766,01	3 531,99	629 829,16
Muut toimeksiantojen pääomat	29 059,34	28 868,06	69 178,34	110 292,94
	29 059,34	30 634,07	72 710,33	740 122,10
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Joukkovelkakirjalainat				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	65 934 953,62	58 137 752,29	40 607 218,96	50 776 685,63
Lainat julkisyhteisöiltä	5 253,96	10 509,96	15 765,96	21 021,96
Saadut ennakot	910 584,40	2 613 230,04	2 461 996,48	1 138 637,54
Muut velat	8 914 737,24	8 413 912,01	8 083 946,19	7 629 862,80
Siirtovelat				
	75 765 529,22	69 175 404,30	51 168 927,59	59 566 207,93
Lyhytaikainen				
Joukkovelkakirjalainat				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 500 000,00	12 000 000,00	34 000 000,00	16 000 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	12 202 798,67	11 469 466,67	10 169 466,67	10 169 466,67
Saadut ennakot	5 256,00	5 256,00	5 256,00	5 256,00
Ostovelat	1 133 657,60	674 308,50	792 736,29	246 661,05
Muut velat	3 799 333,12	4 938 060,77	3 423 591,32	4 404 120,11
Siirtovelat	1 016 644,15	1 111 280,55	1 140 861,85	1 102 937,22
	5 416 695,01	6 248 698,04	6 503 302,77	8 055 748,08
	29 074 384,55	36 447 070,53	56 035 214,90	39 984 189,13
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	175 342 671,95	169 331 685,13	172 398 207,55	165 549 557,49

4 KONSERNITULOSLASKELMA

KONSERNITULOSLASKELMA	2016	2015
Toimintatuotot	89 549 685,69	93 052 601,50
	-225 866	
Toimintakulut	334,06	-228 504 436,26
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-1 189,32	-7 841,42
	-136 317	
Toimintakate	837,69	-135 459 676,18
Verotulot	124 277 740,30	119 853 844,92
Valtionosuudet	31 982 721,50	29 468 111,96
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	43 839,25	64 767,92
Muut rahoitustuotot	177 050,72	419 397,80
Korkokulut	-666 212,24	-926 944,11
Muut rahoituskulut	-274 666,37	-351 925,47
Vuosikate	19 222 635,47	13 067 576,84
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 616 342,43	-12 573 775,95
Arvonalentumiset	-87 796,41	0,00
Satunnaiset tuotot	400 000,00	0,00
Satunnaiset kulut	-14 833,68	0,00
Tilikauden tulos	6 903 662,95	493 800,89
Tilinpäätössiirrot	-2 661,13	-734,61
Tilikauden verot	-136 634,79	-57 009,88
Laskennalliset verot	20 978,43	2 457,78
Vähemmistöosuudet	-167 999,06	-69 791,12
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	6 617 346,40	368 723,06

5 KONSERNIRAAHOITUSLASKELMA

KONSERNIRAAHOITUSLASKELMA	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	19 222 635,47	13 067 576,85
Satunnaiset erät	385 166,32	0,00
Tilikauden verot	-115 656,36	-57 009,88
Tulorahoituksen korjaukset	-1 034 468,01	-2 091 647,06
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-19 849 578,93	-17 056 488,43
Rahoitusosuudet investointimenoihin	872 934,62	1 055 229,46
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 565 191,29	3 105 161,12
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 046 224,40	-1 977 177,94
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	5 845,20	20 664,77
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 238 015,23	31 026 345,24
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 863 948,26	-11 677 043,52
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 500 000,00	-22 000 000,00
Oman pääoman muutokset	-166 639,65	-470 352,33
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	14 489,88	-36 961,66
Vaihto-omaisuuden muutos	-99 811,83	-55 242,27
Saamisten muutos	737 610,14	770 844,72
Korottomien velkojen muutos	-2 067 857,61	1 543 576,45
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-1 415 569,42	2 222 217,24
Rahoituksen rahavirta	286 012,70	-878 168,60
Rahavarojen muutos	1 332 237,10	-2 855 346,54
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	17 106 353,49	15 774 116,39
Rahavarat 1.1.	15 774 116,39	18 629 462,93
	1 332 237,10	-2 855 346,54

Vuoden 2015 kohdassa luku 20.664,77 e oli aiemmin kohdassa Antolainasaamisten lisäykset, vaikka kuului kohtaan Antolainasaamisten vähennykset. Tähän tuo virhe on korjattu.

6 KONSERNITASE

KONSERNITASE		
VASTAAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT	183 012 010,38	177 476 110,40
Aineettomat hyödykkeet	1 107 922,86	1 576 584,63
Aineettomat oikeudet	815 091,41	125 681,24
Muut pitkävaikutteiset menot	289 788,46	1 447 485,35
Ennakkomaksut	3 042,99	3 418,04
Aineelliset hyödykkeet	175 593 542,19	169 791 333,10
Maa- ja vesialueet	33 060 496,12	32 744 446,42
Rakennukset	87 276 905,54	93 471 945,30
Kiinteät rakenteet ja laitteet	25 340 441,14	23 600 725,14
Koneet ja kalusto	5 069 078,01	4 685 060,64
Muut aineelliset hyödykkeet	68 081,48	65 916,52
Enn.maksut ja keskeneräiset	24 778 539,90	15 223 239,08
Sijoitukset	6 310 545,33	6 108 192,67
Osakkuusyhteisöosuudet	380 930,30	331 121,58
Muut osakkeet ja osuudet	5 699 607,89	5 768 357,15
Muut lainasaamiset	8 425,54	3 917,46
Muut saamiset	221 581,60	4 796,48
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	359 928,98	239 778,97
Valtion toimeksiannot	77 655,01	62 456,61
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	140 510,73	147 939,92
Muut toimeksiantojen varat	141 763,24	29 382,44
VAIHTUVAT VASTAAVAT	26 177 188,59	25 482 706,17
Vaihto-omaisuus	1 087 198,81	987 386,98
Aineet ja tarvikkeet	1 085 886,11	631 397,84
Keskeneräiset tuotteet	0,00	354 776,48
Muu vaihto-omaisuus	1 312,70	1 212,66
Saamiset	7 983 592,66	8 721 202,81
Pitkäaikaiset saamiset	465 044,64	774 133,70
Myyntisaamiset	405 000,00	405 000,00
Lainasaamiset	0,00	20 000,00
Muut saamiset	60 044,64	349 133,70
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	7 518 548,02	7 947 069,11
Myyntisaamiset	2 737 581,25	4 942 518,86

Lainasaamiset	17 166,51	4 338,48
Muut saamiset	2 662 473,64	2 166 530,54
Siirtosaamiset	2 101 326,62	833 681,23
Rahoitusarvopaperit	3 522 044,80	3 326 816,39
Osakkeet ja osuudet	2 441 414,20	12 343,05
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	239 690,96	2 473 533,70
Joukkovelkakirjalainasaamiset	840 939,64	840 939,64
Rahat ja pankkisaamiset	13 584 352,32	12 447 299,99
VASTAAVAA YHTEENSÄ	209 549 127,95	203 198 595,54

VASTATTAVAA	2016	2015
OMA PÄÄOMA	78 069 804,05	71 430 443,20
Peruspääoma	50 992 626,34	50 992 626,34
Arvonkorotusrahasto	179 723,77	182 745,77
Muut omat rahastot	899 774,87	843 551,43
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä	19 380 332,67	19 042 796,60
Tilikauden yli-/ alijäämä	6 617 346,40	368 723,06
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 103 894,55	1 005 169,34
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET	0	0
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	1 083 984,57	1 088 682,18
Eläkevaraukset	22 145,75	31 377,60
Muut pakolliset varaukset	1 061 838,82	1 057 304,58
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	409 181,54	274 541,63
Valtion toimeksiannot	58 023,30	36 136,65
Lahjoitusrahastojen pääomat	159 846,64	146 223,42
Muut toimeksiantojen pääomat	191 311,60	92 181,56

VIERAS PÄÄOMA	128 882 263,24	129 399 759,19
Pitkäaikainen	84 070 255,87	77 950 059,90
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	72 623 166,10	65 255 166,40
Lainat julkisyhteisöiltä	13 139,57	10 509,96
Saadut ennakot	0,00	7 885,61
Ostovelat	910 611,49	2 621 025,13
Muut velat	10 494 965,89	9 976 470,13
Siirtovelat	0,00	29 428,20
Laskennalliset verovelat	28 372,82	49 574,47
Lyhytaikainen	44 812 007,37	51 449 699,29
Joukkovelkakirjalainat	5 500 000,00	12 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 637 392,31	11 900 199,88
Lainat julkisyhteisöiltä	5 256,00	5 256,00
Saadut ennakot	1 390 799,24	1 044 745,28
Ostovelat	9 415 099,83	9 408 146,77
Muut velat	2 286 658,38	2 358 689,96
Siirtovelat	13 556 646,52	14 732 661,40
Laskennalliset verovelat	20 155,09	0
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	209 549 127,95	203 198 595,54

IV LIITETIEDOT

1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotuseriaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus: Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettyinä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistomenetelmä on tasapoisto. Pysyvien vastaavien arvostamisessa noudatetaan voimassa olevaa kunnanvaltuuston 10.12.2012 vahvistamaa poistosuunnitelmaa (ennen vuotta 2013 hankittujen pysyvien vastaavien osalta noudatetaan kunnanvaltuuston 9.6.2003 hyväksymää poistosuunnitelmia) ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista 15.11.2011.

Sijoitusten arvostus: Pysyvien vastaavien sijoitusten erät on arvostettu hankintamenoon tai alempaan käypään arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus: Kunnan vaihto-omaisuus muodostuu polttoaine- ja toimistotarvikevarastosta. Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus: Rahoitusomaisuudessa olevat sijoitukset on arvostettu hankintahintaisina tai alempaan käypään arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely: Kunnalla ei ole johdannaisia.

Avustusten käsittely: Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusosuudet on vähennetty ao. hyödykkeen hankintamenoista.

Maankäyttösopimukseen liittyvä tuloutusmenettely: Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan maanomistajalla on velvollisuus osallistua asemakaavoituksen ja asemakaavan toteuttamiskustannuksiin. Maankäyttösopimuksella sovitaan maanomistajan osallistumisesta em. kustannuksiin luovuttamalla kunnalle kustannusten korvauksena määräala. Määräalan hallinta- ja omistusoikeus siirtyy kunnalle, kun kaupan hyväksymistä koskeva kunnan päätös ja sopimusalueen asemakaavan hyväksymispäätös ovat saaneet lainvoiman.

Maanomistajan käyttöomaisuuden luovutuksena suorittama maksu merkitään kunnan taseen eriin Maa- ja vesialueet ja Saadut ennakot sinä tilikautena, jolloin määräalan omistus- ja hallintaoikeus siirtyy kunnalle. Ennakkomaksu tuloutetaan tuloslaskelman maksutuottoihin tilikausittain toteutuneiden kaavoitus- ja rakentamiskustannusten kertymän suhteessa kokonaismäärästä, mihin kunta on maankäyttösopimuksessa sitoutunut. (Kilan kuntajaosto, lausunto 67 /22.2.2005)

Konsernitilinpäätöksen laajuus: Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kunnan tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Konsernitilinpäätös on laadittu vuodesta 2015 alkaen uusien laadintaohjeiden mukaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet: Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi: Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet: Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämistä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu: Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmilte tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero: Uudessa yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta on muutoksia vapaaehtoisten varausten ja poistoeron käsittelyyn:

”Kunnan ja kuntayhtymän taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset merkitään konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään. Tytäryhteisöjen taseessa olevat poistoeron ja vapaaehtoiset varaukset kunta merkitsee konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutoksen konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden yli-/alijäämään. Laskennallisten verovelkojen laskemisessa sovelletaan kirjanpitolautakunnan yleisohjetta laskennallisten verovelkojen ja -saamisten käsittelystä (12.9.2006). [2015] ”

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus päättyneen tilikauden tietoihin: Konsernitilinpäätös on vertailukelpoinen edellisen tilikauden kanssa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset:

1) Myyntisaamisten poistot keskuksittain:

	2016 1000 e	2015 1000 e
Hallintokeskus	0	0
Sivistyskeskus	46	48
Tekninen ja ympäristökeskus	19	8
Yhteensä	65	56

2 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Kunnan osalta:	Vihti 2016 1000 e	Vihti 2015 1000 e
Hallinto ja talous	1 621	948
Konsernihallinto	1 376	1 566
Ateriat ja puhdistus	1 516	1 689
Sivistyskeskus:		
Koulutus	1 348	1 494
Kulttuuri- ja vapaa-aika	539	590
Varhaiskasvatus	2 442	2 527
Tekninen ja ympäristökeskus:		
Tukipalvelut	2	1
Kunnallistekniset palvelut	1 551	407
Tilapalvelut	2 697	2 745
Maankäyttöpalvelut	2 777	4 144
Ympäristöpalvelut	367	382
Vesilaitoksen eliminoitu liikevaihto	3 969	3 925
Yhteensä:	20 205	20 418

Koko konsernin toimintatuottojen erittely:

	Konserni 2016 1000 e	Konserni 2015 1000 e	Vihti 2016 1000 e	Vihti 2015 1000 e
Myyntituotot	69 862	73 342	8 215	6 743
Maksutuotot	9 304	9 735	4 615	5 082
Tuet ja avustukset	3 900	4 040	2 928	3 083
Muut toimintatuotot	2 802	3 035	1 237	2 337
Vuokratuotot	3 682	2 695	3 210	3 173
Yhteensä toimintatuotot	89 550	92 847	20 205	20 418

Konserniyhteisöiltä ei löydy tietoja tehtäväalueittain, joten ilmoitettu toimintatuotot eriteltynä.

Verotulojen erittely

	Vihti 2016	Vihti 2015
	1000 e	1000 e
Kunnan tulovero	113 836	109 019
Kunnan osuus yhteisöveroista	3 126	3 523
Kiinteistövero	7 320	7 312
Oikaisukorot	1036	
Verotulot yhteensä	124 292	119 890

Valtionosuuksien erittely

	Vihti 2016	Vihti 2015
	1000 e	1000 e
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	30 785	27 947
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-1 249	-1 707
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	1 281
Osakuntaliitoksen osuus	-2	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-3 899	-4 630
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	25 635	22 891

Palvelujen ostot

	Vihti 2016	Vihti 2015
Asiakaspalvelujen ostot tulosalueittain:		
Hallinto ja talous	74 460,42	78 246,00
Koulutus	1 273 079,12	1 240 378,79
Varhaiskasvatus	54 915,82	46 619,37
Sote-palvelujen ostot	78 212 242,42	79 707 038,26
	79 614 697,78	81 072 282,42
Muiden palvelujen ostot		
Hallinto ja talous	3 810 137,22	3 710 936,97
Ateria ja puhdistus	786 511,08	746 548,92
Koulutus	2 329 102,90	2 241 011,95
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	217 003,91	212 010,87
Varhaiskasvatus	536 881,99	576 578,18
Tukipalvelut	1 897 014,40	1 855 421,68
Kunnallistekniset palvelut	1 281 285,30	798 566,80
Tilapalvelu	1 364 041,39	1 769 921,39
Maankäyttöpalvelut	237 335,45	254 556,07
Ympäristöpalvelut	493 857,61	527 663,92
Konsernijohto	227 958,99	194 412,10
Sote-palvelujen ostot	12 748,59	12 762,84
Vesilaitos	719 813,20	591 888,42
	13 913 692,03	13 492 280,11
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	93 528 389,81	94 564 562,53

Palvelujen ostojen jaottelu on uusi liitetieto. Mukana myös vertailutieto vuodelta 2015. Vertailutieto Vesilaitoksen osalta on virheellinen. Ero johtuu kunnan ja vesilaitoksen yhdistelystä, jossa ei ollut otettu huomioon vesilaitoksen poistoja, joiden osalta keskinäisiä menoja tulee vähentää. Eron vaikutus 835.481,68 e, mikä on oikaistu tähän liitetietoon. Korjausta ei ole tehty vuoden 2015 yhdisteltyyn tuloslaskelmaan.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Kehittämismenot	2 vuotta	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Liikearvo	2 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto
Maa- ja vesialueet		ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat	10-30 vuotta	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-15 vuotta	Tasapoisto
Vedenjakelu- ja viemäriverkostot	30 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-10 vuotta	Tasapoisto
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
Osakkeet ja osuudet		ei poistoa

Uusittu poistosuunnitelma otettu käyttöön 1.1.2013 alkaen. Uutta suunnitelmaa noudatetaan vuonna 2013 ja sen jälkeen hankitun tai valmistuneen omaisuuden osalta. Aiemmin hankittu omaisuus poistetaan aiemmin vahvistettujen poistosuunnitelmien mukaisesti.

Vanhoilla poistoajoilla (päätös 9.6.2003) olevia hyödykkeitä on mukana myös seuraavissa kohdissa:

Aineettomat oikeudet	3-5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3-5 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat	15-30 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	5-12 vuotta	Tasapoisto

Aktivointiraja on poistosuunnitelman mukaan 10.000 euroa.

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni 2016 1000 e	Konserni 2015 1000 e	Vihti 2016 1000 e	Vihti 2015 1000 e
Konsernin pakolliset varaukset				
Eläkevastuuvaraus HUS 1.1.	32	49		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-10	-17		
Eläkevastuuvaraus 31.12.	22	32		
Potilasvahinkovakuutus HUS 1.1.	1 004	1 022		
Lisäykset tilikaudella	0	0		
Vähennykset tilikaudella	-1	-18		
Potilasvahinkovakuutus 31.12.	1 003	1 004		
Ympäristövastuuvaraus HUS 1.1.	35	15		
Lisäykset tilikaudella	33	20		
Vähennykset tilikaudella	-35	0		
Ympäristövastuuvaraus 31.12.	33	35		
Muu pakollinen varaus HUS 1.1.	18	32		
Lisäykset tilikaudella	20	13		
Vähennykset tilikaudella	-12	-27		
Muu pakollinen varaus 31.12.	26	18		
Pakolliset varaukset yhteensä	1 084	1 089	0	0

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni 2016 1000 e	Konserni 2015 1000 e	Vihti 2016 1000 e	Vihti 2015 1000 e
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	805	1 937	797	1 937
Rakennusten myyntivoitot	52	8	45	0
Muut myyntivoitot	260	329	248	290
Myyntivoitot yhteensä	1 117	2 274	1 090	2 227

Muut toimintakulut

Osakkeiden myyntitappio	0	10	0	10
Maa-alueiden myyntitappio	4	12	4	12
Muut myyntitappiot	63	0	63	0
Myyntitappiot yhteensä	67	22	67	22

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni	Konserni	Vihti	Vihti
	2016	2015	2016	2015
	1000 e	1000 e	1000 e	1000
Satunnaiset tuotot	400	0	400	0
Satunnaiset tuotot yhteensä	400	0	400	0
Satunnaiset kulut	14	0	14	0
Satunnaiset kulut yhteensä	14	0	14	0

Satunnaisissa tuotoissa on kysymys rakennusurakkaan liittyvistä korvauksista: Polygon Finlandin vahingonkorvaus 350.000 e ja Tryg Garantiforsikringin korvaus vakuuden antajalta 50.000 e ja Satunnaisissa kuluissa Polygon Finlandin kanssa sovitusta korvaussummasta.

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Konserni	Konserni	Vihti	Vihti
	2016	2015	2016	2015
	1000 e	1000 e	1000 e	1000 e
Osinkotulot ja osuuspääoman korotukset	43	45	41	44
Peruspääoman korko kuntayhtymiltä	232	240	232	240
Muut rahoitustuotot	155	192	155	157
Yhteensä	430	477	428	441

3 TASEEN LIITETIEDOT

Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmääritykset

	Konserni 2016 1000 e	Konserni 2015 1000 e	Vihti 2016 1000 e	Vihti 2015 1000 e
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	168,2	168,2	29,1	29,1
Arvonkorotukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvonkorotusten purku	9,8	0,0	0,0	0,0
Arvo 31.12.	158,4	168,2	29,1	29,1
Rakennukset				
Arvo 1.1.	3,6	3,6	3,6	3,6
Arvonkorotukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvonkorotusten purku	3,0	0,0	3,0	0,0
Arvo 31.12.	0,6	3,6	0,6	3,6
Muut osakkeet ja osuudet				
Arvo 1.1.	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvonkorotukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvonkorotusten purku	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvo 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvonkorotukset yhteensä				
Arvo 1.1.	171,8	171,8	32,7	32,7
Arvonkorotukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvonkorotusten purku	6,8	0,0	3,0	0,0
Arvo 31.12.	165,0	171,8	29,7	32,7

Arvonkorotuksen kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritelty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Vihdin kunnan taseessa arvonkorotuksia on vastikkeetta saadun omaisuuden osalta. Korotus on tehty viimeisimpään verotusarvoon. Ennen vuotta 1997 saadut rakennukset ja maa-alueet on arvostettu viimeisimmän kiinteistöverotuksen mukaisesti. Lahjoituksena saatu rakennus on poistettu kokonaan vuonna 2016.

Pysyvien vastaavien hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset tase-erittäin eriteltyinä

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						Sijoitukset	Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä		
Hankintameno 1.1.	1015 796,57	5 274 618,64	6 290 415,21	32 009 164,54	143 735 603,14	58 114 923,42	16 552 532,49	13 951 071,44	264 363 295,03	24 147 784,12	294 801 494,36
Hankintameno lisäykset	213 208,00	0,00	213 208,00	567 445,15	257 827,50	1 788 094,09	149 199,27	13 518 643,87	17 624 001,88	0,00	17 837 209,88
Hankintameno vähennyk.	2 325,27	0,00	2 325,27	255 206,90	696 498,83	0,00	697 704,72	1698 100,48	3 347 510,93	14 780,36	3 364 616,56
Hankintameno 31.12.	1 226 679,30	5 274 618,64	6 501 297,94	32 321 402,79	143 296 931,81	59 903 017,51	17 346 819,04	25 771 614,83	278 639 785,98	24 133 003,76	309 274 087,68
Avustukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	14 319 635,19	1 111 278,06	446 369,41	0,00	15 877 282,66	0,00	15 877 282,66
Avustusten lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	869 213,52	869 213,52	0,00	869 213,52
Avustusten vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avustukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	14 319 635,19	1 111 278,06	446 369,41	869 213,52	16 746 496,18	0,00	16 746 496,18
Siirrot erien välillä	0,00	125 156,10	125 156,10	0,00	559 642,86	1 954 706,77	0,00	-2 639 505,73	-125 156,10	0,00	0,00
Kertynyt sumupoisto 1.1.	980 903,20	4 661 164,09	5 642 067,29	0,00	72 574 731,71	35 376 893,21	14 821 875,90	11 349,98	122 784 850,80	0,01	128 426 918,10
Luov.kert.sumupoisto	2 325,27	0,00	2 325,27	0,00	471 764,52	0,00	697 704,72	0,00	1 169 469,24	0,00	1 171 794,51
Sumupoisto	78 295,69	589 149,76	667 445,45	0,00	5 799 242,54	1 975 734,78	985 541,21	0,00	8 760 518,53	0,00	9 427 963,98
Kertynyt sumupoisto 31.12.	1 056 873,62	5 250 313,85	6 307 187,47	0,00	77 902 209,73	37 352 627,99	15 109 712,39	11 349,98	130 375 900,09	0,01	136 683 087,57
Arvonlennukset								43 034,49	43 034,49		43 034,49
Kirjanpitoarvo	169 805,68	149 460,89	319 266,57	32 321 402,79	65 954 364,94	24 505 096,29	2 237 106,65	22 208 511,11	147 226 481,78	24 133 003,75	171 678 752,10
Kertynyt poistoero 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	3 237 746,83	969,08	0,00	0,00	3 238 715,91	0,00	3 238 715,91
Poistoero	0,00	0,00	0,00	0,00	-189 199,44	-387,72	0,00	0,00	-189 587,16	0,00	-189 587,16
Tuloutus	0,00	0,00	0,00	0,00	11 736,67	0,00	0,00	0,00	11 736,67	2 12 920,07	224 656,74
P.eron pois kirj.	0,00	0,00	0,00	0,00	-11 736,67	0,00	0,00	0,00	-11 736,67	-2 12 920,07	-224 656,74
Epäsuora tuloutus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertynyt poistoero 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	3 048 547,39	581,36	0,00	0,00	3 049 128,75	0,00	3 049 128,75
Tiikauden aikaiset pienhankinnat	660 340,55										
Kertapoistot käyttöomaisuudesta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ohjelmamuutoksen takia Hankintameno 1.1. ei sisällä avustuksia, kuten aiempina vuosina.

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni 2016	Konserni 2015	Vihti 2016	Vihti 2015
	1000 e	1000 e	1000 e	1000 e
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	407	516	395	449
Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset	183	201	33	33
Maa- ja vesialueiden arvonvähennykset	-10			
Muut maa- ja vesialueet	32 480	32 027	31 893	31 527
Maa- ja vesialueet yhteensä	33 060	32 744	32 321	32 009

Vihdin kunnan sijoitukset:

	Osakkeet ja osuudet						Joukkovelkakirjalainat, muut laina- ja muut				
	Osakkeet konserniyhtiö	Osakkeet omistusyhteyksyhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Liikelaitosten peruspääom osuudet (vesilaitos)	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Joukkovelkakirjalainat	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 082 298,78	0,00	14 019 278,57	3 686 690,00	5 359 516,76	24 147 784,11	0,00	199 113,97	0,00	2 522,82	201 636,79
Lisäykset		0,00			-14 780,36	-14 780,36				5 428,00	5 428,00
Vähennykset	0,00	0,00			0,00	0,00		0,00		-840,94	-840,94
Siirrot erien välillä					0,00	0,00				0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 082 298,78	0,00	14 019 278,57	3 686 690,00	5 344 736,40	24 133 003,75	0,00	199 113,97	0,00	7 109,88	206 223,85
Arvonlennukset						0,00					0,00
Arvonkorotukset						0,00					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 082 298,78	0,00	14 019 278,57	3 686 690,00	5 344 736,40	24 133 003,75	0,00	199 113,97	0,00	7 109,88	206 223,85

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖT, KUNTAYHTYMÄOSUJDET SEKÄ OSAKKUUSYHTEISÖT	Koti- paikka	Kunnan omistus osuus %	Konsernin omistus- osuus-%	Kuntakonsernin osuus 1000 euro		
				osuus omasta osasta 1000 €	vieraasta pääomas- ta 1000 €	tilikauden voitosta/ tappiosta
Yhdistelty:						
Kiinteistö Oy Härköläntie 1	Vihti	100,00	100,00	49	18	24,9
Kiinteistö Oy Härköläntie 2	Vihti	100,00	100,00	80	47	45,3
Kiinteistö Oy Härköläntie 3	Vihti	100,00	100,00	26	28	13,5
Nummelan Aluelämpö Oy	Vihti	60,00	60,00	1 042	1 750	260,8
Nummelan Teollisuustalo Oy	Vihti	100,00	100,00	599	54	-17,0
Palman tieto-taito-keskus Oy	Vihti	55,30	65,86	756	7	-13,6
Veikkoinkorpi I Oy	Vihti	100,00	100,00	384	8	-6,5
			Yhteensä	2 936	1 912	307,4
Yhdistelty suhteellisesti peruspääomaosuuksien mukaan:						
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	Helsinki	1,955647	1,955647	7 757	11 570	-1 109,1
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayht.	Lohja	23,63	23,63	8 165	1 425	350,4
Perusturvakuntayhtymä Karviainen	Vihti	76,0	76,00	3 173	7 551	308,3
Uudenmaan erityispalvelut kuntayhtymä	Mäntsälä	3,5100	3,5100	548	1 810	53,2
Uudenmaan liitto	Helsinki	2,130	2,130	34	37	-5,20
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	Hyvinkää	4,31035	4,31035	84	16	11,7
			Yhteensä	19 761	22 409	-390,7

Saamisten erittely

	Pitkäaikaiset 2016 e	Lyhytaikaiset 2016 e	Pitkäaikaiset 2015 e	Lyhytaikaiset 2015 e
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	363 735,30	0,00	235 506,56
Muut saamiset		0,00		0,00
Siirtosaamiset		881 314,19		0,00
Yhteensä	0,00	1 245 049,49	0,00	235 506,56
Saamiset valtiolta ja muilta				
Myyntisaamiset	405 000,00	1 157 119,69	405 000,00	1 189 678,98
Lainasaamiset	0,00	650,49	0,00	1 305,33
Muut saamiset	50 914,00	1 662 315,19	255 142,00	1 219 755,72
Siirtosaamiset	0,00	418 679,64	0,00	139 071,64
Yhteensä	455 914,00	3 238 765,01	660 142,00	2 549 811,67
Saamiset yhteensä	455 914,00	4 483 814,50	660 142,00	2 785 318,23

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Vihti 2016 e	Vihti 2015 e
Lyhytaikaiset siirtosaamiset:		
Vihdin kunta:		
Vihdin vesihuoltolaitos muut siirtosaamiset	7 722,00	7 395,00
Matkahuollon ennakon palautus	22 520,00	0,00
Varhemaksut	0,00	5 676,80
UPM-Kymmenen puukaupat	0,00	1 904,02
Metsäliiton puukaupat	87 152,47	0,00
Kuntien Tiera	0,00	30 464,57
Onnikan tonttikauppa	0,00	56 738,00
Avustus pakolaisten kuluihin	255 269,11	0,00
Muut siirtosaamiset	28 016,06	36 893,25
Yhteensä	400 679,64	139 071,64

	Konserni 2016 e	Konserni 2015 e	Vihti 2016 e	Vihti 2015 e
Pitkäaikaiset siirtosaamiset:	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset:				
Siirtyvät korot	9 769,71	0,00	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollon järj.	501 537,04	372 043,76	0,00	0,00
EU-tuet ja avustukset	35 503,90	14 829,09	0,00	0,00
Keva-maksut	2 477,56	72,09	0,00	0,00
Muut tulojäämät	929 830,52	666 736,29	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 479 118,73	1 053 681,23	400 679,64	139 071,64
SIIRTOSAAMISET YHTEENSÄ	1 479 118,73	1 053 681,23	400 679,64	139 071,64

Vihdin osalta Kelan korvaus työterveyshuollon järjestämisestä ei ole siirtosaamisissa vaan valtionosuussaamisissa. Summa vuonna 2016 on 243 172 e ja vuonna 2015 se oli 220 000 e.

Oman pääoman erittely

	Konserni 2016 €	Konserni 2015 €	Vihti 2016 €	Vihti 2015 €
Oman pääoman muutokset				
Peruspääoma 1.1.	50 992 626,40	50 992 626,40	50 992 626,34	50 992 626,34
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	50 992 626,40	50 992 626,40	50 992 626,34	50 992 626,34
Arvonkorotusrahas				
Arvonkorotusrahas 1.1.	182 745,77	182 745,77	32 745,77	32 745,77
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	3 022,00	0,00	3 022,00	0,00
Arvonkorotusrahas 31.12.	179 723,77	182 745,77	29 723,77	32 745,77
Muut omat rahastot				
Muut konsernin rahastot 1.1.	843 551,43	843 061,68	-	-
Lisäykset	146 365,92	489,75	-	-
Vähennykset	90 142,48	0,00	-	-
Kuntayhtymän osuuden muutos	0,00	0,00	-	-
Muut konsernin rahastot 31.12.	899 774,87	843 551,43	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	19 411 519,66	18 993 680,25	9 414 488,24	10 667 679,58
Edellisten tilikausien virheiden oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Konserniohjeen muutoksen vaikutus	0,00	49 116,35	-	-
Vähennykset	31 186,99	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	19 380 332,67	19 042 796,60	9 414 488,24	10 667 679,58
Tilikauden alijäämä - /ylijäämä+	6 617 346,40	368 723,06	6 987 731,77	-1 253 191,34
Yhteensä	25 997 679,07	19 411 519,66	16 402 220,01	9 414 488,24
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.	78 069 804,11	71 430 443,26	67 424 570,12	60 439 860,35

Rahoitusarvopaperien jälleenhankintahintojen ja aktivoitujen hankintamenojen erotus

	Konserni 2016 e	Konserni 2015 e	Vihti 2016 e	Vihti 2015 e
Osakkeet ja osuudet				
Jälleenhankintahinta	2 441 414,20	2 452 359,63	23 961,56	27 552,41
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 441 414,20	2 422 052,37	9 649,20	9 649,20
Erotus	0,00	30 307,26	14 312,36	17 903,21

Sijoitukset joukkovelkakirjalainainstrumentteihin

Jälleenhankintahinta	63 638,18	63 638,18	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	239 690,96	63 795,91	0,00	0,00
Erotus	-176 052,78	-157,73	0,00	0,00

Joukkovelkakirjalainasaamiset

Jälleenhankintahinta	1 316 868,00	1 300 908,00	1 316 868,00	1 300 908,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	840 939,64	840 939,64	840 939,64	840 939,64
Erotus	475 928,36	459 968,36	475 928,36	459 968,36

Yhteensä rahoitusarvopaperit erotus 31.12. 299 875,58 490 117,89 490 240,72 477 871,57

Oikaistaan Osakkeet ja osuudet konsernin osalta myös vertailuvuodelta. Jäsenkuntayhtymän tilinpäätöksessä on epäselvää, mitä on tarkoitettu. Muutos vähentää erotusta 12.317,61 e vuodelta 2015.

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka eräänntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

(Vuonna 2016 lyhennykset 1.1.2022 jälkeen.)

	Konserni 2016 e	Konserni 2015 e	Vihti 2016 e	Vihti 2015 e
Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta	40 099 456,88	30 588 002,69	35 637 790,00	25 259 882,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	40 099 456,88	30 588 002,69	35 637 790,00	25 259 882,00

Lyhennykset erääntymisvuosittain (Vihtin kunta)

Vuonna 2015	11 169 466,67
Vuonna 2016	11 469 466,67
Vuonna 2017	12 202 798,67
Vuonna 2018	10 402 798,67
Vuonna 2019	8 402 798,67
Vuonna 2020	6 602 802,02
Vuonna 2021	4 288 764,00
Vuonna 2022	4 288 764,00
Vuonna 2023	4 288 764,00
Vuonna 2024	4 232 118,00
Vuonna 2025	4 175 432,00
Vuonna 2026	4 175 432,00
Vuonna 2027	4 106 432,00
Vuonna 2028	3 370 832,00
Vuonna 2029	3 333 332,00
Vuonna 2030	2 333 332,00
Vuonna 2031	1 333 352,00

Pakolliset varaukset

	Konserni 2016 1000 e	Konserni 2015 1000 e	Vihti 2016 1000 e	Vihti 2015 1000 e
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuuvaraus/HUS	22	31		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvaraus/HUS	1 003	1 005		
Ympäristövastuuvaraus /HUS	33	35		
Muu pakollinen varaus/HUS	25	17		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 083	1 088	0	0

Vieras pääoma

Erittely pitkä- ja lyhytaikaisista veloista saman konsernin tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille.

	Pitkäaikaiset 2016 e	Lyhytaikaiset 2016 e	Pitkäaikaiset 2015 e	Lyhytaikaiset 2015 e
Vieras pääoma				
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	64 612,09	0,00	58 909,64
Yhteensä	0,00	64 612,09	0,00	58 909,64
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	124 204,93	0,00	1 996 676,74
Yhteensä	0,00	124 204,93	0,00	1 996 676,74
Velat valtiolle ja muille				
Saadut ennakot	910 584,40	1 133 657,60	2 613 230,04	674 308,50
Ostovelat	0,00	3 610 516,10	0,00	2 882 474,39
Muut velat	8 914 737,24	1 016 644,15	8 413 912,01	1 111 280,54
Siirtovelat	0,00	5 155 481,99	0,00	6 248 698,04
Yhteensä	9 825 321,64	10 916 299,84	11 027 142,05	10 916 761,47
Vieras pääoma yhteensä	9 825 321,64	11 105 116,86	11 027 142,05	12 972 347,85

Shekkilimiitti

Vihdin kunnalla ei ole shekkilimiittiä.

Konserni

Uudenmaan Erityispalvelujen kuntayhtymä 193.050 e käyttämätön shekkilimiitti

Muut velat erittely

	Konserni 2016 e	Konserni 2015 e	Vihti 2016 e	Vihti 2015 e
Muut velat – pitkäaikainen				
Liittymismaksut Vihdin vesihuoltolaitos				
Vesiliittymismaksut	2 702 990,70	2 547 907,98	2 701 897,48	2 554 674,65
Viemäri liittymismaksut	6 212 839,76	5 859 237,36	6 212 839,76	5 859 237,36
Muut liittymismaksut	20 500,36	21 903,71	0,00	0,00
Muut velat	1 558 635,07	1 547 421,08	0,00	0,00
Muut velat yhteensä	10 494 965,89	9 976 470,13	8 914 737,24	8 413 912,01

Vihdin vesihuoltolaitoksen liittymismaksut on muutettu 1.4.2004 palautuskelpoisiksi. Kunnanvaltuusto 10.5.2004 § 27.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Konserni	Konserni 2016 e	Konserni 2015 e	Vihti 2016 e	Vihti 2015 e
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Muut siirtovelat	0,00	29 428,20		
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Siirtyvät korot	123 277,10	141 721,64	119 108,10	132 574,64
Lomapalkkajaksotukset	10 246 518,70	12 030 094,97	3 874 839,19	4 409 705,33
Tuntipalkkojen lomakorvausjaksotus	1 063 164,43	322 632,51	274 181,43	321 674,14
Erilliskorvausten jaksotus	321 707,62	201 437,52	90 769,80	62 567,52
Henkilösivukuluvelat	830 545,52	800 049,09	512 789,30	496 397,13
Valtionosuusennakot	479 308,80	635 842,14	479 308,80	635 842,14
Vuokratakuut	9 341,92	9 356,65	9 341,92	9 356,65
Potilasvakuutus /HUS	0,00	202 008,10	0,00	0,00
Muut siirtovelat	482 782,45	389 518,79	56 356,47	180 580,49
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	13 556 646,53	14 732 661,41	5 416 695,01	6 248 698,04
Siirtovelat yhteensä	13 556 646,53	14 762 089,61	5 416 695,01	6 248 698,04

Huollettavien varat

	Konserni 2016 e	Konserni 2015 e	Vihti 2016 e	Vihti 2015 e
Huollettavien varat ja pääomat 31.12.	125 715,29	162 902,19	0,00	0,00

Siirtynyt Vihdin kunnalta Perusturvakuntayhtymä Karviaisen hoidettavaksi.

4 VAKUUTUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni 2016 e	Konserni 2015 e	Vihti 2016 e	Vihti 2015 e
--	-----------------------	-----------------------	--------------------	--------------------

Kunta ei ole antanut velkojen vakuudeksi kiinnityksiä kiinteistöihin tai pantannut osakekirjoja.

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin:

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 627 694,00	1 954 278,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	4 435 918,00	5 837 049,00		

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä tontin vuokraoikeuteen:

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	254 696,00	269 599,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	468 513,00	466 734,00		

Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä **4 904 431,00** **6 303 783,00**

Vakuudet

	Konserni 2016	Konserni 2015	Vihti 2016	Vihti 2015
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	19 727,00	19 727,00	0	0
Yhteensä	19 727,00	19 727,00	0	0
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Pantatut arvopaperit	87 328,00			
Yhteensä	87 328,00			

Vuokravastuut

	Konserni 2016	Konserni 2015	Vihti 2016	Vihti 2015
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	10 538 137,71	10 660 780,00	611 993,81	696 796,00
Seuraavalla tilikaudella maksettava	3 831 683,18	3 923 146,31	515 273,83	535 548,02
Leasingvastuut yhteensä	918 768,36	1 009 883,29	180 553,62	246 616,65
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	417 459,23	423 638,00	74 606,16	95 927,50
Yhteensä vuokravastuut	11 456 906,07	11 670 663,29	792 547,43943	412,65

Korjattu liite Kuntaliiton ohjeen mukaiseksi: lisätty vuokravastuut.

Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset	2016	2015
Alkuperäinen pääoma	2 980 000	1 390 000
Jäljellä oleva pääoma	433 000	566 552

Muut kunnan antamat vastuusitoumukset

	2016 e	2015 e
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	139 446 768,00	138 274 233,71
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	104 087,76	98 535,02
Muut kunnan taloudelliset vastuut yhteensä	139 550 855,76	138 372 768,73

Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni 2016	Konserni 2015	Vihti 2016	Vihti 2015
Tulevan tuetun asumisen vastuut	669 477	641 300		

Varmuuslisä: tulevan tuetun asumisen varausten osuus

	13 389	12 826		
Sopimusvastuut				
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma			18 366 515	17 132 629
Jäljellä oleva pääoma	5 506 034	5 423 791	5 126 110	5 132 058
Sitoumus sopimuksesta	55 705	59 892		
Maankäyttösopimukset	10 811 306	8 997 744	10 811 306	8 997 744

Maankäyttösopimusten kunnan vastuut vuosittain

2015				818 836
2016			3 291 157	1 839 035
2017			6 054 589	5 767 473
2018			1 283 160	572 400
2019			182 400	
			10 811 306	8 997 744
Taseen ulkopuoliset varat	163 564	161 740	37 849	34 198

Sopimusvastuut yhteensä

Johdannaissopimukset

Koronvaihtosopimukset				
Nimellisarvo	431 420			
Käypä arvo	-61 536	-61 165	0	0
Lisähyöty-swop				
Nimellisarvo	168 158			
Käypä arvo	-27 158			
Sähköjohdannaiset				
Sähköjohdannaissopimusten arvo	12 174	-64 252	0	0

Kiinteistöjen palautuksen alainen arvonlisävero vuosittain

Huomioitu EYTI:n tuomio 30.3.2006 C-184/04. Vuosittain huomioitava määrä on 1/10 alkuperäiseen vähennykseen oikeuttavasta veronmäärästä. Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

Arvonlisäverojen palautusvastuu	601 233	621 995	10 896	7 300
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	125 855	146 820	0	0
ARA-avustusten palautusvastuu	663 997	623 177		
Velvoite tehdä pääomasijoituksia	6 453	3 227	0	0
Lahjoitukset	262 056	522 158		
Jäsenkunnan osuus kuntayhtymän alijäämästä			171 309	503 304

Liitteen vastuut yhteensä **18 802 549** **27 622 491** **16 157 470** **15 364 100**

Vuodelle 2014 on lisätty uudet kohdat: Tulevan tuetun asumisen vastuu sekä Lahjoitukset.

Vuodelle 2015 lisätty kohta ARA-avustusten palautusvastuu ja Jäsenkunnan osuus kuntayhtymä alijäämästä. Alijäämästä ei ole tehty pakollista varausta.

Lisätty kohtaan Taseen ulkopuoliset varat Karviaisen huollettavien varat myös vertailutietoihin sekä täydennetty Johdannaissovimuksia näyttämällä sekä nimellisarvo että käypä arvo.

5 HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

	2016 lkm	2015 lkm
Konsernihallinnon keskus		
Konsernihallinto	5	4
Yhteensä	5	4
Hallintokeskus		
Hallinto ja talous	25	40
Työllistäminen/kierrätyskeskus	14	0
Ateria- ja puhdistuspalvelu	131	134
Yhteensä	170	174
Sivistyskeskus		
Koulutus	437	426
Kulttuuri ja vapaa-aika	52	45
Varhaiskasvatus	382	419
Yhteensä	871	890
Tekninen keskus		
Ympäristöpalvelut	10	10
Tilapalvelut	25	24
Vesilaitos	12	15
Tukipalvelut	2	1
Kunnallistekniset palvelut	25	27
Maankäyttöpalvelut	19	23
Yhteensä	93	100
Kaikki yhteensä	1 139	1 168

Kunnan tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

Henkilöstökulut	2016 e	2015 e
Palkat ja palkkiot	35 751 466,87	36 163 942,02
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	8 917 036,71	9 354 995,42
Muut henkilösivukulut	2 190 755,26	1 996 017,64
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-539 938,22	-541 584,20
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	46 319 320,62	46 973 370,88
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	313 801,27	285 839,21
Yhteensä henkilöstökulut	46 633 121,89	47 259 210,09

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2016 e	2015 e
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.	246,75	240,75
Vihdin Perussuomalaiset ry	1 005,77	1 032,01
Vihdin Vihreät ry	1 210,50	1 135,00
Vasemmistoliitto	918,50	939,00
SDP	3 415,50	3 120,00
RKP	121,75	119,75
Kokoomus	4 107,85	3 936,82
Keskustapuolue	2 170,50	2 115,00
Yhteensä luottamushenkilömaksuja	13 197,12	12 638,33

Tilintarkastajan palkkiot

	2016 e	2015 e
PwC Julkistarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	18 276,40	20 340,28
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen		
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	18 279,40	20 340,28

V LASKENNALLISESTI ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

1 TILAPALVELU

Kunnanhallituksen päätöksellä 24.10.2011 § 218 Tilapalveluiden tulosalue on muutettu laskennalliseksi taseyksiköksi. Järjestelyn tavoitteena on ollut tilavuokrien läpinäkyvyys ja tilapalvelun kehittäminen kunnan tilaomaisuuden hallintayksiköksi. Pitkällä aikavälillä tilapalvelun taseyksikön tavoitteena tulee olla kattaa sisäisillä ja ulkoisilla vuokrasopimuksilla kiinteistöjen hankkimisesta ja ylläpidosta aiheutuvat kulut siten, että korjausvelkaa ei synny.

Tilapalvelun taseyksikön tehtävänä on kunnan rakennettujen kiinteistöjen omistajaohjaus, tilojen suunnittelu- ja rakennuttamisasiat, kiinteistöjen isännöinti, suunnitelmallinen kunnossapito ja huolto sekä vuokraustoiminta. Tilapalvelu on maksanut 3 prosentin korolla korvausta jäännöspääomasta tilikausina 2012–2015. Jäännöspääoman korkoa ei peritä vuonna 2016 tilikauden 2015 jäännöspääoman ollessa negatiivinen. Tilapalvelulle on kohdistettu kunnan lainasalkun veloista yhteensä 54,8 miljoonaa euroa.

Vuonna 2016 tilapalvelun talous toteutui odotettua paremmin. Vuokratuotot ylittyivät noin 488 000 euroa, merkittävimmät säästöt saavutettiin aineissa ja tarvikkeissa sekä palveluiden ostoissa noin 474 000 euroa. Tilapalvelun investoinnit (netto) olivat kokonaisuudessaan noin 5,6 miljoonaa euroa ja jäivät noin 2,3 miljoonaa euroa talousarviota pienemmiksi. Merkittävin poikkeama oli Nummelanharjun koulun II-vaiheen toteutuminen noin 2,1 miljoonaa euroa talousarviota pienempänä. Investointisuunnitelmassa isot, usealle vuodelle ajoittuvat hankkeet ovat sitovuustason kannalta ongelmallisia, koska hankkeiden tarkkaa etene- mistä ei ole voitu talousarvion laadintavaiheessa arvioida.

Vuoden aikana otettiin käyttöön kiinteistönhoidon uusi mitoitus sekä tilapalvelun ja tilojen käyttäjien välinen vastuunjakotaulukko. Näin vastuita on selkeytetty ja saatu aikaan entistä paremmin toimiva järjestelmä.

Kiinteistötietojärjestelmän käyttöä on laajennettu ja sisäisten vuokrien siirto kiinteistöjärjestelmästä suoraan kirjanpitoon toteutettu. Menettely vähentää merkittävästi työtä ja helpottaa määrärahojen käytön seuranta tilojen käyttäjillä. Kiinteistönpidon merkittävimmät riskit liittyvät mm. korjausvelan hallitsemattomaan kasvuun, suhdanteisiin (kustannusten nousu), kiinteistöihin kohdistuvan ilkvallan kasvuun (valvonta- ja korjauskustannukset), käytöstä poistuviin kohteisiin (myyntiajankohta, ylläpitokustannus), parakkien poistokustannuksiin (ajoitus) sekä tilavarusteiden ja -järjestelmien ylläpitoon (kustannuskasvu). Vuonna 2016 on uudiskohteena otettu vastaan Nummelan harjun koulun II vaiheen ja liikuntasali.

Trellumin tekemän vuoden 2014 kartoituksen mukaan Vihdin kunnalla on omistuksessaan 95 rakennusta, joiden pinta-ala on noin 114 200 neliometriä. Koko omaisuuden jälleenhankinta-arvo on noin 244,3 miljoonaa euroa ja sen keskimääräinen neliöhinta on 2 140 €/m². Tekninen arvo puolestaan on 190,7 miljoonaa euroa ja sen neliöhinta on keskimäärin 1 670 €/m². Koko omaisuuden kuntoluokka (Kla = tekninen arvo/jälleenhankinta-arvo) on hieman yli 78 %, mitä voidaan pitää varsin hyvänä. Rakennukset kuluvat vuosittain noin 4,4 miljoonaa euroa, mikä tekee noin 3,22 €/m²/kk. Rakennusten korjausvelka 75 % tavoitetasoon on noin 10,4 miljoonaa euroa ja peruskorjaustarve 90 % tavoitetasoon noin 9,2 miljoonaa ja perusparannustarve 120 % tavoitetasoon puolestaan vajaat 16,8 miljoonaa euroa.

Kuntoluokaltaan huonokuntoisia (Kla < 50 %) rakennuksia koko omaisuuden pinta-alasta on noin prosentti ja näiden pinta-ala puolestaan on yhteensä vajaat 1 700 m². Välttäväkuntoisia (Kla 50 – 60 %) koko omaisuuden pinta-alasta on noin 10 % ja näiden rakennusten pinta-ala on yhteensä noin 11 900 m². Kaiken kaikkiaan investointitarpeessa olevia huono- ja välttäväkuntoisia rakennuksia on yhteensä 25 kappaletta ja näiden pinta-ala on hieman vajaat 13 600 m². Kun rakennusten välitön perusparannustarve (tavoitetaso 120 %) on yhteensä noin 16,8 miljoonaa euroa, niin heikko- ja välttäväkuntoisten rakennusten perusparannustarpeen karkea neliöhinta on vajaat 1 240 €/m². Tyydyttävässä kunnossa (Kla 60 – 75 %) olevien rakennusten pinta-ala on noin 31 500 m² ja niiden osuus koko pinta-alasta on noin 28 %. Hyväkuntoisia rakennuksia (Kla 75 – 90 %) on pinta-alalla tarkasteluna eniten ja kaikkiaan näitä rakennuksia on 31 kappaletta ja yhteenlaskettu pinta-ala on noin 52 500 neliometriä, mikä edustaa noin 46 % koko omaisuuden pinta-alasta. Uutta vastaavia kunnossa olevia rakennuksia on kaikkiaan noin 16 600 m² ja niiden osuus on 15 % pinta-alasta.

KUNTAPÄÄMÄÄRÄ	TERVE KUNTATALOUS
TAVOITE 2016	VIHDIN KUNNAN OMISTAMIEN RAKENNUSTEN SALKUTUS JA ARVON PÄIVITYS, SEKÄ MYYNTIOHJELMAN LAATIMINEN.
Tavoite 2018	Salkutettujen rakennusten toimenpidesuunnitelman ja myyntiohjelman toteuttaminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
Toimenpide	Rakennusten arvon määrittäminen Haahtelan kiinteistötietojärjestelmään
Mittari/Arviointikriteeri Tavoitetaso	Rakennusten arvot päivitetty Haahtelan kiinteistötietoon sekä myyntiohjelma laadittu vuoden 2016 loppuun mennessä.
Vastuhenkilö	Tilapäällikkö
Edelliset Toteutumat	Rakennusten salkutus valmistelussa.
Toteutuma	Rakennusten salkutus ja arvopäivitys tehty sekä myyntiohjelma laadittu.
TOTEUTUMINEN (KYLLÄ/EI)	KYLLÄ

TILAPALVELUN TASEYKSIKKÖ TULOSLASKELMA (ulk. ja sis. erät)	TP 2015	TA 2016 alkuperäinen	TA 2016 muutokset	TA 2016 muutettu	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Liikevaihto	17 797 588	16 545 446	100 000	16 645 446	17 125 937	480 491
Myyntituotot	39 585	26 500		26 500	19 043	-7 457
Tuet ja avustukset	11 039	0		0	0	0
Vuokrat	17 744 976	16 518 946	100 000	16 618 946	17 106 854	487 908
Muut tuotot	1 987	0		0	40	40
Valmistus omaan käyttöön	130 279	160 000		160 000	122 346	-37 654
Materiaalit ja palvelut	4 897 860	5 328 013	-550 000	4 778 013	4 579 475	-198 538
Aineet ja tarvikkeet	2 672 965	3 627 550	-500 000	3 127 550	2 794 577	-332 973
Palvelut	2 224 895	1 700 463	-50 000	1 650 463	1 784 898	134 435
Henkilöstökulut	1 066 428	1 151 705		1 151 705	969 294	-182 411
Poistot	5 237 113	4 914 461	180 000	5 094 461	5 545 830	451 369
Liiketoiminnan muut kulut	1 188 845	1 226 161		1 226 161	1 174 120	-52 041
Vuokrat	1 133 404	1 209 661		1 209 661	1 045 668	-163 993
Muut kulut	55 441	16 500		16 500	128 452	111 952
Liikelylijäämä	5 537 622	4 085 106	470 000	4 555 106	4 979 565	424 459
Rahoitustuotot ja -kulut	1 223 159	1 241 000	0	1 241 000	590 141	-650 859
Korkotuotot	0	0		0	0	0
Muille maksettu korkokulut	770 845	990 000		990 000	588 508	-401 492
Korvaus jäännöspääomasta	451 089	250 000		250 000	0	-250 000
Muut rahoituskulut	1 224	1 000		1 000	1 634	634
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	4 314 463	2 844 106	470 000	3 314 106	4 389 424	1 075 318
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0		0	385 166	385 166
Satunnaiset tuotot	0	0		0	400 000	
Satunnaiset kulut	0	0		0	14 834	
Yli/alijäämä ennen varauksia	4 314 463	2 844 106	470 000	3314106	4 774 590	1 460 484
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	189 199	189 199		189 199	189 199	0
Tilikauden yli-/alijäämä	4 503 663	3 033 305	470 000	3 503 305	4 963 789	1 460 484

Toteutusarakeessa palvelujen ostoihin sisältyy hallintomenojen ja tukipalvelujen ostojen vyörytysten osuus tilapalvelun tulosalueelle, yht. 275 609 euroa.

Tilapalvelun jäännöspääomaan korvaukseen on sovellettu 3 prosentin korkoa tilikausina 2012–2015. Tilikauden 2015 jäännöspääoman ollessa negatiivinen, ei korvausta jäännöspääomasta peritä, vaan se on 0 euroa.

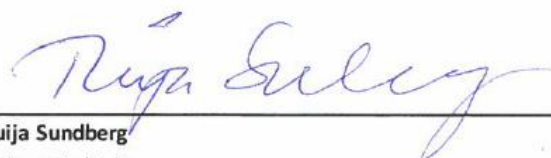
TILAPALVELUN TASEYKSIKÖ
TASELASKELMA

VASTAAVAA		31.12.2016	31.12.2015
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	77 981 108,77	78 197 211,69
I	Aineettomat oikeudet	1 233,28	3 700,12
2.	Muut pitkävaikutteiset menot	1 233,28	3 700,12
II	Aineelliset hyödykkeet	75 963 508,82	76 169 092,06
1.	Maa- ja vesialueet	2 114 098,78	2 117 951,28
2.	Rakennukset	63 932 689,96	68 859 100,67
3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet	53 257,71	60 358,71
4.	Koneet ja kalusto	65 421,39	20 218,83
6.	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 798 040,98	5 111 462,57
III	Sijoitukset	2 016 366,67	2 024 419,51
1.	Osakkeet ja osuudet	1 100 935,27	1 108 988,11
3.	Muut lainasaamiset	915 431,40	915 431,40
B	VAIHTUVAT VASTAAVAT	488 491,75	636 850,35
I	Vaihto-omaisuus	129 101,05	125 317,49
II	Saamiset	359 390,70	511 532,86
	Pitkäaikaiset	914,00	205 142,00
4.	Muut saamiset	914,00	205 142,00
	Lyhytaikaiset	358 476,70	306 390,86
1.	Myyntisaamiset	19 093,27	23 078,71
4.	Muut saamiset	339 383,43	283 312,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ		78 469 600,52	78 834 062,04
VASTATTAVAA			
A	OMA PÄÄOMA	15 407 920,06	-5 702 031,48
I	Jäännöspääoma	15 407 920,06	-5 702 031,48
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 048 547,39	3 237 746,83
1.	Poistoero	3 048 547,39	3 237 746,83
D	VIERAS PÄÄOMA	60 013 133,07	81 298 346,69
	Pitkäaikainen	44 732 315,36	66 151 296,70
2.	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	44 732 315,36	66 151 296,70
	Lyhytaikainen	15 280 817,71	15 147 049,99
2.	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 058 282,67	10 658 282,67
7.	Ostovelat	4 881 412,13	4 090 699,83
9.	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	35 771,27	34 221,01
10.	Siirtovelat	305 351,64	363 846,48
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		78 469 600,52	78 834 062,04

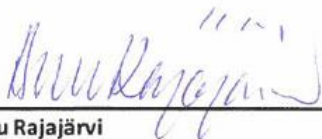
VI KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Hannu Nummela
vs. kunnanjohtaja

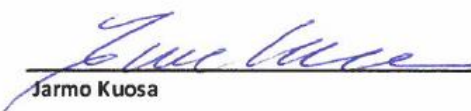
Tuija Sundberg
Puheenjohtaja

Anu Rajajärvi
I varapuheenjohtaja

Kari Viherkanto
II varapuheenjohtaja

Jarmo Kuosa
Jäsen

Jorma Luhtasela
Jäsen

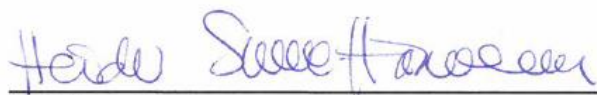
Sari Metsäkivi
Jäsen

Erkki Aronen
Jäsen

Pasi Salonen
Jäsen

Heidi Sume-Hänninen
Jäsen

VII TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olen antanut suorittamastani tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vihdissä 15 / 5 2017

PwC, Julkistarkastus Oy
Tilintarkastusyhteisö

Topi Katajala
HT, JHT

VIII TILIKIRJALUETTELO

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Kirjanpitokirja	Muoto	Säilytys
Päiväkirja	Atk-tuloste	10 vuotta
Pääkirja	Atk-tuloste	10 vuotta
Ostoreskontra	Atk-tuloste	10 vuotta
Myyntireskontrat	Atk-tuloste	10 vuotta
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-tuloste	10 vuotta
Palkkakirjanpito	Atk-tuloste	10 vuotta
Palkkakortit	Atk-tuloste	Pysyvästi
Talousarvion toteutumisvertailu	Atk-tuloste	10 vuotta
Tase-erittelyt	Erikseen sidottuna	10 vuotta
Liitetietojen erittelyt	Erikseen sidottuna	10 vuotta
Tilinpäätös	Erikseen sidottuna	Pysyvästi

Kunnan ostolaskut ovat sähköisessä muodossa Raindance-kirjanpito- ja ostoreskontrajärjestelmässä.

Muistioista osa on sähköisessä muodossa Raindance-kirjanpitojärjestelmässä.

KIRJANPIDON OSAJÄRJESTELMÄT

Taloussuunnittelu	Budnet 3
Kirjanpito	Raindance/Kunnan Taitoa
Ostoreskontra	Raindance/Kunnan Taitoa
Maksatusohjelma	Opus Capita/Kunnan Taitoa
Konsernitilinpäätös	Basware FPM/Kunnan Taitoa
Käyttöomaisuuskirjanpito	Aditro /Kunnan Taitoa
Myyntireskontra	ProEconomica/Kunnan Taitoa
Yleislaskutus	ProEconomica yleislaskutus
Vesilaskutus	VesikantaPlus
Päivähoitolaskutus	Pro Consona Päivähoito
Tilavaraukset	Timmi
Palkkahallinto	Pegasos HEHA/Kunnan Taitoa
	Webtallennus
Henkilöstöhallinnon raportointi	AGS
Kassajärjestelmä	Casio
Matkalaskut	M2
Työajanmittausohjelma	Timecon

IX VIHDIN VESIHUOLTOLAITOS – LIKELAITOKSEN TASEKIRJA

Vihdin Vesihuoltolaitos –liikelaitos / Vihdin Vesi
Asemantie 30 03100 NUMMELA
Asiakaspalvelupuhelimet 044-767 4874 tai 044-767 4875
<http://www.vihti.fi/vesihuoltolaitos>

TASEKIRJA 2016

Vihdin Vesi on Vihdin kunnan omistama liikelaitos. Sen tehtävänä on järjestää toiminta-alueillaan laadukkaat ja kustannustehokkaat vesihuoltopalvelut.

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällys

JOHTAJAN KATSAUS	1
YLEISTÄ.....	1
HENKILÖSTÖ	1
TUOTANTOON LIITTYVÄ TOIMINTA.....	1
ASIAKASPALVELU, VIESTINTÄ JA MUU SIDOSRYHMÄTOIMINTA	2
TALOUS.....	2
KATSAUS TULEVAAN	3
HALLINTO JA HENKILÖSTÖ.....	4
KESKEISIÄ TAPAHTUMIA VUONNA 2016	5
VESILAITOS	5
JÄTEVEDENPUHDISTUS	5
VERKOSTOT	5
ASIAKASPALVELU	5
ASIAKKAAT, YHTEISTYÖTAHOT JA VIESTINTÄ.....	6
ASIAKKAAT.....	6
VESIOSUUSKUNNAT	6
YHTEISTYÖ KUNNAN ERI YKSIKÖIDEN KESKEN.....	6
MUITA YHTEISTYÖTAHOJA.....	6
VIESTINTÄ	6
VUODEN 2016 TAVOITTEET	8
Vuoden 2016 taloudelliset tavoitteet.....	8
TALOUSVEDEN TUOTANTO JA JAKELU	10
JÄTEVESIEN KERÄÄMINEN JA PUHDISTAMINEN.....	11
JÄTEVEDENPUHDISTAMON KOETOIMINTA.....	13
JOHDANTO	13
Aeromatic.....	14
TOIMINNAN TULEVIA NÄKYMIÄ	15
TALOUS	16
Tuloslaskelma ja talousarviovertailu.....	16
Rahoituslaskelma ja talousarviovertailu.....	17

SISÄLLYSLUETTELO

Investoinnit ja talousarviovertailu.....	18
Tuloslaskelma.....	19
Tase 31.12.2016, vastaavaa.....	20
Tase 31.12.2016, vastattavaa.....	21
Tase 31.12.2016, lajeittain.....	22
RAHOITUSLASKELMA	25
Hulevedet	26
Tuloslaskelma (hulevedet)	26
TASE VASTAAVAA, HULEVEDET	27
TASE VASTATTAVAA, HULEVEDET	28
RAHOITUSLASKELMA, HULEVEDET	29
INVESTOINNIT 2016.....	30
TULOSLASKELMAT, LIITETIEDOT	31
TASE. LIITETIEDOT.....	32
KILPAILUTUKSET	32
PYSYVÄT VASTAAVAT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET 31.12.2016.....	33
LIITETIETOERITTELYT SIIRTOVELKOKIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT.....	34
POISTOSUUNNITELMA	35
KÄYTTÖOMAISUUDEN SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	35
KÄYTTÖOMAISUUDEN SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	36
Allekirjoitukset.....	38

JOHTAJAN KATSAUS

YLEISTÄ

Talousvedentuotanto ja jätevesien puhdistaminen ovat perustehtäviämme. Talousvedentuotannossa pyrimme siihen, että pystymme toimittamaan asiakkaillemme laadultaan erinomaista vettä ja jakelukatkoksetkin olisivat mahdollisimman ennalta arvattavissa.

Jätevesien osalta tavoitteemme on, että ympäristölupaehdot saavutetaan ja alitetaan. Pyrimme siihen, että puhdistetut jätevedet johdetaan vesistöön puhtaampina mitä lupaehdot meiltä edellyttävät.

Vuosi 2016 oli laitokselle pääosin onnistunut vuosi, josta kertoo talousveden tasainen ja hyvä laatu sekä jäteveden puhdistuksen korkea puhdistustaso.

HENKILÖSTÖ

Merkittävin yksittäinen henkilöstötapahtuma oli Vihdin Veden johtajan vaihtuminen. Tapio Lankinen on ansiokkaasti johtanut Vihdin Veden toimintaan pitkään. Kesällä hän päätti siirtyä kohti uusia haasteita, tullen valituksi Someron Lämpö Oy:n sekä Someron Vesihuolto Oy:n toimitusjohtajaksi. Uudeksi johtajaksi valittiin loppuvuodesta 2016 Santeri Saarikko.

Henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua erilaisiin täydennyskoulutustilaisuuksiin. Koulutustarjonta oli monipuolista, esimerkkeinä mainittakoon ensiapukurssit, työturvallisuuskurssit, vesihuoltopäivät ja yhteistyökumppaneiden järjestämät tuotekoulutukset niin ulko- kuin kotimaassa. Tilastoituja henkilöstön koulutuspäiviä oli vuonna 2016 yhteensä 28.

TUOTANTOON LIITTYVÄ TOIMINTA

Talousvetemme on pohjavettä, jota pumpataan neljältä vedenottamolta. Päävedenottamomme sijaitsee Luontolassa, joka on saneerattu ja laajennettu vuonna 2015. Luontolaa pienemmät vedenottamot sijaitsevat Lautojalla, Isolähteellä sekä Lankilassa.

Hiidenranta 3 pumppaamo saneerattiin ja Harjunraitille rakennettiin uusi pumppaamo vuoden 2016 aikana.

Nummelan jätevedenpuhdistamolla aloitettiin vuonna 2016 iso urakka, jossa laitoksen etupää sisältäen välppäyksen, rasvanerotuksen, hiekanerotuksen ja sakokaivolietteiden vastaanoton, siirretään uuteen rakennettavaan rakennukseen ja samalla uusitaan kaikki näihin liittyvät laitteet. Urakalla saadaan kahdennettua laitoksen etupää, mikä lisää toimintavarmuutta laitoksen toiminnassa. Tulevaisuudessa välpe pestään. Tällä säästetään sekä luontoa että kustannuksia, kun jatkokäsittelyyn vietävän välpeen määrä vähenee oleellisesti ja ravinteet

saadaan pidettyä puhdistamon puhdistusprosessissa. Myös hiekka tullaan tulevaisuudessa pesemään, jolloin hiekka voidaan kierrättää takaisin hyötykäyttöön.

Vuonna 2016 Nummelan puhdistamon ympäristölupa lähetettiin tarkistettavaksi ja siitä odotetaan päätöstä vuoden 2017 aikana. Hakemuksen tarkistamisessa on harvinaista että hakija esittää tiukennuksia lupaehtoihin, mutta me Vihdin vedessä esitimme. Lupaehtojen nostamisella haluamme näyttää että pelkkä luvassa oleva raja ei ole meille se päämäärä mitä haluamme, vaan meidän tavoite on kehittää ja parantaa puhdistusta niin, että voimme olla ylpeitä siitä kuinka kunnassamme hoidetaan vesiasiat.

Puhdistamot ovat toimineet erittäin hyvin. Nummelan puhdistustulokset ovat koko maan parhaimmista ja Kirkonkylä seuraa Nummelaa puhdistustuloksien osalta. Kuvaavaa erinomaiselle toiminnalle on että laitoksien ohituksia ei suurista kertasateista huolimatta ole jouduttu tekemään vaan hyvällä ja ennakoivalla toiminnalla on pystytty vastaamaan myös suuriin säävaihteluihin.

ASIAKASPALVELU, VIESTINTÄ JA MUU SIDOSRYHMÄTOIMINTA

Asiakaspalvelupisteemme on kunnantalolla. Uusien liittymien rakentamiseen liittyviä asioita asiakkaamme haluavat vielä usein hoitaa henkilökohtaisilla kontakteilla ja heitä varten asiakaspalvelupisteessä on kaksi iloisesti palvelevaa henkilöä. Olemme panostaneet ja tulemme jatkossa panostamaan nykyistä enemmän sähköisen asioinnin sekä tiedottamisen kehittämiseen.

Vihti H2O –Facebook sivusto on toiminut yhtenä viestintäkanavana ja tiedotuksesta on tullut paljon positiivista palautetta, jatkossakin Facebook on tärkeässä roolissa tiedotuksissamme.

TALOUS

Liikevaihto oli 4 195 799 euroa, summa on 108 799 euroa yli talousarviossa asetetun tavoitteen. Muut merkittävät kuluerot talousarvioon verrattuna olivat:

- Henkilöstökulut olivat noin 99 000 euroa arvioitua pienemmät
- Tavaroiden ja palveluiden ostot olivat noin 108 000 euroa arvioitua pienemmät

Tilikauden taloudellinen tulos onnistuttiin saamaan ennakoitua paremmaksi. Tähän parempaan taloudelliseen lopputulokseen vaikutti osaltaan Nummelan esikäsittelyrakennuksen valmistumisen siirtyminen vuodelle 2017.

Henkilöstökulujen säästöt tulivat vuorotteluvapaista sekä siitä että laitoksen johtajan tehtäviä hoiti osan vuotta vesihuoltomestari. Vuorotteluvapaat sekä sijaistamiset aiheuttivat töiden kertymistä. Työkuormaa puretaan vuoden 2017 aikana.

Investointien kokonaismäärä oli vuonna 2016 2 420 053€. Laitosinvestointeja olivat Nummelan jätevedenpuhdistamon esikäsittelyhanke. Vesihuoltoverkostoa

rakennettiin n. 1 200 000€:lla, josta saneerauksien osuus oli reilu kolmesataa tuhatta euroa.

KATSAUS TULEVAAN

Vuosi 2017 tulee olemaan monella tapaa varmasti mielenkiintoinen Vihdin Veden toiminnassa, päätös Nummelan puhdistamon ympäristöluvasta on alustavasti luvattu vuoden 2017 aikana. Ympäristö lupa määrittää pitkälle jätevesipuolen investointien suunnan. Vuosien varrella on luvassa väläytelty siirtolinjaa Espoon Blominmäkeen rakennettavaan HSY:n puhdistamoon, mikä vaatisi rahallisesti mittavan investoinnin sekä heikentäisi mahdollisuuksia kehittää jätevedenpuhdistusta edelleen Vihtiläisin voimin. Toiveissa on, että lupa Nummelaan saadaan ja ympäristö sekä ihmiset voi kiittää parhaan ja turvallisimman vaihtoehdon puolesta, koska oma puhdistamo ja oma pitkäjänteinen kehitystyö luo parhaan pohjan toimintojen kehittämiseksi sekä parhaan tuloksen Itämeren tilan parantamiseksi.

Muita vuoden 2017 muutoksia on liikelaitoksesta luopuminen ja vuoden 2018 alusta kirjanpidollisesti erilliseksi taseyksiköksi muuttuminen, mikä omalta osaltaan tuo lähinnä muutoksia sisäiseen raportointiin sekä muutoksen Vihdin Veden johtokunnan lopettamisen myötä asioiden siirtymisen osaksi kaavoitus – ja teknistä lautakuntaa.

Tulevaisuutta ennakoidaan myös aloittamalla selvitystyöt vedenhankinnan osalta, jotta voimme tulevaisuudessakin toimittaa hyvää vettä kasvavan Vihdin vedenkulutuksen tarpeeseen.

Viestintä on Vihdin Vedessä viime vuosina kasvanut sosiaalisen median ja muiden sähköisten järjestelmien avulla hyvään suuntaan ja suuntaa pyritään jatkossakin parantaa niin että tiedostus ja vuorovaikutus asiakkaiden kanssa on yksinkertaista, nopeaa ja sujuvaa.

Itse tulin Vihdin veteen vuoden vaihteessa ja sain ilokseni huomata kuinka motivoitunut ja huippu henkilöstö täällä toimii. Vesiala kun on monesti hieman huomaamaton, kunnes jotain ikävää sattuu. Monet ovat tottuneet että vesi tulee kraanasta ja lähtee pöntöstä, harvat tietävät paljonko vesipalvelun aikaansaamiseksi vaaditaan tietoja, taitoja sekä investointeja. Veden käsittelyssähän se hienous on juurikin se, että koskaan ei voi tietää tarpeeksi. Tietoja tarvitaan rakentamisesta, maaperägeologiasta, fysiikasta, mikrobien toiminnasta, kemiasta ja monesta muustakin, jotta turvattua vesihuoltoa voidaan tehdä. Vihdin Vedellä on henkilöstöllä kaikki tuo tarvittava tieto, en tiedä miten edeltäjäni Tapio on onnistunut saamaan näin huippuporukan tänne töihin, mutta toivon että jatkossakin saamme yhdessä toteuttaa kuntalaisille tätä vesipuolen palvelua.

Lisäksi vielä erityiskiitos Lankisen Tapiolle mahtavasta työstä Vihdin Veden eteen, tästä on hyvä jatkaa kohti tulevaisuutta ja uusia seikkailuja!

31.1.2017 Santeri Saarikko

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

JOHTOKUNTA	VARSINAINEN JÄSEN	VARAJÄSEN
puheenjohtaja	Markku Eurajoki keskusta	Pasi Saario
varapuheenjohtaja	Leila Terkoma sosiaalidemokraatit	Paula Savinko
jäsen	Jaana Laine kokoomus	Kati Helanto-Väätänen
jäsen	Sampo Ali-Jaakkola 15.8.2016 alkaen Kari Rastas perussuomalaiset	Hannu Tanskanen
asiantuntijajäsen	Kari Setälä tekninen ja ympäristöjohtaja	Hannu Nummela vs. kunnanjohtaja

Vihdin Vesi on kunnan omistama liikelaitos, jota kuntalain mukaisesti johtaa johtokunta. Johtokuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, kaksi varsinaista jäsentä ja yksi asiantuntijajäsen. Johtokunnan jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet. Kunnanhallituksen edustaja johtokunnan kokouksissa on ollut Sari Metsäkivi, vesilaitoksen johtajan toimiessa johtokunnan kokouksissa esittelijänä sekä pöytäkirjan pitäjänä. Johtokunta piti 7 kokousta vuoden 2016 aikana.

HENKILÖKUNTA

Blom Reija vesihuoltosihteeri/ asiakaspalvelu	Kivi Oskari laitosmies / Nla	Tiihonen Kari verkostoasentaja
Haasto Jukka puhdistamonhoitaja / kk	Koivunen Jari verkostoasentaja	Turunen Terja vesihuoltosihteeri/ asiakaspalvelu
Hakala Jari vesihuoltomestari tuotannon esimies	Lankinen Tapio vesilaitoksen johtaja / yleisjohto ja hallinto. 30.8.2016 asti	Viitala Hannu verkostoasentaja
Hampori Harri puhdistamonhoitaja / kk	Marttila Jukka prosessimestari vedenottamot ja automaatio	
Kaltainen Heikki puhdistamonhoitaja / Nla	Pohjaranta Marko verkostoasentaja	

KESKEISIÄ TAPAHTUMIA VUONNA 2016

VESILAITOS

- Vettä pumpattiin 1 075 946 m³ ja myytiin 990 365 m³. Laskuttamatta jäi 84 271 m³. Prosenteiksi muutettuna laskuttamattoman veden osuus oli 7,8 %. Laskuttamaton vesi on mm. vuoto-vettä, palolaitoksen sammutusvettä, laitosten prosessienpesuvettä ja verkoston huuhteluihin käytettyä vettä.

JÄTEVEDENPUHDISTUS

- Jätevettä puhdistettiin Nummelassa 824 577 m³ ja kirkonkylällä 251 229 m³. Jätevettä laskutettiin 938 783 m³, luku ei sisällä lokajätettä. Puhdistetun ja laskutetun veden erotus oli 137023 m³, laskuttamattoman jäteveden määrä oli 7 % jätevedenpuhdistamoilla käsitellystä kokonaisvesimäärästä.
- Nummelan puhdistamolla otettiin käyttöön Aeromatic ilmastuksen ohjausjärjestelmä, joka vähentää energian kulutusta sekä parantaa ammoniumtypen hapettumista
- Nummelan puhdistamolla aloitettiin esikäsitteilyrakennuksen rakentaminen

VERKOSTOT

- Viemärivuotojen hallintaan hankittiin ultraäänivirtausmittaukset, jotka otetaan käyttöön 2017 aikana
- Toteutettiin viemärikuvaukset Kirkonkylän Pappilanpellon alueella ja Nummelassa Nummensyrjän alueella
- Toteutettiin uusinvestointi urakka Harjunraitin jätevesipumppaamo
- Toteutettiin Hiidenranta 3 jätevesipumppaamon saneerausinvestointi

ASIAKASPALVELU

- Tapio Lankinen teki päättötyön ”Asiakashallinta järjestelmän kehittäminen – Vihdin Veden myyntilaskutusprosessi”, työssä esiin tulleita asioita aletaan kehittää toiminnassamme
- Häiriötiedote tekstiviesti järjestelmä otettiin käyttöön

ASIAKKAAT, YHTEISTYÖTAHOT JA VIESTINTÄ

ASIAKKAAT

Asiakaspalvelijamme, vesihuoltosihteerit Reija Blom ja Terja Turunen, ovat tavattavissa kello 12-15 (perjantaisin ja juhlapyhien aattona kello 14 asti) välisenä aikana henkilökohtaista palvelua haluavia varten kunnan virastotalon 2. kerroksessa sijaitsevassa asiakaspalvelupisteessä. Puhelimitse Terjan ja Reijan tavoittaa arkipäivisin aamupäivällä kello yhdeksän alkaen.

Vesihuoltopalveluihin liittyvät lomakkeet löytyvät sähköisesti internetsivuiltamme. Asiakaspalautetta voi antaa myös sähköpostitse, Kulutus-Webin sekä Vihdin Vesi;Vihti H₂O Facebook sivujen kautta.

Virka-ajan ulkopuolista vikapäivystystä hoitaa edelleen Vesihuolto Eerola Oy. Päivystysnumeromme 0500 216 982 voi soittaa tai jättää tekstiviestinä vikailmoitukset 24/7 periaatteella.

VESIOSUUSKUNNAT

Vihdin Vesi järjestää vesihuoltopalvelut toiminta-alueellaan. Toiminta-alueen ulkopuolella vesihuolto-palveluja tarjoavat mm. vesiosuuskunnat joiden kanssa Vihdin Vesi tekee tiivistä yhteistyötä.

YHTEISTYÖ KUNNAN ERI YKSIKÖIDEN KESKEN

Vesihuoltoverkoston uudisrakentaminen suunnitteluineen ja rakennuttamisineen on kunnallistekniikan vastuulla.

Kunnallistekniikan suunnittelijat vastaavat Key-Aqua paikkatietojärjestelmän ylläpidosta. Myös kunnan rakennusvalvonnan, tilapalveluiden ja kaavoituksen kanssa yhteistyö on ollut tiivistä ja molempia osapuolia hyödyntävää.

MUITA YHTEISTYÖTAHOJA

Taloushallinto palkanlaskentapalveluineen tulee Kuntien Taitoa Oy:ltä. Vesilaitoksen, pumppaamoiden ja puhdistamoiden sähkötyöt on pääosin tehnyt Esasähkö Oy:stä Dunderin Pekka. Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry on tehnyt perustamisestaan lähtien meidän jäteveden puhdistamoiden kuormitus- ja vesistötarkkailut sekä pääosan tarvittavista laboratoriotutkimuksista.

VIESTINTÄ

Viestintävälineinä olivat käytössämme mm. verkkosivut, Facebook, puhelin, paikallislehdistö sekä henkilökohtaiset kontaktit. Verkkosivuilta asiakkaat saivat mm. käytännön ohjeita vesihuolto-verkkoon liittymisestä sekä ajankohtaistiedotteet.

ASIAKKAAT, YHTEISTYÖTAHOT JA VIESTINTÄ

Perinteiset ennakoilmoitustavat, lehti-ilmoitukset ja tiedotteet postilaatikoihin, vedenjakelun keskeytyksistä huoltotöiden johdosta olivat edelleen käytössä. Myös Facebook-sivut ovat vakiinnuttaneet oman paikansa asiakastiedotuskanavana.

VUODEN 2016 TAVOITTEET

VUODEN 2016 TAVOITTEET

Valtuusto tavoite 1 -> ympäristölupahakemusten jättäminen puhdistamoiden osalta

- Kirkonkylän ympäristölupahakemusta ei tarvinnut jättää laki muutoksen johdosta, jossa luvat muutettiin toistaiseksi voimassa oleviksi
- Nummelan puhdistamon osalta ympäristöluvantarkistamishakemus jätettiin joulukuussa 2016

Tavoite saavutettiin

Työyksikkö tavoite 1 -> Vuotovesi määrän vähentäminen

- Laskuttua jätevettä oli 2016 938 783m³ ja laskuttamatonta jätevettä 137023. Lukujen suhde kertoo verkostoon tulleen vuotoveden määrän, joka oli 7 % luokkaa

Tavoite saavutettiin

Työyksikkö tavoite 2 -> Viestintä / oikea-aikainen tiedottaminen

- Putkirikoista yms häiriöistä on tiedotettu Facebookissa vähintään neljän tunnin sisällä tapahtumasta
- Muista vesihuollon asiakkaisiin kohdistuvista töistä on tiedotettu aina vähintään 24 tuntia ennen töiden alkamista

Tavoite saavutettiin

Työyksikkö tavoite 3 -> Turvallinen ja vetovoimainen elinympäristö

- Kirkonkylän puhdistamon osalta puhdistamon ympäristöluvassa on ammoniumtypen raja-arvot asetettu saavutettaviksi lämpimän kauden velvoitetarkkailutulosten keskiarvona. Ammoniumtypen osalta käsittelyteho vaatimus saavutettiin, mutta pitoisuuden raja-arvo jäi saavuttamatta

Tavoitetta ei saavutettu

VUODEN 2016 TALOUDELLISET TAVOITTEET

Vihdin Vettä sitovia taloudellisia tavoitteita oli kunnan-valtuuston päätöksen mukaisesti seuraavat:

- kunnalle maksettava korvaus sen liikelaitokseen sijoittamasta peruspääomasta. Peruspääomakorvaus oli vuonna 2016 393 000 euroa. Tämä tavoite saavutettiin.

VUODEN 2016 TAVOITTEET

- Investoinnit enintään 2 150 000 euroa, tämä tavoite ylitettiin 270 000 eurolla. Ylitys tapahtui, Nummelan puhdistamon esikäsittelyrakennukseen kohdistui paljon lisä- ja muutostöitä sekä Harjunraitin pumppaamo tuli rakennettavaksi Myllylammen vesiosuuskunnan käyttöönoton takia.
- Tilikauden ylijäämäksi määriteltiin vähintään 430 000. Tavoite saavutettiin, ylijäämä oli 621 062 €

TALOUSVEDEN TUOTANTO JA JAKELU

Meillä Vihdissä on suhteellisen vakaa pohjavesitilanne. Sääolosuhteiden merkitys on vähäinen, pohjaveden pinnankorkeuksiin vaikuttaa enemmän pumppausmäärät. Luontolan vedenottamon antoisuus on niin hyvä, että nykyisillä pumppausmäärillä tai yhden vuoden poikkeuksellisilla sääolosuhteilla ei ole juurikaan merkitystä pohjaveden pinnan korkeuteen. Lautojan, Lankilan ja Isolähteen vedenottamoilta pumpattaessa tilanne on hieman toinen. Sääolosuhteilla on jonkin verran merkitystä antoisuuteen, suurempi merkitys pienillä ottamoilla on pumppausmäärillä.

Loppuvuodesta sattui Kuoppanummella useampi vuoto samalla alueella. Alueella putkisto on himaniittiputkea. Putkistoa tutkitaan 2017 aikana ja putkiston kuntoluokitusta tiputetaan, jolloin tärkeysaste saneeraussuunnittelussa nousee.

	Luontola	Lankila	Isolähde	Lautoja	yhdysjohto	yhteensä
Vuosi	(m3)	(m3)	(m3)	(m3)	(m3)	(m3)
2010	940 758	46 783	83 924	29 924	6 857	1 108 246
2011	953 986	64 317	71 014	57 491	-	1 146 808
2012	955 446	69 540	54 774	44 888	-	1 124 648
2013	951 782	110 794	60 538	51 630	8 020	1 182 764
2014	955 915	114 724	84 163	54 504	-	1 209 306
2015	924 322	71 891	56 578	37 204	4 059	1 089 995
2016	958 105	138 235	13 555	33 949	-	1 075 946

JÄTEVESIEN KERÄÄMINEN JA PUHDISTAMINEN

JÄTEVESIEN KERÄÄMINEN JA PUHDISTAMINEN

Vuosi 2016 oli vesioloiltaan poikkeuksellinen vuosi. Kummallakin puhdistamolla suurimmat kuukausivirtaamat mitattiin helmikuussa.

	Nummela	Kirkonkylä
Vuosi	(m3)	(m3)
2010	830 000	270 000
2011	895 000	276 000
2012	951 000	272 000
2013	980 000	269 000
2014	976 759	245 225
2015	920 178	281 795
2016	824 577	251 229

Nummelan puhdistamon kuivatusta lietteestä valmistettiin maanparannusainetta. Tämä maanparannusaine levitettiin vihtiläisille pelloille.

	vastaanotettu liete	kuivattu liete
Vuosi	(m3)	(tonni)
2010	46 347	3 263
2011	44 153	2 921
2012	40 883	3 033
2013	42 716	2 791
2014	40 504	3 025
2015	47 221	3 195
2016	44 164	2 897

JÄTEVESIEN KERÄÄMINEN JA PUHDISTAMINEN

Nummelan jätevedenpuhdistamon käsittely tulos					
	2013	2014	2015	2016	Lupaehto
BOD 7	2,2	1,3	1,9	2,5	enintään 10
(mg/dm ³)					
fosfori (P tot)	0,07	0,039	0,053	0,08	enintään 0,3
(mg/dm ³)					
Typpi (N tot)	82	82	83	82	vähintään 70
(%)					
NH ₄ -N	1,3	0,42	0,85	1,75	enintään 4
(mg/dm ³)					

Nummelan puhdistamon tulokset olivat hyviä. Käsittelytulokset saavuttivat lupapäätöksessä asetetun vaatimustason reilulla marginaalilla.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon puhdistustulos					
	2013	2014	2015	2016	Lupaehto
BOD 7	4,3	2,7	3,8	4,3	enintään 15
(mg/dm ³)					
fosfori (P tot)	0,11	0,066	0,049	0,16	enintään 0,3
(mg/dm ³)					
Typpi (N tot)	48	42	38	26	
(%)					
NH ₄ -N	14	0,32	0,24	5,6	enintään 4
(mg/dm ³)					

Kirkonkylän puhdistamon tulokset olivat hyviä, lukuun ottamatta ammoniumtypen pitoisuuden raja-arvoa, jota ei saavutettu.

JÄTEVEDENPUHDISTAMON KOETOIMINTA

JOHDANTO

Vihdin Veden jätevesihuollon vaihtoehdot (YVA) –hanke ja hankkeen tuloksena syntynyt Ympäristövaikutusten arviointiselostus valmistui vuonna 2014. Hankkeen tavoitteena oli etsiä ja löytää ihmisten sekä ympäristön kannalta paras vaihtoehto Vihdin Veden tulevaksi jätevesien käsittelypaikaksi.

Vihdin jätevesihuollon vaihtoehdot on arvioitu ympäristövaikutusten arvioinnissa eli YVA-menettelyssä, jonka tulokset on esitetty arviointiselostuksessa. Vaihtoehtoina tutkittiin nykyisen kahden puhdistamon mallin lisäksi sitä, että kaikki Vihdin jätevedet käsitellään Nummelan puhdistamolla, tai että kaikki jätevedet johdetaan Espooseen puhdistettavaksi. Nummelan puhdistamon vaihtoehdossa tutkittiin puhdistettujen jätevesien johtamista Risubackajokeen, Hiidenveteen tai Enäjärveen. Arvioinnin perusteella puhdistettujen jätevesien laskeminen Enäjärveen aiheuttaisi suurimpia haitallisia vesistövaikutuksia, koska Enäjärven sisäinen kuormitus on nykyisin suuri ja veden vaihtuvuus hidas. Muissa vaihtoehdoissa puhdistettujen jätevesien laskeminen Risubackajokeen, Hiidenveteen tai Espoon merialueelle aiheuttaa purkuvesissä ainoastaan vähäisiä kielteisiä vaikutuksia. Enäjärven vaihtoehtoa lukuun ottamatta vaikutukset vesistöjen virkistyskäyttöön ja loma-asutukseen jäävät purkuvaihtoehdosta riippuen pääasiassa vähäisiksi, myönteisiksi tai kielteisiksi.

Ympäristövaikutukset todettiin YVA:ssa vähäisiksi, valittiinpa tulevaksi käsittelypaikaksi sitten Espoon Blominmäki tai paikalliset nykyiset puhdistamot. Taloudelliset vaikutukset, eri selvitysten mukaan, olivat sitä vastoin muuta kuin vähäiset eri vaihtoehtojen välillä. Espoon vaihtoehdon investointikustannukset olivat selvitysten mukaan moninkertaiset paikallisen käsittelyn tehostamiseen verrattuna. Suurimmaksi ongelmaksi näytti muodostuvan nykyisessä ympäristöluvassamme oleva kirjaus: *luvan saajan on huolehdittava siitä, että jätevesien johtaminen Siuntiojoen vesistöön voidaan lopettaa mahdollisimman nopeasti ryhtymällä johtamaan ne muuhun, Siuntiojoen vesistöä paremmin soveltuvaan paikkaan. Edelleen hakijan tulee käynnistää suunnittelu toimista, joilla Nummelan jätevedenpuhdistamoa voidaan tehostaa ja jätevesiverkostoa saneerata siten, että Risubackajokeen johdettavat jätevedet eivät lisää purkupaikan alapuolisessa uomassa ja vesistöissä haitallisten aineiden pitoisuuksia, mikäli selvityksen perusteella ilmenee, että ei ole mahdollista johtaa jätevesiä muualle kuin Risubackajokeen.* Kun Risubackajoelle nyt on parikin vaihtoehtoa, päätettiin asiaa ryhtyä lähestymään uudesta näkökulmasta, taloudellisesta näkökulmasta. Ympäristönäkökulmasta katsottunahan vaihtoehtojen erot olivat vähäiset.

Vuoden 2017 aikana jatketaan vuoropuhelua naapurikuntien edustajien kanssa. Nummelan puhdistamon ympäristöluvan tarkistamishakemus on jätetty ja on lupa on

JÄTEVEDENPUHDISTAMON KOETOIMINTA

myös lausuttavana naapurikunnissa, josta tietenkin toivomme kaikkien kannalta positiivista vastaanottoa.

AEROMATIC

Järjestelmä asennettiin vuoden 2015 lopussa. 2016 alussa järjestelmä otettiin käyttöön. Järjestelmä ohjaa Nummelan puhdistamon kompressoreita jäteveden sisältämän ammoniumtypen pitoisuuden mukaisesti. Tavoitteena oli parantaa Nummelan jätevedenpuhdistamon kokonaistypenpoistoa. Jätevedenpuhdistuksessa ilmastus kuluttaa keskimäärin puolet koko puhdistamon käyttämästä sähköenergiasta. Optimoimalla prosessiin syötettävän ilman määrä, liika happi ei haittaa denitrifikaatiota ja ilmastuksessa ei hukata energiaa. Nummelan jätevedenpuhdistamolla on päästy viime vuosina yli 80 % kokonaistypenpoistotehoon. Teoreettisesti tarkasteltuna, Aeromaticin avulla kokonaistypenpoistoteho voidaan nostaa 90 % tai jopa sen yli. Vuoden aikana aika kului laitteiston säätämiseen ja käyttöönottoon, lisäksi puhdistamolla aloitettiin esikäsittelylaitoksen rakennustyöt, jolloin toiminta ei ole ollut vakiintunutta. Vertailutuloksia Aeromaticin hyödyistä pyritään saamaan 2017 aikana.

TOIMINNAN TULEVIA NÄKYMIÄ

Ydintehtävämme on talousvedentuotanto, vesihuoltoverkoston ylläpito ja jätevesien puhdistaminen. Perustehtäviimme kuuluu myös talousveden jakelu sekä jätevesien kerääminen ja kuljetus. Tavoitteemme on, että nämä edellä mainitut tehtävät hoidetaan mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä ympäristöystävällisesti, nyt ja tulevaisuudessa.

- Talousvedentuotannossa jatketaan pohjavesialueiden kartoittamista. Kartoittamisessa pyritään löytämään mahdollisimman riskitön ja antoisuudeltaan kasvavan Vihdin tarpeisiin olevia pohjavesilähteitä
- Verkoston osalta jatketaan hyvää työtä kohti vuotovesien parempaa hallintaa. Vesijohtoja on ryhdyttävä saneeraamaan kiihtyvällä tahdilla, vaikka vuotovesimäärät ovat valtakunnallisesti vertailtaessa vielä pienet. Viemärivuotojen etsimiseen ja ehkäisemiseen hankittiin 2016 mittareita ja ne asennetaan 2017 aikana keräämään tietoa, mille alueille kannattaa saneerausinvestointeja kohdentaa. Verkostotietokantaa aletaan viedä yhä enemmän sähköiseen muotoon
- Jätevedenpuhdistamisessa etsitään uusia ratkaisuja sekä puhdistustekniikan kuin energiansäästön saralla
- Asiakaspalvelussa sähköisiä palveluita kehitetään ja niiden toivotaan helpottavan asiakkaiden ja Vihdin Veden välistä toimintaa
- Tiivistä yhteistyötä naapurikuntien vesihuoltoalan ihmisten kanssa jatketaan. Tiedon ja kokemusten jakaminen hyödyntää molempia osapuolia.

Vihdin Veden talous on vakaa ja kassavarannot riittävät Vihtiin toteutettaviin investointeihin.

Henkilöstön työhyvinvointi on tärkeä asia Vihdin vedellä, motivoitunut ja työssään viihtyvä henkilökunta on tärkein voimavara mikä voi olla.

Vuonna 2016 näillä osa-alueilla ei ihan päästy tavoitellulle tasolle. Muutoksia toimintatapoihin on jo tehty ja lisää uudistuksia suunnitellaan. On ensiarvoisen tärkeää, että kehityksen suunta saadaan käännettyä takaisin positiiviselle polulle.

TALOUS

Talousarviossa määriteltiin kuntapäämääränä Vihdin Vedelle, että tilinpäätöksessä tuloksemme tulee olla ylijäämäinen. Vihdin Veden taloudellinen asema on vakaa.

TULOSLASKELMA JA TALOUSARVIOVERTAILU

	1.1.-31.12.2016		1.1.-31.12.2015		2016	
	Toteutunut €	Toteutunut €	Toteutunut €	Toteutunut €	Alkuperäinen Talousarvio €	Alitus-/ylitys €
Liikevaihto		4 195 799,35		4 152 041,88	4 087 000,00	108 799,35
Liiketoiminnan muut tuotot		6 612,90		4 040,00		6 612,90
Materiaalit ja palvelut						0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						0,00
Ostot tilikauden aikana	-626 122,74		-697 903,45		-708 900,00	82 777,26
Palvelujen ostot	-838 076,20	-1 464 198,94	-777 539,39	-1 475 442,84	-864 000,00	25 923,80
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-451 971,77		-463 164,81		-685 490,00	233 518,23
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-90 705,41		-95 005,00			-90 705,41
Muut henkilösivukulut	-43 404,14	-586 081,32	-43 165,69	-601 335,50		-43 404,14
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 022 325,11		-1 004 921,43	-1 004 921,43	-1 000 000,00	-22 325,11
Arvonalentumiset	-5 429,88	-1 027 754,99				-5 429,88
Liiketoiminnan muut kulut		-78 051,49		-260 005,57	-30 000,00	-48 051,49
Liikelylijäämä		1 046 325,51		814 376,54	798 610,00	247 715,51
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot kunnilta	9 843,97		26 116,59		20 000,00	-10 156,03
Muut rahoitustuotot	8 014,37		21 220,36		5 000,00	3 014,37
Muille maksetut korkokulut	-121,80		-1 108,11		0,00	-121,80
Muut rahoituskulut	-393 000,00	-375 263,46	-392 988,00	-346 759,16	-393 000,00	0,00
Ylijäämä ennen satunn. eriä		671 062,05		467 617,38	430 610,00	240 452,05
Ylijäämä ennen varauksia		671 062,05		467 617,38	430 610,00	240 452,05
Tilikauden ylijäämä		671 062,05		467 617,38	430 610,00	240 452,05

RAHOITUSLASKELMA JA TALOUSARVIOVERTAILU

	TP 2015 €	TP 2016 €	TA 2016 €	TA-VERT. Alitus/Ylitys €
Toiminnan rahavirta				
Tulorahoitus				
Liikelyjäämä (-alijäämä)	814 376,54	1 046 325,51	798 610	247 715,51
Poistot ja arvonalentumiset	1 004 921,43	1 027 754,99	1 000 000	27 754,99
Rahoitustuotot ja -kulut	-346 759,16	-375 263,46	-368 000	-7 263,46
Muut tulorahoituksen korjaukset	172 871,17	-6 612,90	0	-6 612,90
yht.	1 645 409,98	1 692 204,14	1 430 610	261 594,14
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 950 245,60	-2 420 053,37	-2 150 000	-270 053,37
Rahoitusosuudet inv.menoihin	0,00	0,00	0	
Käyttöomaisuuden myyntitulot	20 000,00	6 612,90	0	
yht.	-1 930 245,60	-2 413 440,47	-2 150 000	-263 440,47
Toiminnan ja inv. rahavirta	-284 835,62	-721 236,33	-719 390	-1 846,33
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Kunnalta saat pitkäaik. lainojen väh.	0,00	0,00	0	0,00
Muilta saat. pitkäaik. lainojen väh.	-5 256,00	-5 256,00	-5 256	0,00
Muilta saat. pitkäaik. lainojen lis.	0,00	0,00	0	0,00
Kunnalta saat.lyh.aik.lainojen muut	0,00	0,00	0	0,00
yht.	-5 256,00	-5 256,00	-5 256	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	14 634,58	-4 399,58	0	-4 399,58
Saamisten muutos muilta	84 713,76	516 877,52	0	516 877,52
Saamisten muutos kunnalta	-447 875,32	-81 537,84	188 256	-269 793,84
Pal.kelp. liitt.maks.muutos muilta	329 965,82	500 825,23	430 000	70 825,23
Pal.kelp. liitt.maks.muutos kunnalta	2 924,48	0,00	20 000	-20 000,00
Korott. velkojen muutos muilta	28 050,16	-260 858,22	56 390	-317 248,22
Korott. velkojen muutos kunnalta	277 678,14	55 585,22	30 000	25 585,22
yht.	290 091,62	726 492,33	724 646	1 846,33
Rahoituksen rahavirta	284 835,62	721 236,33	719 390	1 846,33
Rahavarojen muutos	0,00	0,00	0,00	0,00

INVESTOINNIT JA TALOUSARVIOVERTAILU

	TP 2015 €	TP 2016 €	TA 2016 €	TA-VERT. Alitus/Ylitys €
Vedenottamot ja vesitornit				
Menot				
Luontolan vedenottamon perusp.	314 243,07	0,00	50 000	-50 000,00
Lautojan vedenottamo	0,00	0,00	80 000	-80 000,00
N:lan vesitornin saneeraus	335 642,30	0,00	0	0,00
Kirkonkylän vesitorni	0,00	0,00	20 000	-20 000,00
yht.	649 885,37	0,00	150 000	-150 000,00
Vesi- ja viemäriverkostot				
Menot				
yht.	1 201 383,61	1 375 954,70	1 385 000	-9 045,30
Jätevedenpumppaamot				
Menot				
Vanhojen pumppp. saneeraus	1 500,00	0,00	30 000	-30 000,00
Uudet pumppaamot	1 200,00	138 811,24	20 000	118 811,24
yht.	2 700,00	138 811,24	50 000	88 811,24
Jätevedenpuhdistamot				
Menot				
N:lan jv-puhdistamon saneeraus	96 276,62	820 338,18	500 000	320 338,18
yht.	96 276,62	820 338,18	500 000	320 338,18
Irtaimistoinvestoinnit ym.				
Tulot				
Huoltoauton SBZ-660 myynti	0,00	-6 612,90	0	-6 612,90
Menot				
Viemärihuoltoauto ZKP-153	0,00	47 782,88	0	47 782,88
Aquarex kaukovalvonta	0,00	20 908,31	20 000	908,31
Ultraäänivirtausmittarit	0,00	12 000,00	15 000	-3 000,00
Laskutusohjelman uusiminen	0,00	0,00	30 000	-30 000,00
Liittymismaksut	0,00	4 258,06	0	4 258,06
yht.	0,00	78 336,35	65 000	13 336,35
	1 950 245,60	2 413 440,47	2 150 000,00	263 440,47

TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2016	Toteutunut €	1.1.-31.12.2015	Toteutunut €
Liikevaihto		4 195 799,35		4 152 041,88
Liiketoiminnan muut tuotot		6 612,90		4 040,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-626 122,74		-697 903,45	
Palvelujen ostot	-838 076,20	-1 464 198,94	-777 539,39	-1 475 442,84
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-451 971,77		-463 164,81	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-90 705,41		-95 005,00	
Muut henkilösivukulut	-43 404,14	-586 081,32	-43 165,69	-601 335,50
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 022 325,11		-1 004 921,43	-1 004 921,43
Arvonalentumiset	-5 429,88	-1 027 754,99		
Liiketoiminnan muut kulut		-78 051,49		-260 005,57
Liikelylijäämä		1 046 325,51		814 376,54
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot kunnalta	9 843,97		26 116,59	
Muut rahoitustuotot	8 014,37		21 220,36	
Muille maksetut korkokulut	-121,80		-1 108,11	
Muut rahoituskulut	-393 000,00	-375 263,46	-392 988,00	-346 759,16
Ylijäämä ennen satunn. eriä		671 062,05		467 617,38
Ylijäämä ennen varauksia		671 062,05		467 617,38
Tilikauden ylijäämä		671 062,05		467 617,38

Tunnusluvut

SUOJITETUN PÄÄOMAN TUOTTO, %	7,20	6,10
KUNNAN SUOJITETUN PÄÄOMAN TUOTTO, %	7,20	6,10
VOITTO, %	15,99	11,26

TASE 31.12.2016, VASTAAVAA

VASTAAVAA		Vuosi 2016 €	Vuosi 2015 €
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	18 777 979,62	17 385 681,24
II	Aineelliset hyödykkeet	18 769 441,57	17 377 143,19
	1. Maa- ja vesialueet	103 221,59	98 963,53
	2. Rakennukset	2 015 587,89	2 291 301,57
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 975 287,48	13 069 774,65
	4. Koneet ja kalusto	68 707,15	28 160,81
	6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 606 637,46	1 888 942,63
III	Sijoitukset	8 538,05	8 538,05
	4. Muut saamiset	8 538,05	8 538,05
B	VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 346 269,90	6 777 210,00
I	Vaihto-omaisuus	49 529,98	45 130,40
	1. Aineet ja tarvikkeet	49 529,98	45 130,40
II	Saamiset	6 296 739,92	6 732 079,60
	Lyhytaikaiset saamiset	6 296 739,92	6 732 079,60
	1. Myyntisaamiset	302 619,69	229 263,30
	3. Saamiset kunnalta	5 976 461,95	6 493 339,47
	4. Muut saamiset	9 936,28	2 081,83
	5. Siirtosaamiset	7 722,00	7 395,00
VASTAAVAA		<u>25 124 249,52</u>	<u>24 162 891,24</u>

TASE 31.12.2016, VASTATTAVAA

VASTATTAVAA		Vuosi 2016 €	Vuosi 2015 €
A	OMA PÄÄOMA	14 778 957,05	14 107 895,00
I	Peruspääoma	4 612 533,94	4 612 533,94
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä	9 495 361,06	9 027 743,68
V	Tilikauden ylijäämä	671 062,05	467 617,38
D	VIERAS PÄÄOMA	10 345 292,47	10 054 996,24
I	Pitkäaikainen	9 644 846,68	9 149 277,45
4.	Lainat julkisyhteisöiltä	5 253,96	10 509,96
8.	Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	724 855,48	724 855,48
9.	Muut velat	8 914 737,24	8 413 912,01
II	Lyhytaikainen	700 445,79	905 718,79
4.	Lainat julkisyhteisöiltä	5 256,00	5 256,00
7.	Ostovelat	344 213,61	207 773,98
8.	Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	104 556,01	365 414,23
9.	Muut velat	115 145,23	188 323,06
10.	Siirtovelat	131 274,94	138 951,52
VASTATTAVAA		25 124 249,52	24 162 891,24

Tunnusluvut

OMAVARAISUUSASTE, %	58,82	58,39
SUHTEELLINEN VELKAANTUNEISUUS, %	246,18	240,78
KERTYNYT YLIJÄÄMÄ	10 166 423,11	9 495 361,06
LAINAKANTA 31.12.2016	10 509,96	15 765,96

TASE 31.12.2016, LAJEITTAIN

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineelliset hyödykkeet

	Vuosi 2016 €	Vuosi 2015 €
Maa- ja vesialueet	103 221,59	98 963,53
1211 Kiinteistöjen liittymismaksut	69 439,36	65 181,30
1212 Maa- ja vesialueet	33 782,23	33 782,23
Rakennukset	2 015 587,89	2 291 301,57
1221 Puhdistamorakennukset	235 394,92	283 821,52
1222 Muut tuotantorakennukset -vesitornit ja muut tuotantorakennukset	1 780 192,97	2 007 480,05
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 975 287,48	13 069 774,65
1231 Muut kiinteät rakenteet/laitteet	122 495,20	153 934,12
1232 Muut maa- ja vesirakenteet	0,68	0,68
1233 Pumppaamot	278 574,16	169 423,08
1234 Vesijohtoverkosto	3 832 963,03	3 573 396,05
1235 Viemäriverkosto	9 711 195,27	9 137 941,49
1236 Vesilaitoskoneet ja -laitteet	30 059,14	35 079,23
Koneet ja kalusto	68 707,15	28 160,81
1251 Muut koneet ja kalusteet	10 000,19	0,17
1252 Atk-laitteet ja kalusteet	1,19	1,19
1253 Muut kuljetusvälineet	58 705,60	28 159,28
1255 Kevyet koneet ja laitteet	0,17	0,17
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 606 637,46	1 888 942,63
1291 Keskeneräiset vesijohdot	350 619,17	452 041,71
1292 Keskeneräiset viemäriverkostot	1 472 913,33	721 239,20
1298 Muut keskeneräiset hankinnat	783 104,96	715 661,72
	18 769 441,57	17 377 143,19
<u>Sijoitukset</u> Sijoitukset		
1389 Muut saamiset muilta	8 538,05	8 538,05
	8 538,05	8 538,05
PYSYVÄT VASTAAVAT	18 777 979,62	17 385 681,24

VAIHTUVAT VASTAAVAT	Vuosi 2016 €	Vuosi 2015 €
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
Aineet ja tarvikkeet	49 529,98	45 130,40
1411 Asennusvarasto	37 356,83	35 230,32
1419 Muut aineet ja tarvikkeet	12 173,15	9 900,08
<u>Saamiset</u>		
Lyhytaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	302 619,69	229 263,30
1614 LA käyttömaksusaamiset muilta	224 811,68	157 938,62
1615 LA liittymismaksusaamiset muilta	32 424,05	34 435,10
1617 LA muut myyntisaamiset muilta	45 383,96	36 889,58
Saamiset kunnalta	5 976 461,95	6 493 339,47
1655 LA myyntisaamiset Vihdin kunnalta	16 516,02	15 986,86
1671 Yhdystili	5 959 945,93	6 477 352,61
Lyhytaikaiset muut saamiset	9 936,28	2 081,83
1669 Muut la saamiset muilta	9 936,28	2 081,83
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	7 722,00	7 395,00
1688 Muut lyhytaikaiset siirtosaamiset muilta	7 722,00	7 395,00
Saamiset	6 296 739,92	6 732 079,60
 VAIHTUVAT VASTAAVAT	 6 346 269,90	 6 777 210,00
<u>VASTAAVAA</u>	<u>25 124 249,52</u>	<u>24 162 891,24</u>

VASTATTAVAA	Vuosi 2016 €	Vuosi 2015 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 612 533,94	4 612 533,94
2001 Peruspääoma	4 612 533,94	4 612 533,94
Yli-/alijäämät	10 166 423,11	9 495 361,06
2031 Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	9 495 361,06	9 027 743,68
2036 Tilikauden yli-/alijäämä	671 062,05	467 617,38
	14 778 957,05	14 107 895,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Pakolliset varaukset	0,00	0,00
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
PA lainat julkisyhteisöiltä	5 253,96	10 509,96
2124 PA lainat Kuntien eläkevak.laitokselta	5 253,96	10 509,96
PA muut velat	9 639 592,72	9 138 767,49
2168 PA Vesiliittymismaksut	2 701 897,48	2 554 674,65
2169 PA Viemäri liittymismaksut	6 212 839,76	5 859 237,36
2168 PA Vesiliittymismaksut kunnalta	217 754,68	217 754,68
2169 PA Viemäri liittymismaksut kunnalta	507 100,80	507 100,80
	9 644 846,68	9 149 277,45
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
LA lainat Kuntien eläkevakuutuslaitoksilta	5 256,00	5 256,00
2223 LA lainat kuntien eläkevakuutuslaitokselta	5 256,00	5 256,00
LA ostovelat	448 769,62	573 188,21
2254 LA sisäiset ostovelat Vihdin kunnalle	104 556,01	365 414,23
2255 LA ostovelat muille	344 213,61	207 773,98
LA muut velat	115 145,23	188 323,06
2261 Sosiaaliturvamaksuvelat	1 017,74	1 153,41
2262 Ennakonpidätysvelat	9 637,80	11 984,30
2263 TT:n työeläkevakuutusmaksuvelat	5 078,58	3 477,02
2265 Ay jäsenmaksuvelat	417,86	385,24
2267 Alv-maksut	98 993,25	171 323,09
LA siirtovelat	131 274,94	138 951,52
2281 TA:n KuEL velat	12 911,12	9 537,80
2284 Taloudellisen tuen velat	233,97	189,03
2288 Tuntipalkkaisten lomapalkkajaksotus	74 749,49	72 403,74
2289 kk-palkkaisten lomapalkkajaksotus	28 572,47	44 553,52
2290 Erilliskorvausten jaksotus	179,92	1 168,03
2299 Muut LA siirtovelat	13 291,11	11 099,40
2302 Muut LA siirtovelat Vihdin kunnalle	1 336,86	0,00
	700 445,79	905 718,79
Vieras pääoma	10 345 292,47	10 054 996,24
VASTATTAVAA	25 124 249,52	24 162 891,24

RAHOITUSLASKELMA

	1.1. – 31.12.2016		1.1. – 31.12.2015	
	Eur	Eur	Eur	Eur
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä	1046 325,51		814 376,54	
Poistot ja arvonalentumiset	1027 754,99		1004 921,43	
Rahoitustuotot ja -kulut	-375 263,46		-346 759,16	
Muut tulo-rahoituksen korjaukset	-6 612,90	1692 204,14	172 871,17	1645 409,98
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 420 053,37		-1 950 245,60	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 612,90	-2 413 440,47	20 000,00	-1 930 245,60
Toiminnan ja investointien rahavirta		-721 236,33		-284 835,62
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 256,00		-5 256,00	
Kunnalta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00		0,00	
Muilta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-5 256,00	0,00	-5 256,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-4 399,58		14 634,58	
Saamisten muilta muutos	516 877,52		84 713,76	
Saamisten kunnalta muutos	-81 537,84		-447 875,32	
Palautuskelpoisten liittymismaksujen muutos	500 825,23		329 965,82	
Palautuskelpoisten liitt.maksujen kunnalta muutos	0,00		2 924,48	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-260 858,22		277 678,14	
Korottomien velkojen muutos	55 585,22	726 492,33	28 050,16	290 091,62
Rahoituksen rahavirta		721 236,33		284 835,62
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
INVESTOINTIEN TULO-RAHOITUS, %	70,39		75,51	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA JA SEN KERTYMÄ VIIDELTÄ VUODELTA, I	16 959,78		1078 504,79	
LAINANHOITOKATE	319,78		278,72	
KASSAN RIITTÄVYYS, (PV)	0		0	
Jos kassan riittävyydessä esitettäisiin yhdistyksen saldo, olisi kassan riittävyys 440 päivää (v. 2016).				
Jos kassan riittävyydessä esitettäisiin yhdistyksen saldo, olisi kassan riittävyys 504 päivää (v. 2015).				
QUICK RATIO	8,99		7,43	
CURRENT RATIO	9,06		7,48	

HULEVEDET

Hulevedet

TULOSLASKELMA (HULEVEDET)

Hulevesien eriyttämisessä vesihuoltolaitoksen muusta toiminnasta on käytetty laskennallista 5 %:n osuutta vesihuoltolaitoksen kokonaismenoista/tuloista.

	1.1.-31.12.2016	Toteutunut €	1.1.-31.12.2015	Toteutunut €
Liikevaihto		209 789,97		207 602,09
Liiketoiminnan muut tuotot		330,65		202,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-31 306,14		-34 895,17	
Palvelujen ostot	-41 903,81	-73 209,95	-38 876,97	-73 772,14
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-22 598,59		-23 158,24	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-4 535,27		-4 750,25	
Muut henkilösivukulut	-2 170,21	-29 304,07	-2 158,28	-30 066,77
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-51 116,26		-50 246,07	-50 246,07
Arvonalentumiset	-271,49	-51 387,75		
Liiketoiminnan muut kulut		-3 902,58		-13 000,28
Liikelylijäämä		52 316,27		40 718,83
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot kunnalta	492,20		1 305,83	
Muut rahoitustuotot	400,72		1 061,02	
Muille maksetut korkokulut	-6,09		-55,41	
Muut rahoituskulut	-19 650,00	-18 763,17	-19 649,40	-17 337,96
Ylijäämä ennen satunn. eriä		33 553,10		23 380,87
Ylijäämä ennen varauksia		33 553,10		23 380,87
Tilikauden ylijäämä		33 553,10		23 380,87

HULEVEDET

TASE VASTAAVAA, HULEVEDET

VASTAAVAA		Vuosi 2016 €	Vuosi 2015 €
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	938 898,98	869 284,06
II	Aineelliset hyödykkeet	938 472,08	868 857,16
1.	Maa- ja vesialueet	5 161,08	4 948,18
2.	Rakennukset	100 779,40	114 565,08
3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet	698 764,37	653 488,73
4.	Koneet ja kalusto	3 435,36	1 408,04
6.	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	130 331,87	94 447,13
III	Sijoitukset	426,90	426,90
4.	Muut saamiset	426,90	426,90
B	VAIHTUVAT VASTAAVAT	317 313,50	338 860,50
I	Vaihto-omaisuus	2 476,50	2 256,52
1.	Aineet ja tarvikkeet	2 476,50	2 256,52
II	Saamiset	314 837,00	336 603,98
	Lyhytaikaiset saamiset	314 837,00	336 603,98
1.	Myyntisaamiset	15 130,99	11 463,17
3.	Saamiset kunnalta	298 823,10	324 666,97
4.	Muut saamiset	496,81	104,09
5.	Siirtosaamiset	386,10	369,75
VASTAAVAA		1 256 212,48	1 208 144,56

HULEVEDET

TASE VASTATTAVAA, HULEVEDET

VASTATTAVAA		Vuosi 2016 €	Vuosi 2015 €
A	OMA PÄÄOMA	738 947,85	705 394,75
I	Peruspääoma	230 626,70	230 626,70
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä	474 768,05	451 387,18
V	Tilikauden ylijäämä	33 553,10	23 380,87
D	VIERAS PÄÄOMA	517 264,63	502 749,81
I	Pitkäaikainen	482 242,34	457 463,87
4.	Lainat julkisyhteisöiltä	262,70	525,50
8.	Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	36 242,77	36 242,77
9.	Muut velat	445 736,87	420 695,60
II	Lyhytaikainen	35 022,29	45 285,94
4.	Lainat julkisyhteisöiltä	262,80	262,80
7.	Ostovelat	17 210,68	10 388,70
8.	Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	5 227,80	18 270,71
9.	Muut velat	5 757,26	9 416,15
10.	Siirtovelat	6 563,75	6 947,58
VASTATTAVAA		1 256 212,48	1 208 144,56

HULEVEDET

RAHOITUSLASKELMA, HULEVEDET

	1.1. - 31.12.2016		1.1. - 31.12.2015	
	Eur	Eur	Eur	Eur
Toiminnan rahavirta				
Liikeylijäämä	52 316,28		40 718,83	
Poistot ja arvonalentumiset	51 387,75		50 246,07	
Rahoitustuotot ja -kulut	-18 763,17		-17 337,96	
Muut tulorahoituksen korjaukset	-330,65	84 610,21	8 643,56	82 270,50
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-121 002,68		-97 512,28	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	330,65	-120 672,03	1 000,00	-96 512,28
Toiminnan ja investointien rahavirta		-36 061,82		-14 241,78
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-262,80		-262,80	
Kunnalta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00		0,00	
Muilta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-262,80	0,00	-262,80
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-219,98		731,73	
Saamisten muilta muutos	-4 076,89		4 235,69	
Saamisten kunnalta muutos	25 843,88		-22 393,77	
Palautuskelpoisten liittymismaksujen muutos	25 041,26		16 498,29	
Palautuskelpoisten liitt.maksujen kunnalta muutos	0,00		146,22	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-13 042,91		13 883,91	
Korottomien velkojen muutos	2 779,26	36 324,62	1 402,51	14 504,58
Rahoituksen rahavirta		36 061,82		14 241,78
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00

INVESTOINNIT 2016

INVESTOINNIT 2016

	Käytetty €
Stenkullan vh	391,66
Palojärvi työpaikka-alueen vh	22 654,98
Pajuniityn vh	782 696,20
Kk:n runkovesijohto	101 612,00
Lahdenkyläntien vh	410,00
Harjunraitin vh	58 018,76
Ritalanrinteen vh	2 205,25
Nummelan aseman alikulkukäytävän vh	99 271,74
Nummelan keskustan vh	2 048,70
Koivissillan vh	306 645,41
Naaranpajun JVP	44 204,36
Nummelan puhdistamon saneeraus	820 338,18
Hiidenranta 3 pumppaamo	94 606,88
Viemärihuoltoauto ZKP-153	47 782,88
Aquarex kaukovalvonta	20 908,31
Ultraäänivirtausmittarit	12 000,00
Investointimenot yhteensä	2 415 795,31
Huoltoauton SBZ-660 myynti	-6 612,90
Avustukset investointeihin	0,00
Investoinnit	2 409 182,41
Sijoitukset, kiinteistöjen liittymismaksut	4 258,06
Investoinnit ja liittymismaksut yhteensä	2 413 440,47
Talousarvio	2 150 000,00
Lisämääräraha	0,00
Ero talousarvioon	-263 440,47

INVESTOINNIT 2016

TULOSLASKELMAT, LIITETIEDOT

	Vuosi 2016 €	Vuosi 2015 €
LIKEVAIHTO		
Perusmaksut	561 366,02	551 468,73
Vesitulot	1 099 305,14	1 083 143,00
Jätevesitulot	2 290 629,44	2 278 829,69
Kuljetustulot	621,00	490,75
Muut myyntitulot	243 877,75	238 109,71
Liikevaihto yhteensä	4 195 799,35	4 152 041,88
Liiketoiminnan muut tuotot *)	6 612,90	4 040,00
*) Huoltoauton SBZ-660 myynti		
PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY		
Asiakaspalvelujen ostot	0,00	0,00
Muiden palvelujen ostot	838 076,20	777 539,39
Palvelujen ostot yhteensä	838 076,20	777 539,39
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/huoltoauto	6 612,90	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	6 612,90	0,00
Liiketoiminnan muut kulut		
MBR koelaitoksen luovutustappio	0,00	172 871,17
Luovutustappiot yhteensä	0,00	172 871,17
PALKAT JA MUUT HENKILÖSIVUKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	451 971,77	463 164,81
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	90 705,41	95 005,00
Muut henkilösivukulut	43 404,14	43 165,69
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauerät	0,00	0,00
Tuloslaskelman mukaan yhteensä	586 081,32	601 335,50
RAHOITUSKULUT KONSERNIYHTEISÖILLE		
Peruspääoman korko Vihdin kunnalle	393 000,00	392 988,00
Yhdystiin korot Vihdin kunnalle	0,00	0,00
	393 000,00	392 988,00
RAHOITUSTUOTOT KONSERNIYHTEISÖILTÄ		
Yhdystiin korot Vihdin kunnalta	9 843,97	26 116,59

INVESTOINNIT 2016

TASE. LIITETIEDOT

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Pysyvien vastaavien arvostamisessa noudatetaan voimassa olevaa kunnanvaltuuston 10.12.2012 § 73 vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Ennen vuotta 2013 hankittujen pysyvien vastaavien osalta noudatetaan kunnanvaltuuston 9.6.2003 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

	Vuosi 2016 €	Vuosi 2015 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma 1.1.	4 612 533,94	4 612 533,94
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	4 612 533,94	4 612 533,94
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	9 495 361,06	9 027 743,68
Liittymismaksurahaston siirto	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	9 495 361,06	9 027 743,68
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	671 062,05	467 617,38
Oma pääoma yhteensä	14 778 957,05	14 107 895,00

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno tai keskihinnan määräisenä.

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

	2016	2015
Virka- ja työsuhteita yhteensä	13	13
Yleishallinto	3	4
Nummelan puhdistamo	3	3
KK puhdistamo	2	1
Verkosto, vedenottamot, pumppaamot	5	5

KILPAILUTUKSET

Vihdin Vesi kilpailutti vuonna 2015 lietteenkäsittelyn, josta valittiin markkinaoikeuteen. Markkinaoikeuden päätös saatiin joulukuussa 2016, päätöksessä kumottiin Vihdin Veden johtokunnan tekemä hankintapäätös. Vihdin Veteen ei kohdistunut taloudellisia vaateita.

Lietteen käsittely tullaan kilpailuttamaan uudelleen vuoden 2017 aikana.

INVESTOINNIT 2016

PYSYVÄT VASTAAVAT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET 31.12.2016

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Sijoitukset						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikavat menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskener.hankinnat	Yhteensä	Sijoitukset	Kaikki yht.
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	98 983,53	8 247 819,38	25 152 585,63	307 946,12	1 900 292,61	35 707 587,27	8 538,05	35 716 125,32
Hankintameno lisäykset	0,00	0,00	0,00	4 258,06	0,00	1 632 887,72	59 782,88	2 415 795,31	4 112 723,97	0,00	4 112 723,97
Hankintameno vähennyk.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 698 100,48	-1 698 100,48	0,00	-1 698 100,48
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	103 221,59	8 247 819,38	26 785 453,35	367 729,00	2 617 987,44	38 122 210,76	8 538,05	38 130 748,81
Avustukset 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avustusten lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avustusten vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avustukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertynyt sumupoisto 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12 082 790,98	279 785,31	11 349,98	18 330 444,08	0,00	18 330 444,08
Luov.kert.sumupoisto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sumupoisto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	727 374,89	19 236,54	0,00	1 022 325,11	0,00	1 022 325,11
Kert. sumupoisto 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	6 232 231,49	12 810 165,87	299 021,85	11 349,98	19 352 769,19	0,00	19 352 769,19
Kirjanpitoarvo	0,00	0,00	0,00	103 221,59	2 015 587,89	13 975 287,48	68 707,15	2 606 637,46	18 769 441,57	8 538,05	18 777 979,62
Kertynyt poistoero 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistoero	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tuloutus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P.eron pois kirj.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Epäsuora tulout	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertynyt poistoero 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden alkaiset pienhankinnat				0,00					0,00	0,00	0,00
				0,00					0,00	0,00	0,00
				0,00					0,00	0,00	0,00
Arvonalent. käyttöom.				0,00					0,00	0,00	0,00
5 429,88				0,00					0,00	0,00	0,00
Poistamaton osa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18 777 979,62

INVESTOINNIT 2016

LIITETIETOERITTELYT SIIRTOVELKOKIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Lyhytaikaiset siirtovelat	2016	2015
Menojäämät		
Lomapalkkajaksotukset	103 321,96	116 957,26
Vesi- ja jätevesimaksuennakot	13 291,11	11 099,40
Eläkevakuutusvelat	12 911,12	9 537,80
Muut menojäämät	1 750,75	1 357,06
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	131 274,94	138 951,52
Siirtovelat yhteensä	131 274,94	138 951,52

POISTOSUUNNITELMA

POISTOSUUNNITELMA

KÄYTTÖMAISUUDEN SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

AINEETTOMAT	HYÖDYKKEET	poistoaika (a)	poistotapa	Kilan kuntajaosto (a)
Aineettomat oikeudet		5	Tasapoisto	5-20
Muut pitkävaikutteiset menot				
	Tutkimus- ja kehittämismenot	2	Tasapoisto	2-5
	Perustamis- ja järjestely menot	2	Tasapoisto	2-5
	ATK ohjelmistot	2	Tasapoisto	2-5
	Vuokrahuoneistojen perusparantamismenot	2	Tasapoisto	2-5
	Aluepelastuslaitoksen kalustehankinnat	2	Tasapoisto	2-5
	Valtion toiminnot (yhteishankkeet)	2	Tasapoisto	2-5
	Muut pitkävaikutteiset menot	2	Tasapoisto	2-5

AINEELLISET	HYÖDYKKEET	poistoaika	poistotapa	Kilan kuntajaosto
Maa ja vesialueet			ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat				
	Hallinto – ja laitosrakennukset	20	Tasapoisto	20-50
	Siirtokelpoinen hallinto- ja laitosrakennus	10	Tasapoisto	10-20
	Tehdas- ja tuotantorakennus	20	Tasapoisto	2030
	Talousrakennukset	10	Tasapoisto	10-20
	Vapaa-ajan rakennukset	20	Tasapoisto	20-30
	Asuinrakennukset	30	Tasapoisto	30-50
Kiinteät rakenteet ja laitteet			Tasapoisto	
	Kadut ja tiet	15	Tasapoisto	15-20
	Tievalaistus	15	Tasapoisto	15-20
	Torit ja pysäköintialueet	20	Tasapoisto	15-20
	Puistot ja leikkikentät	15	Tasapoisto	15-20

POISTOSUUNNITELMA

	Sillat	10	Tasapoisto	10-30
	Matonpesupaikat ja venerannat	10	Tasapoisto	10-30
	Liikuntapaikat	15	Tasapoisto	15-30
	Muut maa ja vesirakenteet	15	Tasapoisto	15-30
	Vedenjakeluverkosto	30	Tasapoisto	30-40
	Viemäriverkostot	30	Tasapoisto	30-40
	Vesilaitosten laitoskoneet ja laitteet	10	Tasapoisto	10-20
	Kiinteät nosto ja siirtolaitteet	15	Tasapoisto	15-20
	Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10	Tasapoisto	10-15

KÄYTTÖMAISUUDEN SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

AINEELLISET	HYÖDYKKEET	poistoaika	poistotapa	Kilan kuntajaosto
Koneet ja kalusto				
	Muut kuljetusvälineet esim. henkilöauto, pakettiautot	4	Tasapoisto	4-7
	Muut liikkuvat kuljetusvälineet esim. traktori	5	Tasapoisto	5-10
	Raskaat koneet esim kuorma-auto, tiekarhu	10	Tasapoisto	10-15
	Kevyet koneet esim. nosturit, vaihtolavat	5	Tasapoisto	5-10
	Hammashoidonlaitteet	5	Tasapoisto	5-15
	Röntgenlaitteet	5	Tasapoisto	5-15
	Laboratorionlaitteet	5	Tasapoisto	5-15
	ATK laitteet ja kalusto	3		3-5
	Muut laitteet ja kalusto mm. irtaimisto	3		3-5
Muut aineelliset hyödykkeet				
	luonnonvarat		substanssipoisto	
	arvo ja taide-esineet		ei poistoa	
keskeneräiset hankinnat			ei poistoa	
osakkeet ja osuudet			ei poisto	

POISTOSUUNNITELMA

Ennen vuotta 2013 hankittujen pysyvien vastaavien osalta on noudatettu kunnanvaltuuston 9.6.2003 hyväksymiä poistoaikoja.

- Hallinto- ja laitosrakennukset, poistoaika 30 vuotta
- Vedenjakeluverkosto, poistoaika 35 vuotta
- Viemäriverkosto, poistoaika 35 vuotta
- Vesilaitoksen laitoskoneet ja laitteet, poistoaika 15 vuotta
- Muut kuljetusvälineet esim. pakettiautot, poistoaika 7 vuotta

ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoitukset

21.2.2017

Markku Eurajoki
puheenjohtaja

Leila Terkoma
varapuheenjohtaja

Jaana Laine
jäsen

Kari Rastas
jäsen

Kari Setälä
asiantuntijajäsen

Santeri Saarikko
vesilaitoksen johtaja

Tihti